

JAAARSTUKKEN 2023

Gemeente Brummen

Jaarstukken 2023
Zaaknummer: Z093622
Documentnummer: D 432776
Vastgesteld B&W: 28 mei 2024

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
Aanbieding van de Jaarstukken	5
Financiële Hoofdpijnen	6
Leeswijzer.....	10
Programma 1 Bestuur en Veiligheid	11
Focusgebied Bestuurskracht	12
Basistaken Bestuur en Dienstverlening	13
Basistaken Veiligheid, Toezicht en Handhaving.....	15
Programma 2 Fysieke leefomgeving	18
Focusgebied Klimaat en duurzaamheid	19
Focusgebied Ruimte voor Eerbeek / Eerbeek Loenen 2030	29
Focusgebied Centrum Brummen	31
Focusgebied Wonen	33
Basistaken Fysieke leefomgeving.....	38
Programma 3 Sociale leefomgeving	46
Focusgebied Sociaal domein	47
Basistaken Vitale Samenleving.....	57
Programma 4 Financiën	65
Basistaken Bedrijfsvoering en financiën	66
Algemene dekkingsmiddelen, Overhead, Vennootschapsbelasting en Onvoorzien	69
Paragrafen.....	72
A. Lokale heffingen	72
B. Weerstandsvermogen en Risicobeheersing	78
C. Onderhoud kapitaalgoederen.....	84
D. Financiering	90
E. Bedrijfsvoering	94
F. Verbonden partijen	98
G. Grondbeleid.....	110
H. Leefbaarheid	113
I. Openbaarheid van Bestuur	114
Bijlagen behorend bij het jaarverslag	115
1. Subsidieplafonds	116
2. Beleidsdocumenten	117
3. Lijst van gebruikte afkortingen	119

Jaarrekening.....	121
Balans Activa.....	122
Balans Passiva.....	123
Baten en Lasten.....	124
Toelichting op de Balans	125
Toelichting op de Baten en Lasten.....	157
Bijlagen behorend bij de Jaarrekening.....	175
1. Bijlage met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen	176
2. Bijlage met overzicht gerealiseerd baten en lasten per taakveld.....	194
3. Controleverklaring accountant	196

Aanbieding van de Jaarstukken

Geachte leden van de raad,

Het gemeentebestuur heeft de afgelopen jaren flinke stappen gezet om de begroting structureel gezond te maken en het weerstandsvermogen te versterken. Op dit moment zijn de (structurele) lasten en baten met elkaar in evenwicht en hebben we een goede risico-buffer. Tegelijkertijd zien we, met het ravijnjaar 2026 in het vooruitzicht, dat de financiële positie onder druk staat. Ook betekent een krappe arbeidsmarkt dat personele capaciteit om alle taken en ambities uit te voeren niet vanzelfsprekend is. Deze ontwikkelingen zien we ook terug bij de afsluiting van 2023.

"Wie het heden beoordeelt moet over voldoende verleden beschikken"

Deze jaarstukken zijn anders dan voorgaande jaren. In de eerste plaats is het voor het eerst dat de accountant geen verklaring afgeeft over de rechtmatigheid van de financiën in het afgelopen jaar. In plaats daarvan legt het College hierover verantwoording af aan de raad (zie hiervoor het Jaarrekeningdeel). Het doel van deze wijziging is een duidelijkere rol voor de accountant en het faciliteren van het gesprek tussen College en raad over welke stappen gezet kunnen worden om de bedrijfsvoering te verbeteren. De vraag die daarmee voorligt is: Welke lessen kunnen we uit het verleden jaar meenemen naar de toekomst?

In de tweede plaats zet het College voor het komende meerjarenperspectief nadrukkelijker in op leren uit het verleden. Door de meerjarenbegroting te baseren op de uitputting van de afgelopen jaren, wordt het begrotingstekort hanteerbaar en verwachten we minder grote overschotten aan het eind van het jaar over te houden. De ontwikkelingen, die maken dat we overhouden of tekort komen, krijgen hiermee een weerslag in de meerjarenbegroting van volgend jaar.

2023: een jaar van voor- en nadelen

2023 sluiten we af met een positief saldo. De algemene uitkering viel hoger uit door een extra toekenning in december. Daarnaast is door vacatureruimte geld overgebleven op personeelslasten. Onderbezetting betekent ook dat geprioriteerd moet worden in taken en ambities. Daardoor blijft er op diverse beleidsterreinen budget voor goederen en diensten over. Ondanks een aantal nadelen (met name bij de grondexploitaties en bij jeugdzorg) blijft er onder aan de streep ruim € 4 miljoen over.

Het positieve resultaat uit 2023 biedt ruimte om tegenvallers te incasseren en ingrijpende maatregelen, indien nodig, te temporiseren. Begroten blijft balanceren op het slappe koord en de voorliggende jaarstukken kunnen daarbij ondersteunen.

De raad is aan zet

De totstandkoming van de jaarstukken heeft jaarlijks heel wat voeten in de aarde. Dit jaar geldt dat extra vanwege de introductie van de rechtmatigheidsverantwoording. Daarnaast neemt de werklast ook toe vanwege een strengere controle door de accountants en een forse toename in het aantal specifieke uitkeringen. In 2020 waren dit nog maar 10 regelingen, inmiddels is dit verdrievoudigd. Desondanks ligt het resultaat hier voor u. We zien uit naar een constructieve bespreking over de voorliggende jaarstukken.

Het college van burgemeester en wethouders
Brummen, mei 2024

Financiële Hoofdlijnen

Inleiding

In de financiële hoofdlijnen nemen wij u mee in het verloop van de Programmabegroting 2023-2026 naar de Jaarstukken 2023.

Het jaarrekeningresultaat

We sluiten het jaar 2023 af met een positief rekeningresultaat van € 4.228.000. In 2022 bedroeg het rekeningresultaat € 8.739.000 positief. In onderstaande tabel is het rekeningresultaat afgezet tegen de begroting na verwerking van de laatste wijziging in december 2023. In kolom Afwijking 2023 zijn de verschillen tussen de begroting na wijziging en realisatie per programma in beeld gebracht.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Prim. Begroting 2023	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023	Afwijking 2023
1 Bestuur en veiligheid	-3.250	-4.680	-5.279	-5.997	-719
2 Fysieke leefomgeving	-5.905	-6.254	-11.410	-10.479	931
3 Sociale leefomgeving	-21.122	-23.616	-24.905	-24.572	333
4 Bedrijfsvoering en Financiën	39.017	34.568	41.780	45.276	3.497
Saldo incl. bestemmingen	8.739	18	186	4.228	4.042

De grootste voor- en nadelen

Het rekeningresultaat is de uitkomst van verschillende voor- en nadelen ten opzichte van het financiële beeld bij de 2^e bestuursrapportage 2023. Bij de 2^e bestuursrapportage (ontwikkelingen tot en met eind augustus) werd nog een positief resultaat verwacht van € 186.000. Het werkelijke resultaat is € 4.042.000 hoger en bedraagt € 4.228.000. Dit verschil vraagt een nadere toelichting. In de tabel hieronder zijn de grootste voor- en nadelen ten opzichte van de 2^e bestuursrapportage in beeld gebracht.

Tabel 1 (Bedragen x € 1.000)			
Nr.	Omschrijving	Voordeel	Nadeel
1	September- en decembercirculaire algemene uitkering gemeentefonds	€ 2.133	
2	Bouwgrondexploitaties, tussentijdse winstneming en verhogen voorziening	€ 661	€ 2.216
3	Organisatiekosten, loonkosten en inhuur	€ 1.669	
4	Sociaal domein, jeugdzorg		€ 990
5	Sociaal domein, energietoeslag lage inkomens		€ 869
6	WMO, beschermd wonen	€ 708	
7	Werk en inkomen, participatiewet en IOAW/IOAZ/BBZ		€ 354
8	Werkfit, re-integratie en participatie	€ 363	
9	WMO, huishoudelijke hulp	€ 354	
10	WMO, maatwerkvoorzieningen en kosten begeleiding	€ 446	
11	Werk en inkomen, bijzondere bijstand en minima	€ 329	
12	Omgevingsvergunning bouwen hogere leges en lagere kosten externe capaciteit	€ 393	
13	Projectbudget Ruimte voor Eerbeek / Eerbeek-Loenen 2030	€ 282	
14	Wegen en verkeer, diverse onderhoudsbudgetten	€ 228	
15	Groen, diverse incidentele en onderhoudsbudgetten	€ 182	
16	Uitstel verkoop openbare ruimte de Wasacker		€ 178
17	HR, lagere kosten opleiding en onderzoeken RIE / MTO	€ 166	
18	Opbrengst gemeentelijke belastingen	€ 148	
19	Kosten Inburgering		€ 123
20	Incidentele baten gronden en landerijen	€ 111	
21	Sport lagere kosten brede combi functies	€ 110	
22	Hogere leges Burgerzaken, reisdocumenten	€ 109	
23	Overige posten < € 100.000	€ 380	
	Totaal voor- en nadelen t.o.v. de 2e bestuursrapportage 2023	€ 9.451	€ 5.409
	Begroot resultaat t/m 2e bestuursrapportage 2023	€ 186	
	Werkelijk resultaat 2023	€ 4.228	

Het resultaat nader toegelicht

Het positieve resultaat bestaat voornamelijk uit incidentele voor- en nadelen. Hieronder lichten we de grootste afwijkingen toe.

1) Het grootste voordeel zien we bij de inkomsten vanuit het gemeentefonds. De algemene uitkering van het Rijk is € 2,13 miljoen hoger dan geraamd. Door een bijstelling van één van de maatstaven waarmee de algemene uitkering wordt berekend, wordt afgerond € 772.000 extra ontvangen. Daarnaast zijn in de decembercirculaire decentralisatie-uitkeringen toegekend voor energietoeslag (€ 1.056.000), invoering omgevingswet (€ 184.000) en Nederlands-Soedanese repatrianten (€ 73.000). Tot slot zijn er nabetalingsen uit voorgaande jaren ontvangen.

2) Bij de bouwgrondcomplexen komt uit de nieuwste berekeningen naar voren dat bij een 2-tal complexen een nadeel ontstaat (Burgersterrein en Gr. van Limburg Stirumplein). Verder moeten we een verplichte tussentijdse winstneming doen voor 2 complexen (Hazenbergh en Elzenbos II). Dit bedrag staat in de kolom voordeel. In de Meerjarenprognose Grondexploitatie (MPG) wordt nader ingegaan op deze berekeningen.

- 3) Op organisatiekosten, salaris- en inhuurkosten zien we een overschot. Vacatures staan langer open en kunnen niet altijd snel (middels inhuur) worden ingevuld. Er is sprake van krapte op de arbeidsmarkt. Hierdoor houden we geld over.
- 4) Een fors nadeel is ontstaan bij jeugdzorg. Dit treedt met name op bij maatwerk GGZ, begeleiding, behandeling, pleegzorg en verblijf zwaar. Een viertal gezinnen met een complexe problematiek drukt zwaar op de uitgaven.
- 5) Voor energietoeslag lage inkomens is € 869.000 meer uitgegeven dan geraamd. Daar staat een rijksuitkering tegenover (zie nr. 1).
- 6) Voor het WMO-onderdeel beschermd wonen valt de rijksbijdrage hoger uit. Tegelijkertijd wordt er minder gebruik gemaakt van de voorziening dan verwacht.
- 7) De uitgaven in het kader van de Participatiewet zijn hoger dan geraamd. Onder andere door de toestroom van statushouders maken meer mensen aanspraak op de voorzieningen. Tegelijkertijd maken zelfstandigen nauwelijks nog gebruik van de inkomensaanvullende regelingen (IOAW/IOAZ).
- 8) Op de begroting van Werkfit wordt een positief resultaat behaald (beschut werk en re-integratie) van € 89.000. De opbrengsten uit detachering van Werkfit medewerkers zijn € 275.000 hoger dan begroot.
- 9) Op WMO huishoudelijke hulp blijft € 354.000 over.
- 10) WMO maatwerk en begeleiding pakt € 446.000 lager uit. Er wordt minder gebruik gemaakt van deze voorzieningen dan verwacht.
- 11) De uitgaven voor bijzondere bijstand zijn € 74.000 hoger dan geraamd. Daarentegen wordt ruim € 400.000 minder uitgegeven aan het minimabeleid. Nog niet iedereen die er recht op heeft, maakt gebruik van het minimabeleid. Daardoor blijft geld over.
- 12) De opbrengst van leges voor omgevingsvergunning bouwen is hoger dan geraamd. Dit resultaat komt met name door de renovaties van woningen van Veluwonen, de bouw van Flexwoningen, de bouw van appartementen Loenenseweg en locatie Arnhemsestraat, nieuwbouw in uitbreidingswijk Elzenbos en locatie voormalig tuindersbedrijf Laag Soeren. Daarnaast is het budget voor extra capaciteit bij de omgevingsvergunning bouwen niet nodig geweest.
- 13) De kosten binnen het focusgebied Ruimte voor Eerbeek / Eerbeek-Loenen 2030 zijn lager omdat we het budget voor toekomstige investeringen nog niet hoeven aan te spreken.
- 14) Bij verkeer en wegen zijn kosten lager uitgevallen. Het zeer natte najaar de uitvoering van een aantal werken belemmerde. Daarnaast vallen de kosten voor wegmarkeringen en kapitaallasten lager uit.
- 15) Ook bij het groenonderhoud geldt dat het zeer natte najaar de uitvoering van een aantal werken belemmerde. Het budget voor exotenbestrijding laat een voordeel zien. We hebben slechts beperkte overlast van de eikenprocessierups. Maar er blijft ook geld over omdat we niet genoeg capaciteit hebben om de Japanse duizendknoop op meer plekken aan te pakken.
- 16) De verkoop van een stuk grond aan de Wasacker, nodig voor uitbreiding van winkels, is nog niet afgerond in 2023.
- 17) Op de budgetten voor opleiding van personeel en niet uitgevoerde onderzoeken (risico-inventarisatie en medewerkerstevredenheid) blijft voor 2023 geld over.

18) De opbrengst van de gemeentelijke belastingen valt hoger uit. Voornamelijk oorzaak is dat de waarde van woningen meer dan verwacht is gestegen. Daarnaast zijn er meer nieuwe woningen gebouwd, dan waarmee rekening was gehouden.

19) Het nadeel bij de kosten voor inburgering is grotendeels veroorzaakt door een terugbetaling van rijksbijdrage 2022.

20) Het voordeel bij gronden, landerijen en onroerend goed is ontstaan door een inhaalslag op diverse huur- en pachtovereenkomsten en extra rijksinkomsten voor de Flexwoningen.

21) Het budget voor brede-combinatiefunctionaris bij sport is ingevuld. Er was in de begroting echter nog geen rekening gehouden met de rijksbijdrage van € 110.000.

22) De hogere opbrengst leges bij Burgerzaken komt door een toename in aanvragen voor reisdocumenten.

Vaststelling

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 20 juni 2024,
De gemeenteraad van Brummen,

M.E.A. Knook
griffier

G.J.M. van Rumund
voorzitter

Aanbieding

Het doel van de jaarstukken is om aan de gemeenteraad, de toezichthouder en inwoners van de gemeente Brummen verantwoording af te leggen over het gevoerde beleid, de financiële ontwikkelingen en de rechtmatigheid van de uitgaven in 2023. De jaarstukken bestaan uit de programmaverantwoording, de paragrafen en de financiële jaarrekening.

Jaarverslag

Programmaverantwoording

In de programmaverantwoording vindt u per programma een overzicht van de beleidsindicatoren en de financiën. Onder de vraag "Wat heeft het gekost?" staan de lasten en baten per programma, uitgesplitst naar welke incidenteel en welke structureel zijn.

Per focusgebied en basistaak vermelden we de stand van zaken op de vraag "Wat wilden we bereiken?" en "Wat hebben we gedaan?". De stand van zaken aan het eind van het jaar wordt in een kleur van een stoplicht weergegeven:

groen = Doelstelling behaald / activiteit uitgevoerd;

oranje = Doelstelling / activiteit gedeeltelijk behaald / uitgevoerd en verwachten deze volledig te behalen / uitgevoerd te hebben in een volgend jaar;

rood = We hebben de doelstelling / activiteit niet behaald / uitgevoerd. We gaan deze niet meer halen / uitvoeren in een volgend boekjaar.

Per focusgebied/basistaak wordt ook het financieel verloop weergegeven. Afwijkingen, ten opzichte van de begroting, die groter zijn dan € 25.000 worden toegelicht.

Paragrafen

De paragrafen zijn dwarsdoorsnedes van de begroting op bepaalde thema's.

Bij het jaarverslag vindt u 3 bijlagen. Het overzicht van de subsidieplafonds, relevante beleidsdocumenten en een lijst van gebruikte afkortingen.

Jaarrekening

In de jaarrekening ziet u de financiële vertaling van het gevoerde beleid; de balans met toelichting en het overzicht van baten en lasten.

De balans is een staat waarin de waarde van de bezittingen (activa) en de waarde van de schulden en het eigen vermogen (passiva) zijn opgenomen. Dit is de financiële positie van de gemeente.

Via het overzicht van baten en lasten krijgt u inzicht in de begrote en werkelijke baten en lasten per programma. In dit hoofdstuk vindt u ook een overzicht van het gerealiseerde resultaat inclusief de incidentele lasten en baten en onttrekkingen en toevoegingen aan de verschillende bestemmingsreserves.

Bij de jaarrekening vindt u 3 bijlagen. De verantwoordingsinformatie van specifieke uitkeringen (de SiSa-verantwoording), het overzicht van de taakvelden en als laatste de controleverklaring van de accountant.

Programma 1 Bestuur en Veiligheid

Introductie

Dit programma gaat over de volgende basistaken:

- Bestuur en dienstverlening
- Veiligheid, toezicht en handhaving

Dit programma gaat over het focusgebied:

- Bestuurskracht

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Prim. Begroting 2023	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023	Afwijking 2023
Lasten					
Incidenteel	676	15	593	1.586	993
Structureel	4.861	4.963	5.610	5.654	44
Totaal Lasten	5.537	4.978	6.204	7.240	1.037
Baten					
Incidenteel	1.915	0	2.420	2.329	-91
Structureel	371	298	298	323	25
Totaal Baten	2.287	298	2.718	2.651	-66
Saldo excl. bestemmingen	-3.250	-4.680	-3.486	-4.589	-1.103
Stortingen					
Mutaties reserves	0	0	1.793	2.407	614
Totaal Stortingen	0	0	1.793	2.407	614
Onttrekkingen					
Mutaties reserves	0	0	0	998	998
Totaal Onttrekkingen	0	0	0	998	998
Bestemmingen per saldo	0	0	-1.793	-1.409	384
Saldo incl. bestemmingen	-3.250	-4.680	-5.279	-5.997	-719

Focusgebied Bestuurskracht

Portefeuillehouders

G.J.M. van Rumund

Wat wilden we bereiken?

1. Ons doel is om onze gemeentelijke taken goed uit te kunnen voeren en beter in positie te komen in de opgaven die de aanwezigheid van de papierindustrie in Eerbeek met zich meebrengt.

Wat wilden we doen?

1. Uitvoeren en monitoren van de acties in de vijf ontwikkelsporen van het ontwikkelplan

Stand van zaken

In 2024 komen we tot de uitvoering van een onderzoeksrapport 'Bestuurlijke toekomst Gemeente Brummen' op basis van een door de Raad gegeven opdracht aan het College. Dit is een tussenstap om daarna te komen tot een geactualiseerde toekomstvisie 'Brummen 2035'.

Het financieel verloop van het focusgebied Bestuurskracht

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Prim. Begroting 2023	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023	Afwijking 2023
Focusgebied Bestuurskracht					
Lasten	0	56	56	0	-56
Totaal Focusgebied Bestuurskracht	0	-56	-56	0	56
Saldo incl. bestemmingen	0	-56	-56	0	56

Toelichting financiële afwijkingen - Lasten

In 2023 is dit budget niet ingezet omdat er nog geen vaste formatie is aangetrokken.

Basistaken Bestuur en Dienstverlening

Portefeuillehouders

G.J.M. van Rumund

Y. Çegerek

Wat wilden we bereiken?

1. We willen gemeentelijke activiteiten beter op elkaar afstemmen. Dan versterken ze elkaar.

Wat wilden we doen?

1. We gaan proberen doen met gebiedsgericht werken.

Stand van zaken

We ronden in 2024 de pilots gebiedsgericht werken af en komen tot aanbevelingen voor gebiedsgericht werken in onze gemeente.

Wat wilden we bereiken?

2. Een toegankelijk en zichtbaar gemeentebestuur

Wat wilden we doen?

2. Uitnodigende communicatie, werkbezoeken, aanwezig zijn bij wijk- en dorpsraadsbijeenkomsten en waar dit grote meerwaarde heeft vergaderen buiten het gemeentehuis.

Stand van zaken

In 2023 is een maximale inspanning gedaan om inwoners op een uitnodigende manier te betrekken bij belangrijke thema's. Bij het participatietraject voor het woonkader is een extra videofilm ingezet, bij het thema participatie zijn naast een vragenlijst via het inwonerspanel ook vele straatinterviews afgenomen. Inwoners zijn uitgenodigd via enquêtes inbreng te leveren over thema's zoals verkeer/mobiliteit, evenementen, klimaat en dienstverlening. En zijn er onder andere informatie/inspraakbijeenkomsten geweest over fase 3 Elzenbos, ontwikkelingen Graaf van Limburg Stirumplein, cultuurvisie, sportvisie, Burgersterrein, Spoorzone en tijdelijke woningen bij De Veldkant. Maar ook was de gemeente present met een stand bij het eerste PULP-festival in Eerbeek en werd voor kinderen weer de burgerschapsdag in ere hersteld. Bijzonder was de installatie van de (eerste) kinderburgemeester eind 2023. Het college, maar ook de raad, heeft in 2023 diverse werkbezoeken afgelegd en zijn de kwartiermakers gebiedsgericht werken benoemd tot wijkcontactfunctionaris. De gemeenteraad is in 2023 van start gegaan met de raadsontmoeting. Een maandelijks laagdrempelig contactmoment voor inwoners met raadsleden.

Het financieel verloop van de basistaken Bestuur en Dienstverlening

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Prim. Begroting 2023	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023	Afwijking 2023
Basistaken bestuur en dienstverlening					
Lasten	2.714	2.638	2.929	3.062	133
Baten	371	285	285	319	35
Totaal Basistaken bestuur en dienstverlening	-2.343	-2.353	-2.645	-2.743	-98
Saldo incl. bestemmingen	-2.343	-2.353	-2.645	-2.743	-98

Toelichting financiële afwijkingen - Lasten

De lasten binnen deze basistaak zijn € 133.000 hoger uitgevallen dan geraamd. Hieronder lichten we de belangrijkste oorzaken toe.

Vanwege noodzakelijke inhuur om de locaties in het gemeentehuis en in Eerbeek te kunnen bemensen moest voor het KCC capaciteit worden ingehuurd. De extra lasten bedragen € 37.000. Zie paragraaf E Bedrijfsvoering.

Bestuur

De kosten voor voormalige bestuurders zijn per saldo € 89.000 hoger dan geraamd. Met name de toevoeging aan de voorziening wachtgeld bestuurders valt hoger uit vanwege het aftreden van een wethouder dit jaar en verlenging van de regeling voor twee voormalige wethouders. Daarentegen zijn er lagere kosten voor de accountant van € 24.000.

Intergemeentelijke samenwerking

De bijdrage aan de Stedendriehoek valt € 27.000 hoger uit dan geraamd. Voor het uitwerken van de Regiodeal moest extra menskracht worden ingezet, waarvan de kosten onder de deelnemende gemeenten werden verdeeld.

Dienstverlening burgerzaken

De afdracht rijksleges van reisdocumenten is € 41.000 hoger dan geraamd. Zie ook onderdeel baten.

Toelichting financiële afwijkingen - Baten

De baten binnen deze basistaak zijn € 35.000 hoger uitgevallen dan geraamd. Hieronder lichten we de belangrijkste oorzaken toe.

Bestuur

Een geraamde onttrekking aan de voorziening pensioenaanspraken wethouders kon niet plaatsvinden omdat de voorziening te laag is. Dit betekent een nadeel van € 74.000.

Dienstverlening burgerzaken

De inkomsten uit de leges van de balie burgerzaken vallen € 109.000 hoger uit. In 2014 werd de looptijd van reisdocumenten verlengd naar 10 jaar, waardoor dit jaar (en ook de komende jaren) de aanvragen van reisdocumenten zullen toenemen (de zogenaamde: paspoortpiek).

Basistaken Veiligheid, Toezicht en Handhaving

Portefeuillehouders

G.J.M. van Rumund

Wat wilden we bereiken?

1. Een veilige gemeente blijven.

Wat wilden we doen?

1. In- en externe bewustwordingsactiviteiten organiseren

Kwaliteit

Stand van zaken

Sinds enkele jaren richten we ons specifiek op de thema's Buitengebied, Bedrijventerreinen, Zorgfraude, Cybercrime en Drugscriminaliteit. Daarbij hebben we aandacht besteed aan de interne weerbaarheid en het herkennen van signalen door onze eigen medewerkers (lunchbreaks, ondermijningsbus, etc). Ook is er extra aandacht besteed aan inzet van Bibob (voorkomen van witwassen) bij vergunningaanvragen. Daarnaast periodieke interne en externe overleggen over o.a. ondermijningscasussen. Meldingen vanuit Meld Misdaad Anoniem (gemiddeld 5-7 per jaar) zijn met de betrokken externe partners in behandeling genomen en daar waar mogelijk, succesvol opgepakt/afgehandeld. Ook is er met regiogemeenten samengewerkt in het kader van vergroten van de weerbaarheid en het bestrijden van ondermijning.

Deze inzet wordt in 2024 voortgezet.

Het financieel verloop van de basistaken Veiligheid, Toezicht en Handhaving

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Prim. Begroting 2023	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023	Afwijking 2023
Basistaken veiligheid, toezicht en handhaving					
Lasten	2.823	2.284	3.219	4.178	959
Baten	1.916	13	2.433	2.332	-101
Stortingen	0	0	1.793	2.407	614
Onttrekkingen	0	0	0	998	998
Totaal Basistaken veiligheid, toezicht en handhaving	-907	-2.271	-2.578	-3.254	-676
Saldo incl. bestemmingen	-907	-2.271	-2.578	-3.254	-676

Toelichting financiële afwijkingen - Lasten

De lasten binnen deze basistaak zijn € 959.000 hoger uitgevallen dan geraamd. Hieronder lichten we de belangrijkste oorzaken van deze afwijking toe.

Aan kosten van ambtelijke capaciteit is € 30.000 meer uitgegeven dan geraamd. Vanwege openstaande vacatures was tijdelijke inhuur noodzakelijk. Zie paragraaf E Bedrijfsvoering.

Handhaving

De kosten voor benodigde milieucontroles en advisering pakken samen € 53.000 lager uit dan geraamd.

Opvang Oekraïners

Voor de opvang van Oekraïners pakken de kosten van de opvanglocaties (inclusief kosten van de Flexwoningen), inhuur en leefgeld € 928.000 hoger uit dan geraamd. In de begrotingswijziging van december 2023 zijn de lasten van de Flexwoningen geraamd op programma 2. Vandaar dat dit nadeel in relatie met het restant bij programma 2 moet worden gezien. Voor het pand Verian aan de Graaf van Limburg Stirumplein is inboedel aangeschaft. De kosten waren € 59.000. De kosten voor opvang Oekraïners worden gedekt uit rijks gelden.

Totaaloverzicht opvang Oekraïners	Mutatie	Subtotaal
programma 1 lasten	-987 N	
programma 2 lasten	671 V	
programma 1 baten	- 91 N	
programma 2 baten	50 V	
Subtotaal		- 357 N
programma 1 storting in reserve	- 614 N	
programma 1 onttrekking aan reserve	998 V	
Subtotaal		384 V
Resultaat		27 V

Toelichting financiële afwijkingen - Baten

De baten binnen deze basistaak zijn € 101.000 lager uitgevallen dan geraamd. Hieronder lichten we de belangrijkste oorzaken van deze afwijking toe.

Opvang Oekraïners

Vanuit het Rijk is de vergoeding voor normbedragen en transitiekosten ontvangen voor opvang Oekraïners. Dit is € 91.000 lager dan geraamd. De afrekening van het Rijk over het jaar 2022 pakt € 132.000 lager uit.

Toelichting financiële afwijkingen - Stortingen

De stortingen binnen deze basistaak zijn € 614.000 hoger uitgevallen dan geraamd. Hieronder lichten we de belangrijkste oorzaken van deze afwijking toe.

Opvang Oekraïners

In de raming van de slotwijziging december 2023 was het begrote resultaat per saldo geraamd op € 993.000, te storten in de reserve toekomstige kosten Ontheemden. In deze verantwoording presenteren wij de stortingen en onttrekkingen afzonderlijk. De toevoeging vanuit de normbedragen is in totaal een bedrag van € 1.607.000.

Toelichting financiële afwijkingen - Onttrekkingen

De onttrekkingen binnen deze basistaak zijn € 998.000 hoger uitgevallen dan geraamd. Hieronder lichten we de belangrijkste oorzaken van deze afwijking toe.

Opvang Oekraïners

In de slotwijziging december 2023 was het saldo van het begrote resultaat gemeld. In deze verantwoording presenteren wij de stortingen en onttrekkingen afzonderlijk. De onttrekking vanuit de normbedragen is in totaal een bedrag van afgerond € 998.000.

Beleidsindicatoren

BBV nr.	Benaming	Toelichting	Jaar	Waarde Brummen	Waarde Nederland	Bron
6	Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	2019	105	132	Bureau Halt
			2020	130	110	
			2021	50	80	
			2022	50	80	
8	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	2019	0,5	2,3	CBS
			2020	0,5	2,0	
			2021	0,5	1,8	
			2022	0,5	2,3	
			2023	0,7	2,5	
9	Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2019	1,9	4,8	CBS
			2020	2,4	4,6	
			2021	1,9	4,3	
			2022	1,9	4,6	
			2023	2,1	4,3	
10	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	2019	1,9	2,3	CBS
			2020	1,9	1,8	
			2021	1,4	1,3	
			2022	1,4	1,4	
			2023	1,2	1,3	
11	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2019	3,9	5,9	CBS
			2020	5,1	6,3	
			2021	6,2	6,0	
			2022	4,3	6,0	
			2023	5,0	5,8	
Lokaal	Tevredenheid dienstverlening	Rapportcijfer	2018	6,8		Brummen Spreekt
			2022	6,3		
Lokaal	Tevredenheid communicatie	Rapportcijfer	2018	6,6		Brummen Spreekt
			2022	6,3		
Lokaal	Tevredenheid participatie	Rapportcijfer	2018	6,1		Inwonerpanel
			2022	5,9		

Programma 2 Fysieke leefomgeving

Introductie

Dit programma gaat over de volgende focusgebieden:

- Klimaat en duurzaamheid
- Ruimte voor Eerbeek / Eerbeek – Loenen 2030
- Centrum Brummen
- Wonen

Dit programma gaat over de volgende basistaak:

- Fysieke leefomgeving

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Prim. Begroting 2023	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023	Afwijking 2023
Lasten					
Incidenteel	1.848	688	2.085	1.972	-113
Structureel	12.143	12.600	15.240	14.741	-499
Totaal Lasten	13.991	13.288	17.325	16.713	-612
Baten					
Incidenteel	1.599	337	1.595	1.522	-74
Structureel	6.927	6.108	7.227	8.038	810
Totaal Baten	8.525	6.445	8.823	9.560	737
Saldo excl. bestemmingen	-5.466	-6.843	-8.502	-7.153	1.348
Stortingen					
Mutaties reserves	2.597	75	3.487	3.860	372
Totaal Stortingen	2.597	75	3.487	3.860	372
Onttrekkingen					
Mutaties reserves	2.157	664	579	534	-45
Structureel	0	0	0	0	0
Totaal Onttrekkingen	2.157	664	579	534	-45
Bestemmingen per saldo	-440	589	-2.908	-3.326	-417
Saldo incl. bestemmingen	-5.905	-6.254	-11.410	-10.479	931

Focusgebied Klimaat en duurzaamheid

Portefeuillehouder

P. Inberg

Wat wilden we bereiken?

1. Verbeteren van onze ecologische omgeving: natuurwaarden, biodiversiteit, bodemkwaliteit, waterbalans, landschapsontwikkeling.

Wat wilden we doen?

1a. *Vanuit een verbindende rol samen met agrariërs en provincie verder werken aan een natuurinclusieve, toekomstbestendige landbouw: gebiedsplan, partnerschap stimuleren, kortere voedselketens.*

Stand van zaken

Samen met Provincie en gebiedspartijen zoals het Landschapsnetwerk Brummen, Natuurmonumenten, LTO en agrarisch natuurcollectief Veluwe hebben we in Brummen een project genaamd Natuurinclusief Brummen.

Het project omvat verschillende activiteiten, waaronder:

- verkennende gesprekken met agrariërs naar hun behoeften (provincie)
- samen met agrariërs opzetten nieuwe verdienmodellen voor natuurinclusieve bedrijfsvoering, in samenhang met lokaal voedselnetwerk (gemeente)
- opzetten van studiegroepen natuurinclusieve landbouw, waarin thema's aanbod komen zoals duurzaam bodembeheer, verdienmodellen etc. (gemeente); het leernetwerk NIL is hieruit voortgekomen
- bedrijfsplannen voor een duurzame voortzetting van hun onderneming (agrarisch collectief)
- verkennen mogelijkheden regelruimte voor beknellende wet- en regelgeving natuurinclusieve landbouw (provincie).
- ontwikkeling natuurinclusieve verpachting (Natuurmonumenten)
- het opzetten van een samenwerkingsverband van lokale boeren in de Zuidelijke IJsselvallei, waar de gelijknamige gebiedscoöperatie uit voortgekomen is

Verder is mede naar aanleiding van bovenstaande activiteiten de coöperatie IJsselmarke opgericht.

We werken ook in de regio samen op dit thema, bijvoorbeeld door een bijdrage aan het project van Plant tot Pand: hierin wordt gestimuleerd dat (1) agrariërs gewassen verbouwen die kunnen worden toegepast in gebouwen en (2) de vraag naar zulke producten toeneemt. Bio-based bouwen draagt bij aan verduurzaming en aan een uitbreiding van agrarische verdienmodellen. Het regionale project richt zich op de hele keten tussen producent en eindgebruiker.

Afgelopen jaar zijn in de regio Stedendriehoek 60 hectare vezelhennep verbouwd, waarvan een deel binnen Brummen. Het doel is om dit in 2024 op te schalen naar 120 hectare. In combinatie met Veluwonen en plaatselijke aannemers kijken we of dit (ook) weer lokaal toegepast kan worden.

1b. *We werken aan uitvoeringsmaatregelen op basis van het biodiversiteitsplan en groenstructuurplan die in 2022 zijn ontwikkeld.*

Stand van zaken

Het Programma Groen is in oktober 2023 vastgesteld door de gemeenteraad. Dit vormt een stevige basis om binnen de kernen de groenstructuur en biodiversiteit te versterken.

Het groenbeheerplan zal worden opgeleverd in het voorjaar van 2024.

Ook met het biodiversiteitsplan is een start gemaakt en gepland is dat deze in de loop van 2024 zal worden afgerond.

1c. *Met buurgemeenten verkennen hoe een betere, meer levende bodem kan worden bereikt: regionaal kennis delen over o.a. tegengaan van bodemvreemde stoffen en sponswerking van de bodem.*

Stand van zaken

De samenwerking in de regio Stedendriehoek op het gebied van de gezonde bodem is volop gaande en we spelen daar vanuit een Brummen een actieve rol in. Bodem is als apart onderwerp opgenomen in het jaarplan van 2024 van het programma Vitaal Landelijk Gebied van de Regio Stedendriehoek. Waterschap en de gemeenten van de Regio Stedendriehoek werken samen aan dit thema. Er worden projecten voorbereid om onderzoek te doen naar de wijze waarop water en bodem sturend kunnen worden bij ruimtelijke ontwikkelingen.

1d. *We ondersteunen met behulp van subsidie educatie, projecten, werkgroepen en/of initiatieven op basis van het actuele Landschapscontract 2023-2026 (totstandkoming in 2022 gestart).*

Stand van zaken

Het Landschapscontract 2023-2027 is dit jaar inderdaad definitief afgesloten, waardoor we met behulp van provinciale middelen kunnen werken aan verbetering van het landschap en de biodiversiteit. Dit doen we door middel van educatie en projecten; daarnaast ondersteunen we werkgroepen van vrijwilligers.

1e. *We nemen deel in een regionale netwerkgroep die de doelstelling van een drinkbare IJssel promoot en onderzoekt.*

Stand van zaken

We zijn samen met Waterschap Vallei en Veluwe en met een link naar Vereniging Nederlandse Rivieren een onderzoek gestart om te verkennen wat er nodig is om constructief verder te kunnen werken aan de Drinkbare IJssel. Het onderzoek omvat: vaststellen hoeveel draagvlak er nu al is en waar c.q. bij wie, een inventarisatie van lopende en potentiële initiatieven, en welke andere ontwikkelingen belangrijk zijn (zowel positief als negatief). De volgende stap is om op basis van de uitkomsten meer/beter aan te sluiten op arrangementen en uitvoeringsagenda's in onze regio en daarbuiten.

Wat wilden we bereiken?

2. Aanpassen van onze gebouwde omgeving richting een groene en klimaatbestendige gemeente

Wat wilden we doen?

2a. *Uitvoeringsmaatregelen op basis van de gemeentelijke strategie voor klimaatadaptatie, zoals in 2022 opgesteld mede vanuit (externe) risicodialogen en eerder uitgevoerde stresstesten.*

Stand van zaken

Het uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie is eind 2023 vastgesteld door het college. Uw raad is met een raadsinformatiebrief geïnformeerd.

2b. *We zetten met de papierindustrie, de provincie, Veluwonen en Apeldoorn in op een gebiedsgerichte aanpak voor een warmtenet in Eerbeek en Loenen, evt. in combinatie met biogas / groen gas.*

Stand van zaken

In 2023 zijn achtereenvolgens een intentieverklaring en een intentieovereenkomst tot stand gekomen. Daarin hebben Veluwonen, Firan, de papierindustrie en de drie betrokken gemeenten Brummen, Apeldoorn en Rheden hun intentie vastgelegd om samen te werken in de voorbereiding van een warmtenet. Onderdeel van die voorbereiding is onderzoek op meerdere onderdelen, waaronder de beschikbaarheid van warmte in de verschillende waterstromen rondom de papierindustrie, de invulling van publieke deelname aan een lokaal warmtebedrijf, technische en financiële haalbaarheid en de wijze van participatie in het gebied (fase 1 haalbaarheidsonderzoek). Verder zijn de plannen in 2023 noodzakelijkerwijze aangepast naar aanleiding van de sluiting van Stora Enso De Hoop.

In samenwerking met de provincie Gelderland is een subsidie verkregen vanuit de Regiodeal van de Stedendriehoek met het Rijk, waardoor cofinanciering beschikbaar is gekomen voor de project- en onderzoekskosten in deze eerste fase.

De afronding van fase 1 haalbaarheidsonderzoek met een voorstel tot een principebesluit wordt verwacht in het derde kwartaal van 2024.

2c. *We renoveren slechte groenvlakken voor meer klimaatbestendigheid en maken een plan van aanpak voor de aanplant van extra bomen.*

Stand van zaken

Het in oktober 2023 vastgestelde Programma Groen vormt de basis om in de kernen stevige stappen te zetten op het vlak van klimaatbestendigheid.

De eerste plannen voor renovatie van groenvakken zijn in 2023 voorbereid en worden gerealiseerd in 2024. Plannen worden over de jaren verdeeld tot en met 2028. Hierbij worden keuzes gemaakt waarbij klimaat en biodiversiteit optimaal worden bediend.

2d. *Als onderdeel van de routekaart Wonen werken we aan beleid voor duurzaamheid en klimaatadaptatie in nieuwe straten en woonwijken, in aanvulling op de eisen voor het kavelniveau (ontwikkeld in 2022).*

Stand van zaken

In 2023 is het traject begonnen waarmee het beleid voor duurzame bouw en gebiedsontwikkeling wordt opgesteld. Hierbij zijn betrokken de verschillende relevante disciplines in huis en stakeholders buitenshuis. Met de raad (bestuursdag) en stakeholders (mini-conferentie in Concordia) zijn hiervoor gesprekken gevoerd.

Oplevering van het beleid en het uitvoeringsprogramma wordt verwacht in de tweede helft van 2024.

Wat wilden we bereiken?

3. Een transitie in onze energievoorziening: meer energiebesparing en opwek van schone energie.

Wat wilden we doen?

3a. *We werken met de Cleantech Regio samen verder aan de gezamenlijke energiestrategie (versie 2.0).*

Stand van zaken

We dragen actief bij aan de voortgang van de RES samenwerking in de Stedendriehoek, die gericht is op meer (gezamenlijke) uitvoering, kennisuitwisseling en aanpak ten aanzien van de infrastructuur voor energie.

In 2024 wordt een plan van aanpak geformuleerd. In dit plan van aanpak wordt het proces en de uitgangspunten geformuleerd voor het opstellen van een RES 2.0 of het actualiseren van de RES 1.0.

3b. *We voeren het Uitnodigingskader zonnevelden en windmolens uit: resultaten van de eerste tranche in de tender zonnevelden verwerken en de tweede tranche voorbereiden.*

Stand van zaken

De vier initiatieven voor zonnevelden die uit de tender zijn gekomen als trajecten voor verdere gebiedsontwikkeling, zijn vanuit de gemeente gevolgd om te controleren dat de ontwikkelaars binnen de grenzen van het Uitnodigingskader blijven. Dat betreft zowel de inhoud van de plannen, als de participatie met omwonenden, als de processen om tot een ontvankelijke aanvraag voor een omgevingsvergunning te komen. Alle vier hebben in 2023 alvast een eerste aanvraag voor een omgevingsvergunning ingediend.

In 2023 is ook een gestart met een evaluatie van de tender; de oplevering wordt in het eerste kwartaal van 2024 verwacht.

De 2e tranche wordt in 2024 niet voorbereid. Dit heeft te maken met aangescherpt inzicht zon op land van uit het Rijk. Het verwerken van dit aangescherpt inzicht in de omgevingsverordening van de

provincie Gelderland vindt nu plaats. Januari 2025 wordt de aangepaste omgevingsverordening van kracht. En het aanscherpen van de lijn zon op land in de RES Stedendriehoek.

3c. *We staan open voor initiatieven van inwoners die met hun buurt, wijk of dorp willen verduurzamen.*

Stand van zaken

Er zijn dit jaar initiatieven gekomen vanuit de dorpsraad Brummen voor ambassadeur warmtetransitie, verduurzaming maatschappelijk vastgoed en enkele nieuwe energiecoaches bij het team.

3d. *We voeren een analyse uit waar de gemeente staat wat betreft energieneutraliteit en klimaatdoelstellingen, mede gelet op de doelen uit de Klimaatwet: 49% CO2 reductie in 2030 (en 95% in 2050).*

Stand van zaken

Bureau OverMorgen heeft in 2023 een ‘foto’ gemaakt van Brummen op het gebied van CO2 reductie. Dit verheldert de verhouding tussen energiegebruik en lokale schone opwek in onze gemeente.

3e. *We werken aan de bestrijding van energiearmoede (gericht op structurele energiebesparing), bewustwording bij inwoners en informatievoorziening over het verduurzamen van de eigen woning.*

Stand van zaken

Eind 2023 hebben 450 kwetsbare huishoudens aan huis energieadvies ontvangen en grotere energiebesparende maatregelen gratis ontvangen, om hun energierekening structureel omlaag te brengen. Huurders zijn voorzien van energiezuinig witgoed, infrarood paneel of gordijnen. Woning eigenaren hebben gratis een isolatiemaatregel ontvangen zoals het vervangen van glas of spouwmuur isolatie. Met de actie zetmop60 hebben we 596 huurders geholpen.

Halverwege 2023 zijn extra spuk-gelden beschikbaar gesteld door het Rijk en is de bestedingstermijn verlengd met twee jaar tot 31 december 2025.

Woningeigenaren en huurders die niet tot de kwetsbare huishoudens behoren, kunnen terecht bij de energiecoaches van BrummenEnergie in onze gemeente.

Wat wilden we bereiken?

4. Een duurzamere organisatie wat betreft vastgoed en bedrijfsvoering.

Wat wilden we doen?

4a. *We werken aan de uitvoering van het besluit tot een zonneparking bij het gemeentehuis.*

Stand van zaken

De aanbesteding hiervan is in 2023 voorbereid en opgestart. Uitvoering van de werkzaamheden begint naar verwachting rond mei 2024.

4b. *We ronden naar verwachting in 2023 de verduurzaming van vier gemeentelijke gebouwen af, met zoveel mogelijk gebruik van zonnepanelen.*

Stand van zaken

De uitvoering van het plan onder het betreffende krediet is volop aan de gang. De werkzaamheden bij de Bhoele zijn reeds afgerond. De resterende werkzaamheden voor de overige drie locaties worden gecombineerd met de uitvoering van het raadsbesluit van 23 maart 2023 om gemeentehuis, koetshuis, twee brandweerkazernes, wagenloods, werkplaats, Kollergang, Rhienderoord en Servicepunt gemiddeld 94% energieneutraal te maken. Binnen dit project is een uitloop naar Q2 2024. Het zwembad kan wegens noodzakelijke werkzaamheden tijdens de zomersluiting pas in Q3 2024 worden afgerond. Dit was ook voorzien in het project: 'Van het (aard)gas af'.

Naar verwachting zijn in het eerste kwartaal van 2024 bijna alle werkzaamheden in opdracht gegeven en kunnen alle werkzaamheden dat jaar ook worden afgerond.

4c. *We geven onze inkoop een impuls op basis van mogelijkheden voor maatschappelijk verantwoord aanbesteden. We stimuleren groene en sociale effecten via minimumeisen en/of gunningcriteria.*

Stand van zaken

Zowel op het startformulier voor inkoopprocessen als op de checklist voor een aanbesteding wordt verwezen naar maatschappelijk verantwoord inkopen. Daarnaast is in de templates voor Europese aanbestedingen standaard een paragraaf maatschappelijk verantwoord inkopen opgenomen.

We hebben ook het manifest MVOI (maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen) ondertekend en werken aan een actieplan daarvoor.

4d. *We voeren pilots uit op de verduurzaming van dienstverkeer.*

Stand van zaken

De bestaande werkwijze met Greenwheels en de pilot met mobiliteitskaarten zijn in 2023 aangevuld met twee elektrische dienstfietsen (in Brummen en Eerbeek elk één). Verdere mogelijkheden om de verduurzaming van dienstverkeer tot onderdeel van ons organisatorisch beleid te maken worden onderzocht.

Wat wilden we bereiken?

5. Ontwikkelingen in het bedrijfsleven en in de samenleving: toekomstbestendiger bedrijventerreinen en meer duurzaamheid bij bedrijven en maatschappelijke organisaties.

Wat wilden we doen?

5a. *We werken in het kader van een Regiodeal met cofinanciering vanuit het Rijk aan een traject om bedrijventerreinen toekomstbestendiger te maken, op De Hazenberg en Rhienderen Noord.*

Stand van zaken

Financieel ondersteund door de Regiodeal Stedendriehoek hebben we met Stichting Clok in Q3-2023 een start gemaakt om de organisatiegraad te versterken op de bedrijventerreinen Hazenberg en Rhienderen Noord. Er zijn werkgroepen gevormd waar we in 2024 verder vervolg aangeven.

5b. *We monitoren met de OVIJ samen de naleving van de Wet milieubeheer (Erkende Maatregelen Lijst) die bedrijven verplicht om qua energie stappen te zetten die binnen 5 jaar worden terugverdiend.*

Stand van zaken

In totaal zijn er 28 controles EML geweest in 2023 waarvan 25 eerste en drie hercontroles.

5c. *We volgen in het kader van de samenwerking tussen gemeenten, provincie, regio en industrie de ontwikkelingen in de verduurzaming van productie- en bedrijfsprocessen.*

Stand van zaken

Het onderzoek naar warmtepotentie in waterstromen ten behoeve van een warmtenet is uitgevoerd samen met het project Waterrotonde van Industriewater Eerbeek . Daarnaast hebben we vanuit de gemeente meegewerkt aan het onderzoek van provincie Gelderland en papierindustrie naar een smart energy hub in Eerbeek.

5d. *We monitoren de toename van zon op dak in onze gemeente.*

Stand van zaken

We zijn aangesloten bij 'Zonnedakje'. Hiermee kunnen we monitoren hoe groot de omvang van zon op dak is in onze gemeente. Dit gebeurt met behulp van luchtfoto's en wordt jaarlijks geactualiseerd.

5e. We verkennen wat vanuit de gemeente nodig en mogelijk is ter bevordering van verduurzaming in het maatschappelijk vastgoed. Hiervoor wordt, samen met de provincie, een routekaart opgesteld.

Stand van zaken

De routekaart maatschappelijk vastgoed wordt midden in 2024 afgerond. Deze betreft de gemeentelijke panden.

Het financieel verloop van het focusgebied Klimaat en duurzaamheid

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Prim. Begroting 2023	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023	Afwijking 2023
Focusgebied klimaat en duurzaamheid					
Lasten	1.111	984	1.622	1.844	222
Baten	647	59	741	1.059	318
Stortingen	0	75	75	75	0
Onttrekkingen	111	53	48	45	-3
Totaal Focusgebied klimaat en duurzaamheid	-353	-947	-907	-815	92
Saldo incl. bestemmingen	-353	-947	-907	-815	92

Toelichting financiële afwijkingen - Lasten

De lasten binnen deze basistaak zijn € 222.000 hoger uitgevallen dan geraamd. Hieronder lichten we de belangrijkste oorzaken van deze afwijking toe.

Klimaat en Duurzaamheid

Van het structurele budget resteert per saldo € 132.000 (lasten minus baten). Ter voorbereiding op het project warmtenet is voor € 179.000 aan kosten gemaakt. Deze voorbereidingskosten worden deels gefinancierd uit een niet geraamde bijdrage in 2023 van de Provincie uit de Regiodeal (zie ook onderdeel baten).

Het budget voor incidentele projecten is ingezet op onder andere uitvoeringskosten van de tender zonnevelden (evaluatie en inzet expert team voor gebiedsontwikkeling) en bijdragen aan: groenstructuurplan, klimaatstrategie, inzet ecooloog. Er resteert nog € 59.000. Dit is voor 2024 gereserveerd voor de uitvoering van het biodiversiteitsplan en een bijdrage aan Drinkbare IJssel samenwerking.

Van het Rijk is een specifieke uitkering ontvangen voor aanpak van Energiearmoede kwetsbare huishoudens. In 2023 heeft voor € 215.0000 aan uitgaven plaatsgevonden (zie ook onderdeel baten). Daarnaast heeft het Rijk ook een specifieke uitkering verstrekt in het kader van het Nationaal isolatieprogramma. Voor dit onderdeel is € 57.000 uitgegeven (zie ook onderdeel baten).

Voor het project Versterking van korte voorzieningsketens (POP3) zijn in 2023 voor € 42.000 aan kosten gemaakt. Dit project wordt medegefinancierd door de EU en de Provincie (zie ook onderdeel baten).

Voor de uitvoering van klimaat- en energiebeleid heeft het Rijk extra middelen beschikbaar gesteld om de capaciteit (bemensing) bij gemeenten te vergroten (CDOKE). In de regeling is het klimaat- en energiebeleid gedefinieerd als beleid gericht op het behalen van de doelstellingen genoemd in artikel 2, 1^e en 2^e lid, van de Klimaatwet. Voor de jaren 2023 t/m 2025 is afgerond € 1.268.000 beschikbaar. In 2023 is € 419.000 ontvangen en € 73.000 aan externe inhuur uitgegeven. Het restant van € 345.000 blijft gereserveerd, voor onder andere de uitvoering van de gemeentelijke regietaak in de warmtetransitie (zie ook onderdeel baten).

Voor het project Regionale Energie Strategie (RES) is Brummen penvoerder. De gemaakte kosten € 265.000 worden volledig gedekt uit een specifieke rijksuitkering (zie ook onderdeel baten).

Landschap en biodiversiteit

Het project landschapscontract t/m 2022 is begin van dit jaar financieel afgerond. Daarnaast is een vervolgaanvraag toegekend voor de periode t/m 2027. Per saldo is € 39.000 minder uitgegeven dan geraamd.

Voor het project Natuurinclusieve landbouw is € 58.000 meer aan kosten gemaakt. Deze kosten worden gesubsidieerd door de Provincie (zie ook onderdeel baten).

Toelichting financiële afwijkingen - Baten

De baten binnen deze basistaak zijn € 318.000 hoger uitgevallen dan geraamd. Hieronder lichten we de belangrijkste oorzaken van deze afwijking toe.

Klimaat en Duurzaamheid

De baten op deze post zijn € 35.000 lager dan begroot, om twee redenen.

Ten eerste is de ontvangst van de provinciale bijdrage voor energietoezicht op bedrijven in het kader van de Wet milieubeheer à € 26.000 foutief meegerekend als een meerjarige bijdrage, terwijl het feitelijk om een eenmalige uitkering gaat. Daarvan is € 20.800 uitgekeerd in 2022. Het restant (€ 5.200) wordt aangevraagd in 2024.

Ten tweede hebben we bij de Regiodeal Stedendriehoek (derde tranche) € 9.000 minder kunnen benutten voor hun project Toekomstbestendige Bedrijventerreinen: we hebben een bijdrage van € 13.500 in plaats van € 22.500 benut. Dit komt doordat het meer tijd kostte dan verwacht om het overleg met ondernemingen op De Hazenberg en Rhienderen Noord voor te bereiden en op te starten.

Van het Rijk is een specifieke uitkering ontvangen voor aanpak van Energiearmoede kwetsbare huishoudens. In 2023 is voor € 215.000 aan uitgaven geweest (zie ook onderdeel lasten). Daarnaast heeft het Rijk ook een specifieke uitkering verstrekt in het kader van het Nationaal isolatieprogramma. Voor dit onderdeel is € 57.000 uitgegeven (zie ook onderdeel lasten). Restanten vanuit beide regeling blijven gereserveerd voor eventueel nog te maken kosten of terugbetaling aan het Rijk.

Voor de voorbereidingskosten van het project warmtenet is subsidie ontvangen van de Provincie als medefinancier van het project. Naar verhouding van de lasten wordt een bedrag van € 98.000 toegerekend in 2023. Het restant blijft gereserveerd voor nog te maken kosten in 2024.

Voor het project Versterking van korte voorzieningsketens (POP3) wordt dit project medegefinancierd. Over het jaar 2023 wordt € 34.000 verwacht.

Voor de uitvoering van klimaat- en energiebeleid heeft het Rijk extra middelen beschikbaar gesteld om de capaciteit (bemensing) bij gemeenten te vergroten (CDOKE). In het verlengde van de gemaakte inhuurkosten wordt de opbrengst voor 2023 berekend op € 79.000. Dit is € 345.000 lager dan geraamd. (zie ook onderdeel lasten)

Voor het project Regionale Energie Strategie (RES) is Brummen penvoerder. De gemaakte kosten € 265.000 worden volledig gedekt uit een specifieke rijksuitkering.

Landschap en biodiversiteit

Het project landschapscontract t/m 2022 is begin van dit jaar financieel afgerond. Daarnaast is een vervolgaanvraag toegekend voor de periode t/m 2027. In lijn met de lasten zijn ook de baten lager € 26.000.

Voor het project Natuurinclusieve landbouw is € 58.000 subsidie ontvangen van de Provincie (zie ook onderdeel lasten).

Toelichting financiële afwijkingen - Stortingen

Geen financiële afwijkingen

Toelichting financiële afwijkingen - Onttrekkingen

De onttrekkingen binnen deze basistaak zijn € 3.000 lager uitgevallen dan geraamd. Hieronder lichten we de belangrijkste oorzaken van deze afwijking toe.

Per saldo is minder uit de bestemmingsreserve Ligt op Groen nodig geweest voor de projecten landschapscontract en Natuurinclusieve landbouw.

Focusgebied Ruimte voor Eerbeek / Eerbeek Loenen 2030

Portefeuillehouder

S. van de Graaf

Wat wilden we bereiken?

1. Zichtbare verbeteringen in de aantrekkelijkheid in en om het centrum.

Wat wilden we doen?

1a. We maken een keuze over een invulling van het voormalige Burgersterrein.

Stand van zaken

In december 2023 heeft de raad een besluit genomen over de voorkeursvariant voor de invulling van het Burgersterrein. De voorkeursvariant wordt in 2024 en 2025 uitgewerkt in een omgevingsplan en een definitief ontwerp. Een omgevingsplan omdat de bestemming van het voormalige Burgersterrein aangepast wordt. Dit wordt gedaan in samenspraak met de omgeving en stakeholders.

1b. We maken een keuze over de invulling van het Kerstenterrein.

Stand van zaken

Begin 2024 heeft de raad een besluit genomen over de invulling van het Kerstenterrein. Het concept ontwerp wordt in 2024 en 2025 uitgewerkt in een definitief ontwerp. Dit wordt gedaan in samenspraak met de omgeving en stakeholders.

1c. We benutten kansen om het Stationsplein aantrekkelijker te maken voor recreatie en toerisme

Stand van zaken

Binnen het conceptontwerp voor het stationsplein worden de eisen voor een Toeristisch Overstap Punt Veluwe (TOP) meegenomen. Dit toeristisch overstap punt richt zich vooral op de fietsers die vanaf Eerbeek naar de Veluwe fietsen of naar de landgoederenzone in Brummen.

Wij zetten ambtelijke energie in om bij lege plekken of voor leegstaande gebouwen in de toekomst, horeca of een culturele invulling mogelijk te maken. Deze invulling zal bijdragen aan de identiteit van Eerbeek als papierdorp. De energie zit vooral in het aanjagen van goede ideeën en het faciliteren om ideeën mogelijk te maken.

Wat wilden we bereiken?

2. Het verbeteren van het vestigingsklimaat voor de papierindustrie.

Wat wilden we doen?

2. We denken mee in de procedures van de provinciale inpassingsplannen en zorgen na besluitvorming dat de gemeentelijke infrastructuur goed aansluit op de plangebieden met oog voor de verkeersveiligheid van wandelaars en fietsers.

Stand van zaken

De provinciale inpassingsplannen hebben tot eind november 2023 ter inzage gelegen. Dit geeft aan waar en hoe de ontwikkelingen in Eerbeek rondom de industrie plaats gaan vinden. Daarbij is het van belang dat andere ontwikkelingen die in de toekomst gaan plaatsvinden, ook een juiste plek krijgen en aansluiten op de infrastructuur. Waarbij de gemeente vooral inzet op verkeersveiligheid voor wandelaars en fietsers. De provinciale inpassingsplannen worden nu verder uitgewerkt; daarbij maakt de ambtelijke organisatie onderdeel van het projectteam uit. Op deze manier houden wij regie en invloed om de verkeersveiligheid voor fietsers en wandelaars te waarborgen. Daarbij is het nog onzeker wat de sluiting van Stora Enso De Hoop voor gevolgen heeft, c.q. in welke vorm industrie wordt voortgezet op die locatie. Dit wordt onderzocht.

Het financieel verloop van het focusgebied Ruimte voor Eerbeek / Eerbeek Loenen 2030

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Prim. Begroting 2023	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023	Afwijking 2023
Focusgebied ruimte voor Eerbeek/Eerbeek-Loenen 2030					
Lasten	583	1.003	1.034	700	-335
Stortingen	0	0	278	278	0
Totaal Focusgebied ruimte voor Eerbeek/Eerbeek-Loenen 2030	-583	-1.003	-1.312	-978	335
Saldo incl. bestemmingen	-583	-1.003	-1.312	-978	335

Toelichting financiële afwijkingen - Lasten

De lasten binnen deze basistaak zijn € 335.000 lager uitgevallen dan geraamd. Hieronder lichten we de belangrijkste oorzaken van deze afwijking toe.

Aan kosten van ambtelijke capaciteit is € 53.000 minder uitgegeven dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt door openstaande vacatures. Het positieve resultaat op de overige kosten bedraagt € 282.000 en is met name veroorzaakt door dat het budget voor toekomstige investeringen nog niet hoeft te worden aangesproken. Het project bevindt zich nog in de planvormingsfase. Qua plankosten zijn in 2023 kosten gemaakt voor ontwikkelingen van het Logistiek Centrum Eerbeek (LCE), gebiedsverkenning rond Burgersterrein, Spoorzone, verkeerstraject kanaalroute en woning Coldenhovenseweg.

Focusgebied Centrum Brummen

Portefeuillehouder

S. van de Graaf

Wat wilden we bereiken?

1. Een aantrekkelijk centrum voor inwoners, toeristen en ondernemers.

Wat wilden we doen?

1a. *Woningbouw mogelijk maken voor 1- en 2 persoonshuishoudens die qua uiterlijke verschijningsvorm en haar bewoners bijdraagt aan een levendig dorpscentrum.*

Stand van zaken

Voor het Graaf van Limburg Stirumplein is met bewoners tot een model gekomen om woningen voor 1- en 2-persoonshuishoudens te realiseren. Het ontwerpbestemmingsplan is in december van 2023 ter inzage gelegd en het beeldkwaliteitsplan voor dit woningbouwplan wordt op dit moment opgesteld.

Aan de Leliestraat en Ambachtstraat worden door particuliere initiatiefnemers appartementen voor 1- en 2 persoonshuishoudens gerealiseerd.

1b. *Woningbouw mogelijk maken die voorziet in de woningbehoefte en bijdraagt aan een levendig dorpscentrum.*

Stand van zaken

Met omwonenden is gekomen tot een model voor het Graaf van Limburg Stirumplein waarin appartementen kunnen worden gerealiseerd voor goedkope, middendure en dure huishoudens. De braakliggende locaties als gevolg van branden in het centrum worden ingevuld met woningbouw, door de eigenaren van deze locaties.

1c. *Stimuleren van verblijfsrecreatie voor meer dynamiek en economisch draagvlak.*

Stand van zaken

Met initiatiefnemers zijn we in gesprek waar meer verblijfsrecreatie kan worden toegevoegd. De visie Strategie toerisme recreatie 2022-2026 biedt daarvoor de kaders samen met het uitgevoerde marktruimte onderzoek uit 2022. De ambitie wordt gekoppeld aan de omgevingsvisie.

1d. *Overleggen met partijen om te komen tot meer voorzieningen rond het NS-station.*

Stand van zaken

De ambitie voor meer voorzieningen rond het NS-station wordt mede in samenhang met de gebiedsontwikkeling aan de westzijde van het station bekeken.

1e. Zorgen voor een aantrekkelijke, duurzame inrichting van de openbare ruimte die bijdraagt aan de groene toeristische verbingszone tussen de Veluwe en de veerpont.

Stand van zaken

De duurzame verbinding tussen het veerpont en het centrum van Brummen is gerealiseerd.

De veerpont staat te koop, met de eigenaar zijn we in gesprek om te komen tot een goede overdracht naar een nieuwe pontbaas. Waarmee de toeristische verbinding met Bronckhorst geborgen blijft.

1f. Uitvoering geven aan de plannen voor het Graaf van Limburg Stirumplein.

Stand van zaken

Met omwonenden is tot een model gekomen om appartementen te kunnen realiseren voor de goedkope, middendure en dure huishoudens, waarbij rekening wordt gehouden met vergroening, voldoende parkeerplaatsen en een fijne leefomgeving. In april heeft het college een positief principebesluit genomen om het plan verder tot uitvoering te brengen en de bestemmingsplanprocedure en het opstellen van het beeldkwaliteitsplan is opgestart. Het bestemmingsplan is in december 2023 ter inzage gelegd. Het concept beeldkwaliteitsplan wordt in januari 2024 met de omwonenden besproken. Ook is de grondexploitatie aangepast en in het najaar 2023 door de gemeenteraad vastgesteld.

Het financieel verloop van het focusgebied Centrum Brummen

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Prim. Begroting 2023	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023	Afwijking 2023
Focusgebied centrum Brummen					
Lasten	61	45	45	52	7
Totaal Focusgebied centrum Brummen	-61	-45	-45	-52	-7
Saldo incl. bestemmingen	-61	-45	-45	-52	-7

Toelichting financiële afwijkingen - Lasten

Geen bijzonderheden.

Focusgebied Wonen

Portefeuillehouders

G.I. Timmer
P. Inberg
S. van de Graaf

Wat wilden we bereiken?

1. Mogelijkheden creëren voor onze inwoners om binnen de gemeente te blijven wonen.

Wat wilden we doen?

1a. Planologische mogelijkheden bieden om tot 2030 minimaal 1.250 woningen toe te voegen aan onze woningmarkt.

Stand van zaken

Met het raadsbesluit om (unaniem) in te stemmen met de Grondstrategie en ter uitvoering van dat raadsbesluit ook over te gaan tot het vestigen van de Wet voorkeursrecht gemeenten op meerdere gronden is een belangrijke stap genomen (om tot verwerving van die gronden te komen). In het voorjaar van 2023 is gestart met het ruimtelijke proces dat uiteindelijk moet leiden tot een planologische procedure.

Naast de Grondstrategie en het vestigen van de Wvg is ook de Routekaart Wonen opgesteld. Dit document biedt tevens actiepunten om tot versnelling van woningbouw te komen. De ambitie is verhoogd naar 1250 woningen waarvan er inmiddels zo'n 500 woningen zijn gerealiseerd.

1b. We maken plannen voor woningbouw tot 2040, rekening houdend met bevolkingsopbouw en woonbehoefte.

Stand van zaken

Zie voorgaande toelichting over Grondstrategie, Wvg en Routekaart Wonen

1c. We nemen plaatselijke (economische en sociale) binding op in de huisvestingsverordening, indien uit ontwikkelingen blijkt dat dit voor een eerlijke woonruimteverdeling leidt voor onze eigen inwoners en dit wettelijk mogelijk is.

Stand van zaken

Met de Routekaart Wonen wordt voorgesteld het doel (woningen beschikbaar krijgen en houden voor de juiste doelgroep) met een ander middel (doelgroepenverordening) te bedienen. De Routekaart Wonen is in april 2023 vastgesteld en biedt het kader voor nieuwe woningbouwplannen.

1d. Sturen op de bouwopgave zodat minimaal zestig procent van de nieuw te bouwen woningen valt in de categorieën: betaalbare koop, betaalbare huur en woningen onder de huurtoeslaggrens.

Stand van zaken

In alle woningbouwplannen wordt de juiste verdeling meegenomen, de Routekaart Wonen biedt hierin het toetsingskader.

1e. In de woningbouwprogrammering zorgen voor een gevarieerd woningaanbod met speciale aandacht voor één- en tweepersoonshuishoudens.

Stand van zaken

De juiste woning op de juiste plek voor de juiste doelgroep is bij alle woningbouwinitiatieven het uitgangspunt. De Routekaart Wonen geeft hier ook richting aan door middel van het toetsingskader. Daarnaast biedt de Doelgroepenverordening de mogelijkheid om de woningen voor de juiste doelgroepen te behouden.

1f. Tijdelijke woonvormen, coöperatief bouwen en tiny-houses willen we makkelijker mogelijk maken, bijvoorbeeld door middel van een constante bouwstroom.

Stand van zaken

In de Routekaart Wonen worden handreikingen gedaan ten behoeve van flexibele woonvormen.

1g. We zetten in op een actiever grondbeleid bij de actualisatie van de nota Grondbeleid.

Stand van zaken

Met de besluitvorming rondom Grondstrategie en Wvg is hier uitvoering aan gegeven.

1h. Ontwikkelaars proactief benaderen om woningbouw te versnellen aan de hand van de Routekaart.

Stand van zaken

Met de besluitvorming rondom Grondstrategie en Wvg is hier uitvoering aan gegeven.

Wat wilden we bereiken?

2. Nieuwe woningen dragen bij aan de vitaliteit van onze kernen.

Wat wilden we doen?

2a. Woningbouw mogelijk maken in de kernen en daarbuiten als het passend is in het landschap.

Stand van zaken

Met de Grondstrategie en Wvg (Wet voorkeursrecht gemeenten) is hier een eerste stap in gezet.

2b. We onderzoeken of vanwege inbreidingsvoorkeur en sociale woonopgave een bepaalde mate van hoogbouw wenselijk is.

Stand van zaken

In Brummen-centrum wordt hier al naar redelijkheid invulling aan gegeven, maar ook bij ontwikkelingen in de omgeving van het station en in Eerbeek (bijvoorbeeld Burgersterrein) worden onderzocht welke mogelijkheden (ruimtelijk) passend zijn.

2c. Bij toevoegingen in de kernen houden we rekening met een goede groene inpassing voor flora en fauna.

Stand van zaken

Om de (forse) woningbouwambities te realiseren is kritisch gekeken naar inbreidingsmogelijkheden. Om het volbouwen van groene ruimten in de kernen te voorkomen, is ook gekeken naar passende uitbreidingsmogelijkheden. Met de besluitvorming over de Grondstrategie en Wvg (Wet voorkeursrecht gemeenten) is hier een eerste stap in gezet. Door het terughoudend omgaan met de inbreidingsmogelijkheden wordt ook flora / fauna gestimuleerd.

2d. Waar mogelijk stellen we verplichtende voorwaarden voor circulariteit, klimaatbestendigheid en energieneutraliteit bij nieuwbouw en renovatie.

Stand van zaken

Parallel aan de Routekaart Wonen worden kaders opgesteld voor duurzame woningbouw, dit proces loopt door tot begin 2024.

2e. Inspelen op functieveranderingen van gebouwen, ook in het buitengebied.

Stand van zaken

Met de Routekaart Wonen wordt een handreiking gedaan om met versnelde procedures tot een functiewijziging te komen.

2f. Zorgen voor een nieuwe Nota Ruimtelijke kwaliteit om particuliere initiatieven goed op weg te helpen wat betreft welstandseisen.

Stand van zaken

Met het opstellen van de Omgevingsvisie is begin 2024 gestart met het opstellen van de nieuwe nota ruimtelijke kwaliteit. Verwacht wordt dat deze eind 2024/begin 2025 wordt vastgesteld.

2g. Samenwerking zoeken in de regio op het gebied van landschapsarchitectuur en stedenbouw.

Stand van zaken

Met de (buur)gemeenten Zutphen, Rheden en Voorst is er goed contact om tot afstemming te komen over deze onderwerpen, met name rondom het opstellen van ieders Omgevingsvisie (waar deze thema's in opgenomen worden).

2h. Samen met partners de mogelijkheden onderzoeken om doorstroming binnen de woningvoorraad maximaal op gang te brengen en hiervoor subsidiemogelijkheden onderzoeken.

Stand van zaken

Met de Routekaart Wonen worden hiertoe handreikingen gedaan.

2i. Om de ambitie versnellen van woningbouw mogelijk te maken, de Routekaart versnelling woningbouw vast te stellen.

Stand van zaken

Het college van B&W heeft de Routekaart Wonen in april 2023 vastgesteld en in juni 2023 het de gemeenteraad ingestemd met de Routekaart Wonen.

2j. Actualisatie van de Woonvisie.

Stand van zaken

Met de Routekaart Wonen wordt hier invulling aan gegeven op dit moment. In 2024 wordt gestart met het actualiseren van de Woonvisie.

Het financieel verloop van het focusgebied Wonen

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Prim. Begroting 2023	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023	Afwijking 2023
Focusgebied Wonen					
Lasten	0	1.001	1.920	3.629	1.709
Baten	0	591	943	1.695	752
Stortingen	0	0	3.134	3.134	0
Onttrekkingen	0	0	304	304	0
Totaal Focusgebied Wonen	0	-411	-3.807	-4.765	-958
Saldo incl. bestemmingen	0	-411	-3.807	-4.765	-958

Toelichting financiële afwijkingen - Lasten

De lasten binnen deze basistaak zijn € 1.709.000 hoger uitgevallen dan geraamd. Hieronder lichten we de belangrijkste oorzaken van deze afwijking toe.

Aan kosten van ambtelijke capaciteit is € 348.000 minder uitgegeven dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt door openstaande vacatures. Zie paragraaf E Bedrijfsvoering.

Vanuit de routekaart is het incidentele budget van € 49.000 niet besteed in 2023, maar nog wel nodig in 2024.

Bij de omgevingsvergunning bouwen is het budget van € 96.000 niet nodig geweest voor externe ondersteuning.

Voor de bouwgrondcomplexen moet op basis van de nieuwste berekeningen van de Meerjaren Prognose Grondexploitatie (MPG) het saldo van de voorziening voor verliesgevendende complexen verhoogd worden met € 2.566.000 (Burgersterrein, Kerstenterrein en Gr. van Limburg Stirumplein). In de begroting was rekening gehouden met € 46.000 en € 304.000 wegens grenscorrectie Wasacker. Daarnaast zijn voor de Wvg locaties (Wet voorkeursrecht gemeenten) voor € 61.000 extra eerste onderzoekskosten gemaakt in 2023. Verder zijn de kosten voor de verbouwing van het Verianpand voor opvang Oekraïners € 56.000 lager dan geraamd. Dit project wordt begin 2024 afgerond. De kosten worden gedekt uit de rijksvergoeding voor opvang van Oekraïners (zie ook baten).

Toelichting financiële afwijkingen - Baten

De baten binnen deze basistaak zijn € 752.000 hoger uitgevallen dan geraamd. Hieronder lichten we de belangrijkste oorzaken van deze afwijking toe.

De totale opbrengst leges omgevingsvergunning bouwen leverde in 2023 een meeropbrengst van € 285.000 op. Dit financiële resultaat komt met name door de renovaties van woningen van Veluwezoom, bouw Flexwoningen, bouw appartementen Loenenseweg en locatie Arnhemsestraat, nieuwbouw uitbreidingswijk Elzenbos en locatie voormalig tuindersbedrijf Laag Soeren.

Voor de bouwgrondcomplexen moet op basis van de nieuwste berekeningen van de Meerjaren Prognose Grondexploitatie (MPG) een verplichte tussentijdse winstneming worden gedaan van € 661.000 voor een 2-tal complexen (Hazenbergh en Elzenbos II). Conform de lagere kosten voor de verbouwing van het Verianpand voor opvang Oekraïners, zijn ook de inkomsten € 56.000 lager. Daarnaast is er als gevolg van minder toegerekende ambtelijke capaciteit ook minder baten van € 142.000 toe te rekenen aan de bouwgrondcomplexen.

Basistaken Fysieke leefomgeving

Portefeuillehouders

S. van de Graaf

P. Inberg

Y. Çegerek

Wat wilden we bereiken?

1. Een goed onderhouden, bereikbare en klimaatbestendige openbare ruimte.

Wat wilden we doen?

1a. We verbeteren de kwaliteit van de openbare ruimte en onderzoeken waar kwaliteitsniveau A haalbaar is.

Stand van zaken

Het Programma Groen is in oktober 2023 door de gemeenteraad vastgesteld. In dit programma is bepaald dat het onderhoud van het openbaar groen op een basis niveau (B) en in de centra en langs de toegangswegen op een hoog (A) niveau onderhouden wordt. Daarbij is onderzocht wat de consequenties van een A-niveau in heel de gemeente zijn. De gemeenteraad heeft er met het vaststellen van het Programma Groen voor gekozen het A-niveau alleen in de centra en bij de toegangswegen toe te passen.

1b. We voeren een goede regie op de uitvoering, zodat snel wordt ingespeeld op klachten en meldingen.

Stand van zaken

De werkdruk op de afdeling maakt dat meldingen van inwoners niet altijd direct opgepakt (kunnen) worden. Ook de afhankelijkheid van informatie of werkzaamheden van derden (o.a. kabelbedrijven) maakt dat storingen niet direct verholpen kunnen worden. Dat leidt soms tot ergernis bij onze inwoners. Wij houden aandacht voor de tijdige afwikkeling van meldingen en blijven streven naar een eerste terugkoppeling naar de melder binnen twee werkdagen.

1c. We zetten de inrichting en beheer van openbare ruimte in als instrument om de biodiversiteit te vergroten, hittestress te verminderen en piekbuien op te kunnen vangen.

Stand van zaken

Vanuit het Programma Water en Riolering en het Programma Groen worden aanpassingen in de openbare ruimte voorbereid en uitgevoerd waarbij klimaatadaptie en verbetering biodiversiteit belangrijke uitgangspunten zijn. Op 1 december 2023 is de nieuwe afkoppelcoach begonnen.

Wat wilden we bereiken?

2. Een infrastructuur die bijdraagt aan doelstellingen op het gebied van veiligheid, klimaatbeleid en gezondheid.

Wat wilden we doen?

2a. Wegen zodanig inrichten dat een veilige snelheid wordt afgedwongen.

Stand van zaken

Er is gestart met het opstellen van het Programma Mobiliteit. Uit dit plan volgt de noodzaak en fasering van eventuele herinrichtingsplannen voor wegen. Het opstellen van het Programma Mobiliteit heeft enige vertraging opgelopen waardoor de besluitvorming in 2024 gaat plaatsvinden. Op basis van het Programma Mobiliteit kunnen gericht en geprioriteerd maatregelen uitgevoerd worden om de verkeersveiligheid te verbeteren.

2b. Veilige fietsverbindingen realiseren van Eerbeek naar Zutphen, Dieren en Apeldoorn en verbetering en uitbreiding van het aantal fiets- en wandelroutes.

Stand van zaken

Er zijn in afwachting van de resultaten van het Programma Mobiliteit in 2023 geen plannen gerealiseerd om de fietsverbindingen te verbeteren of uit te breiden. De eerste aanpassingen zijn in het uitvoeringsprogramma van het Programma Mobiliteit in 2024-2025 voorzien. Waar mogelijk wordt subsidie aangevraagd inzake de verbetering van de fietsveiligheid.

2c. Goede en logische doorgaande routes creëren zodat automobility in het buitengebied beperkt wordt tot bestemmingsverkeer.

Stand van zaken

Er is gestart met een Programma Mobiliteit waarin de routing door het buitengebied wordt onderzocht en geanalyseerd. Afhankelijk van de besluitvorming worden in het uitvoeringsprogramma maatregelen opgenomen om het verkeer in het buitengebied te geleiden.

De afronding van het Programma Mobiliteit vindt begin 2024 plaats met een voorziene besluitvorming voor de zomer van 2024. Daarop volgend wordt het uitvoeringsprogramma met maatregelen en prioritering opgesteld.

2d. We voeren een lobby richting provincie voor behoud en verbetering van het openbaar vervoer.

Stand van zaken

Het stimuleren van het OV-gebruik is een pijler bij de keuze van de Grondstrategie-locaties, maar ook in het Programma Mobiliteit wordt dit onderwerp meegenomen. Vanuit de Stedendriehoek is bij Provinciale Staten, mede namens Brummen, middels een inspraakreactie op de bezuinigingsplannen voor het OV de bezorgdheid geuit over de verschraving van het openbaar vervoer.

2e. We voeren een lobby richting provincie voor geluids- en uitstoot reducerende maatregelen op de N348.

Stand van zaken

De ambitie is ongewijzigd en het blijft op de (lokale) agenda staan. In 2024 komt de gedeputeerde op bezoek om de situatie te bekijken. Uit eerdere overleggen met de gedeputeerde bleek dat de Provincie (als wegbeheerder van de N348) de komende jaren geen investeringen voorziet om hier invulling aan te geven. Medio 2030 moet er weer onderhoud plaats vinden. Mogelijk is er dan ruimte voor maatregelen.

Wat wilden we bereiken?

3. Verhogen van het aantal overnachtingen, stimuleren van werkgelegenheid, verhogen van de gemiddelde bestedingen in de toeristische sector door aanbodontwikkeling en verbinden van toerisme om een bijdrage te leveren aan lokale opgaven.

Wat wilden we doen?

3a. Implementeren van de resultaten van het onderzoek verblijfsrecreatie.

Stand van zaken

In 2022 is onderzoek gedaan naar de marktruimte voor verblijfsrecreatie en hoe inwoners tegen toerisme aankijken. Beiden geven een positief beeld. Een vervolg op de onderzoeksresultaten is nodig. Bij voorkeur een uitnodigingskader om ondernemers te enthousiasmeren met goede plannen te komen. Dit kader kan ook bijdragen aan de transitie in de agrarische sector voor boeren die dit interessant vinden. Dit vraagt keuzes in ruimte. Deze ambitie is daarom gekoppeld aan het spoor omgevingsvisie.

3b. Aanjagen van aanbodontwikkeling en opleveren van een aantrekkelijk en beleefbaar aanbod.

Stand van zaken

Het potentieel van de vrijetijdseconomie kan door aanbodontwikkeling veel beter benut worden. Dit is een meerjarige opgave. In 2023 zijn hier mooie stappen in gemaakt. Belevingsobjecten, routes en ook een kennisprogramma met de sector om aanbod te ontwikkelen zijn opgeleverd en uitgevoerd. Daarnaast zijn plannen gevormd voor nieuw op te leveren diensten in 2024.

3c. Opleveren van een nieuwe huisstijl, toeristische website en drukwerk.

Stand van zaken

In 2023 zijn hier grote stappen in gemaakt. De website www.visitbrummen.nl is opgeleverd, de toeristische informatiepunten in Eerbeek en Brummen zijn gerestyled naar Visit Brummen stijl en drukwerk is opgeleverd inclusief presentatiestandaard.

3d. Samenwerking stimuleren en een actieve rol nemen in het lokaal en regionaal netwerk.

Stand van zaken

Naast de ondernemersbijeenkomsten toerisme & recreatie, is er een lokale klankbordgroep toerisme opgezet met naast de toeristische sector ook vertegenwoordiging van inwoners- en ondernemersverenigingen. Op regioniveau zijn met buurgemeenten diverse samenwerkingen opgezet en heeft Brummen een kartrekkersrol genomen. Ook zijn er op verzoek (strategische) presentaties gegeven aan de VeluweBoard, VeluweAlliantie, Provincie Gelderland, Zuid Limburg, dorpsraad, ondernemersverenigingen en andere verbanden over de voortvarende aanpak en ambities in de gemeente Brummen.

3e. Opleveren van een masterplan Veluwe ontvangstlocatie toegangspoort Eerbeek.

Stand van zaken

Conform de ambities uit het coalitieakkoord Vertrouwen, Verbinden, Versterken, is het Masterplan in concept klaar. Evenals een bidbook om een 'reason to visit' te ontwikkelen in Eerbeek waarbij strategische verbindingen worden gemaakt met de regio en het sociaal domein. In 2024 zullen deze concepten gepresenteerd worden.

Wat wilden we bereiken?

4. Organiserend vermogen toevoegen om in- en extern economische zaken beter voor het voetlicht te brengen en koppelkansen met ondernemers beter te benutten.

Wat wilden we doen?

4a. We inventariseren de wensen en behoeften van ondernemers en brengen deze samen in een economisch beleid en plan van aanpak.

Stand van zaken

Stichting CLOK heeft in opdracht van de gemeente onderzoek verricht en aanbevelingen gedaan. Op basis van deze rapportage is in het najaar van 2023 de EZ-(beleid)capaciteit versterkt. Met deze versterking werken we in 2024 door op deze ambitie.

Het financieel verloop van de basistaken Fysieke leefomgeving

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Prim. Begroting 2023	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023	Afwijking 2023
Basistaken fysieke leefomgeving					
Lasten	11.652	10.255	12.703	10.488	-2.215
Baten	7.670	5.796	7.138	6.805	-333
Stortingen	2.542	0	0	372	372
Onttrekkingen	2.047	611	227	186	-41
Totaal Basistaken fysieke leefomgeving	-4.478	-3.848	-5.338	-3.869	1.469
Saldo incl. bestemmingen	-4.478	-3.848	-5.338	-3.869	1.469

Toelichting financiële afwijkingen - Lasten

De lasten binnen deze basistaak zijn € 2.215.000 lager uitgevallen dan geraamd. Hieronder lichten we de belangrijkste oorzaken van deze afwijking toe.

Aan kosten van ambtelijke capaciteit is € 363.000 minder uitgegeven dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt door openstaande vacatures. Daar waar noodzakelijk is capaciteit ingehuurd. Zie ook paragraaf E Bedrijfsvoering.

Economie, toerisme en recreatie

De totale kosten pakken in 2023 € 27.000 lager uit dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door minder verstrekte evenementensubsidies.

Gemeentelijk vastgoed en gronden

De overdracht van de Flexwoningen aan de woningstichting wordt begin 2024 afgerond vandaar dat de afboeking van € 650.000 nog niet heeft plaatsgevonden in 2023. Daarnaast pakken de energielasten van de Flexwoningen € 21.000 lager uit. Deze voordelen in dit programma moeten in relatie worden gezien met de lasten opvang Oekraïners verantwoord bij programma 1. Verder zijn er in 2023 geen kosten gemaakt voor de woning onder hoogspanning. Hiervoor was € 29.000 begroot. Zie ook onderdeel baten.

Ruimtelijke ordening

De kosten voor de invoering van de Omgevingswet pakken € 35.000 lager uit dan geraamd. De procedures voor de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan Kleine Kernen zijn nog niet afgerond en ook de cursussen die in 2023 stonden gepland moeten nog afgerond worden in 2024. Voor de toetsing van particuliere plannen was minder extern advies nodig dan geraamd. Dit levert een voordeel op van € 31.000.

Openbare ruimte

De lasten voor riolering pakken in totaliteit € 193.000 lager uit dan begroot. Nog niet alle onderzoeken zijn afgerond (infiltratiekansenkaart en stimuleringsregeling afkoppelen). Daarnaast konden een aantal werkzaamheden in verband met het zeer natte najaar niet uitgevoerd worden. Verder vallen de kapitaallasten lager uit omdat een aantal investeringen nog doorlopen in 2024 en de rentelasten op rekeningsbasis in 2023 op nul uitkomt. Tot slot moest er een bedrag van ruim € 6.000 worden toegevoegd aan de voorziening rioolheffing. De opbrengst vanuit rioolheffing valt

lager uit dan begroot, dit vanwege lager waterverbruik dan geraamd (zie onderdeel baten). De lasten worden meegenomen in de verrekening met de voorziening rioolheffing.

Bij de wegen pakken de lasten in totaliteit € 88.000 lager uit dan begroot. Door het natte najaar konden er werkzaamheden niet worden gerealiseerd in 2023. De aanleg van bermverharding langs de Voorsterweg en werkzaamheden aan de Zwaluwstraat zijn hier voorbeelden van. Dit bestek is al begin september definitief gegund aan de aannemer, het restant budget hiervan is € 34.000. Daarnaast was er sprake van lagere kosten voor onderhoud van het asfalt en wegmarkeringen. Tot slot pakken de toegerekende rentelasten over de investeringen € 58.000 lager uit dan begroot

Bij de post voor verkeer zijn de lasten € 165.000 lager dan begroot. Van dit bedrag was € 81.000 gereserveerd vanuit het project verkeersveiligheid, dat volledig door het Rijk wordt vergoed (zie ook onderdeel baten). Dit project schuift door naar 2024. Daarnaast is er nog € 37.000 over voor de afronding van het Programma Mobiliteit in 2024. Verder pakken de kapitaallasten € 45.000 lager uit door een eenmalig correctie en aanpassing van afschrijvingstermijnen conform de nota Investerings- en afschrijvingsbeleid.

Het project omvorming van openbaar groen in Eerbeek is voorbereid en wordt uitgevoerd in 2024. Het restant van € 78.000 is dus nodig in 2024. In het kader van onderzoek beheer openbare ruimte is vrijgevallen formatie als gevolg van vertrek van collega's ingeleverd en als besteedbaar budget toegevoegd aan het onderhoudsbudget voor openbaar groen. In 2023 ging het om € 105.000 verschuiving van loonkosten naar budget derden. Het snoeien van bomen kon door krapte in de markt pas worden gestart in november. Door de late start en de slechte weersomstandigheden tijdens de uitvoer kon het geplande werk niet allemaal in 2023 plaatsvinden. Een deel van het opgedragen werk schuift door naar januari en februari 2024. Voor 2023 levert dit een restant op van € 57.000 dat benodigd is om de uitvoeringskosten in januari en februari te dekken.

De kosten voor bestrijding van exoten laat een voordeel zien van € 42.000. Dit komt gedeeltelijk door een beperkte overlast van de eikenprocessierups, maar ook door beperkte capaciteit om de Japanse duizendknoop op meer locaties aan te pakken.

Het project Groene opgave landschap laat een voordeel zien van € 151.000. Het project wordt volledig gesubsidieerd (zie ook onderdeel baten).

Het budget voor recreatieterreinen is niet volledig besteed in 2023 en laat een overschot zien van € 29.000. De geplande herinrichting van een drietal speelterreinen is vertraagd (inspraak & slecht weer) en worden doorgeschoven naar 2024. Het resterend budget van 2023 is nodig om de herinrichtingen te kunnen realiseren.

Circulariteit en afval

In totaliteit pakken de lasten € 152.000 lager uit dan geraamd. Buiten de dienstverleningsovereenkomst met de afvalinzamelaar zijn er weinig tot geen extra kosten gemaakt in 2023. De lasten worden meegenomen in de verrekening met de voorziening afvalstoffenheffing.

Toelichting financiële afwijkingen - Baten

De baten binnen deze basistaak zijn € 333.000 lager uitgevallen dan geraamd. Hieronder lichten we de belangrijkste oorzaken van deze afwijking toe.

Gemeentelijk vastgoed en gronden

Voor de woning onder hoogspanning zijn geen kosten gemaakt, vandaar ook een nadeel van € 29.000 aan baten (zie ook onderdeel lasten). De rijksbijdrage voor de Flexwoningen pakt € 50.000

hoger uit dan geraamd. Dit is mede veroorzaakt door een positieve afrekening van het Rijk over het jaar 2022.

In 2023 heeft een inhaalslag op diverse huur- en pachtovereenkomsten plaatsgevonden. Dit levert een incidenteel voordeel op van € 51.000.

Ruimtelijke ordening

In 2023 is € 340.000 aan Ligt op Groen gelden ontvangen van een aantal grote nieuwbouwprojecten. Deze wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve Ligt op Groen (zie ook onderdeel storting). Verder is aan leges voor particuliere plannen € 26.000 meer ontvangen dan geraamd.

Openbare ruimte

Bij riolering zien we een lagere opbrengst vanuit het waterverbruik. Dit levert een nadeel op van € 263.000. Naast dit nadeel is € 36.000 meer ontvangen wegens nieuwe huisaansluitingen en vergoeding voor inhuurkosten. Uiteindelijk worden alle kosten en opbrengsten verrekend met de voorziening rioolheffing. Per saldo moet € 28.000 meer worden onttrokken uit deze voorziening dan voorzien, dit in het kader van 100% kostendekkendheid.

De opbrengst verkoop van de openbare ruimte Wasacker is niet afgerond in 2023. Dit levert een incidenteel nadeel op van € 178.000.

Voor het project verkeersveiligheid was een budget van € 81.000 gereserveerd vanuit beschikbaar budget van het Rijk. Dit schuift door naar 2024.

Voor het project Groene opgave landschap zijn minder kosten gemaakt ter grootte van € 151.000, dus ook minder subsidie hier aan toe te rekenen. Het project wordt volledig gesubsidieerd (zie ook onderdeel lasten).

Circulariteit en afval

De opbrengst afvalstoffenheffing en bijdrage vanuit het afvalfonds verpakkingen vallen € 144.000 hoger uit dan geraamd. Alle kosten en opbrengsten worden verrekend met de voorziening afvalstoffenheffing. Per saldo wordt € 352.000 minder onttrokken uit de voorziening in het kader van 100% kostendekkendheid.

Toelichting financiële afwijkingen - Storting

De storting binnen deze basistaak zijn € 372.000 hoger uitgevallen dan geraamd. Hieronder lichten we de belangrijkste oorzaken van deze afwijking toe.

Bestemmingsreserve toekomstig kosten ontheemden

Vanuit het Rijk is een positieve afrekening ontvangen van € 32.000 welke volledig gereserveerd wordt voor toekomstige kosten.

Bestemmingsreserve Ligt op Groen

Vanuit een aantal grote nieuwbouwprojecten wordt de bijdrage van € 340.000 gestort (zie ook onderdeel baten).

Toelichting financiële afwijkingen - Onttrekkingen

De onttrekkingen binnen deze basistaak zijn € 41.000 lager uitgevallen dan geraamd. Hieronder lichten we de belangrijkste oorzaken van deze afwijking toe.

Bestemmingsreserve Toerisme en recreatie

Op het gebied van toerisme en recreatie zijn er € 41.000 minder kosten gemaakt dan geraamd. Dit betekent dat de bestemmingsreserve minder hoeft te worden aangesproken.

Beleidsindicatoren

BBV nr.	Benaming	Toelichting	Jaar	Waarde Brummen	Waarde Nederland	Bron
14	Functiemenging	%	2019	46,8	53,2	LISA
			2020	46,5	53	
			2021	46,7	53,3	
			2022	46,5	53,8	
16	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar	2019	139,4	151,6	LISA
			2020	145,4	158,4	
			2021	149,1	165,1	
			2022	155	174,1	
33	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	2019	99	163	CBS
			2020	106	170	
			2021	-	169	
			2022	99	148	
34	Hernieuwbare elektriciteit	%	2019	3,3%	20,0%	Klimaatmonitor RWS
			2020	5,6%	26,8%	
			2021	11,9%	33,1%	
35	Gemiddelde WOZ Waarde	x duizend euro	2019	€ 253	€ 250	CBS
			2020	€ 265	€ 271	
			2021	€ 279	€ 290	
			2022	€ 311	€ 317	
			2023	€ 372	€ 368	
36	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	2019	9,8	9,2	Basisregistratie adressen en gebouwen
			2020	8,6	8,9	
			2021	14,2	8,9	
			2022	14,9	9,3	
37	Demografische druk	%	2019	81,0%	69,8%	CBS
			2020	81,3%	70,0%	
			2021	81,2%	70,1%	
			2022	81,3%	70,3%	
			2023	82,3%	70,3%	
38	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	2019	€ 528	€ 665	COELO
			2020	€ 637	€ 700	
			2021	€ 699	€ 733	
			2022	€ 829	€ 823	
			2023	€ 978	€ 860	
39	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	2019	€ 743	€ 735	COELO
			2020	€ 853	€ 773	
			2021	€ 917	€ 810	
			2022	€ 1.056	€ 905	
			2023	€ 1.149	€ 942	
Lokaal	Banen in recreatie en toerisme	%	2019	8,3%	7,0%	LISA
			2020	7,9%	6,8%	
			2021	7,0%	6,4%	
			2022	7,9%	6,5%	

Programma 3 Sociale leefomgeving

Introductie

Dit programma gaat over het volgende focusgebied:

- Sociaal domein

Dit programma gaat over de volgende basistaak:

- Vitale Samenleving

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Prim. Begroting 2023	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023	Afwijking 2023
Lasten					
Incidenteel	1.551	1.176	1.630	2.080	449
Structureel	27.492	30.004	30.554	30.208	-345
Totaal Lasten	29.044	31.181	32.184	32.288	104
Baten					
Incidenteel	1.289	1.067	1.067	1.452	385
Structureel	6.597	6.497	6.512	6.564	52
Totaal Baten	7.886	7.565	7.579	8.016	436
Saldo excl. bestemmingen	-21.158	-23.616	-24.605	-24.272	333
Stortingen					
Mutaties reserves	0	0	300	300	0
Totaal Stortingen	0	0	300	300	0
Onttrekkingen					
Mutaties reserves	35	0	0	0	0
Totaal Onttrekkingen	35	0	0	0	0
Bestemmingen per saldo	35	0	-300	-300	0
Saldo incl. bestemmingen	-21.122	-23.616	-24.905	-24.572	333

Focusgebied Sociaal domein

Portefeuillehouders

G.I. Timmer

Y. Çegerek

Wat wilden we bereiken?

1. Inwoners die daar op aangewezen zijn krijgen passende en juiste zorg en ondersteuning gelijktijdig met een doelmatige en rechtmatige uitvoering en beheersbare kostenstijging aan de hand van het rapport “Naar een evenwichtig sociaal domein”..

Wat wilden we doen?

1. Met een programmatische aanpak en met projectmatig werken geven we in 2023 uitvoering aan de implementatie van het rapport “Naar een evenwichtig sociaal domein” en realiseren de ombuigingen in 2023.

Stand van zaken

De implementatie van het rapport “Naar een evenwichtig sociaal domein” heeft grotendeels overeenkomstig de planning in 2023 plaatsgevonden. De beoogde specifieke ombuigingen in 2023 zijn gerealiseerd. Kanttekening hierbij is dat er sprake is van een overschrijding uitvoering Jeugdzorg en een overschrijding bij het onderdeel algemene bijstand (Participatiewet uitkeringen). Deze overschrijdingen zijn niet de oorzaak van het niet realiseren van de bouwstenen uit het rapport “Naar een evenwichtig sociaal domein”. De overschrijdingen worden in de financiële toelichting toegelicht.

Wat wilden we bereiken?

2. Algemene en preventieve voorzieningen in het sociaal domein zijn, voor onderdelen met vernieuwende werkwijzen, laagdrempelig beschikbaar en dragen bij aan preventie en daarmee ook aan kostenbeheersing in het sociaal domein.

Wat wilden we doen?

2a. We onderzoeken lokaal en/of regionaal of we lichte hulpverlening binnen de uitvoering van jeugdzorg anders kunnen gaan inrichten en vormgeven. De werkwijze van populatiebekostiging is onderdeel van het onderzoek

Stand van zaken

In 2023 is gewerkt aan de beantwoording van de vraag: Welke mogelijkheden heeft de gemeente Brummen voor een andere organisatie van (de toegang tot) geïndiceerde lichte jeugdhulp, welke vorm van bekostiging zou daarbij het beste kunnen passen. In 2024 wordt dit vervolgd en in 2024 zal duidelijk worden welke andere organisatie van (de toegang tot) geïndiceerde lichte jeugdhulp met welke vorm van bekostiging het beste past bij de gemeente Brummen.

2b. We geven uitvoering aan de regionale besluitvorming over de aanbevelingen van een regionaal evaluatieonderzoek “maatwerkvoorziening begeleiding individueel jeugd en Wmo” gericht op onder andere de versterking van (lokale) algemene voorzieningen.

Stand van zaken

Het regionale evaluatie onderzoek en de aanbevelingen worden binnen de regionale nieuwe inkoop van maatwerkvoorzieningen Jeugdzorg en Wmo verder verwerkt. De hervormingsagenda jeugd, het Integraal Zorgakkoord en het Gezond en Actief Leven Akkoord geven voldoende input om in Brummen uitvoering te geven aan deze transformatie opdracht om de lokale algemene voorzieningen te gaan versterken. De uitwerking hiervan zal in de nieuwe visie op de sociale basis worden meegenomen. Deze visie is eind 2024 gereed.

Wat wilden we bereiken?

3. Aan verschillende doelgroepen in de gemeente Brummen wordt in de uitvoering van het minimabeleid een solide en sociaal vangnet geboden.

Wat wilden we doen?

3. De regelingen van het herijkte minimabeleid zijn toegankelijk voor een brede doelgroep en gebruik van de regelingen wordt actief gestimuleerd.

Stand van zaken

Begin 2023 zijn de aanvraagformulieren minimabeleid op B1 taalniveau aangepast en breed verspreid onder inwoners in de gemeente Brummen. Via berichtgeving in GemeenteThuis en sociale media is actief aandacht besteed aan de mogelijkheid om een aanvraag in te gaan dienen. Inwoners die in 2022 van het minimabeleid gebruik hebben gemaakt hebben het aanvraagformulier 2023 thuis toegestuurd gekregen.

Een evaluatie van het minimabeleid (een onderzoek door Bureau KWIZ) is in oktober 2023 adviserend in het Forum van de raad besproken. In december 2023 heeft de gemeenteraad de regelingen minimabeleid 2024 vastgesteld. In januari 2024 is een interactief proces gestart om te komen tot een integrale nota armoedebelid en een nieuw(e) minimabeleid/minimaregelingen. Onderdeel van de integrale nota armoedebelid is onder andere het beleid en de uitvoering van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening, bijzondere bijstand, de regeling toeslagen Participatiewet etc. Tijdens het interactieve proces wordt ook onderzocht samen met inwoners, belanghebbende, maatschappelijk partners en andere betrokkenen welke maatregelen en initiatieven gestart kunnen gaan worden om het bereik te gaan vergroten.

Wat wilden we bereiken?

4. In de uitvoering van de Participatiewet is de menselijke maat naast de wettelijke kaders en richtlijnen de norm.

Wat wilden we doen?

4a. We onderzoeken de huidige regels, richtlijnen en processen Participatiewet op het thema menselijke maat en passen ze aan om de professionals in de uitvoering ruimte te bieden om de menselijke maat richting inwoners toe te passen.

Stand van zaken

Het onderzoek naar de huidige regels, richtlijnen en processen Participatiewet op het thema menselijke maat is vertraagd vanwege een openstaande vacature op dit beleidsterrein van 2023 en prioriteiten die elders aan de orde waren.

Binnen de uitvoering door WerkFit wordt maximaal binnen de kaders van de huidige wetgeving de menselijke maat gehanteerd. Minister Schouten heeft een wetswijziging aangekondigd in de Participatiewet om de 'bedoeling' en de menselijke maat in de uitvoering van de Participatiewet terug te brengen. De inwerkingtreding van de wetswijziging is nog niet bekend maar heeft niet in 2023 plaatsgevonden. Het aanpassen van de regels, richtlijnen en processen Participatiewet zal mede hierdoor niet dit jaar gaan plaatsvinden maar wanneer de wetswijziging bekend is.

In 2023 is het door capaciteitsgebrek niet gelukt om onderzoek te doen naar de werking, effecten en alternatieven van de huidige 4 weken zoektermijn die voor jongeren tot 27 jaar geldt binnen de Participatiewet. Dit zal in 2024 gaan plaatsvinden.

4b. We voeren de door het Kabinet aangekondigde wijzigingen in de Participatiewet door die gaan bijdragen aan toepassen van individueel maatwerk en het hanteren van de menselijke maat.

Stand van zaken

De verzamelverordening inkomensondersteuning, re-integratie en participatie gemeente Brummen is op 21 december 2023 door de raad vastgesteld.

In de verordening worden de diverse instrumenten, die kunnen worden ingezet, omschreven. En er komt een expliciet aanvraagrecht voor persoonlijke ondersteuning op maat, gecombineerd met een onderzoeksplicht voor de gemeente. Het uitgangspunt is en blijft hierbij dienstverlening op maat. Verder zorgt de verordening voor transparantie over de instrumenten die we in kunnen zetten voor werkzoekenden en werkgevers.

Wat wilden we bereiken?

5. Energiearmoede bij inwoners wordt (preventief) bestreden.

Wat wilden we doen?

5. We geven structureel uitvoering aan het verlagen van de energielasten door te adviseren en faciliteren bij het verduurzamen en het terugdringen van energiegebruik van huishoudens die vallen onder de criteria van de regeling energietoeslag.

Stand van zaken

In 2023 zijn extra gelden beschikbaar gesteld door het Rijk voor de bestrijding van energiearmoede en is de bestedingstermijn verlengd met twee jaar tot eind 2025. De doelgroep in de aanpak in Brummen is breder dan de regeling energietoeslag. 450 huishoudens zijn bereikt in 2023 met grotere energiebesparende maatregelen zoals gratis witgoed, gordijnen en isolatie maatregelen als vervangen van glas of vloerisolatie. Bij 596 huurders is in 2023 de cv-ketel temperatuur omlaag gebracht met de actie Zetmop60. Er zijn 4 bespaarhulpen en klushulpen in dienst om het energiegebruik terug te dringen bij de doelgroep.

Wat wilden we bereiken?

6. Voorkomen dat betalingsachterstanden bij inwoners oplopen.

Wat wilden we doen?

6. We investeren in samenwerking met alle betrokken partijen in preventie en vroegsignalering om gezamenlijke verantwoordelijkheid schulden bij inwoners te voorkomen of schulden zo gering mogelijk te houden en deze snel mogelijk op te lossen.

Stand van zaken

Er is actief ingezet op het vroeg en tijdig signaleren van schulden en betalingsproblemen door middel van de aanpak vroegsignalering schuldhelpverlening. Binnen de dienstverlening aan inwoners is er actief samengewerkt tussen het Team voor Elkaar, het Steunpunt Geld en Administratie en PlanGroep (wettelijke schuldhelpverlening). De dienstverlening van het Steunpunt Geld en Administratie binnen Stichting Welzijn Brummen is, zoals was voorzien, uitgebreid om meer inwoners advies en ondersteuning te bieden.

Wat wilden we bereiken?

7. Waar mogelijk en beïnvloedbaar worden opnames in gesloten jeugdzorg voorkómen.

Wat wilden we doen?

7a. In samenwerking met de Zorgregio geven we de komende jaren uitvoering aan het bovenregionale plan afbouw Jeugdzorg Plus en 2 regionale pilots gericht op de transformatie van huidige locaties naar kleinere groepen van max 6 jongeren per groep.

Stand van zaken

We streven ernaar dat kinderen zo veel mogelijk thuis opgroeien. De gesloten jeugdhulp wordt afgebouwd met de ambitie dat er straks geen enkel kind meer in de gesloten jeugdzorg verblijft. We willen binnen de G7 (alle Gelderse gemeenten) een afname van 10% per jaar realiseren. Dit jaar was deze afname 18%. Voor onze regio geldt dat we in 2022 19 jeugdigen en in 2023 9 jeugdigen in de

gesloten jeugdzorg verbleven. Met deze kleine aantallen zal het steeds moeilijker worden om de 10 % te halen, maar het streven naar nul blijft overeind staan.

In plaats van gesloten jeugdzorg gaan we kinderen jeugdhulp in kleinschalige woonvormen of ambulante (specialistische) jeugdzorg bieden.

De regionale pilots gericht op de transformatie van huidige locaties naar kleinere groepen van maximaal 6 jongeren per groep, lopen door in 2024 en worden meegenomen in de bovenregionale inkoop van Essentiele Functies (EF). De inkoop van Essentiele functies is naar verwachting per 1 januari 2025 gerealiseerd. De transformatie van de Jeugdzorg Plus en de residentiële jeugdhulp is een belangrijke opgave vanuit de Hervormingsagenda. Er wordt in 2024 een volgende stap gezet in de landelijke regie voor de af- en ombouw van gesloten jeugdhulplocaties.

7b. Samen met aanbieders, gecertificeerde instellingen, gemeentelijke toegangen en ervaringsdeskundigen werken we aan het zoveel mogelijk voorkomen van instroom in de jeugdzorg Plus. Samen met aanbieders ontwikkelen we alternatieve zorgvormen.

Stand van zaken

We zetten in op kleinschalige woonvormen waar maximaal 6 jeugdigen wonen. De intentie is dat de zorg die jeugdigen nodig hebben integraal en nabij gegeven wordt. Daar waar de jeugdigen verblijven. Zo is er een regionale expertise tafel (RET) ingericht waar complexe casussen besproken kunnen worden en naar een passende oplossing kan worden gezocht. Daarnaast kan er in de toekomst een beroep worden gedaan op de mobiele brigade. Dit zijn professionals met kennis en expertise die flexibel inzetbaar zijn om actief en snel te handelen wanneer dat nodig is. In de mobiele brigade is ook een rol weggelegd voor ervaringsdeskundigen

Wat wilden we bereiken?

8. Het jeugd en jongerenwerk in de gemeente is met bijzondere aandacht voor de kern Eerbeek is versterkt door meer samenhang en samenwerking tussen het onderwijs, sport- en culturele verenigingen.

Wat wilden we doen?

8a. In de uitvoering jeugd en jongerenwerk wordt er actief samengewerkt bij het organiseren van activiteiten met jongeren en met het onderwijs en sport- en cultuurverenigingen/organisaties op locaties bij deze partijen.

Stand van zaken

Er wordt actief samengewerkt bij het aanbieden van activiteiten met sportverenigingen en Stichting Sportkompas. De noodzakelijke verbindingen zijn gelegd. Op enkele plekken worden in samenwerking activiteiten aangeboden op elkaars locaties.

8b. In Eerbeek vindt er weer volledig uitvoering van het jeugd en jongerenwerk plaats.

Stand van zaken

Door middel van een raadsinformatiebrief is de gemeenteraad geïnformeerd over het feit dat het huidige pand JOC Eerbeek in 2023 gerenoveerd wordt en dat er geen nieuw pand komt. De renovatie is overeenkomstig de planning eind 2023 afgerond met inzet en betrokkenheid van ouders, jongeren

en de uitvoering jeugd- en jongerenwerk Stichting Welzijn Brummen. Hierdoor kan de uitvoering jeugd- en jongerenwerk ingaande 2024 weer volledig plaatsvinden.

Wat wilden we bereiken?

9. De sociale netwerken in de wijken zijn versterkt door de uitvoering van buurtwerk met inzet op het gebiedsgericht beleid waarin armoede, gezondheid en energietransitie in samenhang aandacht krijgen.

Wat wilden we doen?

9. In samenwerking met organisaties versterken we de lokale sociale infrastructuur door voldoende laagdrempelige voorzieningen en verbindingen te realiseren zodat er dicht(er)bij inwoners sterke sociale netwerken zijn. We werken hierbij integraal.

Stand van zaken

In het kader van het plan van Aanpak Gezond en Actief Leven zijn er diverse initiatieven ontwikkeld. Dit alles met als doel om de sociale infrastructuur te versterken.

Naast de inzet van de opbouwwerker en de implementatie van Welzijn op recept in zowel Brummen als Eerbeek zijn er diverse andere activiteiten gestart te weten:

Met de introductie van PodKastjes, waarmee jongeren kunnen luisteren naar verhalen over eenzaamheid van andere jongeren, zet de campagne 'Hey, het is oké' tegen eenzaamheid een nieuwe stap.

Stichting Sportkompas heeft een beweeg- en ontmoeting bus om in wijken en buurten mensen te stimuleren te bewegen en elkaar te ontmoeten. Sportkompas heeft in eerste instantie 6 wijken/buurten gedetecteerd waar zij naar toe gaan.

De buurtverbinders van de inwoners coöperatie Brummen Gezond en de SWB implementeren de ABCD methode. Dit doen zij in samenwerking met de bibliotheek om zoveel mogelijk mensen te bereiken en het als een olievlek uit te laten breiden. ABCD methode staat voor Asset Based Community Building. Dit is een bewezen effectieve methode om sociale infrastructuren te bouwen en/of te verstevigen.

Om meedoen en ontmoeten te faciliteren is geïnvesteerd in de programma's Sjors Sportief en Sjors Creatief voor kinderen op de basisscholen. Via deze programma's worden kinderen gestimuleerd om kennis te maken en sport- en culturele activiteiten. De website: doemeeinbrummen.nl zal hierin ondersteunend zijn.

Wat wilden we bereiken?

10. Realisatie van de samenwerking in de regio op het gebied van de hervormingsagenda Jeugd en naar andere werkwijzen zoals populatiebekostiging.

Wat wilden we doen?

10. In samenwerking met de Zorgregio wordt in de komende jaren uitvoering gegeven aan de hervormingsagenda Jeugd en onderzoeken gericht op andere werkwijzen zoals populatiebekostiging.

Stand van zaken

De hervormingsagenda jeugd is formeel vastgesteld. Het bijbehorende toetsingskader en implementatie kader krijgt nu vorm. Er wordt een zogenaamde start foto gemaakt van de stand van

zaken jeugdzorg in de regio. Dit zal het vertrekpunt worden voor de implementatie. In 2023 is gewerkt aan de beantwoording van de vraag: Welke mogelijkheden heeft de gemeente Brummen voor een andere organisatie van (de toegang tot) geïndiceerde lichte jeugdhulp, welke vorm van bekostiging zou daarbij het beste kunnen passen. In 2024 wordt dit vervolgd en in 2024 zal duidelijk worden welke andere organisatie van (de toegang tot) geïndiceerde lichte jeugdhulp met welke vorm van bekostiging het beste past bij de gemeente Brummen.

Wat wilden we bereiken?

11. Inzet van Zorg In Natura (ZIN) en het Persoonsgebonden budget (PGB) als gelijkwaardige ondersteuningsinstrumenten.

Wat wilden we doen?

11. *We stimuleren binnen de wettelijke mogelijkheden actief in de uitvoering op het gebruik van het Persoonsgebonden budget als alternatief voor Zorg In Natura.*

Stand van zaken

Het Team voor Elkaar wijst inwoners actief op de mogelijkheden van een PGB. De wensen van de inwoner worden tijdens het keukentafel gesprek besproken. Vervolgens kijken de consulenten samen met de inwoner wat er eventueel nodig is om gebruik te kunnen maken van een PGB.

Wat wilden we bereiken?

12. Door een beleidsrijk Integraal huisvestingsplan voor het primair onderwijs op te stellen, versterken we de verbinding en samenwerking tussen onderwijs, jeugdzorg en kinderopvang.

Wat wilden we doen?

12. *We ontwikkelen in samenwerking met alle betrokken partners een integraal Meerjarig investeringsprogramma Onderwijshuisvesting waarin alle ontwikkelingen die ook gevolgen kunnen hebben voor onderwijs- en kinderopvanghuisvesting worden meegenomen.*

Stand van zaken

Het integraal Meerjarig investeringsprogramma Onderwijshuisvesting is vastgesteld door de raad.

Wat wilden we bereiken?

13. Huiselijk geweld aanpakken.

Wat wilden we doen?

13. *We stellen een aandachtsfunctionaris huiselijk geweld aan om huiselijk geweld effectiever aan te pakken*

Stand van zaken

De aandachtsfunctionaris huiselijk geweld is binnen het Team voor Elkaar aangesteld. Een scholingsaanpak voor het Team voor Elkaar en WerkFit is ingericht en medewerkers Team voor Elkaar en WerkFit Brummen zijn geschoold en getraind in het werken met de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. De scholing en training zal ook in 2024 gecontinueerd worden.

Het financieel verloop van het focusgebied sociaal domein

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Prim. Begroting 2023	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023	Afwijking 2023
Focusgebied sociaal domein					
Lasten	22.368	24.504	25.373	25.591	218
Baten	6.260	6.247	6.247	6.484	237
Stortingen	0	0	300	300	0
Totaal Focusgebied sociaal domein	-16.109	-18.257	-19.426	-19.407	19
Saldo incl. bestemmingen	-16.109	-18.257	-19.426	-19.407	19

Toelichting financiële afwijkingen - Lasten

De lasten binnen deze basistaak zijn € 218.000 hoger uitgevallen dan geraamd. Hieronder lichten we de belangrijkste oorzaken van deze afwijking toe. Hierbij moet opgemerkt worden dat de extra kosten voor formatie uitbreiding van Team voor Elkaar (€ 465.000 in 2023) ten laste zijn gebracht van programma 3, onderdeel Focusgebied Sociaal domein. Vanaf 2024 zitten deze kosten in de reguliere meerjarenbegroting.

Aan kosten van ambtelijke capaciteit is € 191.000 minder uitgegeven dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt door openstaande vacatures. Daar waar noodzakelijk is capaciteit ingehuurd. Zie paragraaf E Bedrijfsvoering.

Jeugdzorg

De uitgaven voor jeugdzorg zijn € 990.000 hoger dan geraamd.

Een viertal gezinnen met een complexe jeugdzorg problematiek drukt zwaar op de uitgaven en is verantwoordelijk voor € 972.000 van de totale overschrijding.

Door de invoering van het woonplaatsbeginsel binnen de Jeugdwet is de gemeente, waar de jeugdige stond ingeschreven direct voorafgaand aan de zorg met verblijf, financieel vanaf 2022 verantwoordelijk.

Bij één gezin van de eerder genoemde 4 gezinnen, is het woonplaatsbeginsel van toepassing en komen alle kosten voor de noodzakelijke jeugdzorg met verblijf voor rekening van de gemeente Brummen.

De kosten in het jaar 2023 bedragen voor dit gezin € 188.000.

Onderzoek laat zien dat in 2023 het effect van het woonplaatsbeginsel voor de gemeente Brummen betekent dat er jeugdzorgvoorzieningen met een bedrag van € 260.000 voor rekening van de gemeente Brummen komen. Er is geen zicht op eventuele voordelen (andere gemeente betaald nu de kosten) als gevolg van het woonplaatsbeginsel.

Bij de invoering van het woonplaatsbeginsel is er door gemeenten gewaarschuwd voor het financiële effect van de invoering van het woonplaatsbeginsel. Binnen VNG verband is er door een aantal gemeenten gepleit voor het inrichten van een vereveningsfonds waarin gemeenten en Rijk compensatie bieden voor deze niet beïnvloedbare hoge kosten en solidair met elkaar zijn. Dit vereveningsfonds is er nu nog niet. Nu in Brummen zichtbaar is geworden wat de financiële impact

is, zal het college zich gaan inspannen om alsnog het gesprek over het vereveningsfonds op gang te brengen.

Door de vertraging in het vaststellen van de Hervormingsagenda Jeugdzorg en de implementatie van de Hervormingsagenda zijn de beoogde hervormingen in de uitvoering van de jeugdzorg in 2023 niet tot stand gekomen. Een van de doelstellingen van de Hervormingsagenda is om de autonome groei van de kosten uitvoering jeugdzorg een halt toe gaan roepen. Door de opgelopen vertraging is zichtbaar dat de groei van kosten zich ook in 2023 heeft voortgezet.

Door de implementatie van het rapport “Naar een evenwichtig sociaal domein” en de goede samenwerking met de huisartsen met de Praktijk Ondersteuner Huisartsen Jeugd is het gelukt om de autonome stijging van de kosten in afgelopen jaren in 2023 te beperken. Desondanks is er sprake van een kostenstijging op de onderdelen maatwerk GGZ, behandeling en pleegzorg.

WMO

Op de financieel impactvolle onderdelen begeleiding, huishoudelijke hulp en maatwerkvoorzieningen en GGZ zijn de werkelijke uitgaven € 1.369.000 lager dan tussentijds begroot. De ingezette koers in het kader van de implementatie van het rapport “Naar een evenwichtig sociaal domein” is binnen alle onderdelen van de Wmo zichtbaar. Huishoudelijke hulp kost € 354.000 minder dan geraamd en kosten begeleiding en maatwerkvoorzieningen pakken € 446.000 lager uit. De kosten van regiovervoer en dagbestedingsvervoer blijven binnen de raming (zie verder ook bij toelichting baten).

Bij het incidentele budget Beschermd Thuis is er sprake van een overschot € 578.000. Dit bedrag zal worden toegevoegd aan de ingerichte bestemmingsreserve Beschermd Thuis om de transformatie “van beschermd wonen naar beschermd thuis” de komende jaren te gaan realiseren.

Werk en inkomen

De totale uitgaven voor werk en inkomen zijn € 771.000 hoger dan geraamd.

De uitgaven in het kader van de Participatiewet zijn € 631.000 hoger dan geraamd. Door een hogere taakstelling huisvesting statushouders zijn er meer statushouders in de gemeente Brummen gehuisvest en deze groep is bij huisvesting in Brummen in eerste instantie aangewezen op een uitkering in het kader van de Participatiewet.

Het aantal inwoners dat een beroep doet op een uitkering Inkomensvoorziening voor Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werknemers, inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen en bijstandsbesluit zelfstandigen is gedaald, waardoor er een overschot gerealiseerd is van € 238.000.

De uitgaven voor bijzondere bijstand zijn € 74.000 hoger dan geraamd. Daarentegen wordt ruim € 400.000 minder uitgegeven aan minimabeleid. Niet iedereen die een beroep mag doen op minimabeleid maakt van die mogelijkheid ook gebruik.

De kosten voor de energietoeslag zijn € 869.000 hoger dan geraamd. Daar staat een decentralisatie uitkering van het Rijk tegenover (zie programma 4, baten).

De totale kosten voor inburgeringsvoorzieningen vallen per saldo € 45.000 lager uit. Tegenover lagere uitgaven voor inburgeringsvoorzieningen en uitvoeringskosten van € 96.000, staan wel hogere uitgaven voor participatieverklaringen van de SWB voor een bedrag van € 47.000 die onderdeel zijn van de uitvoering Inburgering.

In het kader van de implementatie van het rapport “Naar een evenwichtig sociaal domein” is er gewerkt aan het efficiënter en effectiever inzetten van voorzieningen binnen WerkFit. Mede

hierdoor is er een positief resultaat behaald ten opzichte van de begroting op het onderdeel WerkFit Beschut Werk en re-integratie) van in totaal € 89.000 (zie ook bij toelichting baten).

Toelichting financiële afwijkingen - Baten

De baten binnen deze basistaak zijn € 237.000 hoger uitgevallen dan geraamd. Hieronder lichten we de belangrijkste oorzaken van deze afwijking toe.

Wmo

De totale baten uit de Wmo zijn € 98.000 hoger dan geraamd. De inkomsten vanuit het Rijk voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen (MO/BW) vallen € 129.000 hoger uit. Daar tegenover staan lagere eigen bijdragen van € 32.000 van gebruikers dan geraamd, omdat er minder mensen gebruik maken van Wmo-voorzieningen.

Werk en inkomen

De opbrengsten uit detachering van Werkfit medewerkers zijn € 274.000 hoger dan begroot. Bij Inburgering vallen de inkomsten € 173.000 lager uit dan geraamd. Deels veroorzaakt door lagere kosten in 2023 en een op te nemen restant vanuit 2022 van € 90.000. Bij de Participatiewet is per saldo € 39.000 meer ontvangen met name veroorzaakt door de afrekening van de tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (TOZO).

Basistaken Vitale Samenleving

Portefeuillehouders

Y. Çegerek

G.I. Timmer

Wat wilden we bereiken?

1. Gemeentelijke sportaccommodaties waaronder het zwembad worden met als uitgangspunten laagdrempeligheid, nabijheid en toegankelijkheid in stand gehouden met de daarbij horende optimale beheersvorm.

Wat wilden we doen?

1a. Na besluitvorming door de raad in 2022 over scenario's voor een beheersvorm werken we in 2023 aan de voorbereidingen om tot een evt. nieuwe beheersvorm te komen voor de binnensportaccommodaties en het werkgeverschap van de buurtsportcoaches.

Stand van zaken

Na vaststelling van de Visie op Sport en Bewegen in september 2023 is de raad meegenomen in het proces om te komen tot een voorstel voor een beheersvorm binnensportaccommodaties en een nieuwe tarievennota.

1b. Na besluit van de raad over de tarieven en vergoedingen van de sportaccommodaties, zal de huidige tarievennota herzien worden en in samenspraak met de huurders van de buitensportaccommodaties worden de overeenkomsten geactualiseerd.

Stand van zaken

Er heeft nog geen besluitvorming over de tarieven en vergoedingen van de sportaccommodaties plaatsgevonden en daarmee ook geen herziening van de tarievennota.

Na vaststelling van de Visie op Sport en Bewegen september 2023 is de raad meegenomen in het proces om te komen tot een voorstel voor een beheersvorm binnensportaccommodaties en een nieuw tarievennota.

Wat wilden we bereiken?

2. Cultuur en Sport wordt gezien en ervaren door inwoners en de gehele samenleving als een beleving, een ontmoetingsplek voor jong en oud én een middel binnen het sociaal domein om sociale cohesie te behouden en te bevorderen.

Wat wilden we doen?

2a We ontwikkelen een meerjarige toekomstvisie cultuur met haalbare doelen waaraan een realistisch uitvoeringsprogramma is gekoppeld, passend bij de schaalgrootte van de gemeente Brummen.

Stand van zaken

Voor het ontwikkelen van een meerjarige cultuurvisie heeft in november 2023 de laatste participatiebijeenkomst (uit een reeks van meerdere bijeenkomsten) met kunst- en culturele

organisaties plaatsgevonden. Dit proces wordt in 2024 afgerond. De besluitvorming hierover zal in het 2e kwartaal van 2024 plaatsvinden.

2b We faciliteren de uitvoering van het kunst en cultuurmenu (algemene basisprogramma) op de basisscholen in Brummen. Hiervoor worden hernieuwde afspraken gemaakt met de schoolbesturen en een hernieuwd meerjarig convenant afgesloten.

Stand van zaken

Het afsluiten van een meerjarig cultuurconvenant is medio 2023 afgerond. In het convenant "Cultuur & Onderwijs gemeente Brummen" zijn met scholen (inclusief school "De Lans") en SWB financiële en inhoudelijke afspraken gemaakt over cultuureducatie in de periode 1 september 2023 tot en met 31 augustus 2027. De ondertekening van het convenant met betrokken partijen vond plaats op 7 juni 2023.

2c We faciliteren de verbinding tussen de sport- en culturele verenigingen, Sportkompas, SWB en gemeente om er voor te zorgen dat meer inwoners gebruik gaan maken van activiteiten van deze verenigingen en organisaties.

Stand van zaken

Het integraal opgestelde Plan van Aanpak 'Gezond en Actief Leven Akkoord' (GALA) is door het Ministerie van VWS goedgekeurd voor de jaren 2024, 2025 en 2026. Hierdoor ontvangen wij integrale SPUK-gelden om uitvoering te geven aan dit plan. Met de ontvangen SPUK-gelden zijn we in staat geweest om onder andere de combinatiefunctionarissen Sport en Cultuur in 2023 te financieren.

De uitvoering van het integraal opgestelde Plan van Aanpak 'Gezond en Actief Leven Akkoord' (GALA) is reeds gestart en ook in 2024 gaan we verder werken aan de verbinding tussen de sport- en culturele verenigingen, Sportkompas, SWB en gemeente om er voor te zorgen dat meer inwoners (jong en oud) gebruik gaan maken van activiteiten van deze verenigingen en organisaties.

2d We zorgen voor meer kennis binnen de uitvoering over de sport- en culturele verenigingen en de activiteiten die daar worden georganiseerd en hoe dit ingezet kan worden bij een zorg- en ondersteuningsvraag van een inwoner.

Stand van zaken

Om er voor te gaan zorgen dat er meer kennis binnen de uitvoering aanwezig is over de sport- en culturele verenigingen en de activiteiten die daar worden georganiseerd worden is er in 2023 gewerkt aan de ontwikkeling en de inrichting van een website Doe Mee in Brummen. In 2024 wordt de website "Doe Mee in Brummen" gelanceerd. Dit is de centrale plek waar voor inwoners, maatschappelijke organisaties & partners en het Team voor Elkaar het activiteitenaanbod in de gemeente Brummen beschikbaar komt.

Wat wilden we bereiken?

3. Sportaccommodaties en verenigingsgebouwen worden multifunctioneel gebruikt ook voor activiteiten en initiatieven vanuit de buurt, wijk en inwoners en het sociaal domein.

Wat wilden we doen?

3a We gaan met de besturen van de sportaccommodaties, verenigingsgebouwen, kerken, buurt en dorpshuizen in gesprek over het multifunctioneel gebruik ook voor activiteiten en initiatieven vanuit de buurt, wijk en inwoners en het sociaal domein

Stand van zaken

Op dit onderdeel is alleen actie ondernomen door mee te denken in een sessie met de kerken rondom het opstellen van de kerkenvisie. Als gevolg van het grote aantal vacatures is er geprioriteerd en is brede inzet op deze actie in 2023 niet gerealiseerd.

Multifunctioneel gebruik van sportaccommodaties wordt meegenomen in het uitvoeringsplan Sport en Bewegen, dit krijgt zijn gevolg in 2024. Als gevolg van een aantal vacatures zijn er geen acties ingezet m.b.t. multifunctioneel gebruik van andere maatschappelijke accommodaties. Het meer en beter multifunctioneel gebruik van accommodaties ten behoeve van cultuur en culturele activiteiten is in 2023 nog niet gerealiseerd, dit zal in 2024 vormgegeven gaan worden.

3b We gaan met de dorps- en wijkraden en MAR in gesprek over het multifunctioneel gebruik van sportaccommodaties, verenigingsgebouwen, buurt en dorpshuizen voor activiteiten en initiatieven vanuit de buurt, wijk en inwoners

Stand van zaken

Op dit punt is nog geen actie ondernomen. Gezien het tekort aan medewerkers als gevolg van openstaande vacatures was het noodzakelijk een prioritering in werkzaamheden aan te brengen. Voor 2023 kon hierop geen inzet worden gepleegd.

3c We starten bij een aantal de sportaccommodaties en verenigingsgebouwen een aantal experimenten gericht op het multifunctioneel gebruik. Dit geldt ook voor activiteiten en initiatieven vanuit de buurt, wijk en inwoners en het sociaal domein.

Stand van zaken

Hierop is geen inzet gepleegd. Gezien het tekort aan medewerkers als gevolg van openstaande vacatures was het noodzakelijk een prioritering in werkzaamheden aan te brengen. Voor 2023 kon hierop geen inzet worden gepleegd.

Wat wilden we bereiken?

4. Realisatie van de doelstellingen opgenomen in het Sport- en Beweegakkoord Brummen en het Preventieakkoord gemeente Brummen.

Wat wilden we doen?

4. We faciliteren de uitvoering van het Sport- en Beweegakkoord Brummen en het Preventieakkoord gemeente Brummen

Stand van zaken

De uitvoering van het Sport- en Beweegakkoord Brummen en het Preventieakkoord gemeente Brummen is in 2023 onderdeel geworden van het Gezond en Actief Leven Akkoord en de uitvoering daarvan.

Het lokale plan Gezond en Actief Leven Akkoord gemeente Brummen is recent door het Ministerie van VWS na een positief advies van de VNG op het plan van de gemeente Brummen vastgesteld. De uitvoering van het lokale plan Gezond en Actief Leven Akkoord gemeente Brummen is in 2023 gestart.

Wat wilden we bereiken?

5. We hebben voor het sociaal domein zicht op aandachtspunten leefbaarheid op wijk- en buurniveau.

Wat wilden we doen?

5. We ontwikkelen in 2023 een analyse op basis van de "Leefbaarometer" om te zien waar aandachtspunten in het beleid en de uitvoering op wijk- en buurniveau liggen.

Stand van zaken

Deze actie is niet uitgevoerd. Gezien het tekort aan medewerkers als gevolg van openstaande vacatures was het noodzakelijk een prioritering in werkzaamheden aan te brengen. Voor 2023 kon hierop geen inzet worden gepleegd.

Het financieel verloop van de basistaken vitale samenleving

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Prim. Begroting 2023	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023	Afwijking 2023
Basistaken Vitale Samenleving					
Lasten	6.675	6.677	6.811	6.697	-114
Baten	1.626	1.318	1.333	1.532	199
Onttrekkingen	35	0	0	0	0
Totaal Basistaken Vitale Samenleving	-5.013	-5.359	-5.478	-5.165	313
Saldo incl. bestemmingen	-5.013	-5.359	-5.478	-5.165	313

Toelichting financiële afwijkingen - Lasten

De lasten binnen deze basistaak zijn € 114.000 lager uitgevallen dan geraamd. Hieronder lichten we de belangrijkste oorzaken van deze afwijking toe.

Aan kosten van ambtelijke capaciteit is € 115.000 meer uitgegeven dan geraamd. Vanwege openstaande vacatures was tijdelijke inhuur noodzakelijk. Zie paragraaf E Bedrijfsvoering.

Volksgezondheid en sport

De energielasten voor Rhienderoord en Bhoele zijn € 52.000 hoger dan geraamd. De duurzaamheidsmaatregelen die gaan leiden tot lagere lasten voor Rhienderoord en Bhoele zijn later gerealiseerd dan eerder was voorzien. Hierdoor is meer energie verbruikt in de eerste maanden van 2023 dan waarmee rekening was gehouden. De overige afwijkingen op het gebied van volksgezondheid en sport worden voornamelijk veroorzaakt door diverse uitgaven naar aanleiding van specifieke rijksuitkeringen (SPUK: lokaal sportakkoord, brede regeling combinatiefuncties, terugdringen gezondheidsachterstanden, kansrijke start, mentale gezondheid, mantelzorg, een tegen eenzaamheid, enzovoort). Deze uitgaven worden gedekt door de rijksuitkeringen. Totaal € 325.000. Budget voor brede-combinatiefunctionaris bij sport is ingevuld in het kader van de brede spuk uitkering. Het gemeentelijk deel € 110.000 blijft daarom over in 2023.

Welzijn en cultuur

Bij welzijn en cultuur zien we 2 ontwikkelingen. Voor maatschappelijke en woonbegeleiding is € 36.000 meer uitgegeven dan geraamd. Bij de Welzijnsaccommodaties en het JOC gebouw is samen € 58.000 minder uitgegeven dan geraamd. Dit voordeel wordt veroorzaakt doordat het JOC gebouw niet is gesloopt (€ 30.000) en lagere exploitatie en kapitaallasten van de welzijnsaccommodaties (€ 28.000). Verder is er vanuit het Rijk een specifieke uitkering ontvangen voor Informatiepunten Digitale overheid van afgerond € 21.000 (zie ook baten) . Deze uitkering is aan de Bibliotheek beschikbaar gesteld in de vorm van een subsidie.

Onderwijs

Bij het taakveld onderwijs is sprake van € 424.000 lagere kosten. € 150.000 daarvan komt voor rekening van klimaatverbetering bij VSO De Lans (zie ook baten). Dit zal in 2024 alsnog moeten worden uitgevoerd, indien de geraamde specifieke uitkering alsnog wordt ontvangen. Voorschoolse educatie kost € 98.000 minder dan geraamd. Daarnaast zijn er nog lagere lasten voor kinderopvang € 50.000 en leerlingenvervoer € 49.000. Bovendien pakken de doorberekende kapitaallasten voor scholen € 70.000 lager uit vanwege de lagere omslagrente.

Toelichting financiële afwijkingen - Baten

De baten binnen deze basistaak zijn € 199.000 hoger uitgevallen dan geraamd. Hieronder lichten we de belangrijkste oorzaken van deze afwijking toe.

Volksgezondheid en sport

De hogere baten van in totaal € 325.000 betreffen diverse SPUK-uitkeringen (SPUK: lokaal sportakkoord, brede regeling combinatiefuncties, terugdringen gezondheidsachterstanden, kansrijke start, mentale gezondheid, mantelzorg, een tegen eenzaamheid, enzovoort). Zie verder bij afwijkingen lasten.

Welzijn en cultuur

Bij welzijn en cultuur is een specifieke uitkering van het Rijk ontvangen voor Informatiepunten Digitale Overheid bij de bibliotheek van € 21.000 (zie ook lasten) en een hogere opbrengst verhuur uit welzijnsaccommodaties van € 24.000.

Onderwijs

Bij onderwijs is sprake van een lagere rijksbijdrage zorgverbreding van € 70.000 en € 150.000 aan wel geraamde maar nog niet ontvangen inkomsten voor klimaatverbetering bij De Lans (zie ook lasten). Vanuit de schoolbesturen is € 22.000 ontvangen als bijdrage in de kosten voor het opstellen van een breed Integraal huisvestingsplan (IHP).

Beleidsindicatoren

BBV nr.	Benaming	Toelichting	Jaar	Waarde Brummen	Waarde Nederland	Bron
17	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2019	2,2	2,4	DUO / Ingrado
			2020	-	2,7	
			2021	2,3	2,7	
			2022	9,4	4,2	
18	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2019	20	25	DUO / Ingrado
			2020	16	20	
			2021	16	20	
			2022	33	24	
19	Vroegtijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2019	1,3%	2,0%	Ingrado
			2020	1,3%	1,7%	
			2021	1,6%	1,9%	
			2023	1,7%	2,4%	
20	Niet sporters	%	2012	49,5%	46,7%	RIVM
			2016	47,3%	48,7%	
			2020	52,7%	49,3%	
			2022	48,2%	46,4%	
21	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar	2019	637	796	LISA
			2020	639	796	
			2021	650	806	
			2022	654	825	
22	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	2019	1%	1%	CBS
			2020	1%	1%	
			2021	1%	1%	
			2022	1%	1%	
23	Kinderen in uitkeringsgezin	Domein % kinderen tot 18 jaar	2019	4%	6%	CBS
			2020	3%	6%	
			2021	2%	6%	
			2022	2%	6%	
24	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	2019	68,2%	68,4%	CBS
			2020	69,4%	69,6%	
			2021	70,3%	70,4%	
			2022	72,2%	72,2%	
			2023	72,8%	73,1%	
26	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	2019	2%	2%	CBS
			2020	2%	2%	
			2021	2%	2%	
			2022	2%	1%	
27	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	2019	296,0	460,0	CBS
			2020	296,1	459,7	
			2021	221,3	431,2	
			2023	170,0	344,8	
28	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15 - 64 jaar	2019	173,3	196,2	CBS
			2020	134,3	199,1	
			2021	118,4	197,7	
			2022	126,5	197,7	
			2023	118,1	191,5	
29	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2019	11,6%	11,9%	CBS

			2021	11,3%	13,9%	
			2022	13,6%	13,2%	
			2023	10,8%	11,1%	
30	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	2019	1,6%	1,2%	CBS
			2020	1,4%	1,2%	
			2021	0,7%	1,1%	
			2022	1,0%	1,2%	
			2023	1,0%	1,0%	
31	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot tot 23 jaar	2021	geen data	0,3%	CBS
			2022	geen data	0,3%	
			2023	geen data	0,3%	
32	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	2019	750	680	GMSD
			2020	780	700	
			2021	730	700	
			2022	730	700	
Lokaal	Gebruik Peuteropvang	%	2019	90%		CBS
			2020	91%		
			2021	90%		
			2022	93%		

Programma 4 Financiën

Introductie

Dit programma gaat over het volgende basistaak:

- Bedrijfsvoering en financiën

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Prim. Begroting 2023	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023	Afwijking 2023
Lasten					
Incidenteel	243	118	305	151	-154
Structureel	7.997	9.646	10.076	9.340	-736
Totaal Lasten	8.240	9.764	10.380	9.491	-890
Baten					
Incidenteel	18	0	0	0	0
Structureel	46.064	45.075	46.749	49.357	2.608
Totaal Baten	46.082	45.075	46.749	49.357	2.608
Saldo excl. bestemmingen	37.841	35.311	36.368	39.866	3.498
Stortingen					
Mutaties reserves	1.040	1.101	3.686	3.686	0
Totaal Stortingen	1.040	1.101	3.686	3.686	0
Onttrekkingen					
Mutaties reserves	2.215	358	9.097	9.096	-1
Totaal Onttrekkingen	2.215	358	9.097	9.096	-1
Bestemmingen per saldo	1.176	-743	5.411	5.410	-1
Saldo incl. bestemmingen	39.017	34.568	41.780	45.276	3.497

Basistaken Bedrijfsvoering en financiën

Portefeuillehouders

G.J.M. van Rumund

S. van de Graaf

Wat wilden we bereiken?

1. Het stapsgewijs digitaliseren van de gemeentelijke producten.

Wat wilden we doen?

1. Actieplan opstellen / start uitvoering van de Wmebv en de WOO.

Stand van zaken

Met de inwerkingtreding van de WOO (Wet open overheid), het inrichten van het proces om digitaal een WOO verzoek in te kunnen dienen en door het aanwijzen van een WOO coördinator zijn de eerste stappen gezet. Aanvankelijk is er in 2022 bij de ontwikkeling van de verplichte digitale infrastructuur uitgegaan van een oplossing waarbij de informatie centraal zou worden opgeslagen. Op advies van het Adviescollege ICT-toetsing heeft de minister van BZK eind 2022 gekozen voor een eenvoudiger en sneller te realiseren oplossing: een verwijsindex (de 'Woo-index') met zoekfunctie. Een eerste versie van de Woo index - nog zonder ondersteunende zoekfunctionaliteit - is vanaf 19 juni beschikbaar. Wij sluiten hier op aan. In het kader van de WOO hebben we inmiddels anonimiseringssoftware (Datamask) aangeschaft.

In 2023 is de aandacht uitgegaan naar het verder digitaliseren van de gemeentelijke processen en het aanbieden van gemeentelijke producten via e-formulieren (WMEBV). Hiervoor is een projectgroep opgericht.

Het financieel verloop van de basistaken Bedrijfsvoering en financiën

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Prim. Begroting 2023	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023	Afwijking 2023
Basistaken bedrijfsvoering en financiën					
Lasten	8.240	9.764	10.380	9.491	-890
Baten	46.082	45.075	46.749	49.357	2.608
Stortingen	1.040	1.101	3.686	3.686	0
Onttrekkingen	2.215	358	9.097	9.096	-1
Totaal Basistaken bedrijfsvoering en financiën	39.017	34.568	41.780	45.276	3.497
Saldo incl. bestemmingen	39.017	34.568	41.780	45.276	3.497

Toelichting financiële afwijkingen - Lasten

De lasten binnen deze basistaak zijn € 890.000 lager uitgevallen dan geraamd. Hieronder lichten we de belangrijkste oorzaken van deze afwijking toe.

Overhead

De kosten voor overhead zijn € 1.115.000 lager dan geraamd. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door personele onderbezetting in de verschillende teams (€ 343.000). Daarnaast wordt het centrale verzuimbudget (€ 375.000) in dit programma geraamd. In het geval van verzuim worden de kosten geboekt op het beleidsterrein waar de inhuur betrekking op heeft. Deze kosten worden opgevangen door deze centrale dekkingspost, waardoor hier altijd een onderschrijding plaatsvindt.

Daarnaast zijn er een aantal kleinere posten waar geld overblijft. Het betreft hier: opleidingsbudget (€ 94.000), risico-inventarisatie en evaluatie (€ 72.000), kosten Wet open overheid (Woo) (€ 54.000), onderzoek huisvesting (€ 50.000), drukwerkcontracten (€ 43.000) en licenties (€ 42.000). Er zijn overschrijdingen op de energielasten van het gemeentehuis (€ 69.000) en op portokosten (€ 33.000). Dit laatste komt onder andere door de extra verkiezingspost het afgelopen jaar.

Financiering en overige zaken

Dit betreft vooral de niet gebruikte post voor onvoorzien (€ 29.000) en een lager saldo op de kostenplaats kapitaallasten. Doordat er per saldo lagere rentelasten waren dan geraamd moest de omslagrente op basis van het BBV worden verlaagd. Dit heeft tot gevolg dat minder kapitaallasten worden doorberekend naar de diverse programma's, maar dat wel het renteresultaat € 253.000 bij deze post lager uitvalt.

Toelichting financiële afwijkingen - Baten

De baten binnen deze basistaak zijn € 2.608.000 hoger uitgevallen dan geraamd. Hieronder lichten we de belangrijkste oorzaken van deze afwijking toe.

Gemeentelijke belastingen

De opbrengsten uit de OZB zijn € 148.000 hoger dan de (bijgestelde) raming. Dit wordt veroorzaakt doordat de waardestijging van met name de woningen hoger was dan eerder geraamd. Daarnaast zijn er meer nieuwe woningen bijgebouwd, dan waarmee in de raming rekening was gehouden. De opbrengst van de toeristenbelasting is gelijk aan de raming. De aanslagen over 2023 worden pas in de loop van 2024 verstuurd, maar gelet op de bezoekcijfers aan Brummen mag verondersteld worden dat de raming voor toeristenbelasting wordt gehaald.

Algemene uitkering

De algemene uitkering van het Rijk is € 2,13 miljoen hoger dan geraamd. Door een bijstelling van één van de maatstaven waarmee de algemene uitkering wordt berekend, wordt afgerond € 772.000 extra ontvangen. Daarnaast zijn in de decembercirculaire decentralisatie-uitkeringen toegekend voor energietoeslag (€ 1.056.000), invoering omgevingswet (€ 184.000) en Nederlands-Soedanese repatrianten (€ 73.000). Tot slot zijn er nabetalings uit voorgaande jaren ontvangen (2020: € 32.000, 2021: € 17.000, 2022: € 15.000).

Financiering en overige zaken

De rentebaten vallen € 169.000 hoger uit als gevolg van de stijgende rente gedurende 2023. Daarnaast is een bedrag van € 62.000 meer ontvangen vanuit de SVN leningen (rente en beheerkosten). Voorts ontvingen wij € 52.000 aan vergoeding voor zwangerschaps- en bevallingsverlof (WAZO) en € 44.000 aan ziekingeld.

Beleidsindicatoren

BBV nr.	Benaming	Toelichting	Jaar	Waarde Brummen	Bron
1	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2019	7,61	Eigen gegevens
			2020	8,09	
			2021	8,15	
			2022	8,30	
			2023	9,15	
2	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2019	7,44	Eigen gegevens
			2020	7,55	
			2021	7,43	
			2022	7,59	
			2023	7,66	
3	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2019	€ 638	Eigen gegevens
			2020	€ 675	
			2021	€ 711	
			2022	€ 792	
			2023	€ 856	
4	Externe inhuur	Kosten als % van totale Eigen begroting loonsom + totale kosten inhuur externen	2019	10,1%	Eigen gegevens
			2020	7,5%	
			2021	8,3%	
			2022	13,8%	
			2023	15,5%	
5	Overhead	% van de totale lasten	2019	13,9%	Eigen gegevens
			2020	12,5%	
			2021	12,9%	
			2022	13,8%	
			2023	12,8%	

Algemene dekkingsmiddelen, Overhead, Vennootschapsbelasting en Onvoorzien

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn middelen die geen vooraf bepaald bestedingsdoel hebben. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld de rioolheffing waar baten en lasten direct aan elkaar zijn gekoppeld of specifieke uitkeringen vanuit de rijksoverheid.

De volgende algemene dekkingsmiddelen zijn te onderscheiden:

- de algemene uitkering uit het gemeentefonds;
- belastingen (lokale heffingen) waarvan de besteding niet gebonden is;
- financiering, bespaarde rente en dividend.

De algemene dekkingsmiddelen maken onderdeel uit van de baten en lasten van programma 4.

Het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen wordt hieronder gepresenteerd. Ook zijn hierin de post voor onvoorzien uitgaven en vennootschapsbelasting opgenomen.

Algemene dekkingsmiddelen	Prim. Begr. 2023			Begr. 2023 na wijz.			Realisatie 2023			Afwijking		
Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Algemene uitkering Gemeentefonds	€ 0	€ 37.662	€ 37.662	€ 0	€ 38.686	€ 38.686	€ 0	€ 40.819	€ 40.819	€ 0	€ 2.133	€ 2.133
Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	€ 8	€ 7.232	€ 7.224	€ 504	€ 7.782	€ 7.278	€ 454	€ 7.930	€ 7.476	-€ 50	€ 148	€ 198
Dividenden	€ 0	€ 1	€ 1	€ 0	€ 2	€ 2	€ 0	€ 2	€ 2	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo Financieringsfunctie	€ 87	€ 119	€ 32	€ 185	€ 217	€ 33	€ 433	€ 448	€ 15	€ 248	€ 230	-€ 18
Post onvoorzien	€ 50	€ 0	-€ 50	€ 29	€ 0	-€ 29	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 29	€ 0	€ 29
Vennootschapsbelasting	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totalen	€ 146	€ 45.014	€ 44.868	€ 718	€ 46.687	€ 45.970	€ 887	€ 49.199	€ 48.312	€ 169	€ 2.511	€ 2.342

Algemene Uitkering Gemeentefonds

De algemene uitkering van het Rijk is € 2,13 miljoen hoger dan geraamd. Door een bijstelling van één van de maatstaven waarmee de algemene uitkering wordt berekend, wordt afgerond € 772.000 extra ontvangen. Daarnaast zijn in de decembercirculaire decentralisatie-uitkeringen toegekend voor energietoeslag (€ 1.056.000), invoering omgevingswet (€ 184.000) en Nederlands-Soedanese repatrianten (€ 73.000). Tot slot zijn er nabetalings uit voorgaande jaren ontvangen.

Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is

De lasten aan Tribuut pakken € 50.000 lager uit dan begroot. Bij de bestuursrapportages werd rekening gehouden met extra kosten vanwege de bezwaarschriften. De afrekening valt nu iets lager uit.

De opbrengsten uit de OZB zijn € 148.000 hoger dan de (bijgestelde) raming. Dit wordt veroorzaakt doordat de waardeinstijging van met name de woningen hoger was dan eerder geraamd. Daarnaast

zijn er meer nieuwe woningen bijgebouwd, dan waarmee in de raming rekening was gehouden. De opbrengst van de toeristenbelasting is gelijk aan de raming. De aanslagen over 2023 worden pas in de loop van 2024 verstuurd, maar gelet op de bezoekcijfers aan Brummen mag verondersteld worden dat de raming voor toeristenbelasting wordt gehaald.

Saldo financieringsfunctie

De lasten laten een nadeel zien wegens niet toe te rekenen omslagrente over de investeringen. Bij de baten is een totaal voordeel ontstaan van € 230.000. Deze wordt voor € 173.000 door hogere rente wegens schatkistbankieren en € 62.000 meer ontvangen vanuit de SVN leningen (rente en beheerkosten).

Post onvoorzien

Deze is in 2023 voor € 21.000 ingezet voor de aardbeving in Turkije/Syrië. Per saldo resteert een saldo van € 29.000. Deze vervalt ten gunste van het rekeningsaldo.

Overhead

In onderstaand overzicht worden de lasten en baten van overhead die onderdeel uitmaken van programma 4 Bedrijfsvoering en Financiën toegelicht.

Overhead	Prim. Begr. 2023			Begr. 2023 na wijz.			Realisatie 2023			Afwijking		
Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Management	€ 686	€ 0	-€ 686	€ 727	€ 0	-€ 727	€ 696	€ 0	-€ 696	€ 31	€ 0	€ 31
Bestuursondersteuning	€ 527	€ 0	-€ 527	€ 558	€ 0	-€ 558	€ 616	€ 0	-€ 616	-€ 58	€ 0	-€ 58
Voorlichting en Communicatie	€ 553	€ 0	-€ 553	€ 584	€ 0	-€ 584	€ 509	€ 0	-€ 509	€ 75	€ 0	€ 75
Financiën en Control	€ 592	€ 0	-€ 592	€ 743	€ 0	-€ 743	€ 687	€ 0	-€ 687	€ 55	€ 0	€ 55
Juridische zaken	€ 392	€ 0	-€ 392	€ 410	€ 0	-€ 410	€ 432	€ 0	-€ 432	-€ 22	€ 0	-€ 22
DIV	€ 556	€ 0	-€ 556	€ 582	€ 0	-€ 582	€ 357	€ 0	-€ 357	€ 225	€ 0	€ 225
HRM	€ 1.481	€ 15	-€ 1.466	€ 1.803	€ 15	-€ 1.789	€ 1.353	€ 15	-€ 1.338	€ 450	€ 0	€ 450
Informatisering en automatisering	€ 2.631	€ 26	-€ 2.605	€ 2.760	€ 26	-€ 2.734	€ 2.555	€ 26	-€ 2.529	€ 204	€ 0	€ 204
Huisvesting	€ 825	€ 19	-€ 806	€ 1.022	€ 19	-€ 1.003	€ 901	€ 19	-€ 881	€ 121	€ 0	€ 121
Facilitaire zaken	€ 309	€ 1	-€ 308	€ 325	€ 1	-€ 324	€ 289	€ 1	-€ 287	€ 37	€ 0	€ 37
Totalen	€ 8.553	€ 61	-€ 8.491	€ 9.514	€ 61	-€ 9.453	€ 8.396	€ 62	-€ 8.334	€ 1.118	€ 0	€ 1.118

Management

Deze post laat een voordeel zien als gevolg van een vacature die tijdelijk niet is ingezet. De totale verantwoording van deze kosten wordt gegeven in paragraaf E Bedrijfsvoering.

Lager toegerekende organisatiekosten

De grootste mutaties bij de onderdelen Bestuursondersteuning, Voorlichting en Communicatie, Financiën en control, Juridische zaken, DIV, Huisvesting en Facilitaire zaken betreft organisatie- en inhuurkosten. Samen levert dit een voordeel op van € 310.000.

DIV

De kosten voor archiefzaken zijn € 96.000 lager dan begroot, doordat de geplande activiteiten voor met name de invoering Wet open overheid nog niet (geheel) zijn gerealiseerd.

HRM (Personeel en Organisatie)

De centrale stelposten voor inhuur ziektevervanging, overwerk, beloningsdifferentiatie en werkkostenregeling samen € 412.000 worden betrokken bij de verantwoording van de totale loonkosten en kosten van inhuur, zie paragraaf E Bedrijfsvoering.

Het budget voor vorming en opleiding is ook in 2023 niet volledig besteed, hierdoor resteert een bedrag van € 94.000. Ook zijn de risico-inventarisatie en het medewerkers tevredenheidsonderzoek niet uitgevoerd in 2023. Dit levert een voordeel op van € 72.000.

Informatisering en automatisering

De kosten voor automatisering zijn € 46.000 lager uitgevallen met name door lagere kosten voor licenties en onderhoud van applicaties en systeembeheer.

Huisvesting

Bij deze post pakken de energielasten € 58.000 hoger uit dan geraamd. Daar tegenover staat € 27.000 lagere toegerekende rente over investeringen. Het budget voor onderzoek naar efficiënt gebruik van gemeentelijke gebouwen heeft nog niet plaatsgevonden, hier resteert een budget van € 50.000.

Facilitaire zaken

Bij de post drukwerk pakken de contractkosten van de printers € 43.000 lager uit dan geraamd. Portokosten vallen € 32.000 hoger uit door een groter aantal mailings, met name door Sociaal Domein en verkiezingspost voor een tweetal verkiezingen in 2023.

Vennootschapsbelasting

De gemeenten hebben te maken met de vennootschapsbelasting. Vooral nog wordt ervan uitgegaan dat de gemeente Brummen niet vennootschapsbelastingplichtig is.

Onvoorzien

Deze is in 2023 voor € 21.000 ingezet voor de aardbeving in Turkije/Syrië. Per saldo resteert een bedrag van € 29.000. Dat vervalt ten gunste van het rekeningsaldo.

Paragrafen

A. Lokale heffingen

Algemeen

In deze paragraaf beschrijven we de beleidslijnen die van belang zijn voor de gemeentelijke belastingen en heffingen. De wijzigingen van de belastingverordeningen worden in de jaarlijkse, afzonderlijke, raadsvoorstellen vastgesteld.

Het Bestuursprogramma “De Kracht van Brummen, een Duurzaam Perspectief” gaat uit van inflatiecorrectie bij de belastingtarieven. De jaarlijkse inflatiecorrectie baseren we op het indexeringscijfer voor de consumentenprijsindices (CPI) zoals opgenomen in het Centraal Economisch Plan (CEP). Dit percentage kwam voor 2023 uit op 2,4%.

Tribuut heeft per 1 januari 2023 zowel de heffing als de inning van de gemeentelijke belastingen en heffingen overgenomen. Met uitzondering van de rioolheffing, die vooralsnog nog door Vitens wordt geïnd. De aanslagen rioolheffing 2023 zijn in december 2023 verzonden.

Onroerende Zaak Belasting (OZB)

Onder de onroerende zaak belastingen kennen we twee belastingen. Voor woningen geldt een eigenarenbelasting en voor niet-woningen kennen we naast de eigenarenbelasting ook een gebruikersbelasting.

De onroerende zaakbelastingen (OZB) worden geheven als een percentage van de WOZ-waarde van de betreffende onroerende zaak.

Bij de vaststelling van de percentages voor 2023 hebben we rekening gehouden met de waardepeildatum per 1 januari 2023. De gemiddelde waardeontwikkeling in onze gemeente bij woningen werd geschat op 13 %. In werkelijkheid viel de stijging veel hoger uit, namelijk ongeveer 20%. Dat betekent dat een aanmerkelijk hoger bedrag aan inkomsten uit OZB kon worden ingeboekt. Voor niet-woningen was de verwachting dat de waarde niet zou stijgen. Deze stijging is inderdaad zeer beperkt gebleven.

Voor de opbrengst is in onderstaande berekening rekening gehouden met de inflatiecorrectie van 2,4%, zoals beschreven aan het begin van deze paragraaf. Tot slot is rekening gehouden met een areaaluitbreiding met een te verwachten opbrengst van € 32.000. De opbrengst viel desondanks hoger uit dan geraamd. Dat komt doordat de areaaluitbreiding groter was dan geraamd.

Een groot deel van de extra inkomsten zijn weer weggeloeid door het grote aantal bezwaren op de aanslagen. Het aantal bezwaren bedroeg ruim drie keer het aantal van 2022. Veel van deze bezwaren zijn ingediend door zogenaamde no-cure-no-pay (NCNP) bureaus, die namens een groot aantal huishoudens bezwaar maken. Hun verdienmodel bestaat uit de onkostenvergoeding, die Tribuut moet verstrekken bij een gehonoreerd bezwaar.

Vanaf 2024 wordt dit verdienmodel voor NCNP-bureaus aanmerkelijk ingeperkt. De Eerste Kamer heeft in december 2023 ingestemd met het wetsvoorstel dat de proceskosten en immateriële schadevergoeding voor WOZ en Bpm matigt. De wet is op 1 januari 2024 in werking getreden.

Mede dankzij het grote aantal bezwaren door NCNP-bureaus is het aantal bezwaren tegen de WOZ-waarde in 2023 meer dan verdrievoudigd. Uiteindelijk zijn de laatste bezwaren door Tribuut eind februari 2024 afgehandeld. In iets minder dan 50% van de gevallen heeft dit geleid tot een wijziging van de WOZ-waarde. Het aantal beroepszaken is vooralsnog beperkt gebleven tot minder dan 100.

WOZ-taxaties worden uitgevoerd door onafhankelijke taxateurs. Om de kwaliteit van de taxaties verder te verbeteren en daarmee het aantal bezwaren naar beneden te brengen heeft Tribuut huis aan huis in de gemeente Brummen een informatieformulier verstuurd. Daarin konden inwoners aangeven hoe de staat van onderhoud van de woning is en de leeftijd en staat van de inrichting aangeven. Een verouderde keuken en badkamer en uitgesteld onderhoud kan bijvoorbeeld leiden tot een lagere WOZ-waarde. Volgens opgave van Tribuut zijn ongeveer 2.000 reacties ontvangen.

Voor de Wet waardering onroerende zaken (WOZ) bevat het wetsvoorstel in het kort het volgende:

1. De vergoeding in de bezwaarfase van rechtsbijstand wordt vermenigvuldigd met 0,25 als de WOZ-beschikking wordt vernietigd of gewijzigd.
2. De vergoeding van rechtsbijstand in de fase van beroep, hoger beroep of cassatie wordt vermenigvuldigd met 0,25 als de WOZ-beschikking wordt vernietigd of gewijzigd en vermenigvuldigd met 0,10 in de overige gevallen.
3. De vergoeding voor immateriële schade wordt beperkt tot € 50 per half jaar (was € 500) waarmee de redelijke termijn voor afhandeling van een bezwaar is overschreden.
4. Vergoedingen mogen uitsluitend worden uitbetaald op een bankrekening die staat op naam van de belanghebbende zelf, dus niet rechtstreeks aan het NCNP-bureau.
5. Het wetsvoorstel treedt in werking per 1 januari 2024.

De proceskosten en schadevergoedingen worden vanaf die datum uitbetaald aan belanghebbende. Ook als het proceskosten en schadevergoedingen zijn waarvan het bezwaar of beroep vóór 1 januari 2024 is gestart.

Bedragen x €1.000

Opbrengst	Realisatie 2022	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023
Baten	6.160	6.778	6.926

Toeristenbelasting

De hoogte van de aanslag toeristenbelasting wordt bepaald door twee factoren. Het aantal overnachtingen door personen die niet in onze gemeente woonachtig zijn en het tarief per overnachting. Op basis van het Bestuursprogramma verhogen we het tarief jaarlijks met de inflatiecorrectie. Het tarief voor 2023 is hierdoor uitgekomen op € 1,86 per overnachting. De totale opbrengst toeristenbelasting voor 2023 komt uit op een bedrag van € 1.004.000, gelijk aan de raming. De aangiftebiljetten 2023 zijn door Tribuut in december 2023 verzonden, de aanslagen zijn pas in maart 2024 verzonden.

Van de werkelijke ontvangst voegen we 25% toe aan de bestemmingsreserve Recreatie en Toerisme. Deze reserve zetten we in voor bestaande en nieuwe recreatieve voorzieningen.

Bedragen x €1.000

Opbrengst	Realisatie 2022	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023
Baten	1.006	1.004	1.004

Bedrijven Investeringszone (BIZ)

Op basis van de Verordening BI-Zone Eerbeek 2021-2025 heffen we een directe belasting. De huidige verordening loopt t/m 2025. De opbrengst wordt besteed aan activiteiten in de openbare ruimte en op het internet. Hiermee bevorderen we collectieve samenwerking en economische versterking van het centrum van Eerbeek.

De BIZ-bijdrage bedraagt per onroerende zaak € 550.

Bedragen x €1.000

Opbrengst	Realisatie 2022	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023
Baten	44	44	45

Afvalstoffenheffing

Beleidsuitgangspunt is 100% dekking van de toe te rekenen kosten. Dekkingstekorten of –overschotten verrekenen we met de voorziening Afvalstoffenheffing. Deze voorziening betrekken we bij de tariefstelling in de komende jaren en vangen we een deel van de kostenontwikkelingen in de komende jaren op.

De kostenontwikkeling in het kader van CO₂, de (aanloop)kosten van het nieuwe grondstoffenplan en de hogere indexering zorgen er mede voor dat het tarief met 8,5% steeg voor 2023.

De heffing is in 2023 aangepast, in die zin dat geen voorschot wordt geheven op het aantal ledigingen. In 2023 is uitsluitend het vastrecht geheven plus het verschil van het aantal werkelijke ledigingen minus het voorschot van het aantal ledigingen 2022 dat in dat jaar in rekening is gebracht. In 2024 wordt het vastrecht voor 2024 geheven plus het aantal ledigingen (groen en grijs) in 2023. Uit de opgave van Tribuut blijkt dat er iets meer ledigingen van afvalbakken hebben plaatsgevonden, zodat de inkomsten ook iets hoger uitvallen.

Bedragen x €1.000

Opbrengst	Realisatie 2022	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023
Baten	1.639	1.709	1.835

Rioolheffing

Net als bij de afvalstoffenheffing is ook bij de rioolheffing het beleidsuitgangspunt dat 100% van de toe te rekenen kosten wordt gedekt. Dekkingstekorten of –overschotten verrekenen we met de egalisatievoorziening rioolheffing. De voorziening betrekken we bij de tariefstelling in komende jaren. De egalisatievoorziening rioolheffing kan een deel van de kostenontwikkelingen in de komende jaren opvangen. Het tarief steeg in 2023 met 6,5%. Het waterverbruik is afgenomen door waterbesparende maatregelen door de inwoners, vooral ingegeven door de hoge energiekosten. Het afnemende waterverbruik is ook verantwoordelijk voor de lagere baten uit rioolheffing. In 2023 is een bedrag van afgerond € 6.000 eenmalig toegevoegd aan de voorziening, dit om er voor te zorgen dat de voorziening niet negatief staat. Voor 2023 komen we uiteindelijk uit op een dekking van 99,8%.

Bedragen x €1.000

Opbrengst	Realisatie 2022	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023
Baten	2.399	2.867	2.604

Kostendekkendheid

Voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing geven we hieronder de kostendekkendheid aan. Onder kostendekkendheid vallen meer kosten dan alleen de kosten van de riolering en afval zelf. Ook kosten van overhead, minimabeleid, openbare reiniging, rente, btw en dividendopbrengsten worden doorberekend.

Bedragen x € 1.000

Berekening van de kostendekkendheid van een heffing	Afvalstoffenheffing		Rioolheffing	
	Begroot nw	Werkelijk	Begroot nw	Werkelijk
Kosten product	€ 1.692	€ 1.543	€ 2.202	€ 1.965
Toevoeging aan voorziening				
Netto kosten taakveld (7.3/7.2)	€ 1.692	€ 1.543	€ 2.202	€ 1.965
Toe te rekenen kosten:				
Overhead op organisatiekosten	€ 93	€ 75	€ 333	€ 332
Kosten minimabeleid (taakveld 6.3)	€ 75	€ 46	€ 90	€ 75
Kosten openbare reiniging/straatvegen (taakveld 2.1)	€ 111	€ 114	€ 166	€ 171
Aandeel rente over investeringen (taakveld 0.5)	€ 0	€ 0	€ 408	€ 463
Toevoeging aan reserve				
BTW	€ 314	€ 297	€ 358	€ 360
Totale kosten	€ 2.284	€ 2.075	€ 3.557	€ 3.366
Opbrengst heffing	€ 1.709	€ 1.835	€ 2.867	€ 2.604
Opbrengst product, excl. heffingen	€ 185	€ 203	€ 25	€ 64
Onttrekking aan voorziening	€ 390	€ 37	€ 664	€ 693
Netto opbrengsten taakveld (7.3/7.2)	€ 2.284	€ 2.075	€ 3.557	€ 3.360
Inzet reserve (taakveld 0.10)	€ 0	€ 0		
Opbrengst dividend (taakveld 0.5)				
Totale opbrengsten	€ 2.284	€ 2.075	€ 3.557	€ 3.360
Dekkingspercentage	100%	100%	100%	99,8%

Leges

De opbrengst van de leges wordt jaarlijks verhoogd met de inflatiecorrectie. Voor 2023 was dit 2,4%. De hogere inkomsten voor balieverkopen en burgerlijke stand kunnen worden verklaard door inhaaleffecten als gevolg van het eerst verzachten en later wegvallen van Covid-maatregelen. Bovendien is het bijna 10 jaar geleden dat de geldigheidsduur van reisdocumenten werd verlengd tot 10 jaar, dus de vraag naar deze documenten trekt ook weer aan. De hogere baten voor bouwvergunningen kunnen worden verklaard door het toenemend aantal te bouwen woningen.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023
Balieverkopen 608.0	201	119	201
Naturalisaties 608.1	19	11	18
Burgerlijke stand 608.3	71	58	79
Overige vergunningen 650.6	10	13	3
Bouwvergunningen en controle 612.0	749	485	770
Saldo incl. bestemmingen	1.052	687	1.071

Begraafrechten

De graf- en begraafrechten zijn in 2020 verhoogd om de exploitatie van de begraafplaatsen naar verwachting per 2029 kostendekkend te krijgen. De tarieven worden jaarlijks geïndexeerd, in 2023 met 2,4%, om prijsontwikkelingen in de markt te kunnen volgen. De inkomsten vallen in 2023 lager uit. In 2023 werden 34 mensen op de begraafplaatsen ter aarde besteld, werden 12 asbussen bijgeplaatst en werd de as van 6 personen verstrooid. Dat is iets minder dan geraamd maar vergelijkbaar met de hoeveelheid begravingen van de afgelopen jaren.

Bedragen x €1.000

Opbrengst Leges	Realisatie 2022	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023
Baten	135	114	95

Het kwijtscheldingsbeleid

Gemeenten hebben de mogelijkheid om belastingvorderingen kwijt te schelden als belastingplichtigen niet in staat zijn te betalen. Het gemeentelijk beleid was tot en met 2023 dat we geen kwijtscheldingsbeleid voeren, maar belastingplichtigen waar nodig compenseren via het minimeerbeleid. Vanaf 2024 wordt aangesloten bij de meer gangbare systematiek die de meeste gemeenten hanteren om kwijtschelding wel mogelijk te maken. Op 21 december 2023 heeft de raad de Verordening Kwijtscheldingsbeleid vastgesteld. Huishoudens die niet meer inkomen hebben dan 100% van de bijstandsnorm vallen hieronder. Zij krijgen met ingang van 2024 het vastrecht kwijtschelden voor afvalstoffenheffing en rioolheffing en een bedrag, vergelijkbaar met 4 ledigingen grijs en 12 ledigingen groen en een maximaal waterverbruik van 100 kuub. Bovendien heeft de raad, eveneens op 21 december 2023, besloten tot een overgangsregeling voor huishoudens met een laag inkomen die voor de kwijtschelding buiten de boot dreigen te vallen.

De lokale lastendruk

Met het weergeven van de lokale lastendruk geven we aan welke belastingaanslag een gemiddeld huishouden in onze gemeente krijgt. Hierbij rekenen we een aantal algemene heffingen mee. Dit zijn de onroerende zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing.

Het berekenen van een belastingaanslag is lastig omdat er geen gemiddeld huishouden bestaat. De gezinnen kunnen de hoogte van hun aanslag zelf mede bepalen door hun gedrag aan te passen. Het waterverbruik, de grootte van de container en het aantal keren dat deze geleegd wordt zijn hierbij bepalend. Om een berekening te maken moeten de volgende gegevens bekend zijn:

- Wat is de woz-waarde van de woning waarin het gezin woont;
- Is het gezin eigenaar van de woning;
- Welke containergrootte heeft het gezin voor het restafval en hoe vaak wordt deze aan de weg gezet;
- Welke containergrootte heeft het gezin voor het gft-afval en hoe vaak wordt deze aan de weg gezet;
- Wat is het waterverbruik van het gezin.

Omdat we jaarlijks dezelfde uitgangspunten hanteren, kunnen we lokaal een vergelijking maken met voorgaande jaren.

De provincie Gelderland berekent ook jaarlijks de lokale lastendruk. De provincie doet dat op basis van een aantal eigen uitgangspunten. Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) heeft weer andere uitgangspunten en dus ook andere uitkomsten.

Volgens COELO waren de lokale lasten voor Brummen en de omliggende gemeenten in 2023 als volgt:

Gemeente	Woonlasten eigenaar meerpersoonshuishouden	Woonlasten huurder
Brummen	1.056	520
Bronckhorst	1.013	586
Rheden	857	373
Doesburg	1.016	610
Zutphen	870	300
Voorst	914	433

Daarnaast geven wij de lasten aan voor een gemiddeld huishouden in Brummen. De normen hiervoor zijn anders dan van het COELO. Ons 'gemiddelde' huishouden is gebaseerd op de volgende uitgangspunten/berekeningsfactoren:

a. Een huishouden van 4 personen, met een waterverbruik van 150 m3 totaal;

b. Gehanteerde WOZ-waarden:

2021 - € 251.000 peildatum 1-1-2020 (1-1-2019 plus 4,5%)

2022 - € 276.000 peildatum 1-1-2021 (1-1-2020 plus 10%)

2023 - € 312.000 peildatum 1-1-2022 (1-1-2021 plus 13%)

c. Eén container voor groenafval met een inhoud van 140 liter. Deze container wordt per jaar 8 maal ter lediging aangeboden.

d. Een container voor restafval met een inhoud van 140 liter. Deze container wordt per jaar 7 maal ter lediging aangeboden.

e. 100% kostendekkend tarief bij zowel rioolrechten als afvalstoffenheffing.

Op basis van deze uitgangspunten ontstaat het volgende beeld van de lokale kostendruk en de verwachte ontwikkeling hiervan in 2023:

De Brummense Lokale Lasten Monitor

Onderdeel	2021	2022	2023
Rioolheffing	€ 350	€ 354	€ 377
OZB-aanslag eigenaren gedeelte	€ 389	€ 391	€ 393
Afvalstoffenheffing	€ 152	€ 161	€ 174
Totale aanslag	€ 891	€ 905	€ 944
Procentuele ontwikkeling t.o.v. het voorgaande jaar	9,0%	2,8%	4,3%

B. Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

Inleiding

De grondslag voor deze paragraaf vinden we terug in artikel 11 van het BBV. Deze paragraaf gaat over de actuele risico's die we zien en het vermogen om deze risico's op te vangen. Maar ook over het beleid dat hieraan ten grondslag ligt. En tenslotte hoe de financiële positie van de gemeente Brummen zich ontwikkelt aan de hand van 6 financiële kengetallen. De opbouw van deze paragraaf ziet er als volgt uit:

- het beleid dat op de weerstandscapaciteit en de risico's van toepassing is;
- de inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- de inventarisatie van de risico's;
- de weerstandsratio
- de financiële kengetallen

Beleid weerstandscapaciteit en risico's

Het beleid rondom weerstandscapaciteit en risico's is opgenomen in de nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Deze nota is door de raad vastgesteld op 23 maart 2023.

- Het college geeft in relatie tot de nota weerstandsvermogen en risicobeheersing in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van de begroting en het jaarverslag een actueel beeld van de financiële risico's in relatie tot de beschikbare weerstandscapaciteit.
- In de begroting wordt in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing de gewenste weerstandscapaciteit bepaald.
- We stimuleren risicobewustzijn, communiceren open over risico's en de wijze waarop we met deze risico's omgaan.
- Risico's maken we expliciet zichtbaar in onze besluitvormingsprocessen met daarbij de wijze waarop we deze risico's kunnen beheersen of op kunnen (en willen) vangen.
- We stimuleren niet alleen risicobewustzijn van de risico's in onze eigen organisatie, maar ook van de risico's in organisaties waarmee we 'verbonden' zijn en de mogelijke impact van deze risico's op onze eigen organisatie.
- We accepteren dat een risicoprofiel nooit 100% volledig kan zijn.
- We leren van risico's en incidenten die zich, ondanks een adequaat risicomanagement, hebben voorgedaan en nemen passende maatregelen om herhaling te voorkomen.
- Via de reguliere planning & controlcyclus wordt in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing gerapporteerd over de risico's van de gemeente, de manier waarop deze beheerst worden en de mogelijke impact van de risico's op de financiële positie van de gemeente.

Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

Bij de inventarisatie van de weerstandscapaciteit kijken we naar de mogelijkheden die we als gemeente hebben om de risico's op te vangen. Hierbij kan onderscheid gemaakt worden in incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Onder incidentele weerstandscapaciteit wordt verstaan de capaciteit die de gemeente heeft om eenmalige tegenvallers op te vangen. Onder

structurele weerstandscapaciteit worden de middelen verstaan die permanent inzetbaar zijn om tegenvallers op te vangen.

De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit:

<i>Incidentele weerstandscapaciteit</i>		<i>Bedragen x 1.000</i>
Onderdeel	Omvang per 31-12-2023	
Algemene reserve		€ 8.106

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit:

<i>Structurele weerstandscapaciteit</i>		<i>Bedragen x 1.000</i>
Onderdeel		2023
Onbenutte belastingcapaciteit		€ 669
Post onvoorzien		€ 50
Totaal structurele weerstandscapaciteit		€ 719

Toelichting onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit is het bedrag dat nog aan extra inkomsten kan worden gegenereerd voor het geval dat zich tegenvallers voordoen. Daarbij wordt uitsluitend rekening gehouden met de onroerendezaakbelastingen, aangezien de meeste andere belastingen en heffingen kostendekkend of van beperkte betekenis zijn. Voor de berekening van de omvang van de onbenutte belastingcapaciteit wordt de ruimte in aanmerking genomen tussen de eigen tarieven (volgens deze begroting) en het normtarief voor de artikel 12-gemeenten.

De totale beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt:

<i>Totaal beschikbare weerstandscapaciteit</i>		<i>(bedragen * € 1.000)</i>	
Onderdeel	Programmabegroting 2023 /Jaarstukken 2022	Jaarstukken 2023	
Incidentele weerstandscapaciteit	€ 5.783	€ 8.106	
Structurele weerstandscapaciteit	€ 719	€ 719	
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	€ 6.502	€ 8.825	

Inventarisatie van de risico's

Een keer per jaar maken we de balans op van de risico's die we gedurende het jaar vaststellen. Dit doen we volgens een methode die opgenomen is in de Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing. Risico's kleiner dan € 25.000 nemen we niet mee in de inventarisatie omdat we er vanuit gaan dat we die kunnen dekken binnen de exploitatiebegroting. In september 2023 is de risico-inventarisatie 2023 vastgesteld. De geïnventariseerde risico's bedroegen in de begroting 2023 € 4.875.000. Deze risico-inventarisatie is in deze jaarrekening geactualiseerd en bedraagt nu € 4.435.000.

Hieronder worden de risicogebieden die een risico-inschatting van tenminste € 100.000 hebben benoemd.

(Bedragen *
€ 1.000)

Nr.	Programma - Focusgebied / basistaken	Risicogebied	Risico-inschatting Programmabegroting 2023 / Jaarstukken 2022	Risico-inschatting Programmabegroting 2024 / Jaarstukken 2023	Vershil
1.	2 - Focusgebied Ruimte voor Eerbeek / Eerbeek-Loenen 2030	Grondexploitatie	€ 1.433	€ 1.433	€ 0
2.	4 - Basistaken bedrijfsvoering en financiën	Informatiebeveiliging	€ 1.210	€ 1.210	€ 0
3.	Alle programma's	Grote calamiteiten	€ 502	€ 571	€ 69
4.	Alle programma's	Algemeen		€ 325	€ 325
5.	4 - Basistaken bedrijfsvoering en financiën	Personeel	€ 153	€ 153	€ 0
6.	Alle programma's	Inflatie	€ 875	€ 150	€ -725
7.	3 - Focusgebied Sociaal domein	Jeugdzorg	€ 122	€ 121	€ -1
8.	1. Bestuur en dienstverlening	Bestuur	€ 103	€ 104	€ 2
9.	3 - Basistaken Vitale Samenleving	Beheer sportaccommodaties	€ 13	€ 100	€ 87
	Overige risico's		€ 465	€ 268	€ -197
	Totaal risico-inventarisatie		€ 4.875	€ 4.435	€ -440

De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de programmabegroting 2023 zijn:

Nr. 4. Algemeen

Ondanks de inspanningen met betrekking tot risicomanagement zijn niet altijd alle risico's in beeld. Zo zag maar een enkeling de corona-pandemie of de inval in Oekraïne aankomen. Om deze onbekende risico's toch een plaats te geven in de risico-inventarisatie is 5% van de jaarlijkse kosten met een 10% kans van realisatie opgenomen als algemeen risico.

Nr. 6 Inflatie

In de vorige begroting was de ontwikkeling van inflatie nog zeer onzeker. Inmiddels zijn prijsstijgingen gestabiliseerd en opgenomen in de meerjarenraming. Het risico is daarmee deels beheerst en neemt dus af in omvang naar een potentiële impact van € 500.000 met een kans van 30%.

Nr. 8 Bestuur

Dit risico heeft betrekking op de vergoedingen voor oud-bestuurders van de gemeente. Dat heeft enerzijds betrekking op de pensioenverplichtingen die onderhevig kunnen zijn aan veranderende rekenrentes. Dit zou de gemeente kunnen stellen voor extra toevoegingen aan de voorziening. Anderzijds heeft het betrekking op de wachtgeldvergoeding bij tussentijds terugtreden van een bestuurder. Ook in dat geval moet de gemeente extra toevoegen aan de betreffende voorziening. In voorgaande inventarisaties was dit risico ook al opgenomen, maar niet apart toegelicht.

Nr. 9 Beheer sportaccommodaties

De begroting van stichting Sportkompas was in 2023 en 2024 niet sluitend. Met onder meer gestegen energieprijzen moet rekening gehouden worden met een groter risico dat de gemeente de stichting moet bijstaan om de begroting rond te krijgen.

Overige risico's

In de vorige programmabegroting was nog een risico opgenomen voor schommelingen in het

gemeentefonds, c.q. de algemene uitkering. Inmiddels is er een behoedzaamheidsreserve van € 1 miljoen ingesteld om dit risico af te dekken.

De weerstandsratio

In de beleidskaders van de nieuwe nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing is opgenomen dat de gewenste weerstandscapaciteit in de begroting bepaald wordt. De gewenste weerstandscapaciteit drukken we uit in de weerstandsratio. De weerstandsratio berekenen we door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door het bedrag aan geïnventariseerde risico's. Als de beschikbare weerstandscapaciteit precies genoeg is om alle risico's te dekken dan is de weerstandsratio 1.

In het financieel herstelplan van juni 2021 heeft de raad vastgesteld dat er in 2028 ruim voldoende weerstandsvermogen gerealiseerd moet zijn. Dit betekent een weerstandsratio van tenminste 1,6.

Op basis van de geraamde beschikbare weerstandscapaciteit eind 2023 en de risico-inschatting in deze jaarstukken bedraagt de weerstandsratio 1,99. Hieronder is de vergelijking met de Jaarstukken 2022 en de Programmabegroting 2023 opgenomen.

<i>Weerstandsratio</i>		<i>(bedragen * € 1.000)</i>	
Onderdeel	Jaarstukken 2022	Programmabegroting 2023	Jaarstukken 2023
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	€ 5.833	€ 6.502	€ 8.825
Totaal geïnventariseerde risico's	€ 4.875	€ 4.875	€ 4.435
Weerstandsratio	1,20	1,33	1,99

Financiële kengetallen

De financiële kengetallen zeggen iets over de financiële positie van de gemeente. Daarnaast kun je met deze kengetallen gemeenten met elkaar vergelijken. Zie hiervoor Findo voor vergelijking met andere Nederlandse gemeenten of Gelderse financiën voor vergelijking met andere Gelderse gemeenten.

Eén afzonderlijk kengetal zegt niet alles. Voor een goed beeld moeten de kengetallen in samenhang worden beoordeeld. De provincies hanteren signaleringswaarden voor de kengetallen. Deze zijn opgenomen in het gemeenschappelijk financieel toezichtkader (GTK 2020 Gemeenten). De signaleringswaarden lichten we onder de kengetallen toe.

In onderstaande tabel zijn de financiële kengetallen van de gemeente Brummen opgenomen van de jaarstukken 2023 met daarbij de cijfers vanuit de begroting 2023 en de jaarstukken 2022.

Financiële kengetallen gemeente Brummen	Jaarstukken 2022	Begroting 2023	Jaarstukken 2023
1a – Netto schuldquote, exclusief verstrekte leningen	67,6%	97,7%	59,2%
1b – Netto schuldquote, inclusief verstrekte leningen	74,2%	104,9%	65,4%
2 – Solvabiliteitsratio	19,5%	13,5%	24,4%
3 – Kengetal Bouwgrondexploitatie	17,4%	13,9%	9,9%
4 – Structurele exploitatieruimte	11,1%	0,7%	5,1%
5 – Belastingcapaciteit – Woonlasten meerpersoonshuishoudens	114,8%	112,5%	112,5%

Toelichting op de financiële kengetallen

1a – Netto schuldquote, exclusief verstrekte leningen

De netto schuld geeft het niveau van de schuldenlast van de gemeente weer ten opzichte van de eigen middelen. Bij de netto schuldquote worden alle schulden, verminderd met geldelijk bezit,

afgezet tegen alle baten (exclusief mutaties reserves).

De volgende signaleringswaarden gelden:

- hoger dan 130%: meest risicovol,
- tussen 90% en 130%: neutraal,
- lager dan 90%: minst risicovol.

1b – Netto schuldquote, inclusief verstrekte leningen

Om inzicht te krijgen in welke mate er sprake is van doorlenen van kapitaal, wordt de netto schuldquote zowel exclusief (1a) als inclusief (1b) verstrekte leningen weergegeven. Zo wordt duidelijk wat het aandeel is van de verstrekte leningen en wat dit betekent voor de schuldenlast van de gemeente.

Hiervoor gelden dezelfde signaleringswaarden als onder 1a.

2 – Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het geeft het eigen vermogen weer als percentage van het balanstotaal.

De volgende signaleringswaarden gelden:

- lager dan 20%: meest risicovol,
- tussen 20 en 50%: neutraal,
- hoger dan 50%: minst risicovol.

3 – Grondexploitatie

Het kengetal geeft aan het aandeel van boekwaarde van de gronden in exploitatie ten opzichte van de totale baten van de gemeente (exclusief mutaties reserves).

De volgende signaleringswaarden gelden:

- hoger dan 35%: meest risicovol,
- tussen 20% en 35%: neutraal,
- lager dan 20%: minst risicovol.

4 – Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de begroting is. Ook geeft het aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen en/of er ruimte is voor nieuw beleid. Voor de berekening delen we het saldo van structurele baten en lasten vermeerderd met het saldo van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves door de totale baten.

De volgende signaleringswaarden gelden:

- lager dan 0%: meest risicovol,
- 0%: neutraal,
- hoger dan 0%: minst risicovol.

5 – Belastingcapaciteit – Woonlasten meerpersoonshuishoudens

Dit kengetal geeft aan wat de woonlasten in de gemeente Brummen zijn, uitgedrukt in een percentage van het landelijk gemiddelde. De cijfers van de Brummense lokale lastenmonitor in de paragraaf A. Lokale heffingen, vormen de basis van de berekening.

De volgende signaleringswaarden gelden:

- hoger dan 105%: meest risicovol,
- tussen 95% en 105%: neutraal,
- lager dan 95%: minst risicovol.

Beoordeling financiële kengetallen

De financiële kengetallen laten een positieve ontwikkeling zien ten opzichte van de begroting 2023 en de jaarstukken 2022. Het verschil bij de netto-schuldquoten wordt veroorzaakt door hogere werkelijk baten en een lagere vaste schuld. Voor beide onderdelen per onderdeel ruim € 10 miljoen positief verschil. De solvabiliteitsratio (verhouding eigenvermogen/balanstotaal) maakt een zeer grote sprong. Dit wordt veroorzaakt door het positieve rekeningresultaten 2022 en 2023.

C. Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Deze paragraaf gaat in op het beleidskader en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties met betrekking tot onze 'grotere' kapitaalgoederen. Hierbij denken we aan de kosten van aanleg en instandhouding van wegen, riolering, water, groen en gebouwen.

Een groot deel van het 'vermogen' van onze gemeente bestaat uit het bezit van wegen, rioleringen, groenvoorzieningen en gebouwen. Een zorgvuldig beheer en onderhoud hiervan vinden we dan ook belangrijk. Daarnaast wordt de kwaliteit van het openbaar gebied door inwoners vaak het meest intensief beleefd. Zwerfvuil, hondenpoep, loszittende stoeptegels, boomwortels, slecht onderhouden gebouwen, moeilijk toegankelijke gemeentelijke gebouwen: deze onderwerpen raken inwoners direct.

De kosten van instandhouding van wegen, groen, riolering en gebouwen berekenen we aan de hand van onderhoudsplannen (de beheerplannen). De hoogte van de onderhoudskosten zijn voor een deel te beïnvloeden door keuzes te maken in het niveau van onderhoud. In de beheerplannen hebben we de kwaliteit van het beheer van de openbare voorzieningen benoemd. De onderhoudsstaat van de voorzieningen wordt volgens landelijke normen (CROW) gemeten en geanalyseerd. De vastgestelde kwaliteitsniveaus en resultaten van de metingen zijn het toetsingskader voor bestuur en medewerkers.

In 2017 hebben we een Integrale visie Beheer Openbare Ruimte opgesteld. In deze visie staan de kaders waarbinnen het beheer van de openbare ruimte plaatsvindt. Hierin staat de ambitie om de buitenruimte beter toekomstbestendig en duurzaam te maken.

Wegen

In 2023 is het gemeentelijk wegenbestand geïnspecteerd. Op basis van de resultaten van de weginspectie en het beheerplan Wegen 2020-2024 wordt een onderhoudsplanning voor 2024 opgesteld.

Voor de financiering van de uitvoering voegen we jaarlijks een bedrag toe aan de voorziening Onderhoud wegen. Uit deze voorziening bekostigen we het groot onderhoud van de asfalt- en elementen-verhardingen en ook de oppervlaktebehandelingen. Financiële overzichten vindt u elders in deze begroting in het hoofdstuk Financiële positie.

Naast het uitvoeringsbudget voor repeterend onderhoud is er een incidenteel renovatiebudget voor het herinrichten van wegen beschikbaar (€ 2,5 mln./jr). In afwachting van de Mobiliteitsvisie is nog niet gestart met renovatie van wegen. Bij deze renovaties wordt gekeken hoe de wegen passend bij hun verkeersfunctie op een duurzame en klimaatbestendige wijze heringericht kunnen worden. In 2024 worden de geselecteerde wegen nader beoordeeld en geprioriteerd.

Het asfaltonderhoud en de straat- en andere werkzaamheden worden in de markt gezet en aanbesteed.

Uitgevoerde werkzaamheden in 2023:

Asfalt:

- Voorsterweg vanaf huize Voorstonden tot Empe
- Slatweg vanaf Dorpstraat tot bebouwde komgrens
- Doonweg vanaf Brummenseweg tot het spoor
- Sintelweg vanaf Weg over 't Hondsveld tot Plagweg
- Zutphensestraat bij de Michaelshoeve
- Tondense Enkpad

Elementverharding:

- Diverse trottoirs vogelbuurt
- Trottoir Oude Eerbeekseweg
- Diverse trottoirs Werfakker

Kosten groot onderhoud	(bedragen x 1.000)	
raming na wijziging	€ 943	
werkelijke kosten	€ 688	
restant		€ 256
van dit restant is nog nodig voor: weg naar t Ganzenei, Zwaluwstraat en Voorsterweg (ged.) vanwege het natte najaar.		

Stand voorziening groot onderhoud	(bedragen x 1.000)
per 1-1	417
Toevoeging vanuit exploitatie	918
Onttrekking werkelijk	688
per 31-12	647

Bruggen

In 2020 zijn de bruggen over het Apeldoorns kanaal geïnspecteerd op mogelijke gebreken. Groot onderhoud voorzien we niet eerder dan in 2032.

Openbare reiniging

Het reinigen van de openbare ruimte (verwijderen zwerfvuil) wordt uitgevoerd op beeldniveau B. Dat is het basisoniveau. Mede door de inzet van de vele vrijwilligers wordt er op veel plekken A-niveau gemeten. De vrijwilligers merken het effect van de invoering van statiegeld op plastic flesjes en blik en rapen beduidend minder afval.

Het vegen van wegen is op bestekbasis voor 5 jaar uitbesteed. Het bestekmatig vegen van wegen gebeurt alleen binnen de bebouwde kom. Het vegen van wegen wordt sinds de herfst van 2021 binnen heel de bebouwde kom weer op B-niveau onderhouden. Niet alleen wordt de uitstraling van de openbare ruimte daar beter door; het scheelt ook in de groei van onkruid op de verhardingen. In de herfstperiode zetten we een veegwagen in voor het verwijderen van blad. Het ruimen van het blad vindt dan gecoördineerd per wijk op wegen en in plantsoenen plaats. Het aanhoudende natte weer bemoeilijkt de bladinzameling dit jaar doordat veel terreinen niet met materieel berijdbaar waren.

Huishoudelijk afval

In 2021 is het Grondstoffenplan 2021-2025 vastgesteld met het streven de hoeveelheid restafval verder terug te dringen naar 80 kg restafval per inwoner per jaar in 2025. Om deze doelstellingen te bereiken is een uitvoeringsplan opgesteld en zijn diverse maatregelen genomen. In 2023 heeft een tussentijdse evaluatie van de plannen plaats gevonden. Geconstateerd is dat de hoeveelheid restafval per inwoner de afgelopen jaren gestaag is gedaald naar 107,4 kg /inw in 2022. In 2023 is de hoeveelheid restafval echter weer licht gestegen naar 110,9 kg/inw. Het behalen van het beoogde doel voor 2025 maakt betere afvalscheiding noodzakelijk. Eén van de verklaringen voor het uitblijven van het verwachte resultaat is de vertraging in de plaatsing van extra ondergrondse restafvalcontainers. In oktober 2023 zijn de eerste vier extra containers geplaatst. In het najaar is tevens een campagne "Schone Stroom" gehouden waarbij inwoners gewezen werden op het correct aanbieden van PMD-afval. Naast het geven van voorlichting werd ook in het veld gecontroleerd of het aangeboden afval in de containers het juiste was.

De kosten voor het inzamelen en verwerken van het huishoudelijke afval worden voor 100% gedekt door de afvalstoffenheffing. Hierbij hanteren we het principe “de vervuiler betaalt”.

Openbare straatverlichting

Op basis van het beleidsplan openbare verlichting verduurzamen we het bestand van lichtmasten en armaturen. In 2023 is aangesloten bij een gezamenlijke aanbesteding van het onderhoud van de openbare verlichting van Achterhoekse gemeenten (o.a. Doesburg en Doetinchem), dat moet ingaan voor de zomer van 2024. In dit onderhoudsbestek is ook de vervanging van de nog aanwezige oude armaturen door Ledverlichting in onze gemeente opgenomen. In 2023 is een start gemaakt met het op peil brengen van het openbare verlichting bestand. Geconstateerd was dat er veel mutaties niet of niet correct verwerkt zijn. Het opstellen van een nieuw beleids- en beheerplan heeft hierdoor vertraging opgelopen en is nu voor de 2e helft van 2024 voorzien.

Riolering

In december 2022 heeft de gemeenteraad het Programma Water & Riolerings 2023 – 2027 vastgesteld. In dit programma is de visie op onze zorgtaken meegenomen. De zorgtaken van het (afval)watersysteem zijn:

- Het beschermen van de volksgezondheid tegen infectieziekte.

- Het schoonhouden van de bodem en het oppervlaktewater.

- Het voorkomen van schade door hevige regenval en/of bij extreme droogte.

- Het voorkomen en beperken van structureel nadelige gevolgen van grondwater voor de aan de grond gegeven bestemming.

Met dit beleid zorgen we ervoor dat deze functies gewaarborgd blijven. We dragen zo bij aan een veilige en gezonde leefomgeving, nu en in de toekomst.

Voor onderhoud aan rioolgemalen, (correctief) onderhoud en onderzoek aan het rioolstelsel zijn binnen de exploitatiebegroting jaarlijkse budgetten beschikbaar. Voor toekomstige renovaties van rioolstelsels is een voorziening beschikbaar die jaarlijks wordt gevoed ten laste van de exploitatiebegroting. In 2023 storten we € 450.000 in deze voorziening. De storting baseren we op gegevens uit het rioolbeheerpakket en het kostendekkingsplan uit het Programma Water & Riolerings.

De kosten voor het rioolstelsel worden voor 100% gedekt door de rioolheffing.

De volgende riolen zijn gerenoveerd in 2023:

- Seringenstraat

- Lijsterbesstraat

- Gedeelte Rozenstraat

- Gedeelte Kloosterstraat

Kosten rioolrenovaties	(bedragen x 1.000)	
Begroting na wijziging	€ 806	
Werkelijke uitgaven	€ 286	
Restant		€ 520
Projecten voor rioolvervanging/renovatie riolering zijn gekoppeld aan andere disciplines (herinrichting wegen, waterplan e.d.) Bij deze projecten is vertraging ontstaan of is nog niet duidelijk hoe toekomstige situatie riolering wordt.		

Stand voorziening groot onderhoud	(bedragen x 1.000)
per 1-1	1.259
Toevoeging vanuit exploitatie	450
Onttrekking werkelijk	286
per 31-12	1.423

Bermen en sloten

De biodiversiteit staat onder druk. Om de biodiversiteit te verbeteren is gestart met het opstellen van een biodiversiteitsplan voor de gemeente. Eén van de gebieden waar winst behaald kan worden ten aanzien van de biodiversiteit is het berm- en slootbeheer. Door gericht verschrallingsbeheer kan in de bredere berm en sloten meer soortenrijkdom optreden. Om dit te bereiken is voor 2023 een nieuw maaibestek op de markt gebracht. Het vrijkomende maaisel van berm en sloten wordt zo veel mogelijk op agrarische gronden in onze gemeente verwerkt.

De afwaterende functie van veel bermgreppels en -sloten is in de afgelopen jaren verslechterd door dichtslibbing. Duikers raken verstopt door te hoog liggende aangrenzende slootbodems. De milieu- en natuurwetgeving maakt uitdiepen van de greppels, net als het aflag van berm en sloten, tot een kostbare kwestie. In afwachting van nieuwe uitgangspunten en mogelijke ingrepen in de waterhuishouding in het kader van het project Waardevol Brummen werden in 2023 alleen verstopte duikers gangbaar gemaakt en vinden geen structurele verdiepingen van greppels en sloten plaats. In het natte najaar van 2023 met hoge grondwaterstanden leverde dit op meerdere locaties problemen op met de waterafvoer. De natte omstandigheden werkten ook kostenverhogend op het afvoeren van verzameld maaisel.

Op enkele locaties zijn ongewenste invasieve exoten in berm en sloten aanwezig. Om de invasieve soorten structureel aan te pakken is een bestrijdingsplan voor de gemeente opgesteld. Het plan is erop gericht de mate van overlast te beheersen en schade te beperken aangezien uitroeien niet haalbaar is. Het beheersen van invasieve exoten is in 2023 op kleine schaal uitgevoerd. Dit zal in de komende jaren worden herhaald om de overlast van voorkomende soorten succesvol te kunnen beheersen.

Openbaar groen

Het inrichtingsniveau en het onderhoud van het openbaar groen in de gemeente heeft haar basis in het Programma Groen- en groenbeheerplan. Het Programma Groen is in 2023 opgesteld en vastgesteld door de gemeenteraad. Het groenbeheerplan zal in het voorjaar van 2024 worden afgerond. De nieuwe groenplannen zijn een goede basis voor het duurzaam beheer van onze groenvoorzieningen. Er wordt geanticipeerd op de klimaatontwikkelingen en benodigde verbetering van de biodiversiteit. Aanplant van meer bomen en aangepast maaibeheer zijn hier voorbeelden van. Hiervoor zijn de nodige herinrichtingen van plantsoenen noodzakelijk. Deze worden waar mogelijk in combinatie met andere werken en in samenspraak met onze inwoners uitgevoerd. Het onderhoudsniveau in het openbaar groen is op basisniveau (B-niveau CROW). Delen van de

openbare ruimte worden met ingang van 2024 op kwaliteitsniveau A onderhouden. Dit gaat dan om de toegangswegen en centra van de kernen.

Begraafplaatsen

De groenvoorzieningen op de begraafplaatsen hebben veel te lijden gehad van droge en hete zomers. Veel oudere beplantingen zijn bezweken of verkeren in slechte staat. Er wordt in 2024 een begin gemaakt met planmatige vervanging van deze beplantingen. De uitvoering wordt over meerdere jaren verspreid.

In 2023 werden 34 overledenen op de begraafplaatsen begraven, werden 12 asbussen bijgeplaatst en werd de as van 6 personen verstrooid. Dat is iets minder dan geraamd maar vergelijkbaar met de hoeveelheid begravingen van de afgelopen jaren.

Het onderhoudsniveau op de begraafplaatsen vindt plaats op B-niveau (CROW kwaliteitscatalogus).

Boombeheer

Gemeentelijke bomen worden volgens de wettelijke normen geïnspecteerd. Het boomonderhoud vindt op een basisniveau plaats. Prioriteit bij het onderhoud krijgt het voorkomen van gevaarlijke situaties en schade aan derden. Voor het verwijderen van een deel van de dode en slechte bomen worden vrijwilligers van de groep Holthakkers ingezet. In 2023 kon dankzij het beschikbaar komen van extra onderhoudsbudget begonnen worden met het wegwerken van de onderhoudsachterstand in het boomonderhoud.

De eikenprocessierups was in 2023 op beperkte schaal aanwezig. Gezien het gezondheidsrisico en ongemak voor mens en dier is de rups (selectief preventief & curatief) bestreden. Uitgangspunt hierbij was en is dat de overlast van de rups op den duur door het optreden van natuurlijk evenwicht in omvang afneemt en acceptabel is.

Bosbeheer

Het gewenste uit te voeren bosbeheer voor de gemeentelijke bossen is vastgelegd in het bosbeheerplan en per oktober 2023 in het Programma Groen. Hierin wordt meer ruimte gegeven aan inheemse loofhoutsoorten, aan ecologische processen en een verlaging van het risico op stormschade en bosbrand. Het huidige beheer is vooral gericht op het voorkomen van overlast en schade aan derden. In het Wilhelminapark wordt het bosbeheer uitgevoerd in samenwerking met de aldaar actieve bosgroep. Eind 2023 zijn dunningswerkzaamheden uitgevoerd in een deel van de Markvoortse bossen.

Speeltoestellen

De gemeentelijke speeltoestellen worden conform de wettelijke eisen structureel gecontroleerd op gebreken (5x per jaar). Gebreken worden waar mogelijk gerepareerd. Onveilige en niet te repareren speeltoestellen worden verwijderd. Vervanging van speeltoestellen en herinrichting van speellocaties vindt plaats volgens uitgangspunten die in 2019 zijn vastgesteld. Herinrichting van speellocaties gaat in overleg met de buurt.

In 2023 zijn in samenspraak met de omwonenden plannen voor aanpassing van de speelterreinen aan de Werfakkerweg en Eendrachtweg opgesteld. De plannen worden in het voorjaar van 2024 uitgevoerd.

Sportvelden

De sportvelden worden door de gemeente dusdanig onderhouden dat ze voldoen aan de bespelingseisen van de sportbonden. De gemeente beheert natuurgrasvelden, rubber en zand ingestrooide kunstgrasvelden en hybridevelden. Groot onderhoud aan de velden vindt plaats in overleg met de betreffende sportverenigingen.

Gemeentelijke gebouwen

Voor periodiek- en groot onderhoud is een voorziening beschikbaar die jaarlijks wordt gevoed. Uit de voorziening moet het onderhoud worden bekostigd van alle gebouwen die bij de gemeente in eigendom zijn. Deze bedragen zijn exclusief te nemen verduurzamingsmaatregelen en het wegwerken van eventueel uitgesteld onderhoud. De financiële overzichten staan in het hoofdstuk Financiële positie.

Sportcomplex Rhienderoord wordt verduurzaamd. Hiervoor is extra budget beschikbaar gesteld. Reguliere onderhoudswerkzaamheden die in de nabije toekomst gepland staan, worden in het meerjarenonderhoudsplan naar voren gehaald om gecombineerd met de verduurzamingswerkzaamheden uitgevoerd te worden. Denk bijvoorbeeld aan het vervangen van dakbedekking, voordat er zonnepanelen op worden geplaatst. Als zo'n situatie aan de orde is en als dit financiële consequenties heeft voor de jaarlijkse storting in de onderhoudsvoorziening dan wordt dit voor besluitvorming voorgelegd aan de raad.

Het reguliere onderhoud van schoolgebouwen wordt gedaan door de schoolbesturen. Alleen nieuwbouw, uitbreiding en zeer groot onderhoud valt nog onder de gemeente. Daarvoor is in 2023 het IHP, het integraal huisvestingsplan voor onderwijslocaties, door de raad vastgesteld. Voor dit doel wordt met ingang van 2025 jaarlijks een bedrag van € 550.000 gereserveerd, in 2024 een bedrag van € 275.000.

Kosten groot onderhoud	(bedragen x 1.000)	
Begroot na wijziging	€ 733	
Werkelijke kosten	€ 520	
Restant		€ 213
Het restant wordt veroorzaakt door de volgende posten:		
Gemeentehuis, uitstel schilderen en dakwerk		€ 40
Gemeentewerf, minder werkzaamheden uitgevoerd i.v.m. verduurzaming		€ 15
de Bhoele, terugontvangen btw over afgelopen jaren		€ 61
Rhienderoord, terugontvangen btw over afgelopen jaren		€ 74
Overig		€ 23
Stand voorziening groot onderhoud	(bedragen x 1.000)	
per 1-1	€ 230	
Toevoeging vanuit exploitatie	€ 426	
Onttrekking werkelijk	€ 520	
per 31-12	€ 136	

D. Financiering

Algemeen

In de paragraaf Financiering geven we informatie over de manier waarop de gemeente geld aantrekt. We beschrijven hoe we de financieringsfunctie uitvoeren voor de jaren 2023 – 2026. De wet Financiering Decentrale Overheden (wet FIDO) en de wet Hof (Houdbare overheids financiën) zijn de kaders waarbinnen de uitvoering van de financieringsfunctie plaatsvindt. Daarnaast heeft de raad kaders vastgesteld in de financiële verordening en in het Treasurystatuut. Het gemeentelijke financieringsbeleid is opgesteld om te voorzien in de financieringsbehoefte op korte en op lange termijn. De belangrijkste doelstelling is het beheersen van de risico's die hieraan verbonden zijn en de rentekosten te beperken.

Renteontwikkelingen

De Europese Centrale Bank (ECB) bepaalt het monetaire beleid. Een ECB-doel is om de inflatie op de middellange termijn onder, maar dicht bij 2% te houden. De huidige inflatie is thans fors hoger. Prijsstabiliteit draagt bij aan de toename van economische welvaart en de potentiële groei van de economie.

De door de ECB gehanteerde herfinancieringsrente is van invloed op de ontwikkeling van de rente op de kapitaalmarkt (lange termijn leningen). Het tarief was sinds 2016 ca. 0%, vanaf 2022 is hier verandering in gekomen.

De Euribortarieven worden gehanteerd om de geldmarktrente (korte termijn leningen) te bepalen. Dit tarief was in september 2023 ongeveer 4,5%.

Risicobeheer

Voor de beheersing van de renterisico's gelden twee concrete richtlijnen: de renterisiconorm en de kasgeldlimiet.

Schuldpositie en rente risiconorm

De financieringsbehoefte is afhankelijk van de geplande uitgaven en investeringen.

In 2023 zijn de uitgaven en de investeringen gedekt door de inkomsten alsmede door het aantrekken van een externe financiering in december 2022. Deze financiering is reeds in december 2022 aangetrokken vanwege de stijgende rentes.

De (resterende) looptijd van de leningen varieert van 1 jaar tot 13 jaar. Het gemiddelde rente tarief ligt rond de 1,4%. Jaarlijks lossen we af op de lange termijn leningen. De totale aflossing mag niet hoger zijn dan 20% van de begroting van het betreffende jaar. In 2023 hebben we dit percentage niet overschreden. In 2023 is er € 9.247.104 afgelost terwijl de limiet € 12.077.000 (20% van het begrotingstotaal: € 60.387.000) was.

Omschrijving (bedragen x1000)	Stand per 31-12-2022	Opgenomen	Aflossing	Stand per 31-12-2023	Betaalde rente
Langlopende leningen	€ 58.864	€ 0	€ 9.247	€ 49.617	€ 502
Kortlopende leningen	€ 0	€ 0	€ 0	0	€ 0
Totaal	€ 58.864	€ 0	€ 9.247	€ 49.617	€ 502

Kasgeldlimiet

De gemiddelde vlottende schuld, over 3 maanden gezien, is voor een gemeente gelimiteerd op 8,5% van het begrotingstotaal. In onderstaande tabel is de ontwikkeling van deze kasgeldlimiet in 2023 weergegeven. In geen enkel kwartaal is de kasgeldlimiet overschreden.

Kasgeldlimiet 2023

	Q1 2023	Q2 2023	Q3 2023	Q4 2023	2023
Grondslag: Oorspronkelijke omvang begroting	€ 60.387.000,00	€ 60.387.000,00	€ 60.387.000,00	€ 60.387.000,00	€ 60.387.000,00
Kasgeldlimiet (8,5% van grondslag)	€ 5.132.895,00	€ 5.132.895,00	€ 5.132.895,00	€ 5.132.895,00	€ 5.132.895,00
Korte schuld (laatste dag maand 1)	€ -5.525.823,34	€ -7.197.677,55	€ -8.580.071,55	€ -9.794.416,82	€ -7.774.497,32
Korte schuld (laatste dag maand 2)	€ -5.895.103,91	€ -7.622.126,40	€ -8.990.680,71	€ -10.753.249,25	€ -8.315.290,07
Korte schuld (laatste dag maand 3)	€ -6.688.119,21	€ -8.159.364,79	€ -9.394.014,69	€ -11.221.223,77	€ -8.865.680,62
Gemiddelde korte schuld	€ -6.036.348,82	€ -7.659.722,91	€ -8.988.255,65	€ -10.589.629,95	€ -8.318.489,33
Korte middelen (laatste dag maand 1)	€ 15.038.952,76	€ 17.358.008,87	€ 18.748.846,96	€ 18.245.220,84	€ 17.347.757,36
Korte middelen (laatste dag maand 2)	€ 13.720.575,58	€ 19.318.953,71	€ 14.878.983,76	€ 17.848.805,38	€ 16.441.829,61
Korte middelen (laatste dag maand 3)	€ 12.707.742,02	€ 17.262.011,92	€ 15.332.796,87	€ 16.349.345,88	€ 15.412.974,17
Gemiddelde korte middelen	€ 13.822.423,45	€ 17.979.658,17	€ 16.320.209,20	€ 17.481.124,03	€ 16.400.853,71
Netto korte schuld (som gemiddelden)	€ 7.786.074,63	€ 10.319.935,25	€ 7.331.953,55	€ 6.891.494,09	€ 8.082.364,38
% van de begroting	-13%	-17%	-12%	-11%	-13%
Ruimte / overschrijding	€ 12.918.969,63	€ 15.452.830,25	€ 12.464.848,55	€ 12.024.389,09	€ 13.215.259,38

Verstrekte leningen

De Gemeente heeft verschillende leningen aan partijen verstrekt. Daarnaast zijn en worden er via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) stimuleringsregelingen verstrekt aan inwoners. Dit zijn revolverende fondsen. De rentebaten uit deze fondsen blijven binnen het fonds om deze binnen het fonds weer in te kunnen zetten. Hieronder volgt een overzicht van de partijen en de rentebaten van de verstrekte leningen.

Omschrijving Partij	Hoofdsom per 31-12-2022	Verstrekt	Afgeleest	Hoofdsom per 31-12-2023	Rente
Stichting Welzijn Brummen	€ 283	€ 0	€ 19	€ 264	€ 3
Alliander	€ 847	€ 0	€ 0	€ 847	€ 85
IJsselwind	€ 58	€ 0	€ 0	€ 58	€ 1
E.B.E.M.	€ 10	€ 0	€ 0	€ 10	€ 0
Rentebaten totaal	€ 1.198	€ 0	€ 19	€ 1.179	€ 89

Rente

Een groot deel van onze (externe) rentelasten ligt vast omdat in het verleden geldleningen zijn opgenomen waarbij de op dat moment geldende marktrente voor langere tijd contractueel is vastgelegd.

Rentetoerekening

De toerekening van rente aan producten berekenen we op basis van de zogenoemde “rente-omslag”. Dit houdt in dat de totale rentelast moet worden verrekend op basis van de boekwaarde van de relevante investeringen aan de hand van een “gemiddeld” rentepercentage.

Het percentage voor de omslagrente wordt afgerond binnen een marge van 0,5%. De ruimte van 0,5% is bedoeld voor feitelijke afronding naar een dichtstbijzijnde handige rekenrente en dient ter stabiliteit bij kleine afwijkingen in navolgende jaren. Door deze afronding wijkt de rente die we aan taakvelden toerekenen enigszins af van de daadwerkelijke rentekosten. Het verschil wordt als

renteresultaat verantwoord op het taakveld treasury en is zichtbaar als resultaat in het renteschema.

Bouwgrondexploitatie

Ten aanzien van de bouwgrondexploitatie moet een rente (percentage) worden toegerekend, die gerelateerd is aan de werkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen (de leningen). In 2023 is er voor de complexen gerekend met een percentage van 0,6%. Op basis van definitieve cijfers had dit percentage op 0,8% moeten liggen. Aangezien deze afwijking binnen de correctiemarge ligt van 0,25% heeft er geen correctie plaats gevonden. Over de waarde van de grondexploitatie wordt rente berekend en geboekt als bate in de exploitatie. Het te hanteren percentage volgt uit onderstaande berekening:

Post (bedragen * 1.000)	Bedrag
Eigen vermogen	21.269
Voorzieningen	6.318
Langlopende schulden	49.617
Kasgeldleningen (kort)	0
Overige kortlopende schulden	2.649
Overlopende passiva	7.295
Vreemd vermogen	65.879
Balanstotaal	87.148
Rentepercentage vaste schulden	1,06%
Rentepercentage kasgeldleningen	0,00%
Rente vaste schulden	525
Rente kasgeldleningen	0
Gewogen gemiddelde rentepercentage (omslagrente)	1,06%
Rentetarief grondexploitatie	0,80%

Renteschema

Schema renteomslag berekening	Begroot 2023	Werkelijk 2023
a. Externe rentelasten over de korte en lange financiering	€ 479.625	€ 525.363 +
b. Af: De externe rentebaten over de lange en korte financiering	-€ 30.340	-€ 441.646 -
Saldo rentelasten en rentebaten	€ 449.285	€ 83.717 +
c1. Af :De rente die direct aan de grondexploitatie wordt doorgerekend	-€ 71.066	-€ 92.764 -
c2 Af: De rente van projectfinanciering die direct aan het betreffende taakveld / product wordt toegerekend (lening SWB)	-€ 2.961	-€ 2.962 -
c3 Bij: De rentebaten van doorverstrekte leningen, als daarvoor een specifieke lening is aangetrokken en als deze bate rechtstreeks aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	€ 0	€ 0 +
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	€ 375.258	-€ 12.008 +
d1 Bij: Rente over het eigen vermogen	€ 0	€ 0 +
d2 Bij: Rente over voorzieningen	€ 0	€ 0 +
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente (via rente-omslag)	€ 375.258	-€ 12.008 +
e. Af: De aan taakvelden toegerekende rente (rente-omslag)	-€ 321.172	€ 0 -
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury	€ 54.086	-€ 12.009
Rente-omslag per jaar	0,58%	-0,02%
Te hanteren rente-omslag mag afgerond op 0,5% cf. BBV	0,50%	0,50%

Vennootschapsbelasting

Gemeenten kunnen te maken hebben met de vennootschapsbelasting. Vooral nog wordt ervan uitgegaan dat de gemeente Brummen niet vennootschapsbelastingplichtig is.

E. Bedrijfsvoering

Algemeen

Het realiseren van doelstellingen is mede afhankelijk van een goede sturing en van een goede interne bedrijfsvoering. In deze paragraaf gaan we in op actuele ontwikkelingen op het terrein van de bedrijfsvoering.

Integrale procesverbetering

Sinds 2021 werken we aan het verbeteren van onze processen. We doen dit door een proces van begin tot eind door te lichten. Daarbij letten we nadrukkelijk op aspecten als dienstverlening en digitaal en zaakgericht werken. Zo verbeteren we het proces en draagt het bij aan een betere dienstverlening richting inwoners en bedrijven en een efficiëntere bedrijfsvoering. Deze aanpak zetten we door. Producten kunnen steeds meer digitaal aangevraagd worden via onze website.

In 2023 hebben we een drietal processen op deze wijze doorgelicht:

1. Het subsidieverleningsproces. Opbrengsten uit deze doorlichting zijn doorgevoerd voor nieuwe incidentele subsidies vanuit specifieke uitkeringen. En voeren we door, zodat we vanaf 2024 nieuwe aanvragen via het verbeterde proces doorlopen.
2. Proces Wmo en jeugdaanvragen. De verbeterpunten betreffen met name het gebruikte systeem. Via aanbesteding van het nieuwe systeem, nemen we deze punten mee.
3. Het proces huwelijken. De uitkomsten van deze doorlichting nemen we mee in de ontwikkelingen rond publieksdienstverlening in algemene zin.

ENSIA-verantwoording

Gemeente Brummen verantwoordt zich elk jaar over informatiebeveiliging en informatiekwaliteit middels ENSIA. Dat staat voor Eenduidige Normatiek Single Information Audit.

De focus van ENSIA ligt op verantwoording richting de gemeenteraad. Parallel hieraan leggen wij verantwoording af aan de rijksoverheid waar het gaat om het gebruik van landelijke voorzieningen, zoals Basisregistratie Personen (BRP) en Reisdocumenten, Digitale persoonsidentificatie (DigiD), Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT), Basisregistratie Ondergrond (BRO) en de Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (SUWI).

Personeel en Organisatie

Personeel en Organisatie

De gemeentelijke organisatie werkt vanuit de kernwaarden dichtbij, aandacht, samen en bewust en is continu gericht op verbeteren en het behalen van de afgesproken resultaten voor inwoner, organisatie, bestuur of college.

HR21

Per 1 september 2023 is een overstap gemaakt naar H21, een functiewaarderingsstelsel dat speciaal voor gemeenten is ontwikkeld in opdracht van de VNG.

Wijziging in hoofdstructuur

De span of control van de procesmanager is groot en daarom is begin 2023 gekozen om voor teams met enige omvang een coördinator aan te wijzen. Het coördinatorschap gaat over het plannen, verdelen en afstemmen van de werkzaamheden. Het bewaken, borgen en toetsen van de voortgang, de kwaliteit en kwantiteit van de werkzaamheden. Uitgangspunt is dat de procesmanager eindverantwoordelijk is en blijft en dat in onderling overleg tussen de procesmanager en coördinator afspraken gemaakt worden over gedelegeerde taken en verantwoordelijkheden.

In 2023 hebben we ook voorbereidingen getroffen om per 1 januari 2024 de verantwoordelijkheid van de "mens" van HR naar de manager te verschuiven. Door deze verschuiving zal de dienstverlening van HR meer gericht zijn op het ondersteunen en adviseren van de manager bij de HR processen.

Arbeidsmarkt

Net als vele andere organisaties heeft ook Brummen heeft te maken met een arbeidsmarkt waarop schaarste heerst. Vacatures staan langer open. We hebben in 2023 een start gemaakt met het verbeteren van onze positie op de arbeidsmarkt. De focus ligt op arbeidsmarktcommunicatie, arbeidsvoorwaarden en employer branding.

Strategische Personeelsplanning

In 2023 is onder begeleiding van Berenschot een SPP-traject doorlopen. De personele knelpunten zijn met oplossingsrichtingen in kaart gebracht. In 2024 zal het SPP-traject in lijn worden gebracht met de reguliere P&C-cyclus.

Formatie-uitbreiding

In 2023 hebben een aantal formatie-uitbreidingen plaatsgevonden om de bestuurskracht te versterken en een aantal knelpunten op te lossen. Er is een strategisch bestuursadviseur gestart, meer beleidscapaciteit openbare ruimte en uitbreidingen in beleid en uitvoering van het Sociaal domein.

Resultaat loonkosten en kosten van inhuur

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroot nw	Werkelijk	Restant
Loonkosten	€ 15.036	€ 12.640	€ 2.396
Centrale raming voor overwerk, beloningsdifferentiatie en werkkostenregeling	€ 563	€ 113	€ 450
inhuur i.v.m. ziekte, vacatures en tijdelijke werkzaamheden	€ 1.055	€ 2.290	€ -1.235
Totaal	€ 16.654	€ 15.043	€ 1.612

Personeelslasten en overige kerncijfers over de organisatie.

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 2022	Raming 2023	Werkelijk 2023	Resultaat 2023
Griffie	€ 150	€ 182	€ 172	€ 10
Ambtelijke organisatie	€ 11.831	€ 14.855	€ 12.469	€ 2.386
Totaal	€ 11.981	€ 15.036	€ 12.640	€ 2.396
Aantal personeelsleden	183	193	182	
Percentage mannen in dienst (in personen)	46%	47%	45%	
Percentage vrouwen in dienst (in personen)	54%	53%	55%	
Percentage mannen in dienst (in FTE)	50%	51%	48%	
Percentage vrouwen in dienst (in FTE)	51%	49%	52%	
Ziekteverzuimpercentage, totaal (excl. zwangerschap)	6,75%	6,58%	5,47%	

Het totale resultaat loonkosten en inhuur 2023 komt uit op € 1.612.000 positief.

De werkelijke loonkosten van de medewerkers zijn lager dan begroot. Er is een overschot van € 2.396.000. Diverse vacatures zijn langere tijd niet ingevuld. Daardoor valt loonsom vrij. Hiervoor is in een groot deel van de functies ingehuurd.

Verder zijn er algemene posten HR (beloningsdifferentiatie, overwerk, werkkostenregeling en budget capaciteit opvang Ontheemden beschikbaar ter dekking van de loon- en inhuurkosten. Het totaal restant op de loonkosten komt hiermee uit op een bedrag van € 2.846.000.

Vanaf 2022 is in de nieuwe cao opgenomen dat medewerkers het bovenwettelijke verlof mogen sparen voor later. Het verlofsparen is bedoeld om medewerkers in alle levens- en carrière fasen in

staat te stellen om de werktijd af te stemmen op de eigen behoeften. Volgen de voorschriften (BBV) moet er een voorziening worden getroffen voor het aantal uren dat is aangevraagd. De totale kosten bedragen afgerond € 94.000 in 2023. Dit bedrag is verwerkt onder de werkelijke kosten.

Bedragen x € 1.000

<i>Kosten inhuur</i>	<i>Begroting 2023 na wijz.</i>	<i>Realisatie 2023</i>	<i>Afwijking 2023</i>
Ziektevervangings		€ 375	€ 416
Vacatureruimte		€ 680	€ 1.874
Totale kosten externe inhuur		€ 1.055	€ 2.290
			-€ 41
			-€ 1.194
			€ -1.235

De kosten van inhuur wegens ziekte en zwangerschap bedroegen in 2023 € 416.000. (Dit was in 2022 € 514.000, in 2021 € 279.000.)

We hanteren het algemene uitgangspunt dat pas na zes weken ziekte kan worden overgegaan tot inhuurvervangings. Dat is niet altijd mogelijk, bijvoorbeeld bij baliefuncties en cruciale functies voor de voortgang van de bedrijfsvoering. In sommige gevallen kiezen we er voor om niet tot inhuur over te gaan en werkzaamheden tijdelijk niet uit te voeren. Die activiteiten die de dienstverlening raken worden in de regel van deze keuze uitgezonderd.

De kosten inhuur wegens vacatureruimte en tijdelijke werkzaamheden bedroeg € 1.874.000.

Integriteitsbeleid

De gemeente beschikt over een gedragscode integriteit welke is opgenomen in het Personeelshandboek. De gedragscode is de basis en geldt als minimumkader en is aanvullend op bestaande wet- en regelgeving.

Nieuwe medewerkers (inclusief inhuur) tekenen bij indiensttreding twee verklaringen, namelijk een integriteitsverklaring en een verklaring Informatiebeveiliging & privacy. Daarnaast is iedere nieuwe medewerker en inhuurkracht verplicht om een Verklaring Omtrent Gedrag te overleggen. Binnen 3 maanden na indiensttreding legt iedere medewerker een ambtseed of belofte af.

Naleving M&O-beleid

In 2023 hebben we een nieuwe [Nota misbruik en oneigenlijk gebruik](#) vastgesteld. We hebben afgesproken over naleving van het M&O-beleid in deze paragraaf te rapporteren. Het toetsingskader van het M&O beleid kent zijn uitwerking in specifieke regelingen, verordeningen en processen. We hebben risicogebieden geïdentificeerd waarbij we op basis van classificatie (licht, middel, zwaar) beheersmaatregelen definiëren en classificeren. Waar mogelijk toetsen we de opzet, bestaan en werking van het beleid via interne controle. Zo hebben we ten aanzien van het proces WMO kunnen constateren dat het op onderdelen ontbrak aan vastlegging van het type, nummer en geldigheid identificatiebewijs. Daardoor is terugkijkend niet goed vast te stellen of er sprake was van een recht. Dit is daarmee ook onderdeel van onze rechtmatigheidsverantwoording (zie deel Jaarrekening). Tegelijkertijd vraagt inzicht in naleving van het M&O-beleid onze voortdurende en nadere aandacht waar we op zullen moeten blijven investeren.

Toelichting fouten boven rapportagegrens

Ten aanzien van de rechtmatigheid hebben we afgesproken dat we een rapporteringstolerantie hanteren van 0,1% (zijnde € 75.985) van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves. Afwijkingen lichten we toe in deze paragraaf en de rechtmatigheidsverantwoording. Het gaat om zes situaties (totaal € 935.432) rond inkoop waarbij we op enig moment de aanbestedingsgrens overschreden door inhuur van dezelfde type functionaris, meerwerk of verlenging van het contract.

Niet-financiële onrechtmatigheden wet Fido

De totale aflossing mag niet hoger zijn dan 20% van de begroting van het betreffende jaar. In 2023 hebben we dit percentage niet overschreden. Er is afgerond € 9.247.000 afgelost en de limiet is € 12.077.400 (20% van het begrotingstotaal: € 60.387.000) was.

F. Verbonden partijen

Algemeen

Deze paragraaf gaat in op de doelstellingen, activiteiten en de mate van de financiële betrokkenheid van de samenwerkingsverbanden waarin onze gemeente deelneemt en verder een bepaalde bestuurlijke invloed kan uitoefenen.

Besluit Begroting en Verantwoording

Een “verbonden partij” is een privaot- of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.

Bestuurlijk belang is: “zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht”.

Financieel belang is: “indien een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt”.

In lijn met de BBV voorschriften geven we in deze paragraaf aandacht aan de visie die onze gemeente heeft op de verbonden partijen in relatie tot de uitvoering van de gemeentelijke doelstellingen. Wat willen we met deze partijen? Hoe past de uitvoering van de taken binnen onze gemeentelijke programma's? Hoe dragen zij bij aan het uitvoeren van het door gemeente gewenste beleid? Ook komen beleidsvoornemens van de partijen zelf aan de orde. De laatst beschikbare cijfers over vermogens en resultaten staan per verbonden partij vermeld.

De verbonden partijen van onze gemeente zijn:

I – Deelname in vennootschappen;

1. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG);
2. Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG);
3. Circulus B.V.;
4. Vitens.

II – Deelname in gemeenschappelijke regelingen

5. Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland (VNOG);
6. Regio Stedendriehoek;
7. Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Noord en Oost Gelderland (GGD NOG);
8. Omgevingsdienst Veluwe IJssel (OVIJ), met ingang van 1 januari 2024 Omgevingsdienst Veluwe;
9. Vervoerscentrale PlusOv;
10. Tribuut.

III – Overige samenwerkingsvormen

11. Regionaal Archief Zutphen;
12. Stichting Archipel;
13. Leisure Lands.

1. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Het openbaar belang dat de verbonden partij behartigt.

BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de inwoners.

Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkerterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.

Wij vragen altijd bij de BNG een offerte bij het aangaan van een nieuwe lening (zie paragraaf D). Brummen heeft zeggenschap in de BNG via het stemrecht op de aandelen die de gemeente in bezit heeft, de Staat der Nederlanden is de voornaamste aandeelhouder met 50% van de aandelen.

Het financiële belang

De gemeente bezit 702 aandelen van € 2,50 per stuk, wat een waarde van € 1.755 vertegenwoordigt. Dat aantal is 0,00126% van het totaal aantal aandelen dat de BNG heeft uitgegeven.

De nettowinst van BNG Bank over 2023 bedroeg EUR 254 miljoen (2022: EUR 300 miljoen). De bank stelt de aandeelhouders voor een dividend uit te keren van EUR 2,16 per aandeel van nominaal EUR 2,50 (2022: EUR 2,50). Dus Brummen ontvangt een dividend van € 1.516 (vorig jaar: € 1.755).

Ontwikkelingen

Het financieringsbeleid van BNG Bank blijft onveranderd gericht op permanente toegang tot de geld- en kapitaalmarkt voor de gewenste looptijden en volumes tegen zo laag mogelijke kosten. De volatiliteit op de financiële markten zal dit jaar naar verwachting groot blijven, de renteverwachting blijft onzeker.

Balansgegevens

(bedragen x miljoen)	2019	2020	2021	2022	2023
Eigen vermogen	€ 4.887	€ 5.097	€ 5.062	€ 4.615	
Vreemd vermogen	€ 144.802	€ 155.262	€ 143.995	€ 112.074	
Langlopende kredietportefeuille	€ 84.184	€ 85.981	€ 87.111	€ 89.624	
Nettowinst (na belastingen)	€ 163	€ 221	€ 236	€ 300	€ 254

2. Vereniging Nederlandse Gemeenten

Het openbaar belang dat de verbonden partij behartigt.

Belangenbehartiging van alle gemeenten bij andere overheden. Tweede Kamer, Kabinet en maatschappelijke organisaties zijn belangrijke gesprekspartners. Dienstverlening: advisering aan alle leden over actuele ontwikkelingen (pro actief) en advisering aan individuele leden (op verzoek). De platformfunctie wordt uitgeoefend via de VNG-commissies, Provinciale afdelingen, congressen, studiedagen en ledenraadplegingen.

Vanuit de VNG, vestigingsplaats Den Haag, wordt regelmatig overlegd met besluitvoorbereiders van departementen en provincies. Zo vindt in een vroeg stadium beïnvloeding, in voor gemeenten gunstige zin, van wet- en regelgeving plaats. Deze belangenbehartiging zet zich voort in het gehele proces van besluitvorming bij de rijksoverheid en provincies. De VNG initieert bestuurlijk overleg waarbij een delegatie van VNG-bestuurders en directieleden onderhandelt namens de gemeenten met ministers en staatssecretarissen. De VNG-belangenbehartiging richt zich ook op Tweede en Eerste Kamer en belangrijke maatschappelijke organisaties. De soms tegenstrijdige belangen van grote en kleine gemeenten en de rol van de VNG daarbij is regelmatig punt van aandacht binnen de VNG.

Het financiële belang

De bijdrage van onze gemeente in 2023 aan de VNG bedraagt in totaal € 1,664 per inwoner (2022: € 1,594). De bijdrage als opgenomen in de begroting bestaat uit de contributie aan de VNG, contributie aan de VNG afdeling Gelderland en een bijdrage voor de Gelderland Academie. De definitieve hoogte van de financiële bijdrage (contributie) wordt in de Algemene Ledenvergadering bepaald. Daarnaast loopt de financiering van de gezamenlijke gemeentelijke activiteiten via het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU).

Ontwikkelingen

De VNG is in het geweer gekomen tegen de korting op het gemeentefonds vanaf 2026. Onder meer heeft de VNG gemeenten opgeroepen om een negatief saldo op te nemen voor de jaren 2026 en 2027 in de meerjarenbegroting. Net als de meeste gemeenten in Gelderland heeft ook Brummen aan deze oproep gevolg gegeven.

De gemeente Brummen is niet vertegenwoordigd in één van de bestuurlijke commissies van de VNG.

Balansgegevens

(bedragen x € 1.000)	2019	2020	2021	2022	2023
Vaste Activa	€ 75.102	€ 75.657	€ 78.997	€ 68.555	
Vlottende Activa	€ 78.510	€ 81.441	€ 100.870	€ 95.943	
Groepsvermogen	€ 64.627	€ 62.379	€ 63.912	€ 51.704	
Voorzieningen	€ 2.764	€ 3.739	€ 2.981	€ 2.154	
Kortlopende schulden	€ 86.221	€ 90.980	€ 112.971	€ 110.640	

3. Circulus B.V.

Het openbaar belang dat de verbonden partij behartigt.

Circulus B.V. verzorgt de inzameling van al het huishoudelijk afval voor o.a. de gemeente Brummen. Naast de lediging van groene en grijze containers ook de inzameling van onder meer papier, glas, chemisch afval, snoeiafval, kunststoffen en grof huishoudelijk afval. Verder houdt Circulus zich ook actief bezig met ongediertebestrijding en beheert het de afvalbrengpunten in de gemeente Brummen.

Het financiële belang

De gemeente is aandeelhouder van Circulus B.V. De waarde van deze deelneming in de balans is gebaseerd op de historische inbrengwaarde in de voorloper van deze B.V. en is toen bepaald op € 37.210. Brummen heeft 461 van de aandelen in haar bezit. (Totaal aantal aandelen: 10.520)

Op basis van een jaarlijkse dienstverleningsovereenkomst wordt de hoogte van de bijdrage van onze gemeente bepaald. In 2023 gaat het daarbij om een bedrag van afgerond € 1.550.000 (incl. meerwerk). De komende jaren wordt er geen dividend uitgekeerd.

Ontwikkelingen

Circulus B.V. wil bijdragen aan twee belangrijke veranderingen in de samenleving.

- Het verder terugdringen van afval en zoveel mogelijk producten en materialen die vrijkomen hergebruiken of omzetten in grondstoffen. De kringlopen zoveel mogelijk regionaal sluiten. Dat is goed voor het milieu, schept regionaal arbeidsplaatsen én stimuleert de economie.
 - Het bijdragen aan het verbeteren van de leefomgeving in de regio. Een omgeving waarvan bewoners en passanten gebruikmaken en waarvan zij de kwaliteit waarderen en willen verbeteren. Deze elementen sluiten goed aan op ons gemeentelijk beleidsplan “grondstoffenplan”.
- Doelstelling hierin is onder andere het terugdringen van het huishoudelijk afval per inwoner tot 80 kg eind 2025. Het huidige aanbod aan afval bedraagt 110,9 kg/inw.

Balansgegevens

(bedragen x miljoen euro)	2019	2020	2021	2022	2023
Netto Omzet	€ 57	€ 61	€ 60	€ 59	
Bedrijfsresultaat	€ 1	€ 2	€ 2	€ 1	
Balanstotaal Eigen Vermogen	€ 15	€ 15	€ 16	€ 16	
Balanstotaal Voorzieningen	€ 3	€ 3	€ 3	€ 3	
Balanstotaal	€ 57	€ 54	€ 54	€ 56	

4. Vitens

Het openbaar belang dat de verbonden partij behartigt.

Vitens zorgt voor de drinkwatervoorziening in vijf provincies waaronder Gelderland. Zij wint, zuivert en levert drinkwater dat betrouwbaar, betaalbaar en duurzaam is.

Het financiële belang

De gemeente bezit 21.364 aandelen die een boekwaarde op de balans hebben van € 454.

Ontwikkelingen

Voor de komende jaren is de verwachting dat Vitens geen dividend zal uitkeren als gevolg van de lage Weighted average cost of capital (WACC). De WACC berekent de gemiddelde kosten voor het kapitaal waarmee de organisatie wordt gefinancierd. Daarnaast spreekt het hoge investeringsniveau voor de komende jaren. Hierdoor kan Vitens niet volledig voldoen aan de continuïteitsdoelstelling zoals opgenomen in het Financieel Beleid.

De sturing op de WACC verloopt langs 4 sporen:

1. Met het programma Waterbesparing en optimalisering van het investeringsportfolio wordt er ingezet op het vaststellen van een zo optimaal mogelijk investeringsniveau dat nodig is voor de uitvoering van de wettelijke taak van Vitens.
2. Daarnaast wordt een actieve lobby gevoerd voor een WACC-regulering die de geschetste problematiek oplost zodat Vitens met een financieel gezonde bedrijfsvoering het investeringsportfolio kan realiseren.
3. Ondertussen moet de positie van Vitens worden bepaald in het geval een situatie ontstaat waarin de WACC ontoereikend is. Uit een eerste juridische analyse blijkt dat er aanleiding is om de wettelijke leveringsplicht van Vitens van hogere orde te beschouwen dan te voldoen aan de WACC. Voorwaardelijk hierin is dat de opties van het versterken van het eigen vermogen actief zijn verkend.
4. Het verkennen van de mogelijkheid om op andere wijze ons eigen vermogen te versterken, bijvoorbeeld door bijstorten van aandeelhouders, achtergestelde leningen of andere vormen van aantrekken van vermogen.

Balansgegevens

(bedragen x miljoen euro)	2019	2020	2021	2022	2023
Bedrijfsopbrengsten	€ 365	€ 390	€ 396	€ 407	
Bedrijfsresultaat	€ 41	€ 52	€ 44	€ 34	
Netto Resultaat	€ 11	€ 24	€ 19	€ 8	
Balanstotaal Eigen Vermogen	€ 533	€ 557	€ 600	€ 650	
Balanstotaal Vreemd Vermogen	€ 1.293	€ 1.340	€ 1.388	€ 1.347	

5. Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland (VNOG)

Het openbaar belang dat de verbonden partij behartigt:

Op grond van de bepalingen in de Wet Veiligheidsregio's 2010 is deze gemeenschappelijke regeling belast met de regionale brandweertaken. Hieraan wordt invulling gegeven door de samenwerking van verschillende diensten en besturen.

Er wordt samengewerkt op het gebied van brandweezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening bij rampen en handhaving van de openbare orde en veiligheid.

Het financiële belang

De verdeelsleutel voor de financiering van de VNOG is gebaseerd op de algemene uitkering uit het gemeentefonds voor het cluster openbare orde en veiligheid / brandweer en rampenbestrijding. De Brummense bijdrage aan de veiligheidsregio voor 2023 bedraagt € 1.197.000 (incl. GHOR), ofwel 2,42% van de totale kosten.

Ontwikkelingen

Het positieve jaarresultaat van ongeveer 2,5 miljoen euro over 2022 is niet teruggevloeid naar de gemeenten, maar bestemd voor de uitvoering van het arbeidsvoorwaardenakkoord 2023. De hoge inflatie heeft tot dit akkoord geleid. De kosten zijn structureel en zullen nog voor de komende jaren gedekt moeten worden.

Balansgegevens

Bedragen x € 1.000	2019	2020	2021	2022	2023
Nog te bestemmen resultaat	€ 4.148	€ 4.929	€ 5.266	€ 2.360	€ 2.832
Algemene Reserve	€ 401	€ 1.135	€ 1.135	€ 1.135	€ 1.135
Bestemmingsreserve	€ 3.239	€ 8.481	€ 9.134	€ 13.700	€ 15.023
Totaal Eigen Vermogen	€ 7.789	€ 14.546	€ 15.535	€ 17.195	€ 18.990
Totaal Vreemd Vermogen	€ 45.721	€ 42.340	€ 38.203	€ 35.715	€ 26.019

6. Regio Stedendriehoek / Cleantech Regio

Het openbaar belang dat de verbonden partij behartigt

De belangen voor de gemeente Brummen in de regionale samenwerking liggen concreet in de actuele ontwikkelingen in Eerbeek. Onderzoek naar bodemwarmte, hergebruik van warmte uit productieprocessen en een duurzamere papierindustrie. Ook de gezamenlijke inspanningen in de regio voor circulaire innovatie, klimaataanpak, landbouwtransitie, biodiversiteit, asbestsanering en voedselkwaliteit sluiten aan op onze belangen.

Deelnemende gemeenten zijn Apeldoorn, Brummen, Deventer, Epe, Heerde, Lochem, Voorst en Zutphen. De gemeenschappelijke regeling Regio Stedendriehoek coördineert en faciliteert de samenwerking van de deelnemende gemeenten. Daarnaast ondersteunt het regiobureau de Regioraad en het Dagelijks Bestuur op het gebied van communicatie, lobby, Europese subsidies en bedrijfsvoering. Andere inhoudelijke activiteiten worden verricht door gedetacheerde medewerkers uit de deelnemende gemeenten.

Samen met de stichting Strategische Board Stedendriehoek wordt gewerkt aan gedeelde belangen op thema's als leefbaarheid, arbeidsmarktbeleid en mobiliteit.

Het financiële belang

De gemeentelijke bijdrage aan de regio is afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente. Voor 2023 bedroeg de bijdrage in totaal € 126.000. Het weerstandsvermogen van de regio Stedendriehoek is niet groot. Indien de regio niet meer aan haar verplichtingen kan voldoen moet teruggevallen worden op de deelnemende gemeenten.

Ontwikkelingen

De Regio Stedendriehoek werkt verder aan de uitvoering van regionale samenwerkingsambities aan de hand van de Uitvoeringsagenda 2023-2030. Hierin wordt uitdrukkelijk een koppeling gelegd met het thema “Brede welvaart”. Daarnaast werkt de Regio samen met de Provincie richting het Rijk middels de gebiedsgerichte processen Regiodeal en Ruimtelijk Regioarrangement. Inmiddels is bekend geworden dat de aanvraag voor de Regiodeal grotendeels is gehonoreerd en dat de Regio Stedendriehoek 20 miljoen tegemoet kan zien.

Eind 2023 maakte burgemeester Van Hedel deel uit van het Dagelijks Bestuur. Hij was belast met de portefeuille financiën. Wethouder Van de Graaf maakt deel uit van de Regioraad.

Balansgegevens

Bedragen x € 1.000	2019	2020	2021	2022	2023
Algemene reserve	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Bestemmingsreserve	€ 3	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Nog te bestemmen resultaat	€ 94	€ 173	€ 153	€ 147	€ 261
Totaal	€ 97	€ 173	€ 153	€ 147	€ 261

7. Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Noord en Oost Gelderland.

Het openbaar belang dat de verbonden partij behartigt

GGD Noord- en Oost-Gelderland is de gezondheidsdienst van 22 gemeenten. De GGD biedt actief 'Een gezond houvast' en bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van de inwoners binnen de regio. Speciale aandacht is er voor jeugd en risicogroepen. De GGD voert de Wet Publieke Gezondheid (WPG) uit. Zij wil zich profileren als een herkenbare en laagdrempelige organisatie. Daarnaast als leverancier van betrouwbare en vakkundige zorg aan haar klanten.

Het financiële belang:

De bijdrage van Brummen in 2023 bedroeg € 185.354 voor de Publieke gezondheid. Voor de Jeugdgezondheidszorg € 228.786. Deze bijdragen zijn conform afspraak via een bijdrage per inwoner over de deelnemende gemeenten verdeeld.

Het financieel resultaat 2023 bedraagt € 910.000. Het totaal eigen vermogen neemt toe tot € 3.182.000 en het vreemd vermogen tot € 8.787.000.

Ontwikkelingen:

In 2023 is wethouder Timmer toegetreden tot het Dagelijks Bestuur. Zij bekleedt de portefeuille Financiën.

De GGD is bezig om de bedrijfsvoering meer flexibel vorm te geven en in te richten. Dit om meer en beter te kunnen anticiperen op veranderende omstandigheden en nieuwe ontwikkelingen.

In 2023 is de nieuwe bestuursagenda 2023-2027 tot stand gekomen. Dit document geeft richting aan het gezondheidsbeleid in gemeenten en GGD de komende vier jaar, Invulling wordt gegeven aan de volgende gezondheidsdoelen:

1. Vergroten van gelijke kansen op gezondheid voor iedereen;
2. Mentale gezondheid;
3. Gezonde leefstijl;
4. Gezonde fysieke en sociale leefomgeving.

Balansgegevens

Bedragen x € 1.000	2019	2020	2021	2022	2023
Algemene reserve	€ 1.618	€ 1.618	€ 1.618	€ 1.618	€ 1.131
Bestemmingsreserve	€ 1.220	€ 1.283	€ 1.217	€ 1.585	€ 1.141
Resultaat	€ 71	€ 69	€ 77	€ -487	€ 910
Voorzieningen	€ 177	€ 155	€ 324	€ 606	€ 373
Crediteuren	€ 356	€ 3.786	€ 6.233	€ 4.110	€ 1.697
Overlopende passiva	€ 2.098	€ 3.095	€ 3.669	€ 4.071	€ 11.083

8. Omgevingsdienst Veluwe IJssel (OVIJ).

Het openbaar belang dat de verbonden partij behartigt

Brummen maakt deel uit van de omgevingsdienst Veluwe/IJssel (OVIJ), vestigingsplaats Apeldoorn. De OVIJ bestaat uit de gemeenten Apeldoorn, Brummen, Epe, Voorst en de provincie Gelderland. De OVIJ is ingesteld voor de behartiging van de belangen van de deelnemers. Belangenbehartiging richt zich op het punt van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht ten aanzien van milieu. Onder de belangen van de deelnemers wordt ook verstaan, het belang van een goede samenwerking tussen de Gelderse Omgevingsdiensten (GO). Per 1 januari 2024 fuseert de OVIJ met andere Gelderse gemeenten tot Omgevingsdienst Veluwe (ODV). Op 2 mei 2023 heeft de raad ingestemd met de voorgenomen fusie.

Het financiële belang

In de (gewijzigde) begroting van 2023 was een bedrag van € 476.000 opgenomen als bijdrage voor de OVIJ (2022: € 388.000). De daadwerkelijke kosten bedroegen € 432.000.

Ontwikkelingen

In de wet Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving worden eisen gesteld ten aanzien van de kwaliteit en kwantiteit van de uit te voeren werkzaamheden op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Ook de OVIJ moet hieraan voldoen. Qua risico's beperken die zich bij de OVIJ tot de normale bedrijfsvoerings risico's.

In de begroting wordt in de programma's per partner de geplande output opgenomen, zodat duidelijk is welke producten en diensten aan de partners worden geleverd. Als basis voor deze planning wordt de informatie uit de samenwerkingsovereenkomsten en de meest recente jaarrekening gebruikt.

De jaarstukken 2023 van de OVIJ sloten met een negatief saldo van € 390.000. Dit tekort wordt grotendeels veroorzaakt door de extra kosten die gemaakt worden vanwege de fusie met de ODNV

tot de OD Veluwe. Deze kosten worden aan de gemeenten doorberekend, na aftrek van de algemene reserve.

Balansgegevens

Bedragen x € 1.000	2019	2020	2021	2022	2023
Algemene Reserve	€ 150	€ 150	€ 150	€ 0	€ 150
Bestemmingsreserves	€ 25	€ 29	€ 108	€ 0	€ 0
Resultaat	€ 493	€ 118	€ 14	€ -335	€ -240
Voorzieningen	€ 34	€ 24	€ 17	€ 11	€ 55
Kortlopende schulden	€ 2.179	€ 744	€ 1.485	€ 408	€ 871

9. Vervoerscentrale PlusOv

Het openbaar belang dat de verbonden partij behartigt.

Vanaf 9 maart 2016 hebben negen gemeenten, bestaande uit Apeldoorn, Brummen, Deventer, Epe, Hattem, Heerde, Lochem, Voorst en Zutphen het collectief vraagafhankelijk vervoer overgenomen van de Provincie. Hiervoor is een gemeenschappelijke regeling tussen deze gemeenten afgesloten. De negen gemeenten hebben vervolgens de Vervoerscentrale PlusOv in het leven geroepen en daarbij een Dienstverleningsovereenkomst vastgesteld. Deze dienstverleningsovereenkomst bevat afspraken over het vraagafhankelijk vervoer (VAV) en het routegebonden vervoer (RGV) die door PlusOV voor de negen gemeenten wordt verzorgd.

Per 1 augustus 2019 zijn drie gemeenten, te weten Apeldoorn, Deventer en Zutphen uit het routegebonden vervoer getreden. De Gemeenschappelijke regeling is daarop aangepast. Vanwege deze uittreding is er vanaf 15 september 2020 sprake van twee dienstverleningsovereenkomsten, te weten:

- Dienstverleningsovereenkomst-VAV voor de negen gemeenten.
- Dienstverleningsovereenkomst-RGV voor de zes gemeenten.

Daarnaast hebben de deelnemende gemeenten aan de GR Basismobiliteit vanaf 2016 een samenwerkingsovereenkomst met de provincie Gelderland. In deze overeenkomst worden de taken en bevoegdheden van de provincie en de deelnemers beschreven alsmede de financiële bijdrage die de provincie verstrekt voor het vraagafhankelijk openbaar vervoer (OV-vangnet) en het vraagafhankelijk Wmo-vervoer.

In het leerlingenvervoer zien we dat de trend van de afgelopen jaren zich in 2023 doorzet. Meer deelnemers maken gebruik van het leerlingenvervoer en het jeugdwetvervoer. We maken meer ritten en rijden meer kilometers. In het dagbestedingsvervoer zien we een afname van het aantal deelnemers en ritten.

Ook in het routegebonden vervoer stegen de vervoerskosten vergeleken met 2022 (13%). Dit kwam door de stijging van de NEA-index (met 13,7%) en de toename van het aantal ritten. Het aandeel van het leerlingenvervoer is met 75% van de vervoerskosten en 90% van de kilometers sterk bepalend voor het totale routegebonden vervoer.

In het leerlingenvervoer zien we dat de trend van de afgelopen jaren zich in 2023 doorzet. Meer deelnemers maken gebruik van het leerlingenvervoer en het jeugdwetvervoer. We maken meer ritten en rijden meer kilometers. In het dagbestedingsvervoer zien we een afname van het aantal deelnemers en ritten.

Na corona is er weer een stijging in het aantal ritten ontstaan. Dit zagen we ook in 2023. De reizigers maken steeds meer gebruik van PlusOV voor het vervoer voor sociaal/recreatieve activiteiten. Het niveau van het aantal ritten in 2023 is in vergelijking met 2019 68%.

Het financiële belang

De gemeentelijke bijdrage bedroeg op basis van de begroting 2023 van Plus OV € 1.031.986 en volgens de jaarstukken € 896.332.

De kosten zijn opgebouwd als volgt:	begroting 2023	jaarrekening 2023
1. Vraagafhankelijk vervoer	305.600	247.426
2. Leerlingenvervoer	476.899	450.119
3. Dagbestedingsvervoer	169.767	128.178
4. Jeugdwetvervoer	79.720	70.610
De totaal geraamde kosten voor 2023 zijn hoger omdat de BTW op het routegebonden vervoer (9%) voor rekening komen van de gemeente.		

Balansgegevens

Bedragen x € 1.000	2019	2020	2021	2022	2023
Algemene reserve	€ 149	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Bestemmingsreserve	€ 0	€ 461	€ 386	€ 520	€ 439
Nog te bestemmen resultaat	€ 312	€ 160	€ 24	€ 55	€ 1
Kortlopende schulden	€ 178	€ 333	€ 351	€ 97	€ 267

10. Tribuut

Tribuut bestaat met ingang van 1 januari 2023 uit de deelnemende gemeenten Apeldoorn, Zutphen, Epe, Voorst, Lochem en Brummen. In totaal ruim 325.000 inwoners.

Vanaf 1 januari 2023 is Tribuut verantwoordelijk voor de uitvoering van de belastingwerkzaamheden, inclusief de gehele invordering en afhandeling van bezwaren.

Bij de oprichting van Tribuut is afgesproken dat Tribuut geen financiële buffer hoeft op te bouwen om financiële tegenvallers op te vangen. Het resultaat van de GR wordt verdeeld in dezelfde verhouding als de bijdrage van de gemeenten over de totale begroting. Dat kan winst zijn, maar ook verlies. Dat betekent dat financiële tegenvallers achteraf in rekening worden gebracht bij de deelnemende gemeenten.

De bijdrage voor 2023 is hoger uitgevallen dan geraamd. Tribuut moest extra kosten maken omdat het aantal bezwaren bijna 4 keer hoger was dan waarmee rekening was gehouden. Met name het aantal bezwaren vanuit no-cure-no-pay (NCNP) bureaus nam aanzienlijk toe. Wanneer een bezwaar vanuit een NCNP-bureau wordt toegekend moet Tribuut de bezwaarmaker een vergoeding toekennen voor de gemaakte kosten. Deze kosten zijn in 2023 zeer hoog opgelopen. Inmiddels is door het parlement in december 2023 een wetsvoorstel aangenomen, dat deze vergoeding aan banden legt.

Over 2023 wordt rekening gehouden met een beperkt positief resultaat van € 621.000, weliswaar ten opzichte van de tussentijds naar boven bijgestelde begroting. De proceskosten en de bruto lonen vielen lager uit dan de vanwege het grote aantal bezwaren bijgestelde begroting. Tribuut stelt voor

dit resultaat te storten in de algemene reserve. Dat wordt noodzakelijk geacht aangezien het weerstandsvermogen kleiner is dan het totale saldo van de risico's.

Balansgegevens

Bedragen x 1.000	2020	2021	2022	2023
Algemene reserve	€ 0	€ 739	€ 300	€ 93
Bestemmingsreserve	€ 461	€ 461	€ 10	€ 31
Nog te bestemmen resultaat	€ 327	€ 163	€ 509	€ 622
Kortlopende schulden	€ 728	€ 510	€ 466	€ 526

11. Regionaal Archief Zutphen.

Het openbaar belang dat door de verbonden partij wordt behartigd.

Het Regionaal Archief Zutphen, vestigingsplaats Zutphen, is een openbare archiefdienst met enkele wettelijke taken. Voor de gemeenten Brummen, Lochem en Zutphen bewaart het RAZ historisch informatie en stelt deze beschikbaar. Naast het beheer van het archief levert het RAZ ook de diensten van de gemeentearchivaris.

Het financiële belang

Er ligt een Dienstverleningsovereenkomst (DVO) voor het beheren van de archiefbescheiden van de gemeente Brummen.

12. Stichting Archipel

Het openbaar belang dat de verbonden partij behartigt

Stichting Archipel, vestigingsplaats Zutphen, behartigt de belangen van het openbaar onderwijs in de gemeenten Brummen, Voorst en Zutphen.

Het financiële belang

De stichting voert de taak van bevoegd gezag uit en ontvangt hiervoor doeluitkeringen van het Rijk. Binnen deze doeluitkeringen moeten alle kosten worden opgevangen. Er is geen aanspraak op een (jaarlijkse) bijdrage van Brummen. De gemeente blijft financieel wel eindverantwoordelijk.

Ontwikkelingen

De afname van het aantal leerlingen is minder dan verwacht, maar zet wel door. Dit heeft tot gevolg dat de rijksbijdragen afnemen. Bij Archipel heeft dit al geleid tot het verminderen van het aantal medewerkers en tot minder locaties. Archipel is waakzaam ten aanzien van het sluitend houden van de begroting en doet dit in goed overleg met de gemeenten. Hiermee wordt het risico op negatieve exploitaties maximaal beperkt. Het verder beperken van het aantal scholen binnen het gehele gebied van Archipel is dan ook niet ondenkbaar. In de gemeente Brummen zijn twee scholen die al meerdere jaren onder de opheffingsnorm zitten.

Balansgegevens

Bedragen x € 1.000	2019	2020	2021	2022	2023
Algemene Reserve	€ 2.604	€ 2.261	€ 2.543	€ 2.496	
Bestemmingsreserves	€ 835	€ 234	€ 713	€ 1.325	
Resultaat	€ 449	€ -364	€ -50	€ -47	
Voorzieningen	€ 2.645	€ 2.758	€ 2.876	€ 3.089	
Kortlopende schulden	€ 1.452	€ 1.556	€ 2.191	€ 2.506	
Overlopende passiva	€ 1.202	€ 1.352	€ 1.026	€ 1.279	

13. Leisure Lands

Het openbaar belang dat de verbonden partij behartigt

Leisurelands beheert 20 recreatiegebieden in Gelderland en Noord-Limburg. De recreatiegebieden liggen allemaal in het buitengebied in een groen en waterrijk decor. Leisurelands levert direct en indirect een maatschappelijke bijdrage aan de leefbaarheid en vrijetijdsbesteding in de regio waarin zij actief is.

Het financiële belang

De gemeente Brummen heeft een beperkt belang van 4.305 aandelen met een nominale waarde van € 1. De aandelen staan voor nul euro op de balans van de gemeente.

Ontwikkelingen

De financiële positie van Leisurelands is eind 2023 goed. De solvabiliteit is uitstekend.

De aandeelhoudersovereenkomst is verlengd tot en met 31 december 2026. In de aandeelhoudersovereenkomst is bepaald dat aandeelhouders hun aandelen alleen aan andere publiekrechtelijke lichamen kunnen verkopen en dat de vennootschap geen dividend uitkeert.

Balansgegevens

(bedragen x € 1.000)	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Bedrijfsopbrengsten	€ 6.456	€ 6.505	€ 7.778	€ 7.778	€ 7.476	
Bedrijfskosten	€ 4.807	€ 6.383	€ 4.651	€ 4.651	€ 5.706	
Bedrijfsresultaat	€ 1.649	€ 122	€ 3.127	€ 3.127	€ 1.770	
Netto Resultaat	€ -687	€ 4.422	€ 4.212	€ 4.212	€ -2.219	
Balanstotaal Eigen Vermogen	€ 64.471	€ 68.893	€ 73.105	€ 73.105	€ 77.432	
Balanstotaal Vreemd Vermogen	€ 14.781	€ 15.487	€ 15.288	€ 15.288	€ 43.172	

G. Grondbeleid

Visie op het grondbeleid

Het grondbeleid van de gemeente is vastgelegd in de nota Grondbeleid 2024 - 2028. Op 21 december 2023 is deze nota door de gemeenteraad vastgesteld. De hoofdlijnen van deze nota zijn:

- Het grondbeleid is dienend aan het ruimtelijk beleid voor wonen, werken en recreëren;
- Er wordt bij voorkeur een situationeel grondbeleid gevoerd;
- Er worden marktconforme prijzen gehanteerd.

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet (met de Aanvullingswet Grondeigendom en bijbehorend Aanvullingsbesluit Grondeigendom) in werking getreden. Deze Aanvullingswet regelt de integratie van regels over grondbeleid in de Omgevingswet van een aantal instrumenten, te weten voorkeursrecht, onteigening, landinrichting en kavelruil in het landelijk gebied. Deze waren voorheen in aparte wetten opgenomen. Daarnaast maakt het de toepassing van de privaatrechtelijke faciliteit van kavelruil ook mogelijk in het stedelijk gebied. Tot slot is er een aanpassing van de regeling voor grondexploitaties in de Omgevingswet tot een regeling voor kostenverhaal die ook toepasbaar is bij organische gebiedsontwikkeling.

Wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert

In de nota grondbeleid 2024-2028 kiest de gemeente Brummen voor situationeel grondbeleid. Dit betekent dat per ontwikkeling wordt gekozen welke vorm van grondbeleid het best passend is. Hierbij kan worden gekozen voor actieve grondpolitiek (al of niet door risico's te delen met marktpartijen via een vorm van samenwerking) of faciliterende grondpolitiek (de risico's liggen bij de markt, de gemeente faciliteert de ontwikkeling).

Waar de gemeente een actief grondbeleid voert (grond in bezit heeft dat voor rekening en risico van de gemeente wordt getransformeerd naar bouwrijpe grond), moet een grondexploitatie worden vastgesteld door de Raad. Er zijn 7 actieve grondexploitaties. Bij elkaar opgeteld hebben deze 7 grondexploitaties een financieel tekort. Conform de Commissie Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten moeten voor verliesgevende grondexploitaties een verliesvoorziening gevormd worden. Deze verliesvoorziening bedraagt € 6,951 miljoen en is opgenomen in de jaarrekening 2023.

De gemeente voert op verschillende locaties een faciliterend grondbeleid. Voorbeelden zijn de schoollocaties in Brummen en brandlocatie Ambachtstraat in Brummen. De gemeente is wettelijk verplicht haar kosten te verhalen. De Omgevingswet kent hiervoor een privaatrechtelijk spoor (de anterieure overeenkomst) en een publiekrechtelijk spoor (het kostenverhaal met en zonder tijdvak). In beide sporen kan de gemeente naast de eisen in het omgevingsplan, ook kwaliteitseisen stellen ten aanzien van de woningcategorieën (sociale huurwoningen, sociale koopwoningen en particulier opdrachtgeverschap) en eisen stellen ten aanzien van de uitvoering, bijvoorbeeld duurzaamheidsvereisten. Binnen de gemeente Brummen wordt er zoveel mogelijk gebruik gemaakt van anterieure overeenkomsten waarin de afspraken met initiatiefnemers worden vastgelegd. Waar dat nodig is, wordt ook het kostenverhaal met en zonder tijdvak ingezet om invloed uit te kunnen oefenen op de gebiedsontwikkeling en (een deel van de) gemeentelijk kosten te verhalen.

Wonen

Binnen de gemeente zijn 4 actieve grondexploitaties, waarmee woningen wordt gerealiseerd. De woningen op de Krullebaar zijn opgeleverd.

In 2020 is verzocht om Elzenbos te ontwikkelen tot woongebied. Elzenbos I en Elzenbos II AB zijn gebouwd. Elzenbos II CD wordt op dit moment gebouwd (de eerste van de 80 woningen zijn al opgeleverd).

Voor Elzenbos III wordt er verkend of de 10 grote kavels herontwikkeld kunnen worden naar een ander (woningbouw)programma. Indien dit leidt tot het aanpassen van de plannen, dan wordt dit separaat aan de Raad voorgelegd.

In september 2023 heeft de gemeenteraad het gewijzigde plan Graaf van Limburg Stirumplein vastgesteld. Het plan gaat uit van realisatie van 59 appartementen.

Naast de actieve grondexploitaties, heeft de gemeente een faciliterende rol bij verschillende woningbouwlocaties. Er zijn ontwikkelingen in Laag-Soeren en de Akkergeelster in Brummen. In het centrum van Brummen zijn een aantal particuliere initiatieven, waar mogelijk woningen worden ontwikkeld (brandlocatie Ambachtsstraat en brandlocatie Markt).

Werken

Op dit moment zijn 3 grondexploitaties (Bouwgrond In Exploitatie, afgekort BIE) actief voor werken.

Op dit moment is op de Hazenberg in Brummen nog 1 bedrijfskavel in de verkoop, welke in optie is. Conform huidige planning wordt deze in 2024 verkocht.

Op het Burgersterrein in Eerbeek wordt op dit moment uitgegaan van het laatst door de gemeenteraad besloten plan: een regulier bedrijventerrein. Dit is namelijk nog steeds het geldende juridisch kader. Verdere ontwikkelingen zullen in 2024 volgen en nader worden onderzocht.

Op het Kerstenterrein in Eerbeek wordt op dit moment uitgegaan van de mogelijkheden van het bestemmingsplan. Het bestemmingsplan maakt commerciële voorzieningen en woningbouw mogelijk (met een wijzigingsbevoegdheid). Met het vaststellen van het Woonkader heeft de gemeenteraad besloten om geen woningbouw op het Kerstenterrein toe te staan. Dit is meegenomen. Voor Eerbeek centrum is een visie vastgesteld met voor het Kerstenterrein verschillende varianten. De gemeenteraad heeft (nog) geen keuze gemaakt welke variant het wordt. Vandaar dat voor nu nog wordt uitgegaan van de bestemmingsplanmogelijkheden (excl. woningbouw).

Actuele prognose van de totale grondexploitatie

Voor de complexen Hazenberg en Elzenbos II worden voorsnog positieve resultaten verwacht. Voor de complexen Burgersterrein, Kerstenterrein, Graaf van Limburg Stirumplein en Elzenbos III wordt een negatief resultaat verwacht. Voor dit resultaat is een voorziening getroffen. Met de doorontwikkeling van Elzenbos III wordt gepoogd de getroffen voorziening te verlagen.

Per 1 januari 2016 zijn gemeenten verplicht om vennootschapsbelasting (Vpb) af te dragen over winstgevendende activiteiten. Fiscaal adviseur Step in Control heeft met een quickscan de Vpb-positie van het actieve grondbedrijf per 01-01-2022 (betreffende destijds 8 grondexploitaties) bepaald. Het oordeel is dat per 1-1-2022 en de voorgaande jaren niet is voldaan aan het winststrevencriterium. Daarmee wordt geconcludeerd dat het grondbedrijf van de gemeente Brummen tot en met jaar 2021 niet Vpb-plichtig is. Voor de jaren 2022 en 2023 wordt dit beeld bevestigd.

De Commissie Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (hierna: BBV) geeft in

de notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken aan dat “Het startpunt van bouwgrond in exploitatie (BIE) is het Raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief grondexploitatie-begroting. Vanaf dat moment wordt de BIE geopend en kunnen kosten worden geactiveerd en bijgeschreven op de voorraadpositie bij onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie) op de balans.” De genoemde “grondexploitatie-begroting” is de grondexploitatie. De Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG) geeft inzicht in de actuele stand van de actieve grondexploitaties en welke invloed dit heeft op de financiële huishouding van de gemeente.

Financieel overzicht actuele complexen

In onderstaand overzicht worden de financiële ontwikkelingen over 2023 van alle actieve complexen getoond. Voor tussentijdse winstnemingen wordt de Percentage Of Completion methode (POC methode) gevolgd. Bij vier verlieslatende complexen is berekend welk bedrag er in de voorziening voor negatieve grondexploitaties aanwezig moet zijn. In het onderste deel van de tabel wordt per complex inzicht gegeven in de nog te maken kosten en opbrengsten.

De berekening voor de voorziening voor verlieslatende complexen is op basis van netto contante waarde.

Complexen	Boekwaarde 1 januari 2023	Vermeerderingen	Verminderingen	Winstuitname	Boekwaarde 31 december 2023	Voorziening verlieslatend complex	Balanswaarde 31 december 2023
Hazenberg	-€ 461	€ 190	€ 5	€ 378	€ 101	€ 0	€ 101
Elzenbos II	€ 1.945	€ 216	€ 3.567	€ 283	-€ 1.123	€ 0	-€ 1.123
Elzenbos III	€ 5.803	€ 170	€ 0	€ 0	€ 5.974	€ 1.985	€ 3.989
Burgersterrein	€ 6.435	€ 72	€ 5	€ 0	€ 6.502	€ 3.149	€ 3.353
Kerstenterrein	€ 1.860	€ 16	€ 0	€ 0	€ 1.875	€ 871	€ 1.005
Krullebaar	-€ 277	€ 176	€ 0	€ 0	-€ 101	€ 0	-€ 101
Graaf van Limburg Stirumplein	€ 155	€ 584	€ 154	€ 0	€ 585	€ 946	-€ 361
	€ 15.460	€ 1.423	€ 3.731	€ 661	€ 13.813	€ 6.951	€ 6.862

Complexen	Balanswaarde 31 december 2023	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat (nominale waarde)	Geraamd resultaat (contante waarde)
Hazenberg	€ 101	€ 14	€ 247	-€ 132	€ 130
Elzenbos II	-€ 1.123	€ 1.039	€ 0	-€ 84	€ 63
Elzenbos III	€ 3.989	€ 137	€ 4.132	€ 1.978	-€ 1.985
Burgersterrein	€ 3.353	€ 1.903	€ 5.409	€ 2.995	-€ 3.149
Kerstenterrein	€ 1.005	€ 158	€ 1.155	€ 879	-€ 871
Krullebaar	-€ 101	€ 60	€ 0	-€ 41	€ 40
Graaf van Limburg Stirumplein	-€ 361	€ 2.275	€ 2.002	€ 859	-€ 946
	€ 6.862	€ 5.585	€ 12.945	€ 6.453	-€ 6.717

H. Leefbaarheid

Visie op leefbaarheid

Het leven in onze gemeente is goed en dat willen we graag zo houden. En op sommige plekken en terreinen kunnen de omstandigheden nog verbeteren. Dingen die het dagelijks leven leefbaar maken zijn bijvoorbeeld schone lucht, schoon water, nabijheid van scholen, winkels en sportfaciliteiten. Maar ook cultuur, een gevoel van veiligheid en goed noaberschap dragen bij aan leefbaarheid. En denk aan een mooie omgeving, goed openbaar vervoer, wandelpaden en een leuke eetgelegenheid.

Kortom, leefbaarheid uit zich in allerlei vormen en wordt door elke inwoner weer anders ervaren. We willen niet alleen denken vanuit particulier of economisch of financieel belang. De leefbaarheidsaspecten willen we altijd laten meewegen in wat we als gemeente doen en laten.

Leefbaarheid is dus een heel breed begrip én het kan mensen op het verkeerde been zetten. We beschouwen leefbaar niet als ondergrens 'er valt te leven in onze gemeente', maar als een streven naar een fijne, gezonde en veilige plek. Niet alleen om te wonen, maar ook om te werken en te recreëren.

Activiteiten uit verschillende begrotingsprogramma's dragen bij aan de leefbaarheid. Zo werken we aan een veilige leefomgeving via doelen en werkzaamheden die vallen onder begrotingsprogramma 1 (Bestuur en Veiligheid). Toegankelijkheid van het gemeentebestuur en het streven naar een open en positieve bestuurscultuur dragen via dat programma ook bij aan leefbaarheid. In programma 2 zitten activiteiten in de fysieke leefomgeving die een positief effect hebben. In programma 3 gaat het om de sociale leefomgeving waar we zien dat sport, cultuur en welzijnsbeleid bijdragen aan een fijn leefklimaat. En vanuit programma 4 (Bedrijfsvoering) werken we aan een gemeentelijke dienstverlening waar inwoners zich prettig bij voelen.

Het meten van leefbaarheid is niet eenvoudig, omdat iedereen leefbaarheid anders beleeft en iedereen een andere waarde hecht aan bepaalde dingen in zijn of haar leefomgeving. Om toch iets te kunnen zeggen over de leefbaarheid in zijn algemeenheid is de Leefbaarometer ontwikkeld. Dit is een instrument om de leefbaarheid in alle bewoonde wijken, buurten en straten in Nederland te kunnen monitoren. De Leefbaarometer laat zien hoe de situatie van de leefbaarheid is en hoe die zich in de afgelopen jaren heeft ontwikkeld. Hierbij wordt gekeken naar de woningvoorraad, de fysieke omgeving, voorzieningen, sociale samenhang en overlast/onveiligheid. Achtergrondinformatie hierover is op de website van www.leefbaarometer.nl terug te vinden. We volgen in deze paragraaf deze algemene indicator van leefbaarheid als overkoepelend beeld voor onze gemeente. Om te zien waar nog aandachtspunten liggen maken we gebruik van de Atlas van de leefomgeving. Ook in 2022 scoort Brummen 'goed'.

Leefbaarometer:

Onze streefklasse: GOED. Sinds 2016 scoort Brummen 'goed', dit geldt ook voor 2022.

Jaartal	2002	2008	2012	2016	2018	2020	2022
Gem Brummen	Ruim voldoende	Ruim voldoende	Ruim voldoende	Goed	Goed	Goed	Goed

I. Openbaarheid van Bestuur

Algemeen

Artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de Wet Open overheid (Woo) schrijft voor dat bestuursorganen in de begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens.

In deze paragraaf gaan wij in op de uitvoering van de Woo.

Wet Open Overheid

De Woo beoogt een transparante en actief openbaar makende overheid. De Woo kent enerzijds de verplichting voor overheden om bepaalde categorieën informatie uit eigen beweging (actief) openbaar te maken. Dat geldt voor 11 categorieën van informatie. Daarnaast is de passieve openbaarmaking geregeld. Eenieder kan een verzoek indienen tot openbaarmaking van informatie. Deze verzoeken worden door de Woo-contactpersonen behandeld. In 2022 zijn 12 Woo-verzoeken ontvangen. In 2023 waren dat er 17.

Voor de actieve openbaarmaking is een digitale infrastructuur beschikbaar, namelijk de Woo-Index. De Woo-index heeft een verwijzindex en een zoekfunctie. Via de Woo-index wordt informatie die overheden op internet publiceren vindbaar voor burgers op overheid.nl. De verplichting voor de actieve openbaarmaking treedt gefaseerd in werking.

Voor passieve informatieverstrekking, via verzoeken om informatie, hebben we een e-formulier op de gemeentelijke website beschikbaar gesteld. Dat formulier kan met gebruikmaking van DigiD ingediend worden. Via e-Herkenning kunnen bedrijven en instellingen eveneens informatieverzoeken indienen. Naast deze digitale mogelijkheid kunnen Woo-verzoeken mondeling, telefonisch of per post ingediend worden.

1. Subsidieplafonds

In deze bijlage wordt het subsidieplafond per beleidsterrein als bedoeld in artikel 5, lid 1, van de Algemene Subsidieverordening Gemeente Brummen (INT16.3004, vastgesteld op 15 dec. 2016, RB160069) beschreven. Binnen de plafonds stelt het college vervolgens de definitieve subsidie vast voor de individuele organisaties en instellingen.

In het onderstaande overzicht staat voor het jaar 2023 de verdeling per beleidsveld en per programma.

Beleidsterrein	Prim. Begr. 2023	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023
Sport- en cultuurbeleid	1.311.651	1.311.651	1.171.235
Gezondheidsbevordering	374.997	374.997	362.106
Sociale cohesie	146.091	146.091	131.962
Lokaal onderwijsbeleid	20.500	20.500	13.893
Veiligheidsbeleid	7.085	7.085	6.030
Maatschappelijk beleid	1.056.130	1.056.130	1.030.370
(Openlucht)recreatie en toerisme	86.532	86.532	29.779
Totaal	3.002.986	3.002.986	2.745.375
Totaal per programma			
Programma 1 Bestuur en Veiligheid	7.085	7.085	6.030
Programma 2 Fysieke Leefomgeving	86.532	86.532	30.599
Programma 3 Sociale Leefomgeving	2.909.369	2.909.369	2.708.746
Programma 4 Bedrijfsvoering en Financiën	0	0	0
Totaal	3.002.986	3.002.986	2.745.375

Sport- en Cultuurbeleid. Lagere kosten als gevolg van kosten combinatiefunctionaris sport (is via spuk uitgekeerd)

(Openlucht)recreatie en toerisme. Het budget voor Visit Eerbeek-Brummen is niet meer nodig. Deze stichting is opgeheven.

2. Beleidsdocumenten

Relevante beleidsdocumenten Programma 1 Bestuur en Veiligheid

Communicatiebeleidskader 2019
Participatiewijzer Brummen
Visie Dienstverlening "Wij werken voor Brummen"
APV 2021
Integraal veiligheidsplan IJsselstreek 2020-2024
Evenementenbeleid Gemeente Brummen
Nota Vergunningen, Toezicht en handhavingsbeleid fysieke leefomgeving 2015-2019 (gecontinueerd 2019-2021)
Preventie en handhavingsplan Drank en Horeca 2014-2018
Drank- en Horecabeleid Gemeente Brummen
Beleidsregels Wet Bibob Gemeente Brummen 2021
Beleidsregels aanpak woonoverlast gemeente Brummen 2020

Relevante beleidsdocumenten Programma 2 Fysieke leefomgeving

Strategische Agenda Cleantech Regio 2022-2030
Uitvoering landschapsregeling gemeente Brummen 2019-2023
Koersdocument Duurzame Energie 2016-2018
Programmaplan "Ruimte voor Eerbeek"
Bestemmingsplan Eerbeek
PlanMer Eerbeek
Ruimtelijke economische visie Eerbeek
Structuurvisie Centrumplan Brummen
Beheerplan wegen 2020-2024
Woonagenda 2019-2023
Speelvoorzieningen in de gemeente Brummen
Integrale visie beheer Openbare Ruimte
Visie "Brummen Eerbeek Sterk in Verblijf"
Groen Werken "Leidraad Flora & Faunawet en Beheer Openbare Ruimte"
Beleidsplan Openbare Verlichting 2016-2020
Uitvoeringsplan "Van afval naar grondstof"
Programma Groen 2023
Kadernota Basismobiliteit "Op Weg"
Toekomstvisie 2030 "Innoveren met oude waarden"
Afvalbeleidsplan 2013-2017
Beleidsplan gemeentelijke gebouwen
Nota Faunabeheer
Gemeentelijk verkeer en vervoerplan
Waterplan Brummen
Landschapsbeleidsplan
Bosplan Eerbeek
Groenstructuurplan kern Brummen
Groenstructuurplan kern Eerbeek

Relevante beleidsdocumenten Programma 3 Sociale leefomgeving

Integraal beleidskader sociaal domein
Integrale nota "ondersteuning voor mensen met een laag inkomen en/of financiële problemen" 2018-2021
Regiovisie Samen tegen huiselijk geweld, inclusief uitvoeringsagenda en lokale paragraaf
Nadere regels Alle peuters naar de voorschool
Onderwijsachterstandenbeleidsplan 2021
Integraal huisvestingsplan onderwijsvoorzieningen

Relevante beleidsdocumenten Programma 4 Bedrijfsvoering en Financiën

Financiële verordening
Nota Weerstandsvermogen 2018-2021
Nota Grondbeleid 2021-2030
Nota Reserves en voorzieningen
Nota Investerings- en afschrijvingsbeleid 2018
Treasurystatuut
Financieel afsprakenkader gemeente Brummen
Algemene subsidieverordening
I-Visie
Visie dienstverlening gemeente Brummen
Informatiebeveiligingsbeleid gemeente Brummen 2020-2023

3. Lijst van gebruikte afkortingen

B1	taalniveau behorend bij het inburgeringstraject voor nieuwkomers
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BZ	bijstandsbesluit zelfstandigen
CROW	landelijke normen voor het meten van de staat van onderhoud voor wegen
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
ENSIA	ENSIA is een initiatief van gemeenten en de ministeries van BZK en SZW. ENSIA streeft naar een zo effectief en efficiënt mogelijk ingericht verantwoordingsstelsel voor informatieveiligheid. ENSIA wordt door gemeenten, provincies, waterschappen en enkele onderdelen binnen de rijksoverheid gebruikt om zich te verantwoorden over de staat van informatiebeveiliging
GAP-analyse	analyse tussen werkelijkheid en raming, waarbij knelpunten kunnen worden geïdentificeerd
GGD-NOG	Gezondheidsdienst Noord en Oost Gelderland
GHOR	Gemeentekundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GTK	Gemeentelijk Financieel Toezichtkader
IHP	Integraal Huisvestingsplan Onderwijs
NIL	Natuur Inclusieve Landbouw
MTO	medewerker tevredenheidsonderzoek
NPO	nationaal programma onderwijs
PIP	persoonlijk plan inburgering en participatie
POH GGZ	praktijkondersteuner geestelijke gezondheidszorg
RAZ	Regionaal Archief Zutphen. Beheert de gemeentelijke archieven van Brummen
RES	Regionale Energie Strategie
RI&E	risico inventarisatie en evaluatie (werkplekonderzoek)
SPP	strategische personeelsplanning

SPUK	specifieke uitkering
TOZO	tijdelijke ondersteuning zelfstandige ondernemers
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VVE	voor- en vroegschoolse educatie
Wet Hof	Wet Houdbare Overheidsfinanciën – Europese normen voor hoogte en groei overheidsschuld
Woo	Wet Open Overheid, opvolger van de Wet Openbaarheid Bestuur

Balans**Activa**

Bedragen x €1.000

Balans	Balans 2022	Balans 2023
Activa		
VASTE ACTIVA		
Materiële vaste activa		
Investerings economisch nut grondslag heffingen	14.650	14.516
Investerings met een economisch nut	33.505	39.409
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	8.260	7.936
Totaal Materiële vaste activa	56.416	61.861
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	42	42
Leningen aan overige verbonden partijen	282	263
Overige langlopende geldleningen	4.025	4.087
Totaal Financiële vaste activa	4.349	4.392
Totaal VASTE ACTIVA	60.765	66.252
VLOTTENDE ACTIVA		
Voorraden		
Grond- en hulpstoffen	175	0
Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	11.076	6.863
Vooruitbetalingen	5	6
Totaal Voorraden	11.256	6.869
Uitzettingen met een rentetype looptijd < 1 jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	3.009	4.062
Overige vorderingen	1.338	1.936
Overige uitzettingen	10.118	4.205
Totaal Uitzettingen met een rentetype looptijd < 1 jaar	14.466	10.203
Liquide middelen		
Kassaldi	11	11
Banksaldi	510	912
Totaal Liquide middelen	521	923
Overlopende activa		
Overige overlopende activa	2.103	2.791
NTO bijdragen van het Rijk	1.076	32
NTO bijdragen van ov. overheid	144	78
Totaal Overlopende activa	3.324	2.901
Totaal VLOTTENDE ACTIVA	29.567	20.896
Totaal Activa	90.331	87.148

Balans**Passiva**

Bedragen x €1.000

Balans	Balans 2022	Balans 2023
Passiva		
VASTE PASSIVA		
Eigen vermogen		
Algemene reserves	5.783	8.106
Overige bestemmingsreserves	2.895	8.935
Nog te bestemmen resultaat	8.739	4.228
Totaal Eigen vermogen	17.417	21.269
Voorzieningen		
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen, risico	2.166	2.430
Onderhoudsegalisatievoorziening	793	928
Voorziening waarvoor heffing wordt geheven	3.520	2.960
Totaal Voorzieningen	6.479	6.318
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
Onderhandse leningen van binnenlandse banken / ov. financiële instellingen	58.864	49.617
Totaal Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	58.864	49.617
Totaal VASTE PASSIVA	82.760	77.204
VLOTTENDE PASSIVA		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Overige schulden	1.777	2.649
Totaal Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	1.777	2.649
Overlopende passiva		
Overige overlopende passiva	4.572	4.180
Vooruit ontvangen bijdragen van het Rijk	1.222	2.716
Vooruit ontvangen bijdragen Overheid	0	398
Totaal Overlopende passiva	5.794	7.295
Totaal VLOTTENDE PASSIVA	7.571	9.945
Totaal Passiva	90.331	87.148

Baten en Lasten

Het overzicht van baten en lasten

Het jaar 2023 sluit af met een positief resultaat van € 4.228.000. Dit is het resultaat na toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. In de toelichting op de baten en lasten vindt u een het overzicht en specificatie van de incidentele baten en lasten.

De analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de realisatie is te vinden in de programmaverantwoording onder de vier programma's.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Prim. Begroting 2023	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023	Afwijking 2023
Lasten				
1 Bestuur en veiligheid	4.978	6.204	7.240	1.037
2 Fysieke leefomgeving	13.288	17.325	16.713	-612
3 Sociale leefomgeving	31.181	32.184	32.288	104
4 Bedrijfsvoering en Financiën	9.764	10.380	9.491	-890
Totaal Lasten	59.211	66.093	65.732	-361
Baten				
1 Bestuur en veiligheid	298	2.718	2.651	-66
2 Fysieke leefomgeving	6.445	8.823	9.560	737
3 Sociale leefomgeving	7.565	7.579	8.016	436
4 Bedrijfsvoering en Financiën	45.075	46.749	49.357	2.608
Totaal Baten	59.383	65.869	69.584	3.715
Saldo excl. bestemmingen	172	-224	3.852	4.075
Stortingen				
1 Bestuur en veiligheid	0	1.793	2.407	614
2 Fysieke leefomgeving	75	3.487	3.860	372
3 Sociale leefomgeving	0	300	300	0
4 Bedrijfsvoering en Financiën	1.101	3.686	3.686	0
Totaal Stortingen	1.176	9.266	10.253	987
Onttrekkingen				
1 Bestuur en veiligheid	0	0	998	998
2 Fysieke leefomgeving	664	579	534	-45
4 Bedrijfsvoering en Financiën	358	9.097	9.096	-1
Totaal Onttrekkingen	1.022	9.676	10.629	953
Bestemmingen per saldo	-154	410	376	-34
Saldo incl. bestemmingen	18	186	4.228	4.042

Toelichting op de Balans

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording gemeenten en provincies (BBV) en de financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op 22 juni 2023 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij in deze grondslagen anders is vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen of schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten verantwoord in het jaar dat uitbetaling plaats vindt. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt dan ook geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. Voor de verlofaanspraken waar medewerkers met ingang van 2022 voor kunnen sparen, is een voorziening gevormd omdat deze aanspraken een niet jaarlijks vergelijkbaar volume kennen.

Normenkader rechtmatigheid

De raad heeft op 30 november 2023 het normenkader en protocol voor 2023 vastgesteld. Dit normenkader voor de rechtmatigheid bestaat uit een inventarisatie van de relevante wet- en regelgeving waaronder die van de gemeente (zoals verordeningen). De inventarisatie is beperkt tot de regelgeving die relevant is voor financiële beheershandelingen.

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op <datum vaststelling> door de raad is vastgesteld;
 - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.

- Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - Een verantwoordingsgrens van 3 % (zijnde € 2.279.330) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
 - Een rapporteringstolerantie van 0,1% (zijnde € 75.985) is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Schattingswijziging

In 2022 is sprake geweest van een schattingswijziging. Vanwege de herziening van de afschrijvingstermijnen in de nota Investerings- en afschrijvingsbeleid is de verwachte toekomstige gebruiksduur aangepast. De bestaande (rest)boekwaarden zijn niet herrekend, maar worden over de langere (dan wel kortere, dan wel gelijkblijvende) verwachte gebruiksduur afgeschreven. De waarderingsgrondslagen per balansonderdeel worden in het vervolg van deze jaarrekening toegelicht.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. Het BBV kent de volgende soorten materiële vaste activa:

- investeringen met een economisch nut;
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investerings hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Alle investeringen > € 25.000 worden conform de nota investering- en afschrijvingsbeleid geactiveerd.

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs, verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

De op de oorspronkelijke verkrijgings- of vervaardigingsprijs toegepaste jaarlijkse afschrijvingen corresponderen met een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur van de geactiveerde objecten en voorzieningen.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn opgenomen in de nota investerings- en afschrijvingsbeleid zoals vastgesteld door de gemeenteraad in haar vergadering van 23 maart 2023. De afschrijvingen worden berekend volgens de lineaire methode en starten op 1 januari van het jaar volgend op het jaar waarin het actief gereed komt c.q. verworven wordt. Afschrijvingen geschieden daarnaast onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar.

Afschrijvingen

De volgende afschrijvingstermijnen, zoals ook vastgelegd in de nota investerings- en

afschrijvingsbeleid zijn van toepassing:

- Gronden en terreinen: geen afschrijving
- Gebouwen: tussen 20 en 40 jaar
- Vervoermiddelen: tussen 6 en 10 jaar
- Machine, apparaten, enz.: tussen 3 en 40 jaar
- Grond-, weg- en waterbouw: tussen 10 en 60 jaar

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) verminderd met de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

Voorraden

Grond- en hulpstoffen

Grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs worden de grond- en hulpstoffen tegen deze lagere marktwaarde gewaardeerd.

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat getroffen. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening), welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de kosten en de opbrengsten winst genomen. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

De verliezen op grondexploitaties worden voorzien zodra deze bekend zijn. De voorziening wordt gewaardeerd op contante waarde. De disconteringsvoet die is gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is voor alle gemeenten gelijk gesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone (voor 2022: 2%).

Vooruitbetalingen

De vooruitbetalingen hebben betrekking op de voorraad eigen verklaringen en zijn tegen de laatst bekende inkooprijzen gewaardeerd.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd. Mutaties in reserves zijn enkel mogelijk op basis van een raadsbesluit genomen voor het einde van het betreffende begrotingsjaar. De reserves worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De voorziening pensioenaanspraken wethouders is gewaardeerd op contante waarde.

Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar

De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende passiva

De overlopende passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Toelichting specificaties

De hierna getoonde specificaties zijn, tenzij anders vermeld, gepresenteerd in bedragen * € 1.000.

Materiele vaste activa, investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Het onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de materiële vaste activa met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven gedurende het jaar 2023:

Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.	€ 14.516
---	----------

	Boekwaarde 31-12-2022	Investerings	Desinvesterings	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2023
Gebouwen	8	0	0	2	0	0	5
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	14.335	362	0	392	140	0	14.165
Machines, apparaten en installaties	307	75	0	36	0	0	346
Totaal :	14.650	436	0	430	140	0	14.516

Specificatie MVA economisch nut grondslag heffingen: Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

In onderstaand overzicht zijn de investeringen in grond-, weg- en waterbouwkundige werken met een economisch nut nader gespecificeerd. Ook zijn het toegekende krediet, de bestedingen tot 2023, de cumulatieve bestedingen en het restantkrediet in beeld gebracht. In de laatste kolom staat aangegeven of het krediet eind 2023 gereed is.

<u>Grond-, weg-, waterbouwkundige werken (economisch nut heffing)</u>	Toegekend krediet	Besteed tot 2023	Besteed in 2023	Besteed cumulatief	Restant	Gereed
Afkoppelmaatregelen 2022	480.000	164.448	145.528	309.976	170.024	Ja
GRP gemalen el/mech ME 2022	35.178	840	20.051	20.891	14.288	Ja
Retentievijver Veldkantweg 2022	46.000	4.465	36.545	41.010	4.990	Ja
GRP afkoppelen openbare ruimte 2023	205.400	0	8.878	8.878	196.522	Nee
GRP vervanging gemaal M/E Soerense Zand 2023	64.998	0	10.495	10.495	54.503	Nee
Totaal	817.289	169.752	221.497	391.249	426.040	

Hieronder worden de investeringskredieten nader toegelicht.

Afkoppelen openbare ruimte 2022

Restant is mede tot stand gekomen door extra ontvangen subsidie Zoetwater Oost Nederland.

GRP gemalen elektrisch/mechanisch 2022

Project is ruim binnen het beschikbare krediet gebleven.

Afkoppelen openbare ruimte 2023

Verdere uitvoering volgt in 2024.

Vervanging gemaal Soerense Zand 2023

Uitvoering in 2024 samen met 7 andere gemalen.

Specificatie MVA economisch nut grondslag heffingen: Machines, apparaten en installaties

In onderstaand overzicht zijn de investeringen in machines, apparaten en installaties met een economisch nut nader gespecificeerd. Ook zijn het toegekende krediet, de bestedingen tot 2023, de cumulatieve bestedingen en het restantkrediet in beeld gebracht. In de laatste kolom staat aangegeven of het krediet eind 2023 gereed is.

Machines, apparaten en installaties	Toegekend krediet	Besteed tot 2023	Besteed in 2023	Besteed cumulatief	Restant	Gereed
Plaatsen Groente/fruit box bij hoogbouw 2022	50.000	22.663	0	22.663	27.337	Nee
Vervanging ondergronds containers 2023	83.000	0	74.824	74.824	8.176	Nee
Totaal:	133.000	22.663	74.824	97.487	35.513	

Hieronder worden de investeringskredieten nader toegelicht.

Groente/fruit box bij hoogbouw 2022

Dit project wordt in 2024 vervolgd.

Vervanging ondergrondse containers 2023

Afronding volgt in 2024.

Materiele vaste activa, economisch nut

Het onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de materiële vaste activa met een economisch nut gedurende het jaar 2023:

Investerings met economisch nut, overig	€ 39.409
--	-----------------

	Boekwaarde 31-12-2022	Investerings	Desinvesterings	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2023
Gronden en terreinen	1.548	0	0	0	0	0	1.548
Gebouwen	29.552	6.892	0	827	52	0	35.565
Grond-, weg- en waterbouw	62	0	0	3	0	0	59
Vervoermiddelen	199	200	0	54	0	0	344
Machines, apparaten en installaties	517	227	0	103	0	0	641
Overige materiële vaste activa	1.627	12	0	387	0	0	1.252
Totaal :	33.505	7.331	0	1.375	52	0	39.409

Specificatie MVA, economisch nut: gebouwen

In onderstaand overzicht zijn de investeringen in gebouwen nader gespecificeerd. Ook zijn het toegekende krediet, de bestedingen tot 2023, de cumulatieve bestedingen en het restantkrediet in beeld gebracht. In de laatste kolom staat aangegeven of het krediet eind 2023 gereed is.

Gebouwen	Toegekend krediet	Besteed tot 20223	Besteed in 2023	Besteed cumulatief	Restant	Gereed
Renovatie de Lans 2021	4.023.833	844.422	3.179.412	4.023.833	0	Ja
Verduurzamen sporthal de Bhoel 2018	225.000	277.618	-52.201	225.417	-417	Ja
Inbreiding kinderopvang het P@rk 2021	248.400	4.659	0	4.659	243.742	Nee
Gemeentehuis , solarparking bouw overkapping 2022	234.480	3.601	419	4.020	230.460	Nee
Flexwoningen	2.800.000	716.068	1.666.947	2.383.015	416.985	Nee
Kollergang verhuur, bouwkundig/zonnepanelen	143.414	0	118.498	118.498	24.916	Nee
Kollergang verhuur, techn installaties	40.346	0	39.023	39.023	1.324	Nee
Kollergang reïntegratie, bouwkundig/zonnepanelen	90.052	0	61.492	61.492	28.560	Nee
Kollergang reïntegratie, techn installaties	25.333	0	20.250	20.250	5.083	Nee
Kollergang wsw, bouwkundig/zonnepanelen	43.358	0	29.607	29.607	13.751	Nee
Kollergang wsw, techn installaties	12.198	0	9.750	9.750	2.448	Nee
Verbouwing de Sterrenbeek 2023	655.000	0	650.000	650.000	5.000	Nee
Brandweerkazerne Brummen, bouwkundig/zonnepanelen	85.572	0	14.378	14.378	71.194	Nee
Brandweerkazerne Brummen, techn installaties	59.550	0	0	0	59.550	Nee
Brandweerkazerne Eerbeek, bouwkundig/zonnepanelen	78.691	0	0	0	78.691	Nee
Brandweerkazerne Eerbeek, techn installaties	59.550	0	0	0	59.550	Nee
Brandweerkazerne Brummen, bouwkundige aanp.	50.775	0	2.397	2.397	48.378	Nee
Brandweerkazerne Eerbeek, bouwkundige aanp	234.696	0	2.313	2.313	232.383	Nee
Rhienderoord, bouwkundig/zonnepanelen	392.020	0	327.124	327.124	64.897	Nee
Rhienderoord, techn installaties	626.335	0	424.830	424.830	201.505	Nee
Renovatie JOC Eerbeek	125.000	0	120.841	120.841	4.159	Ja
Koetshuis, bouwkundig/zonnepanelen	38.595	0	19.830	19.830	18.765	Nee
Koetshuis, techn installaties	34.529	0	0	0	34.529	Nee
Gemeentehuis, bouwkundig/zonnepanelen	25.021	0	17.311	17.311	7.710	Nee
Gemeentehuis, techn installaties	568.650	0	30.539	30.539	538.111	Nee
Servicepunt, bouwkundig/zonnepanelen	105.713	0	0	0	105.713	Ja
Servicepunt, techn installaties	68.182	0	0	0	68.182	Ja
Werkplaats, bouwkundig/zonnepanelen	108.215	0	104.871	104.871	3.344	Nee
Werkplaats, techn installaties	131.360	0	17	17	131.343	Nee
Kollergang werkplaats, bouwkundig/zonnepanelen	56.699	0	38.880	38.880	17.819	Nee
Kollergang werkplaats, techn installaties	15.951	0	12.804	12.804	3.147	Nee
Totaal:	11.406.518	1.846.367	6.839.329	8.685.696	2.720.822	

Hieronder worden de investeringskredieten nader toegelicht.

In de tabel hiervoor staan investeringen opgenomen vanuit het raadsbesluit genomen op 17 maart 2022 voor het realiseren van een overkapping op de parkeerplaats van het gemeentehuis en het aanbrengen van zonnepanelen op de daken van de brandweerkazerne, wagenloods en werkplaats. Verder staan in deze tabel ook de investeringen opgenomen vanuit het raadsbesluit genomen op 23 maart 2023 om het gemeentehuis, koetshuis, brandweerkazernes, wagenloods, werkplaats, Kollergang, Rhienderoord en Servicepunt voor gemiddeld 94% energieneutraal te maken.

Bij de brandweerkazernes Brummen en Eerbeek vinden aanpassingen plaats op basis van het pakket van eisen van de Veiligheidsregio.

Servicepunt, bouwkundig/zonnepanelen 2023 en technische installaties 2023
 Investeringsen gaan niet door omdat dit gebouw verkocht gaat worden.

Renovatie de Lans 2021
 Het project is in 2023 financieel afgerond en afgesloten

Verduurzaming de Bhoele 2018

De bosa gelden zijn ontvangen, dus het krediet kan worden afgesloten.

Inbreiding kinderopvang het P@rk 2021

Dit project is tijdelijk stopgezet. Begin 2024 vindt nieuwe besluitvorming plaats.

Verbouwing de Sterrenbeek 2023

Dit project wordt in 2024 afgerond.

Flexwoningen, aankoop en bouwrijpmaken 2022

Dit project wordt in 2024 afgerond.

Renovatie JOC Eerbeek 2023

Project is gereed en wordt afgesloten.

Specificatie MVA, economisch nut vervoermiddelen

In onderstaand overzicht zijn de investeringen in vervoermiddelen nader gespecificeerd. Ook zijn het toegekende krediet, de bestedingen tot 2023, de cumulatieve bestedingen en het restantkrediet in beeld gebracht. In de laatste kolom staat aangegeven of het krediet eind 2023 gereed is.

<u>Vervoermiddelen</u>	Toegekend krediet	Besteed tot 2023	Besteed in 2023	Besteed cumulatief	Restant	Gereed
Vervanging Vrachtauto 2020	208.000	7.983	199.956	207.939	61	Ja
Aanschaf 3 elektrische Nissan Kippers 2020	135.000	0	0	0	135.000	Nee
Vervanging grote tractor met toebehoren	80.000	0	0	0	80.000	Nee
Aankoop 2 elektrische kippers 2023	93.000	0	0	0	93.000	Nee
Totaal:	516.000	7.983	199.956	207.939	308.061	

Hieronder worden de investeringskredieten nader toegelicht.

Vervanging vrachtauto 2020

Deze vrachtauto is in 2023 vervangen.

Aanschaf 3 elektrische Nissan Kippers 2020

Aanbesteding niet gestart wegens stop op aankoop/vervangen materieel buitendienst.

Vervanging grote tractor 2022

Stond op hold door onderzoek buitendienst. Er wordt binnenkort bepaald wat in de nieuwe situatie nodig is.

Aanschaf 2 elektrische kippers 2023

Stond op hold door onderzoek buitendienst. Er wordt binnenkort bepaald wat in de nieuwe situatie nodig is.

Specificatie MVA, economisch nut Machines, apparaten en installaties

In onderstaand overzicht zijn de investeringen in overige materiële vaste activa met een economisch nut nader gespecificeerd. Ook zijn het toegekende krediet, de bestedingen tot 2023, de cumulatieve bestedingen en het restantkrediet in beeld gebracht. In de laatste kolom staat aangegeven of het krediet eind 2023 gereed is.

<u>Machines, apparaten en installaties</u>	Toegekend krediet	Besteed tot 2023	Besteed in 2023	Besteed cumulatief	Restant	Gereed
Gemeentehuis , solarparking zonnepanelen 2022	382.575	4.285	17.550	21.835	360.740	Nee
Vervangingsinvestering I&A 2021 Wi-Fi netwerkswitches	74.865	49.092	5.026	54.118	20.747	Nee
Vervangingsinvestering I&A 2023	230.000	0	204.588	204.588	25.412	Ja
Totaal:	687.440	53.378	227.164	280.542	406.898	

Hieronder worden de investeringskredieten nader toegelicht.

Gemeentehuis, solarparking zonnepanelen 2022.

Dit project loopt door in 2024.

Vervangingsinvestering I&A 2021 Wi-Fi netwerkswitches

Project zit in de afrondingsfase en begin 2024 gereed. (security stap van nieuwe Wi-Fi en switches)

Vervangingsinvestering I&A 2023

Het restant wordt meegenomen in het vervangingskrediet van 2024.

Specificatie MVA, economisch nut Overige

<u>Overige materiële vaste activa</u>	Toegekend krediet	Besteed tot 2023	Besteed in 2023	Besteed cumulatief	Restant	Gereed
Brandweerkazerne Eerbeek, hekwerken	37.748	0	12.291	12.291	25.457	Nee
Totaal:	37.748	0	12.291	12.291	25.457	0

Hieronder worden het investeringskrediet nader toegelicht.

Brandweerkazerne Eerbeek, hekwerken

Project loopt door in 2024.

Materiele vaste activa, investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Het onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de materiële vaste activa met een maatschappelijk nut gedurende het jaar 2023:

Investeringskrediet in de openbare ruimte met maatschappelijk nut							€ 7.936
	Boekwaarde 31-12-2022	Investeringskrediet	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2023
Gronden en terreinen	151	0	0	0	0	51	100
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	6.830	172	0	223	210	-30	6.599
Overige materiële vaste activa	1.280	0	0	43	0	0	1.237
Totaal :	8.260	172	0	266	210	21	7.936

Specificatie MVA, investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut: Gronden en terreinen

De afwaardering bij dit onderdeel komt voort uit de bestemmingsplan wijziging voor de openbare ruimte aan de Wasacker. (van maatschappelijke functie naar openbare ruimte functie)

Specificatie MVA, investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut: Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

In onderstaand overzicht zijn de investeringen in grond-, weg- en waterbouwkundige werken met een maatschappelijk nut nader gespecificeerd. Ook zijn het toegekende krediet, de bestedingen tot 2023, de cumulatieve bestedingen en het restantkrediet in beeld gebracht. In de laatste kolom staat aangegeven of het krediet eind 2023 gereed is.

<u>Grond-, weg- en waterbouwkundige werken</u>	Toegekend krediet	Besteed tot 2023	Besteed in 2023	Besteed cumulatief	Restant	Gereed
Verbeteren fietspad Eerbeekse Veldpad 2019	117.860	31.402	-22.697	8.705	109.155	Ja
Verbeteren fietspad Soerensezand 2019	90.000	40.412	-17.085	23.326	66.674	Ja
Infrastructuur schoollocaties Eerbeek 2021	262.622	262.258	730	262.988	-366	Ja
Vervanging masten 2020	200.000	118.674	0	118.674	81.326	Nee
Vervanging armaturen 2020	345.535	338.328	0	338.328	7.207	Nee
Vervanging armaturen in ledverlichting 2023	170.900	0	0	0	170.900	Nee
Aanpassing infrastructuur de lans 2021	100.000	1.977	0	1.977	98.023	Nee
Vervanging/rehabilitatie wegen	2.591.782	10.591	42.852	53.443	2.538.339	Nee
Herinrichting de wasacker 2022	597.000	11.353	-116.067	-104.714	701.714	Nee
Flexwoningen, kosten woonrijpmaken	700.000	0	73.942	73.942	626.058	Nee
Vervanging/rehabilitatie wegen 2023	2.591.782	0	0	0	2.591.782	Nee
Brandweerkazerne Eerbeek, betonnen wasplaats	56.647	0	0	0	56.647	Nee
Totaal:	7.824.128	814.994	-38.325	776.669	7.047.459	

Hieronder worden de investeringskredieten nader toegelicht.

Verbeteren fietspad Eerbeekse Veldpad 2019

Dit project is gereed en wordt afgesloten. Het project is ruim binnen budget gebleven in verband met medefinanciering van het Rijk.

Verbeteren Soerensezand 2019

Dit project is gereed en wordt afgesloten. Het project is ruim binnen budget gebleven in verband met medefinanciering van het Rijk.

Infrastructuur schoollocaties Eerbeek 2021

Project is afgesloten met een lichte overschrijding.

Vervanging masten 2020

Deze gelden zijn nog nodig voor de verdere verduurzaming van het areaal als onderdeel van het centrumplan Brummen.

Vervanging armaturen 2020

Deze gelden zijn nog nodig voor de verdere verduurzaming van het areaal als onderdeel van het centrumplan Brummen.

Vervanging armaturen in led verlichting 2023

De vervanging van de openbare verlichting wordt in samenwerking met een aantal Achterhoekse gemeenten gezamenlijk aanbesteed (voorbereiding nagenoeg gereed). De uitgaven gaan vanaf 2024 plaats vinden.

Aanpassing infrastructuur de Lans 2021

Dit project volgt de bouw van de school de Lans.

Vervanging/rehabilitatie wegen 2022

Uit de visie infrastructuur blijkt welke wegvakken in de gemeente Brummen voor reconstructie in aanmerking komen en op welk moment deze moeten worden uitgevoerd.

Herinrichting de Wasacker 2022

Project loopt door in 2024.

Flexwoningen, kosten woonrijpmaken 2022

Project wordt in 2024 afgesloten.

Vervanging/rehabilitatie wegen 2023

Uit de visie infrastructuur blijkt welke wegvakken in de gemeente Brummen voor reconstructie in aanmerking komen en op welk moment deze moeten worden uitgevoerd.

Brandweerkazerne Eerbeek, betonnen wasplaats 2023

Project loopt door in 2024.

Financiële vaste activa

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2023.

Financiële vaste activa	€ 4.392
-------------------------	---------

	Boekwaarde 31-12-2022	Investerings	Desinvesterings	Aflossingen	Waarde- verminderingen	Boekwaarde 31-12-2023
<u>Kapitaalverstrekkingen aan :</u>						
- deelnemingen	42	0	0	0	0	42
<u>Leningen aan :</u>						
- overige verbonden partijen	282	0	0	-19	0	263
Overige langlopende leningen u/g	4.025	62	0	0	0	4.087
Totaal :	4.349	62	0	-19	0	4.392

Financiële vaste activa, kapitaalverstrekkingen deelnemingen

In onderstaand overzicht zijn de kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen nader gespecificeerd. Hierop zijn in 2023 geen mutaties geweest.

<u>Deelnemingen</u>	Boekwaarde 31-12-2022	mutaties	Boekwaarde 31-12-2023
Aandelen Bank Ned Gemeenten	2	0	2
Inschrijving 3% Grootboek Nat. Schuld	2	0	2
Kapitaal Vitens	0	0	0
Aandelen Circulus BV	37	0	37
Totaal :	42	0	42

Financiële vaste activa, leningen aan overige verbonden partijen

In onderstaand overzicht zijn de leningen aan overige verbonden partijen nader gespecificeerd. Dit is een lening aan stichting Welzijn Brummen waarop in 2023 een deel is afgelost.

<u>Leningen aan : - overige verbonden partijen</u>	Boekwaarde 31-12-2022	mutaties	Boekwaarde 31-12-2023
Stichting Welzijn Brummen	282	-19	263

Financiële vaste activa, uitzettingen langer dan 1 jaar

In onderstaand overzicht zijn de uitzettingen langer dan 1 jaar nader gespecificeerd.

<u>Uitzettingen langer dan 1 jaar</u>	Boekwaarde 31-12-2021	mutaties	Boekwaarde 31-12-2022
Marktpartijen	558	-558	0

Financiële vaste activa, overige langlopende leningen u/g

In onderstaand overzicht zijn de overige langlopende leningen u/g nader gespecificeerd.

<u>FVA, overige langlopende leningen</u>	Boekwaarde 31-12-2022	mutaties	Boekwaarde 31-12-2023
Lening Alliander	847	0	847
Lening aan IJsselwind	58	0	58
EBEM	10	0	10
Stimuleringsfonds starters leningen nr 3581	600	20	620
Stimuleringsfonds duurzaamheid nr 3582	1.002	14	1.015
Stimuleringsfonds stimulering nr 3583	504	14	519
Stimuleringsfonds blijvers nr 3585	1.004	14	1.018
Totaal :	4.025	62	4.087

Dit betreft de uitstaande leningen aan:

Alliander

Hier wordt niet op afgelost. Jaarlijks wordt een rentevergoeding van 10% ontvangen.

De lening met Alliander loopt tot 1 december 2029, Alliander zal de lening dan in één keer aflossen.

Lening aan IJsselwind BV

In 2018 is een lening verstrekt voor de plannen tot realisatie van windenergie in het gebied De Mars/Twentekanaal. De gemeenteraad heeft op 26 oktober 2017 besloten aan IJsselwind BV een lening te verstrekken. Het rentepercentage is vastgesteld op 1,6%. De looptijd van de lening is gemaximeerd op 20 jaar. Vervroegde aflossing is boetevrij toegestaan.

Lening EBEM

Dit betreft een overbruggingslening ter hoogte van € 10.087 aan Brummen Energie (EBEM BV) voor de ontwikkeling van een zonnepark in Brummen. Tot deze lening is besloten door de raad op 19 september 2019 en is verstrekt in 2020.

SVN lening; startersfonds (nr. 3581)

De gemeente Brummen neemt vanaf 2007 deel in het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting. Dit is een z.g. Revolving Fund. De gestorte gelden blijven eigendom van de gemeente. De gelden worden door het SVN beheerd op een gemeenterekening, waarover rente wordt vergoed. Als aanvulling verdubbelt het SVN het door de gemeente gestorte bedrag. Dit bedrag wordt beheerd op een zogenoemde bouwfondsrekening.

De gemeente kan zowel uit de gemeenterekening als de bouwfondsrekening stimuleringsleningen

(startersleningen) verstrekken aan derden. Ultimo 2023 zijn leningen verstrekt tot een bedrag van € 692.428 waarin de gemeente voor 25%/50% bijdraagt. Hiervan staat ultimo 2023 nog open € 247.323 (aandeel Gemeente Brummen: € 112.798). Vanaf 2016 zijn geen nieuwe leningen meer verstrekt. In 2023 is per saldo € 19.736 gemuteerd als resultaat voor het jaar 2023.

SVN lening; duurzaamheidsleningen (nr. 3582)

Vanaf 2017 nemen wij deel in het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting. Dit is een Revolving Fund wat inhoudt dat leningen terugbetaald worden waardoor er weer nieuwe leningen verstrekt kunnen worden. In 2017 is € 1.000.000 gestort. Dit betreft duurzaamheidsleningen voor verduurzamende maatregelen aan woningen in te stellen voor particuliere woningeigenaren en Vereniging van Eigenaren. In 2020 is deelname aan duurzaamheidsleningen stopgezet door de raad op 25 juni 2020. Ultimo 2023 zijn leningen verstrekt tot een bedrag van € 1.263.621 waarin de gemeente voor 100% bijdraagt. Hiervan staat ultimo 2023 nog open € 507.426. In 2023 is per saldo € 13.570 gemuteerd als resultaat voor het jaar 2023.

SVN lening; stimuleringsleningen (nr. 3583)

Vanaf 2017 nemen wij deel in het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting. Dit is een Revolving Fund wat inhoudt dat leningen terugbetaald worden waardoor er weer nieuwe leningen verstrekt kunnen worden. In 2017 is € 500.000 gestort. Dit betreft stimuleringsleningen voor verduurzamende maatregelen aan woningen in te stellen voor particuliere woningeigenaren en Vereniging van Eigenaren, schoolbesturen, energie coöperaties en non-profitorganisaties. Ultimo 2023 zijn leningen verstrekt tot een bedrag van € 84.500 waarin de gemeente voor 100% bijdraagt. Hiervan staat ultimo 2023 nog open € 49.267. In 2023 is per saldo € 14.245 gemuteerd als resultaat voor het jaar 2023.

SVN lening; blijversleningen (nr. 3585)

Vanaf 2020 nemen wij voor deze lening deel in het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting. Dit is een Revolving Fund wat inhoudt dat leningen terugbetaald worden waardoor er weer nieuwe leningen verstrekt kunnen worden. In 2020 is € 1.000.000 gestort. Dit betreft leningen die ingesteld zijn door de raad op 25 juni 2020 voor toekomst bestendig wonen. Ultimo 2023 zijn leningen verstrekt tot een bedrag van € 1.552.490 waarin de gemeente voor 50% bijdraagt. Hiervan staat ultimo 2023 nog open € 1.339.366 (aandeel Gemeente Brummen: € 669.683). In 2023 is per saldo € 13.988 gemuteerd als resultaat voor het jaar 2022.

Flottende activa, Voorraden

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de voorraden gedurende het jaar 2023.

Voorraden						€ 6.869
Voorraden	Boekwaarde 31-12-2022	Investering 2023	Resultaat 2023	Inkomsten 2023	Desinvestering 2023	Boekwaarde 31-12-2023
Grond- en hulpstoffen: niet in exploitatie genomen gronden						
Grond- en hulpstoffen	175	0	0	-175	0	0
Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	15.461	1.930	-3.572	-5	0	13.814
Voorziening risico's bouwgrondexploitatie	-4.384	-2.566	0	0	0	-6.951
Vooruitbetalingen op inkoop voorraden	5	8	0	7	0	6
Totaal	11.256	-628	-3.572	-173	0	6.869

Specificatie Voorraden grond en hulpstoffen

In onderstaand overzicht zijn de voorraden grond- en hulpstoffen nader gespecificeerd.

Grond- en hulpstoffen	Boekwaarde 31-12-2022	Investering 2023	Inkomsten 2023	Desinvestering 2023	Boekwaarde 31-12-2023
Niet in exploitatie genomen bouwgronden	175	0	-175	0	0
Hazenberg 22a, Brummen	0	0	0	0	0
Totaal:	175	0	-175	0	0

Hieronder een nadere toelichting

Kavel Hazenberg 22a

Het gebouw op deze kavel is in 2020 gesloopt en het terrein ligt nu braak. Er is nu een initiatief vanuit de samenleving om samen met een investeerder deze grond van de Gemeente Brummen te kopen.

Specificatie Voorraden, bouwgronden in exploitatie

Voor het totaal van de in exploitatie zijnde complexen kan van het verloop in 2023 het volgende overzicht worden weergegeven:

Complexen	Boekwaarde 1 januari 2023	Vermeerderingen	Verminderen	Winstuitname	Boekwaarde 31 december 2023	Voorziening verlieslatend complex	Balanswaarde 31 december 2023
Hazenberg	-€ 461	€ 190	€ 5	€ 378	€ 101	€ 0	€ 101
Elzenbos II	€ 1.945	€ 216	€ 3.567	€ 283	-€ 1.123	€ 0	-€ 1.123
Elzenbos III	€ 5.803	€ 170	€ 0	€ 0	€ 5.974	€ 1.985	€ 3.989
Burgersterrein	€ 6.435	€ 72	€ 5	€ 0	€ 6.502	€ 3.149	€ 3.353
Kerstenterrein	€ 1.860	€ 16	€ 0	€ 0	€ 1.875	€ 871	€ 1.005
Krullebaar	-€ 277	€ 176	€ 0	€ 0	-€ 101	€ 0	-€ 101
Graaf van Limburg Stirumplein	€ 155	€ 584	€ 154	€ 0	€ 585	€ 946	-€ 361
	€ 15.460	€ 1.423	€ 3.731	€ 661	€ 13.813	€ 6.951	€ 6.862

Complexen	Balanswaarde 31 december 2023	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat (nominale waarde)	Geraamd resultaat (contante waarde)
Hazenberg	€ 101	€ 14	€ 247	-€ 132	€ 130
Elzenbos II	-€ 1.123	€ 1.039	€ 0	-€ 84	€ 63
Elzenbos III	€ 3.989	€ 137	€ 4.132	€ 1.978	-€ 1.985
Burgersterrein	€ 3.353	€ 1.903	€ 5.409	€ 2.995	-€ 3.149
Kerstenterrein	€ 1.005	€ 158	€ 1.155	€ 879	-€ 871
Krullebaar	-€ 101	€ 60	€ 0	-€ 41	€ 40
Graaf van Limburg Stirumplein	-€ 361	€ 2.275	€ 2.002	€ 859	-€ 946
	€ 6.862	€ 5.585	€ 12.945	€ 6.453	-€ 6.717

De waardering van de in exploitatie genomen gronden is gebaseerd op de inzichten van de Meerjarenprognose Grondexploitaties (MPG) 2023 en de daarbij behorende inschatting van uitgangspunten, parameters en risico's. Uiteraard betreft dit een inschatting die omgeven is door

onzekerheden, die periodiek, maar minimaal jaarlijks, wordt herzien en waarbij de waardering in het komende jaar zowel positief als negatief kan uitvallen. Het college is van mening dat op basis van de huidige informatie en inzichten de beste schatting is gemaakt voor de waardering van de in exploitatie genomen gronden.

Hieronder worden de complexen nader toegelicht:

Elzenbos II

In 2023 zijn de 80 kavels verkocht.

Elzenbos III

Voor Elzenbos III-West (de huidige grondexploitatie Elzenbos III) wordt momenteel verkend of de 10 grote kavels herontwikkeld kunnen worden naar een ander (woningbouw)programma. Hiervoor wordt heel Elzenbos III (Oost en West) beschouwd. Inmiddels is er een concept voorlopig ontwerp opgesteld, die in 2024 aan de gemeenteraad ter advisering wordt aangeboden.

Industrieterrein de Hazenberg

Er is nog 1 kavel te koop, waarvoor een optieovereenkomst is getekend. Conform huidige planning wordt deze in 2024 verkocht.

Burgersterrein en Kerstenterrein

In 2024 wordt verder onderzocht of de plannen Kerstenterrein en Burgersterrein andere invulling zullen krijgen. In 2023 heeft de gemeenteraad voor het Burgersterrein het visiedocument al vastgesteld. Als de plannen verder zijn uitgewerkt, zal ook de aangepaste exploitatiebegroting ter goedkeuring worden voorgelegd aan de gemeenteraad. Voor wat betreft het Kerstenterrein heeft de raad in december 2023 de keuze gemaakt om geen woningen op het terrein te realiseren.

Krullevaar

Geen bijzonderheden. Project wordt eind 2024 afgesloten.

Graaf van Limburg Stirumplein

In september 2023 heeft de gemeenteraad het gewijzigde plan Graaf van Limburg Stirumplein vastgesteld (besluitnummer D405459). Het plan gaat uit van 59 appartementen.

Voorziening risico's bouwgrondexploitatie

Volgens de richtlijnen van het BBV moet een voorziening getroffen worden voor grondexploitaties die een voorgecalculeerd tekort laten zien. Uit de nieuwste berekeningen van de Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG) blijkt dat het saldo van alle verliesgevende grondexploitaties is afgenomen. Per 31-12-2023 moet er € 6.950.597 in de voorziening aanwezig zijn. Een toename van € 2.566.116, welke wordt veroorzaakt door:

In 2023 heeft de gemeenteraad twee besluiten genomen die van invloed zijn geweest op de verliesvoorziening. Dit betreft het Burgersterrein (plancorrectie i.v.m. realisatie parkeerplaats en watervoorziening op de Wasacker, het vaststellen van het Woonkader Eerbeek die van invloed is op het Kerstenterrein (geen woningen) en het Graaf van Limburg Stirumplein (vaststelling gewijzigd plan). Het effect van deze twee besluiten was een toename van de verliesvoorziening van afgerond € 1.074.000. Na de herziening van de grondexploitaties neemt het tekort toe met € 1.589.000. Dit tekort wordt voor meer dan de helft veroorzaakt door een hogere rekenrente en toebedeelde kosten van de algemene dienst.

Vorraden, vooruitbetalingen

Vooruitbetalingen op inkoop voorraden	31-12-2022	Toename	Afname	31-12-2023
Voorraad "eigen verklaringen".	5	8	7	6
Totaal :	5	8	7	6

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

De post uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar wordt onderscheiden in vorderingen op openbare lichamen, overige vorderingen en uitzettingen en schatkistbankieren.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	€ 10.203
--	-----------------

Vorderingen op openbare lichamen	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2023
BTW compensatie fonds	2.886	3.644
Overige vorderingen op openbare lichamen	123	417
Totaal	3.009	4.062

Overige vorderingen en uitzettingen	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2023
Debiteuren sociale zaken	819	760
Voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken	-397	-388
Debiteuren belastingen	79	88
Negatieve crediteuren	157	50
Overige debiteuren	725	1.442
Voorziening dubieuze overige debiteuren	-45	-16
Totaal	1.338	1.936

Schatkistbankieren	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2023
Schatkistbankieren	10.118	4.205
Totaal	10.118	4.205

Schatkistbankieren

Drempelbedrag

In principe dienen alle overtollige middelen in de schatkist te worden aangehouden. Er zijn echter een aantal uitzonderingen. Eén daarvan is het drempelbedrag. Dat is een minimumbedrag (afhankelijk van de omvang van de decentrale overheid) dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden. Voor gemeente Brummen geldt voor 2023 een drempelbedrag van € 1.208.000.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren

Het drempelbedrag is bedoeld om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen: niet elke laatste euro hoeft in de schatkist te worden aangehouden. In principe hoeven dus alleen de liquide middelen die boven het drempelbedrag uitgaan in de schatkist te worden aangehouden. In 2023 hebben geen overschrijdingen plaatsgevonden van het drempelbedrag. In onderstaande tabel is te zien wat de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren gedurende de vier kwartalen 2023 is geweest:

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	Drempelbedrag	1208	1208	1208	1208
		Kwartaal 1	Kwartaal	Kwartaal	Kwartaal
		2	3	4	
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	35	281	476	575
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.173	927	732	633
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	60.387	60.387	60.387	60.387
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	60.387	60.387	60.387	60.387
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-	-	-	-
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.		Drempelbedrag	1208	1208	1208
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal	Kwartaal	Kwartaal
		2	3	4	
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	3.126	25.539	43.808	52.914
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	35	281	476	575

Flottende activa, liquide middelen

De post liquide middelen wordt onderscheiden in:

Liquide middelen		€ 923
Liquide middelen	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2023
Kassaldi	11	11
Bank Nederlandse Gemeenten	497	904
ABN- AMRO	13	7
Totaal	521	923

Flottende activa, overlopende activa

De post overlopende activa wordt onderscheiden in onderstaande posten. Deze posten worden daarna nader gespecificeerd.

Overlopende activa	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2023
Overige overlopende activa	2.103	2.791
Nog te ontvangen bijdragen van de overheid met specifiek bestedingsdoel		
- Rijk	1.076	32
- overige Nederlandse overheidslichamen	144	78
Totaal	3.323	2.901

Specificatie overige overlopende activa	31-12-2022	31-12-2023
Nog te ontvangen bedragen	1.605	2.296
Vooruitbetaalde bedragen	498	495
Waarborgsommen	1	1
Totaal overige overlopende activa	2.103	2.791

Flottende activa, nog te ontvangen bedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Nog te ontvangen bedragen van overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel (BBV art. 52a lid 2)	Saldo per 31-12-2022	Toevoeging 2023	Ontvangen 2023	Saldo per 31-12-2023
Rijk				
Middelen inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	8.011		8.011	0
Specifieke Uitkering Sport 2021	3.378		3.378	0
Specifieke Uitkering Sport 2022	12.972			12.972
Specifieke Uitkering Sport 2023	0	14.779		14.779
Kwijtschelden publieke schulden SZW kinderopvangtoeslagaffaire	4.729			4.729
Gemeentelijke hulp gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek	8.475		8.475	0
Specifieke uitkering tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	3.342		3.342	0
Opvang ontheemden Oekraïne	1.035.150		1.035.150	0
	1.076.057	14.779	1.058.356	32.480
Overige Nederlandse overheidslichamen				
Landschapscontract Brummen	9.182	0	9.182	0
POP3	43.795	33.804	0	77.599
Sociale innovatie	16.470	0	16.470	0
Groene opgave landschap	74.539	0	74.539	0
	143.986	33.804	100.191	77.599
Totaal	1.220.043	48.583	1.158.547	110.079

Hieronder worden de nog te ontvangen bedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel toegelicht.

Specifieke Uitkering Sport 2022

Deze afrekening wordt begin 2024 afgewikkeld.

Specifieke Uitkering Sport 2023

De kosten zijn via de Sisa in deze jaarstukken verantwoord. De beschikking wordt begin 2025 verwacht.

POP3

Dit project wordt medegefinancierd voor de EU en de Provincie.

Vaste passiva, eigen vermogen

De post eigen vermogen wordt onderscheiden in:

Eigen vermogen	€ 21.269
----------------	----------

Eigen vermogen	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2023
Algemene reserves	5.783	8.106
Bestemmingsreserves	2.895	8.935
Nog te bestemmen resultaat	8.739	4.228
Totaal	17.417	21.269

	Saldo per 31-12-2022	Toevoeging 2023	Onttrekking 2023	Bestemming 2023	Verminderen ter dekking van afschrijvingen	Saldo per 31-12-2023
Algemene reserves						
Algemene reserve	5.783	2.673	350	-		8.106
Totaal algemene reserves :	5.783	2.673	350	-	-	8.106
Bestemmingsreserves						
Toerisme en Recreatie	281	251	193	-	-	340
Duurzaamheid / Ligt op groen	111	-111	-	-	-	-
Corona	79	-	-	-	-	79
Behoedzaamheidsreserve	238	762	-	-	-	1.000
Grondexploitatie	1.433	3.134	304	-	-	4.263
Centrum Brummen	753	-	-	-	-	753
Ruimte voor Eerbeek	-	278	-	-	-	278
Ligt op Groen	-	431	17	-	-	414
Hervormingsagenda Jeugdzorg	-	300	-	-	-	300
Kosten opvang Ontheemden	-	2.440	998	-	-	1.441
Duurzaamheid	-	94	28	-	-	66
Totaal bestemmingsreserves :	2.895	7.579	1.539	-	-	8.935
Nog te bestemmen resultaat	8.739	4.228	-	-8.739	-	4.228
Totaal eigen vermogen	17.417	14.480	1.889	-8.739	-	21.269

Hieronder een nadere toelichting

Algemene reserve

Vanuit het spaarprogramma is € 600.000 toegevoegd en is € 350.000 eenmalig onttrokken om de begroting sluitend te maken. Daarnaast is het rekening resultaat 2022 toegevoegd.

Toerisme en Recreatie

In 2023 is 25% van de werkelijke opbrengst toeristenbelasting aan deze reserve toegevoegd. Deze reserve is ingezet voor de volgende projecten:

*Specificatie (bedragen * € 1,-)*

Project	Toevoeging	Onttrekking
Kosten Toerisme en Recreatie		€ 149.435
Organisatiekosten evenementen		€ 30.000
Kosten recreatieterreinen		€ 3.707
Afschrijvingslasten Boshoffweg en recreatieve fietspaden		€ 2.428
Kosten communicatiefolder		€ 7.186
25% opbrengst toeristenbelasting	€ 250.942	
Totaal	€ 250.942	€ 192.756

Duurzaamheid/Ligt op groen

Deze reserve is vanaf 2023 conform het amendement (A1) bij de vastgestelde begroting 2023 opgesplitst in de reserve Duurzaamheid en reserve Ligt op Groen.

Corona

Geen mutaties.

Behoedzaamheidsreserve

Vanuit het bestemmingsresultaat jaarstukken 2022 is deze reserve volgestort tot € 1 miljoen.

Grondexploitatie

Vanuit het bestemmingsresultaat jaarstukken 2022 is een bedrag van € 2.830.451 toegevoegd.

Centrum Brummen

Geen mutaties.

Ruimte voor Eerbeek

Vanuit het bestemmingsresultaat jaarstukken 2022 is een bedrag van € 278.000 toegevoegd.

Ligt op Groen

Deze reserve is ingezet voor de volgende projecten:

*Specificatie (bedragen * € 1,-)*

Project	Toevoeging	Onttrekking
Bijdrage Ligt op Groen	€ 340.000	
Landschapscontract		€ 6.833
Natuur inclusief landbouw		€ 10.000
Herverdeling vanuit reserve Duurzaamheid/LOG	€ 91.262	
Totaal	€ 431.262	€ 16.833

Kosten opvang ontheemden

Vanuit het bestemmingsresultaat jaarstukken 2022 is een bedrag van € 800.000 toegevoegd. Daarnaast zijn er gelden toegevoegd en onttrokken vanuit de rijkselden 2023.

Hervormingsagenda Jeugdzorg

Vanuit het bestemmingsresultaat jaarstukken 2022 is een bedrag van € 300.000 toegevoegd.

Duurzaamheid

Deze reserve is ingezet voor de incidentele projecten met en maximaal bedrag van € 28.000 volgens de vastgestelde begroting. Daarnaast is € 75.000 toegevoegd volgens de vastgestelde begroting. Tot slot is vanuit de reserve Duurzaamheid/Ligt op Groen en bedrag van € 19.363 toegevoegd.

Vaste passiva, voorzieningen

De post voorzieningen wordt onderscheiden in:

Voorzieningen	€ 6.318
---------------	---------

Voorzieningen	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2023
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	2.166	2.430
Onderhoudseguisatievoorzieningen	793	928
Voorziening waarvoor heffing wordt geheven	3.520	2.960
Totaal	6.479	6.318

Voorzieningen	Saldo per 31-12-2022	Toevoeging 2023	Vrijval 2023	Onttrekking 2023	Saldo per 31-12-2023
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's					
Pensioenaanspraken wethouders	1.764	70	-	118	1.716
Voorziening wachtgeld bestuurders	282	348	-	185	445
Voorziening WW uitkeringen werknemers	10	60	-	-	70
Afloopkosten complex Elzenbos	51	-	-	5	46
Verlofsparen personeel	59	94	-	-	153
Subtotaal	2.166	571	-	308	2.429
Onderhoudseguisatievoorzieningen					
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	230	426	-	520	137
Voorziening voedselbos	28	-	-	2	26
Wegenonderhoud	417	918	-	688	647
Onderhoud lantaarnpalen	118	-	-	-	118
Subtotaal	793	1.345	-	1.209	928
Voorziening waarvoor heffing wordt geheven					
Rioolheffing (art 44 lid 2)	686	6	-	693	-
Riool renovaties	1.259	450	-	286	1.423
Afvalstofheffing	1.575	-	-	37	1.538
Subtotaal	3.520	456	-	1.016	2.961
Totaal voorzieningen	6.479	2.372	-	2.533	6.318

Hieronder een nadere toelichting

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen, risico's

Pensioenaanspraken wethouders

Deze voorziening is getroffen om aan de pensioenverplichtingen te kunnen voldoen voor de pensioengerechtigden die op 31-12-2009 nog niet de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt.

De onttrekking wegens uitkeringen bedroeg in 2022 € 117.915. De voorziening moet verhoogd worden met een bedrag van € 69.661 om te kunnen voldoen aan de toekomstige verplichtingen. Voor de wethouders, die na 2009 zijn aangetreden, zijn de pensioenverplichtingen ondergebracht bij een pensioenverzekeraar. Voor de pensioengerechtigden die op 31-12-2009 al 65 jaar of ouder waren wordt jaarlijks de last in de exploitatie verantwoord.

De voorziening pensioenaanspraken wethouders is gebaseerd op:

- sterftetabel GBM/GBV 2010-2015
- rente 3,160%

Voorziening wachtgeld bestuurders

Deze voorziening is nodig om aan de verplichtingen te kunnen voldoen als gevolg van onder meer de bestuurswisselingen. De onttrekking wegens uitkeringen bedroeg in 2022 € 185.029. De voorziening moet verhoogd worden met een bedrag van € 347.773 om te kunnen voldoen aan de toekomstige verplichtingen. Deze extra verhoging is mede het gevolg van de bestuurswisseling in 2023 en twee herkeuringen.

Voorziening WW uitkeringen werknemers

Deze nieuwe voorziening is nodig om vanaf 2020 aan de verplichtingen te kunnen voldoen als gevolg van opgebouwde WW-rechten van ex-werknemers. Als overheidswerkgever zijn wij voor het ambtelijk personeel eigen risicodragers in het kader van de Werkloosheidswet. Het UWV bepaalt de duur en hoogte van de WW-uitkering en betaalt die uit. De kosten komen vervolgens voor rekening van de werkgever. Voor toekomstige verplichtingen moet een bedrag van € 60.002 worden gestort.

Kosten afloop complex Elzenbos

Betreft geschatte kosten bouwrijp maken ten behoeve van het afgesloten deel grondexploitatie Elzenbos (Alant en Akkergeelster). In 2023 is aan de Akkergeelster voor € 4.840 aan kosten besteed (compensatie hoogteverschil).

Voorziening spaarverlof

Vanaf 2022 is in de nieuwe cao opgenomen dat medewerkers het bovenwettelijke verlof mogen sparen voor later. Het verlofsparen is bedoeld om medewerkers in alle levens- en carrière-fasen in staat te stellen om de werktijd af te stemmen op de eigen behoeften. Volgen de voorschriften (BBV) moet er een voorziening worden getroffen voor het aantal uren dat is aangevraagd. De totale kosten bedragen € 93.762 in 2023.

Onderhoudsegalisatievoorzieningen

Onderhoud gemeentelijk onroerend goed

Deze voorziening wordt jaarlijks gevoed ten laste van de exploitatie. De werkelijke kosten aan groot onderhoud bedroegen in 2023 € 520.000. Geraamd € 733.000.

Hierna een toelichting op grote financiële afwijkingen ten opzichte van de planning:

- € 40.000 Gemeentehuis, uitstel schilderen en dakwerk,
- € 61.000 de Bhoele, terugontvangen btw over afgelopen jaren,
- € 74.000 Rhienderoord, terugontvangen btw over afgelopen jaren,
- € 15.000 Gemeentewerf, minder werkzaamheden i.v.m. verduurzaming.

Voorziening voedselbos

Het project zit nog in de ontwikkelingsfase. De aanloopkosten worden uit deze voorziening gedekt.

Onderhoud wegen

In 2020 is het nieuwe wegenbeheerplan vastgesteld door het college.

*Specificatie (bedragen * € 1,-)*

Raming budget groot onderhoud	€ 943.000
Werkelijke kosten	€ 688.000
Restant	€ 256.000

Van dit restant is nog nodig voor weg naar t Ganzenei, Zwaluwstraat en Voorsterweg (ged.) vanwege het natte najaar

De dotatie bedroeg € 918.000.

Onderhoud lantaarnpalen

Geen mutaties in 2023.

Voorzieningen waarvoor een heffing wordt geheven

Rioolheffing (art 44 lid2)

In 2022 wordt een bedrag van € 692.568 onttrokken uit deze voorziening. Dit is € 28.201 hoger dan begroot en komt vooral door de lagere opbrengst rioolheffing van afgerond € 263.000. Daarnaast is er sprake van een hogere toerekening aan overhead en lagere kosten. Gelet het negatieve saldo wat ontstaat uit het resultaat 2023 moet er een bedrag van € 6.237 extra worden toegevoegd zodat het saldo van deze voorziening op nul sluit.

Rioolrenovaties

De toevoeging aan deze voorziening is in 2023 op € 450.000 gesteld als gevolg van het vastgesteld waterplan. De werkelijke kosten 2023 hebben geleid tot een onttrekking aan de voorziening ad € 286.201.

Projecten voor rioolvervanging/renovatie riolering zijn gekoppeld aan andere disciplines (herinrichting wegen, waterplan e.d.) Bij deze projecten is vertraging ontstaan of is nog niet duidelijk hoe toekomstige situatie riolering wordt.

Afvalstoffenheffing

In totaliteit pakken de lasten € 148.000 lager uit dan geraamd. De dienstverleningsovereenkomst met de afvalverwerker pakt lager uit en ook lagere kosten in verband met maatregelen vanuit het nieuwe grondstoffenplan. Daarnaast is de totaalopbrengst afvalstoffenheffing en opbrengst vanuit het afvalfonds € 144.000 hoger dan geraamd. Uiteindelijk wordt een bedrag van € 37.128 onttrokken uit de voorziening

Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan 1 jaar

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2023:

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer					€ 49.617
Vaste schulden >1 jaar	Saldo per 31-12-2022	Vermeerdering 2023	Aflossing 2023	Rentelast 2023	Saldo per 31-12-2023
Onderhandse leningen					
Bank Nederlandse gemeenten	50.364	0	-8.397	251	41.967
Gemeente Huizen	8.500	0	-850	251	7.650
Totaal onderhandse leningen :	58.864	0	-9.247	502	49.617
Waarborgsommen	1	0	0	0	1
Totaal	58.864	0	-9.247	502	49.617

In 2023 is er € 9.247.103 afgelost terwijl de limiet € 12.077.000 (20% van het begrotingstotaal: € 60.387.000) was. Hiermee is de rente risiconorm niet overschreden. De totale rentelasten over het jaar 2023 bedragen afgerond € 502.000.

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

De post netto-vlottende schulden wordt onderscheiden in:

Netto-vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar			€ 2.649
Netto-vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2023	
* Overige schulden	1.777	2.649	
Totaal	1.777	2.649	

* Overige schulden	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2023
Crediteuren gemeente Brummen algemeen	1.725	2.602
Negatieve debiteuren	2	14
Crediteuren Sociale Zaken	50	33
Totaal	1.777	2.649

Vlottende passiva, overlopende passiva

De post overlopende passiva wordt onderscheiden in:

Overlopende passiva	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2023
Overige overlopende passiva	4.572	4.180
Vooruitontvangen bedragen van het Rijk	1.159	2.716
Vooruitontvangen bedragen Overheid	63	398
Totaal	5.794	7.295

Specificatie overige overlopende passiva	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2023
Nog te betalen bedragen	4.072	3.851
Vooruitontvangen bedragen	500	329
Totaal overige overlopende passiva	4.572	4.180

Overlopende passiva, ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Verloopoverzicht Vooruitontvangen bijdragen Europese en Nederlandse overheidslichamen met specifiek bestedingsdoel	Saldo per 31-12- 2022	Toevoeging 2023	Vrijval 2023	Onttrekking 2023	Saldo per 31-12- 2023
Rijk					
OAB - D8	29.095	429.752	0	330.957	127.890
Verkeersveiligheid - E20/E84	211.054	48.605	0	0	259.659
TOZO	23.004	0	23.004	0	0
Ventilatie in scholen - C32	150.000	0	0	0	150.000
SPUK Sportakkoord - H8	36.575	0	0	36.319	256
Woning onder Hoogspanning - F1	29.453	0	0	0	29.453
Buurt,- en Dorpshuizen	20.881	0	0	0	20.881
Aanpak energiearmoede en isolatie - C55	328.668	153.449	0	214.781	267.336
Corona Toegangsbeelden	69.631	0	0	69.631	0
Preventieakkoord	0	20.000	0	9.792	10.208
Huisvesting aandachtsgroepen - C209	245.000	0	0	0	245.000
Onderwijsroute - G13	15.543	18.864	0	26.912	7.495
GALA - H30	0	369.217	0	296.851	72.366
Onderwijsvertraging NPO - D14	0	46.826	0	26.432	20.394
Nationaal Isolatieprogramma - C94	0	718.632	0	51.146	667.486
CDOKE regeling - F28	0	418.832	0	79.543	339.289
Noodfonds energie amateursport - H31	0	11.800	0	0	11.800
Transitievergoeding Ontheemden - A16	0	869.355	0	820.773	48.582
Bouwimpuls - C105	0	300.000	0	0	300.000
Inburgering - G10	0	308.777	0	170.411	138.366
	1.158.905	3.714.109	23.004	2.133.548	2.716.462
Overige Nederlandse overheidslichamen					
Landschapscontract	0	135.169	0	1.368	133.801
Groene Opgave Landschap	0	75.460	0	72.252	3.208
Natuurinclusieve landbouw	22.072	45.620	0	58.875	8.817

Corona Toegangsbewijzen	40.872	0	0	40.872	0
Zoetwater Oost Nederland - E87B	0	143.802	0	113.465	30.337
Winterfonds	0	99.010	0	43.370	55.640
Regiodeals 3e Tranche - C75B	0	216.840	0	98.234	118.606
Bijdrage inhuur cap Flexwoningen	0	48.000	0	0	48.000
	62.944	763.901	0	428.436	398.409
Totaal	1.221.849	4.478.010	0	2.584.988	3.114.871

Hieronder worden de overlopende passiva vooruitontvangen voorschotbedragen overheidslichamen toegelicht.

Rijk

Onderwijs Achterstandenbeleid (OAB)

Dit betreft het Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid /Voor- en vroegschoolse Educatie. In 2023 is er voor € 330.957 aan kosten gemaakt. Ontvangen voorschot van het Rijk bedraagt € 429.752.

Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2020-2021

Voor de terugbetaling van teveel ontvangen voorschot in € 98.750 gereserveerd

Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023

Deze regeling loopt van 1 juli 2022 t/m 31 december 2027. In 2022 is een bedrag van € 160.909 ontvangen. In 2023 zijn nog geen kosten gemaakt.

Regeling TOZO

Deze regeling is afgewikkeld in 2023.

Ventilatie in scholen

Voor de maatregelen in school de Lans is nog geld beschikbaar.

Spuk sportakkoord en leefstijlinterventies 2020-2022

Vanuit het Rijk is een bedrag van ontvangen voor uitvoering van het sport en beweegakkoord en voor leefstijlinterventies. Het budget kan helpen om de lokale infrastructuur op het gebied van gezondheid, sport en bewegen verder te versterken. Om een impuls te geven aan sporten in de buitenruimte en 'welzijn op recept'. In 2023 is voor € 36.319 aan uitgaven gedaan o.a. voor het uitvoeringsbudget sport- en beweegakkoorden en ondersteuning sportbeleid.

Woning onder hoogspanning

Binnen onze gemeentegrens moet er een woning worden afgebroken omdat deze onder een hoogspanningslijn ligt. De kosten van sloop en herbouw nieuwe woning worden volledig vergoed door het Rijk.

Overbrugging gemeenschapsvoorziening Covid 19 (buurt- en dorpshuizen)

We hebben van de Provincie € 21.000 ontvangen voor overbrugging van gemeenschapsvoorzieningen. Met dit geld kunnen we gemeenschapsvoorzieningen ondersteunen in toekomstbestendige maatregelen of onderzoeken doen naar de vitaliteit en toekomstbestendigheid. Er zijn in 2023 nog geen kosten gemaakt. Deze subsidie is ondergebracht in onze tijdelijke subsidieregeling wegens Covid-19.

Aanpak energiearmoede en isolatie

Betreft een specifieke uitkering ter ondersteuning van kwetsbare huishoudens in huur- en koopwoningen. Zij kunnen ondersteund worden bij het nemen van maatregelen om op korte termijn

de energierekening te verlagen. In totaal is een aanvullend voorschot ontvangen van € 153.449. Gemaakte kosten in 2023 € 214.781. Het restant blijft gereserveerd.

Corona toegangsbewijzen

is afgerekend in 2023.

Spuk lokale Preventieakkoorden of preventieaanpakken

Van het Rijk is € 20.000 ontvangen. De uitkering is bestemd voor het terugdringen van roken, problematisch alcoholgebruik en overgewicht. De kost in 2023 bedroegen € 9.792.

Huisvesting aandachtsgroepen

Van het Rijk is een bedrag van € 245.000 ontvangen voor het project realisatie Flexwoningen de Veldkant te Eerbeek. Middels deze subsidie wordt beoogd om gemeenten te stimuleren om extra woonruimte voor aandachtsgroepen te realiseren, door een bijdrage te leveren aan het financiële tekort.

Onderwijsroute

De Onderwijsroute is bedoeld voor inburgeraars met een hoge leerbaarheid, die gemotiveerd zijn een opleiding in het Nederlandse onderwijs te volgen. Van het Rijk is een bedrag van € 18.864 ontvangen. De extra middelen zijn ook bedoeld voor voorzieningen die, totdat het aanbod is gerealiseerd, worden getroffen vanwege de vertraging die als gevolg van het ontbreken van aanbod van de onderwijsroute is ontstaan. Gemaakte kosten in 2023 bedraagt € 26.912.

GALA

Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026 (spuk breed).

Onderwijsvertraging NPO

Een specifieke uitkering om samen met scholen en lokale partijen maatregelen te treffen om de onderwijsvertragingen bij kinderen als gevolg van COVID-19 in te lopen op cognitief, executief, sociaal en emotioneel vlak.

Nationaal Isolatieprogramma

Deze specifieke uitkering is voor het verduurzamen van slecht geïsoleerde woningen.

Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)

Het doel van deze meerjarige regeling is om de capaciteit bij decentrale overheden te vergroten voor de uitvoering van klimaat- en energiebeleid

Noodfonds energie amateursport

In 2023 is een voorschot van € 11.800 ontvangen. Afhandeling vindt in 2024 plaats.

Transitievergoeding Ontheemden

Deze specifieke uitkering is bedoeld voor de kosten van de Flexwoningen aan de Veldkantweg in Eerbeek

Bouwimpuls

Met deze bijdrage kunnen we als gemeente een bijdrage leveren aan het inlopen van het woningtekort en het meerjarig hoog houden van de bouwproductie. Het totaal van projecten bevat 24 betaalbare woningen.

Inburgering

Betreft een specifieke uitkering voor de bekostiging van inburgeringsvoorzieningen.

Overige Nederlandse overheidslichamen

Landschapscontract

Het project t/m 2022 is financieel afgerekend. Voor de periode 2023 -2027 zijn nieuwe bedragen ontvangen en kosten gemaakt.

Groene opgave landschap

Dit project loopt van 2016 t/m 2025.

Natuurinclusieve landbouw

Samen met de Vereniging Natuur en Milieufederatie Gelderland is een projectovereenkomst afgesloten. Doelstelling: Stimuleren van de realisatie van natuurinclusieve landbouw in het gebied met aandacht voor klimaat, waterkwaliteit, gezonde bodem en lagere stikstofuitstoot.

In 2022 zijn er kosten gemaakt voor het verdienmodel korte ketens en netwerk natuur boeren. Een bedrag van € 10.000 komt ten laste van de reserve Ligt op Groen (cf begroting).

Corona toegangsbewijzen

In 2023 is het teveel ontvangen voorschot aan de Veiligheidsregio (VNOG) terugbetaald.

Zoetwater Oost Nederland

Deze subsidie draagt bij aan het vergroten van grondwatervoorraden, optimaliseren van het watersysteem en zorgt voor efficiënt gebruik van water. De subsidie bedraagt 25% van de kosten die wij maken voor afkoppelmaatregelen riolering.

Winterfonds

In overleg met de Provincie blijft deze subsidie beschikbaar voor het verduurzamen van locaties gericht op maatschappelijke ontmoeting en sociale verbinding (bijv. dorps- en buurthuizen)

Regiodeals 3e Tranche

Vanuit deze beschikbare middelen wordt een deel van de voorbereidingskosten warmtenet bekostigd.

Bijdrage capaciteit realisatie Flexwoningen

Van de provincie is een voorlopige subsidie ontvangen ter bekostiging van extra capaciteit voor het project Flexwoningen.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

In de tabel hieronder zijn de belangrijkste meerjarige financiële verplichtingen opgenomen die moeten voldoen aan de Europese aanbestedingsregels.

*Specificatie (bedragen * € 1,-)*

nr.	Omschrijving	Looptijd	Startdatum	Einddatum	Contractwaarde
1	Dienstverleningsovereenkomst uitvoering Participatiewet en leerplicht	3 jaar + optie verlenging 2 jaar	1-1-2020	31-12-2024	€ 3.773.000
2	Leveringsovereenkomst elektriciteit	5 jaar + 1 jaar verlenging	1-1-2024	31-12-2025	€ 1.873.000
3	Leveringsovereenkomst gas	1 jaar en 3 maanden	1-1-2024	31-12-2025	€ 307.000
4	Raamovereenkomst Individuele voorzieningen voor jeugdigen en maatwerkvoorzieningen voor volwassenen in het kader van de Jeugdwet, Wmo lokaal en Maatschappelijke Opvang/Beschermd Wonen GGZ	3 jaar + optie verlenging 3 keer met 2 jaar	1-1-2019	31-12-2023	€ 42.211.000
5	Raamovereenkomsten Wmo hulpmiddelen	2 jaar + optie verlenging van 2 keer met 2 jaren.	1-10-2018	30-9-2024	€ 3.338.000
6	Onderhoud gazon en sportvelden	2 jaar + optie verlenging 5 keer met 1 jaar	15-3-2019	15-3-2026	€ 257.000
7	Onderhoud openbare verlichting 2020-2024	2 jaar + optie verlenging 2 keer met 1 jaar	1-3-2023	29-2-2024	€ 401.000
8	Accountantsdiensten	3 jaar + optie verlenging 4 keer met 1 jaar	Boekjaar 2021	Boekjaar 2027	€ 494.000
9	Planeconomische advisering	2 jaar + optie verlenging 2 keer met 1 jaar	3-10-2022	2-10-2024	op basis van uurtarief
10	Platform Natuurinclusieve landbouw Gelderland	t/m 2024	1-8-2020	31-7-2024	€ 9.000
11	Landschapsregeling 2023-2027	4 jaar	1-5-2023	30-4-2027	€ 230.282
12	Overeenkomst gym- en zwemvervoer	2 schooljaren + verlengoptie tot 17-7-2026	23-8-2022	12-7-2024	€ 151.613
13	Aankoop 16 Flexwoningen ten behoeve van opvang ontheemden Oekraïne				€ 2.275.000
14	Uitbesteding salarisadministratie	4 jaar + optie verlenging 2 keer met 1 jaar	1-1-2023	31-12-2026	€ 348.000
15	Raamovereenkomst Leerroute wet inburgering 2021	4 jaar + optie verlenging 2 keer met 1 jaar	1-10-2022	30-9-2026	€ 750.000
16	Reinigen en inspecteren riolering	15 maanden + optie 2 jaar + 3 keer met 1 jaar	7-9-2022	31-12-2023	€ 375.000
17	Maaien van bermen en watergangen	3 jaar + optie 2 keer met 1 jaar	8-5-2023	7-5-2026	€ 725.000
18	Vegen van wegen en onkruidbestrijding op verhardingen	3 jaar + optie 2 keer met 1 jaar	1-7-2023	30-6-2026	€ 750.000
19	Solarparking, aanbrengen van dakbedekking met zonnepanelen	2 jaar	1-4-2024	31-3-2026	€ 727.275
20	Groenonderhoud in de wijken	2 jaar met optie 6 keer met 1 jaar	1-5-2024	30-4-2026	€ 1.150.000
21	Aanbrengen deelliniers en reparatiewerkzaamheden	2 jaar met optie 2 keer met 1 jaar	5-8-2022	4-8-2024	€ 339.704

De financiële verplichting die voortvloeit vanuit de planeconomische advisering (nr. 9) had Europees aanbesteed moeten worden. Omdat dit niet gebeurd is, is deze opgenomen in het overzicht. De raamovereenkomst stopt zodra de maximale waarde van € 500.000 bereikt is.

Verlofuren en pensioenen (oud)-wethouders

De openstaande verlofuren per einde boekjaar worden niet als verplichting op de balans opgenomen. Wel wordt jaarlijks inzichtelijk gemaakt welke waarde ze vertegenwoordigen. Per 31-12-2023 bedraagt dit € 693.000.

Van de pensioenen van oud-wethouders die vóór 2009 tot uitbetaling zijn gekomen, zijn de jaarlasten in de jaarrekening verwerkt. Toekomstige lasten van die pensioenen zijn niet opgenomen in de voorziening pensioenen voor (oud)-wethouders maar worden jaarlijks verantwoord als last in de exploitatie. In de begroting is rekening gehouden met deze lasten.

Eigen bijdrage op grond van de Wmo

Een aanvrager van een voorziening op grond van de WLZ en de WMO (zoals hulp in de huishouding, begeleiding, hulp- en vervoersmiddelen of beschermd wonen) is op grond van de Wmo een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de Wmo geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Borg- en garantstellingen

Via de achtervang van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw staan wij garant voor de leningen die de woningstichting Veluwonen afsluit. Per ultimo 2023 gaat het om een bedrag van ruim € 70 miljoen.

De garantstelling van HVO leningen heeft betrekking op hypothecaire leningen van personeelsleden. Deze leningen zijn hier vanaf 2002 ondergebracht. Vanaf 1-1-20019 is de mogelijkheid voor personeelsleden om een hypothecaire lening via de gemeente af te sluiten afgeschaft. Het betreft dus een sterfhuisconstructie.

De garantstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Categorie lening / geldnemer	Aard / omschrijving	Oorspronkelijk bedrag lening	Percentage borgstelling	Saldo 31-12-2022	Saldo 31-12-2023
Woningstichting Veluwonen	Achtervang WSW	70.079	50%	70.079	64.079
NWB Bank	Achtervang Veluwonen	12.300	100%	18.300	12.300
HVO Leningen	Verstreken waarborg	99	100%	99	99
Totaal		82.478		88.478	76.478

Gebeurtenissen na balansdatum

Flexwoningen

We zijn met Veluwonen in gesprek over de verkoop van de Flexwoningen. Op het moment van opstellen van de jaarstukken (maart 2024) zijn deze gesprekken nog gaande. Wanneer de Flexwoningen daadwerkelijk worden verkocht, leidt dit tot een afboeking in de materiële vaste activa.

Wisseling burgemeester

In februari 2024 is afscheid genomen van burgemeester Van Hedel. Oud-bestuurders hebben recht op een wachtgelduitkering van de gemeente waar zij gediend hebben. Dit kan betekenen dat in het komende jaar er toegevoegd moet worden aan de voorziening.

Toelichting op de Baten en Lasten

Inleiding

Hierna wordt een toelichting gegeven op de diverse onderdelen van het overzicht baten en lasten. Achtereenvolgens wordt ingegaan op:

- een analyse van afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de realisatie per programma;
- een overzicht van de aanwending van het bedrag voor onvoorzien;
- een overzicht van de incidentele baten en lasten per programma, waarbij per programma ten minste de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd;
- een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves;
- analyse ten aanzien van de begrotingsrechtmatigheid;
- rechtmatigheidsverantwoording;
- de informatie in het kader van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening wordt vastgesteld met inachtneming van hetgeen omtrent de financiële positie op de balansdatum is gebleken tussen het moment van opmaken van de jaarstukken en het tijdstip van vaststelling daarvan, voor zover deze aanvullende informatie onontbeerlijk is voor het bedoelde inzicht.

Analyse afwijkingen tussen begroting na wijziging en realisatie per programma

Hierna wordt een analyse gegeven van de afwijkingen tussen begroting na wijziging en realisatie per programma.

Financieel resultaat Programma 1

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Prim. Begroting 2023	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023	Afwijking 2023
1 Bestuur en veiligheid				
Lasten	4.978	6.204	7.240	1.037
Baten	298	2.718	2.651	-66
Stortingen	0	1.793	2.407	614
Onttrekkingen	0	0	998	998
Totaal 1 Bestuur en veiligheid	-4.680	-5.279	-5.997	-719

Toelichting financiële afwijkingen Programma 1

Lasten

Bedrag	V/N	Toelichting
€ -67	N	Hogere organisatiekosten en inhuur
€ 50	V	Lagere kosten gemeenteraad
€ -89	N	Hogere kosten voormalig bestuur
€ -27	N	Hogere bijdrage aan Stedendriehoek
€ 24	V	Lagere kosten accountantscontroles
€ -41	N	Hogere rijksleges burgerzaken
€ 56	V	Lagere kosten budget Bestuurskracht
€ 52	V	Lagere kosten milieucontroles
€ -928	N	Kosten opvang Oekraïners, opvanglocatie, inhuur en leefgeld
€ -59	N	Kosten inboedel opvang Oekraïners
€ -8	N	Overige kleine mutaties
€ -1.037	N	

Baten

Bedrag	V/N	Toelichting
€ -74	N	Geen vrijval vanuit voorziening oud bestuurders
€ 109	V	Hogere opbrengst leges burgerzaken
€ -91	N	Lagere bijdrage kosten opvang Oekraïners
€ -10	N	Overige kleine mutaties
€ -66	N	

Stortingen

Bedrag	V/N	Toelichting
€ -614	N	Hogere storting in reserve toekomstige kosten Ontheemden
€ -614	N	

Onttrekkingen

Bedrag	V/N	Toelichting
€ 998	V	Hogere onttrekking in reserve toekomstige kosten Ontheemden
€ 998	V	

Financieel resultaat Programma 2

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Prim. Begroting 2023	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023	Afwijking 2023
2 Fysieke leefomgeving				
Lasten	13.288	17.325	16.713	-612
Baten	6.445	8.823	9.560	737
Stortingen	75	3.487	3.860	372
Onttrekkingen	664	579	534	-45
Totaal 2 Fysieke leefomgeving	-6.254	-11.410	-10.479	931

Toelichting financiële afwijkingen Programma 2

Lasten

Bedrag	V/N	Toelichting
€ -47	N	Budget klimaat en duurzaamheid en kosten warmtenet (zie ook baten)
€ 59	V	Budget klimaat en duurzaamheid voor incidentele projecten
€ -215	N	Kosten aanpak energiearmoede kwetsbare huishoudens (spuk, zie ook baten)
€ -57	N	Kosten nationaal isolatieprogramma (spuk, zie ook baten)
€ -42	N	Kosten korte voorzieningsketens (POP3) (zie ook baten)
€ 345	V	Kosten capaciteit klimaat en duurzaamheid CDOKE (spuk, zie ook baten)
€ -265	N	Kosten regionale energie strategie (penvoering regio, zie ook baten)
€ 39	V	Lagere kosten project landschapscontract (zie ook baten)
€ -58	N	Hogere kosten project Natuur inclusieve landbouw (zie ook baten)
€ 757	V	Lagere kosten capaciteit en inhuur
€ 282	V	Saldo lagere kosten Ruimte voor Eerbeek, met name door nog niet besteed budget voor toekomstige investeringen
€ 49	V	Kosten routekaart niet besteed in 2023
€ 96	V	Lagere kosten inhuur voor omgevingsvergunning bouwen
€ -2.216	N	Hogere dotatie aan voorziening verliesgevende bouwgrondcomplexen
€ -61	N	Onderzoekskosten WVG locaties
€ 56	V	Lagere kosten verbouwing Verian pand tbv opvang Oekraïners, project nog niet gereed (zie ook baten)
€ 27	V	Minder kosten evenementensubsidies
€ 650	V	Geen afboeking boekwaarde Flexwoningen i.v.m. verkoop in 2024
€ 21	V	Lagere kosten energie Flexwoningen
€ 29	V	Geen kosten voor woning onder hoogspanning (zie ook baten)
€ 35	V	Lagere kosten invoering omgevingswet
€ 31	V	Lagere kosten externe toetsing voor particuliere plannen
€ 187	V	Lagere kosten riolering (verrekening met voorziening)
€ 146	V	Lagere kosten wegen in verband met uitstel werkzaamheden, minder kosten asfalt en wegmarkeringen, lagere rentelasten
€ 81	V	Lagere kosten project verkeersveiligheid (spuk, zie ook baten)
€ 37	V	Restantbudget voor visie infrastructuur
€ 45	V	Lagere kapitaallasten voor verkeer
€ 78	V	Restantbudget voor project omvorming groen in Eerbeek
€ 57	V	Uitstel onderhoud snoeien van bomen i.v.m. natte najaar
€ 42	V	Lagere kosten bestrijding exoten wegens beperkte capaciteit
€ 151	V	Lagere kosten project Groene opgave landschap (zie ook baten)
€ 29	V	Lagere kosten recreatieterreinen
€ 152	V	Lagere kosten inzamelen huishoudelijk afval
€ 92	V	Overige kleine mutaties
€ 612	V	

Baten

Bedrag	V/N	Toelichting
€ 63	V	Baten budget Klimaat en Duurzaamheid en bijdrage warmtenet (zie ook lasten)
€ 215	V	Rijksbijdrage aanpak energiearmoede kwetsbare huishoudens (spuk, zie ook lasten)
€ 57	V	Rijksbijdrage nationaal isolatieprogramma (spuk, zie ook lasten)
€ 34	V	Bijdrage kosten korte voorzieningsketens (POP3) (zie ook lasten)
€ -345	N	Rijksbijdrage capaciteit klimaat en duurzaamheid CDOKE (spuk, zie ook lasten)
€ 265	V	Bijdrage regionale energie strategie (penvoering regio, zie ook lasten)
€ -26	N	Lagere bijdrage project landschapscontract (zie ook lasten)
€ 58	V	Hogere bijdrage project Natuur inclusieve landbouw (zie ook lasten)
€ 285	V	Hogere leges omgevingsvergunning bouwen

€ 661	V	Tussentijdse winstneming bouwgrondcomplexen
€ -56	N	Lagere bijdragen in kosten verbouwing Verian pand, project nog niet gereed (zie ook lasten)
€ -142	N	Lagere bijdrage organisatiekosten voor bouwgrondcomplexen
€ -29	N	Lagere rijksbijdrage voor woning onder hoogspanning (zie ook lasten)
€ 50	V	Rijksbijdrage Flexwoningen afrekening 2022
€ 51	V	Inhaalslag opbrengst huur- en pachtovereenkomsten
€ 340	V	Bijdrages Ligt op Groen
€ 26	V	Hogere leges particuliere plannen
€ -263	N	Lagere opbrengsten rioolheffing
€ 36	V	Hogere bijdrage huisaansluitingen riool en inhuur derden
€ 28	V	Hogere onttrekking voorziening rioolheffing
€ -178	N	Uitstel verkoop openbare ruimte Wasacker
€ -81	N	Lagere rijksbijdrage project verkeersveiligheid (spuk, zie ook lasten)
€ -151	N	Lagere bijdrage project Groene opgave landschap (zie ook lasten)
€ 144	V	Hogere bijdrage afvalstoffenheffing en afvalfonds
€ -352	N	Lagere onttrekking voorziening afvalstoffenheffing
€ 47	V	Overige kleine mutaties
€ 737	V	

Stortingen

Bedrag	V/N	Toelichting
€ -32	N	Hogere storting in reserve toekomstige kosten ontheemden (zie ook baten)
€ -340	N	Hogere storting in reserve ligt op groen (zie ook baten)
€ -372	N	

Onttrekkingen

Bedrag	V/N	Toelichting
€ -3	N	Lagere onttrekking reserve Ligt op Groen voor landschapscontract en Natuur inclusieve landbouw
€ -41	N	Lagere onttrekking reserve Toerisme en recreatie i.v.m. minder kosten
€ -45	N	

Financieel resultaat Programma 3

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Prim. Begroting 2023	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023	Afwijking 2023
3 Sociale leefomgeving				
Lasten	31.181	32.184	32.288	104
Baten	7.565	7.579	8.016	436
Stortingen	0	300	300	0
Totaal 3 Sociale leefomgeving	-23.616	-24.905	-24.572	333

Toelichting financiële afwijkingen Programma 3

Lasten

Bedrag	V/N	Toelichting
€ 76	V	Lagere organisatiekosten en inhuur Sociaal Domein
€ -442	N	Hogere kosten jeugdzorg, GGZ
€ -284	N	Hogere kosten jeugdzorg, begeleiding
€ -471	N	Hogere kosten jeugdzorg, behandeling
€ -201	N	Hogere kosten jeugdzorg, pleegzorg
€ -475	N	Hogere kosten jeugdzorg, zwaar verblijf
€ 116	V	Lagere kosten jeugdzorg, bescherming
€ 235	V	Lagere kosten jeugdzorg, dagbesteding
€ 162	V	Lagere kosten jeugdzorg, gesloten plaatsing
€ 227	V	Lagere kosten jeugdzorg, hervormingsagenda (bestuursakkoord)
€ 143	V	Overige posten jeugdzorg
€ 578	V	Lagere kosten WMO, beschermd wonen
€ 354	V	Lagere kosten WMO, huishoudelijke hulp
€ 446	V	Lagere kosten WMO, begeleiding en maatwerkvoorzieningen
€ -393	N	Hogere kosten participatiewet, IOAW en IOAZ
€ 326	V	Lagere kosten bijzondere bijstand en minimabeleid
€ -869	N	Kosten energietoeslag
€ 45	V	Lagere kosten inburgeringsvoorzieningen
€ 89	V	Lagere kosten beschut werk en re-integratie (Werkfit)
€ -52	N	Hogere kosten energie bij sportaccommodaties
€ 110	V	Restant budget brede combinatiefunctionaris
€ -139	N	Kosten sport in het kader van brede spuk uitkeringen (zie ook baten)
€ -186	N	Kosten volksgezondheid in het kader van brede spuk uitkeringen (zie ook baten)
€ -36	N	Meer kosten maatschappelijke begeleiding en huisvesting statushouders
€ 58	V	Lagere kosten welzijnsaccommodaties en JOC.
€ 150	V	Geen kosten voor klimaatverbetering VSO de Lans (zie ook baten)
€ 98	V	Lagere kosten voorschoolse opvang (zie ook baten)
€ 50	V	Lagere kosten kinderopvang
€ 49	V	Lagere kosten leerlingenvervoer
€ 70	V	Lagere rentelasten onderwijsgebouwen
€ 62	V	Overige kleine mutaties
€ -104	N	

Baten

Bedrag	V/N	Toelichting
€ 129	V	Hogere inkomsten vanuit overschot MOBW van centrumgemeente Apeldoorn
€ -32	N	Lagere eigen bijdrage WMO voorzieningen
€ 274	V	Hogere detacheringsvergoedingen Werkfit
€ -174	N	Lagere rijksbijdrage Inburgering met name door afrekening 2022
€ 39	V	Hogere rijksbijdrage Participatie, incl afrekening Tozo
€ 139	V	Kosten sport in het kader van brede spuk uitkeringen (zie ook lasten)
€ 186	V	Kosten volksgezondheid in het kader van brede spuk uitkeringen (zie ook lasten)
€ -70	N	Lagere baten voorschoolse opvang (zie ook lasten)
€ -150	N	Lagere bijdrage voor klimaatverbetering VSO de Lans (zie ook lasten)
€ 95	V	Overige kleine mutaties
€ 436	V	

Financieel resultaat Programma 4

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Prim. Begroting 2023	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023	Afwijking 2023
4 Bedrijfsvoering en Financiën				
Lasten	9.764	10.380	9.491	-890
Baten	45.075	46.749	49.357	2.608
Stortingen	1.101	3.686	3.686	0
Onttrekkingen	358	9.097	9.096	-1
Totaal 4 Bedrijfsvoering en Financiën	34.568	41.780	45.276	3.497

Toelichting financiële afwijkingen Programma 4

Lasten

Bedrag	V/N	Toelichting
€ 343 V		Lagere organisatiekosten en inhuur
€ 412 V		Centrale budgetten voor ziektevervanging en werkkostenregeling
€ 94 V		Restant budget opleiding personeel
€ 72 V		Onderzoeksbudget Medewerkers tevredenheid en risico-inventarisatie
€ 96 V		Archiefzaken en Wet Open Overheid
€ 50 V		Lagere kosten voor onderzoek efficiënt gebruik huisvesting
€ 43 V		Lagere kosten drukwerk
€ 42 V		Automatisering onderhouds- en licentiekosten
€ -69 N		Hogere kosten energie gemeentehuis
€ -33 N		Hogere portokosten, o.a. door extra verkiezingen en sociaal domein
€ 29 V		Restant budget onvoorzien
€ -253 N		Financiering, renteresultaat (levert lagere lasten op bij andere taakvelden)
€ 64 V		Overige kleine mutaties
€ 890 V		

Baten

Bedrag	V/N	Toelichting
€ 148 V		Meeropbrengst ozb
€ 2.133 V		Hogere Algemene uitkering gemeentefonds
€ 169 V		Hogere rentebaten vanuit schatkistbankieren
€ 62 V		Bijdrage rente en beheerkosten van SVN leningen
€ 52 V		Hogere wazo uitkeringen personeel
€ 44 V		Ontvangen ziekengeld personeel
€ 0 N		Overige kleine mutaties
€ 2.608 V		

Onttrekkingen

Bedrag	V/N	Toelichting
€ -1 N		Lagere onttrekking reserve Toerisme en recreatie als gevolg van lagere kosten
€ -1 N		

Overzicht van de aanwending van het bedrag voor onvoorzien

Deze is in 2023 voor € 21.000 ingezet voor de aardbeving in Turkije/Syrië. Per saldo resteert een van € 29.000.

Totaaloverzicht incidentele baten en lasten

Hierbij het overzicht van incidentele baten en lasten over het jaar 2023. Bedragen hoger dan € 25.000 worden nader toegelicht.

Incidentele lasten	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023
Totaal Programma 1	€ 593	€ 1.586
Totaal Programma 2	€ 2.085	€ 1.972
Totaal Programma 3	€ 1.630	€ 2.080
Totaal Programma 4	€ 305	€ 151
Totaal alle programma's	€ 4.612	€ 5.788

Incidentele baten	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023
Totaal Programma 1	€ 2.420	€ 2.329
Totaal Programma 2	€ 1.595	€ 1.522
Totaal Programma 3	€ 1.067	€ 1.452
Totaal Programma 4	€ 0	€ 0
Totaal alle programma's	€ 5.082	€ 5.303

Incidentele lasten programma 1

Toelichting	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023
Gemeenteraad, kosten bestuurskrachtonderzoek	€ 84	€ 74
Kosten opvang Oekraïners, leefgeld	€ 135	€ 129
Kosten opvang Oekraïners, opvanglocaties	€ 323	€ 1.299
Kosten opvang Oekraïners, opvangloc. Verian	€ 0	€ 59
Posten < € 25.000	€ 51	€ 25
Totaal Programma 1	€ 593	€ 1.586

Incidentele baten programma 1

Toelichting	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023
Rijksvergoeding, Kosten opvang Oekraïners	€ 2.420	€ 2.329
Posten < € 25.000	€ 0	
Totaal Programma 1	€ 2.420	€ 2.329

Incidentele lasten programma 2

Toelichting	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023
Riolering, kosten stimuleren afkopp. Particulieren, aanvullende onderzoeken klimaatadaptatie en kosten klimaatcoach. t/m 2027	€ 45	€ 3
Riolering, kleine investeringen < 25.000	€ 43	€ 21
Bouwgrond, pand Verian	€ 210	€ 154
Toerisme en Recreatie, bijdrage wandelnetwerk	€ 32	€ 27
Verkeer, opstellen Gemeentelijk Verkeers- en vervoerplan / Mobiliteitsvisie	€ 47	€ 49
Visie infrastructuur	€ 40	€ 0
Maatregelen verkeersveiligheid	€ 81	€ 0
Ruimte voor Eerbeek, plankosten t/m 2030	€ 100	€ 162
Ruimte voor Eerbeek, kosten LCE	€ 0	€ 29
Groenstructuurplan (o.a. extra bomen) 2023 / 2026	€ 74	€ 0
Bossen en landschap, Groene opgave landschap	€ 223	€ 72
Duurzaamheid, aanpak energiearmoede (spuk)	€ 0	€ 215
Duurzaamheid, Nationaal isolatieprogramma (spuk)	€ 0	€ 57
Duurzaamheid en klimaat, incidentele projecten	€ 130	€ 71
Duurzaamheid, regeling CDOKE	€ 419	€ 73
Duurzaamheid, kosten warmtenet	€ 0	€ 179
Landschapscontract 2019-2022	€ 27	€ 26
Landschapscontract 2023-2027	€ 38	€ 2
Lokale voedselketens POP3	€ 0	€ 42
Gronden en landerijen, project woning onder hoogspanning	€ 29	€ 0
Flexwoningen, kosten realisatie	€ 120	€ 99
Volkshuisvesting, routekaart	€ 49	€ 0
Bouwgrond, kosten voormalige werf Ringlaan	€ 70	€ 72
Wasacker afboeking boekwaarde openbare ruimte	€ 51	€ 51
Regionale Energie Strategie	€ 205	€ 469
Natuurinclusieve landbouw	€ 10	€ 69
Posten < € 25.000	€ 41	€ 30
Totaal Programma 2	€ 2.085	€ 1.972

Incidentele baten programma 2

Toelichting	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023
Bouwgrond, pand Verian	€ 210	€ 154
Gronden en Landerijen, incidentele verkopen	€ 55	€ 54
Gronden en Landerijen, opbrengsten verhuur oude jaren	€ 0	€ 51
Bossen en landschap, subsidie Groene opgave landschap	€ 223	€ 72
Duurzaamheid, aanpak energiearmoede (spuk)	€ 0	€ 215
Duurzaamheid, Nationaal isolatieprogramma (spuk)	€ 0	€ 57
Duurzame energie, subsidie Regiodeal en Provincie	€ 59	€ 24
Duurzaamheid, regeling CDOKE	€ 419	€ 73
Duurzaamheid, bijdr kosten warmtenet (co-fin Prov.)	€ 0	€ 98
Gronden en landerijen, rijksvergoeding project woning onder hoogspanning	€ 29	€ 0
Flexwoningen, vergoeding rijke en provincie	€ 81	€ 131
Wasacker verkoop openbare ruimte	€ 178	€ 0
Maatregelen verkeersveiligheid, rijksvergoeding	€ 81	€ 0
Regionale Energie Strategie	€ 205	€ 469
Landschapscontract 2019-2022	€ 27	€ 29
Landschapscontract 2023-2027	€ 28	€ 1
Lokale voedselketens POP3	€ 0	€ 34
Natuur inclusieve landbouw, subsidie	€ 0	€ 59
Posten < € 25.000	€ 0	€ 0
Totaal Programma 2	€ 1.595	€ 1.522

Incidentele lasten programma 3

Toelichting	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023
Onderwijs, klimaatmaatregelen de Lans	€ 150	€ 0
Nationaal Programma Onderwijs (NPO)	€ 27	€ 27
Team voor Elkaar, versterken dienstverlening inwoners in kwetsbare positie.	€ 76	€ 76
WMO, lokaal plan van aanpak Beschermd Thuis	€ 969	€ 390
Energietoeslag lage inkomens	€ 205	€ 1.074
Integraal huisvesting onderwijs	€ 28	€ 25
Renovatie sportvelden	€ 78	€ 74
JOC gebouw sloopkosten	€ 30	€ 0
Brede spuk alg gezondheid, uitgaven	€ 0	€ 187
Brede spuk sport, uitgaven	€ 0	€ 123
Lokaal sportakkoord (spuk)	€ 20	€ 36
Posten < € 25.000	€ 47	€ 68
Totaal Programma 3	€ 1.630	€ 2.080

Incidentele baten programma 3

Toelichting	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023
Onderwijs, klimaatmaatregelen de Lans	€ 150	€ 0
Specifieke uitkering Nationaal Programma Onderwijs (NPO)	€ 27	€ 27
Verevening regionaal budget Maatschappelijke Opvang / Beschermd Wonen	€ 850	€ 979
Brede spuk alg gezondheid, inkomsten	€ 0	€ 187
Brede spuk sport, inkomsten	€ 0	€ 123
Lokaal sportakkoord (spuk)	€ 20	€ 36
Posten < € 25.000	€ 20	€ 101
Totaal Programma 3	€ 1.067	€ 1.452

Incidentele lasten programma 4

Toelichting	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023
Wet open overheid incidentele kosten	€ 54	€ 0
Archief, bouwdoosiers en -tekeningen scannen, kosten RAZ	€ 56	€ 26
Huisvesting, onderzoek gebruik gebouwen	€ 50	€ 0
Implementatie salaris- en personeelsadministratie	€ 93	€ 77
Posten < € 25.000	€ 52	€ 48
Totaal Programma 4	€ 305	€ 151

Incidentele baten programma 4

Toelichting	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023
Posten < € 25.000	€ 0	€ 0
Totaal Programma 4	€ 0	€ 0

Totaaloverzicht incidentele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Hierbij het overzicht van de incidentele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves over het jaar 2023. Bedragen hoger dan € 25.000 worden nader toegelicht.

Incidentele toevoegingen	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023
Totaal Programma 1	€ 1.793	€ 2.407
Totaal Programma 2	€ 3.412	€ 3.785
Totaal Programma 3	€ 300	€ 300
Totaal Programma 4	€ 2.835	€ 2.835
Totaal alle programma's	€ 8.340	€ 9.327
Incidentele onttrekkingen	Begroting 2022 na wijz.	Realisatie 2022
Totaal Programma 1	€ 0	€ 998
Totaal Programma 2	€ 384	€ 375
Totaal Programma 3	€ 0	€ 0
Totaal Programma 4	€ 9.097	€ 9.096
Totaal alle programma's	€ 9.481	€ 10.470

Incidentele toevoeging programma 1

Reserve	Toelichting	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023
Toekomstige kosten ontheemden	Bestemmingsresultaat Jaarstukken 2022	€ 800	€ 800
Toekomstige kosten ontheemden	toevoeging vanuit slotwijziging dec 2023	€ 993	€ 1.607
	Totaal Programma 1	€ 1.793	€ 2.407

incidentele onttrekking programma 1

Reserve	Toelichting	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023
Toekomstige kosten ontheemden	inzet werkelijke kosten 2023	€ 0	€ 998
	Totaal Programma 2	€ 0	€ 998

Incidentele toevoeging programma 2

Reserve	Toelichting	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023
Grondexploitatie	Bestemmingsresultaat Jaarstukken 2022	€ 3.134	€ 3.134
Ruimte voor Eerbeek	Bestemmingsresultaat Jaarstukken 2022	€ 278	€ 278
Toekomstige kosten ontheemden	afwikkeling rijksbijdrage 2022	€ 0	€ 32
Ligt op Groen	bijdrage particuliere plannen	€ 0	€ 340
	Totaal Programma 2	€ 3.412	€ 3.785

Incidentele onttrekking programma 2

Reserve	Toelichting	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023
Toerisme en recreatie	bijdrage wandelnetwerk	€ 32	€ 27
Duurzaamheid	incidentele projecten Duurzaamheid/Ligt op Groen	€ 28	€ 28
Grondexploitatie	correctie plangrens grex Burgersterrein	€ 304	€ 304
Ligt op Groen	Posten < € 25.000	€ 20	€ 17
	Totaal Programma 2	€ 384	€ 375

Incidentele toevoeging programma 3

Reserve	Toelichting	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023
Implementatie hervormingsagenda jeugdzorg	Bestemmingsresultaat Jaarstukken 2022	€ 300	€ 300
	Totaal Programma 3	€ 300	€ 300

incidentele onttrekking programma 3

Reserve	Toelichting	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023
	Totaal Programma 3	€ 0	€ 0

Incidentele toevoeging programma 4

Reserve	Toelichting	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023
Behoeftzaamheid	Bestemmingsresultaat Jaarstukken 2022	€ 762	€ 762
Algemene Reserve	Bestemmingsresultaat Jaarstukken 2022	€ 2.073	€ 2.073
Totaal Programma 4		€ 2.835	€ 2.835

Incidentele onttrekking programma 4

Reserve	Toelichting	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023
Algemene reserve	incidentele dekking begroting 2023	€ 350	€ 350
Nog te bestemmen resultaat 2022	mutatie resultaat 2022 t.b.v. bestemmingsreserves	€ 5.274	€ 5.274
Nog te bestemmen resultaat 2022	mutatie resultaat 2022 t.b.v. algemene reserve	€ 2.073	€ 2.073
Nog te bestemmen resultaat 2022	mutatie resultaat 2022 t.b.v. exploitatie 2023	€ 1.392	€ 1.392
Toerisme en recreatie	Posten < € 25.000	€ 8	€ 7
Totaal Programma 4		€ 9.097	€ 9.096

Structureel resultaat 2023

In onderstaande tabel wordt inzicht gegeven tussen het totale financiële resultaat en het resultaat van de structurele en incidentele budgetten.

Presentatie van het structureel resultaat (Bedragen x € 1.000)	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023
Saldo van baten en lasten	-€ 224	€ 3.852
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	€ 410	€ 376
Totaal resultaat na bestemming	€ 186	€ 4.228
Waarvan saldo Incidentele baten en lasten	-€ 470	€ 485
Waarvan saldo incidentele mutaties in reserves	-€ 1.141	-€ 1.143
Structureel resultaat	-€ 1.425	€ 3.570

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Reserve	Mutatie	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie 2023
Algemene reserve	Toevoegingen	-€ 600	-€ 600
Reserve duurzaamheid	Toevoegingen	-€ 75	-€ 75
Toerisme en recreatie	Toevoegingen	-€ 251	-€ 251
Toerisme en recreatie	Onttrekkingen	€ 195	€ 159
Totaal		-€ 731	-€ 767

Analyse begrotingsrechtmatigheid

Onderstaand overzicht geeft per programma de achtergronden van overschrijdingen van de lasten ten opzichte van de raming. Dit met als gedachte dat elke euro die meer is uitgegeven dan waar autorisatie voor was in principe leidt tot begrotingsonrechtmatigheid. Deze onrechtmatigheid wordt opgeheven als aangetoond kan worden dat de overschrijdingen of tussentijds gemeld zijn of gecompenseerd worden door hogere baten, of dat de overschrijdingen passen binnen het beleid van de gemeenteraad. Als basis geldt het totaaloverzicht van baten en lasten als onderdeel van de

jaarrekening. Uit dit overzicht blijkt dat de programma's 1, 3 en 4, onderdeel Algemene dekkingsmiddelen, saldo financieringsfunctie de situatie kennen waarbij de werkelijke lasten de geraamde lasten overschrijden.

(bedragen x € 1.000)	
Programma	Lasten- overschrijding
1. Bestuur en dienstverlening	-€ 1.037
3. Sociale leefomgeving	-€ 104
4. Bedrijfsvoering en financiering	
Onderdeel algemene dekkingsmiddelen	
Saldo financieringsfunctie	-€ 248

Hieronder is de analyse van de lastenoverschrijding van programma's 1, 3 en 4, onderdeel Algemene dekkingsmiddelen, saldo financieringsfunctie opgenomen:

Programma 1

De overschrijding wordt voor het grootste gedeelte veroorzaakt door de kosten opvang Oekraïners, opvanglocaties, inhuur en leefgeld.

Omschrijving	Totaal	V/N
Lasten		
Kosten opvang Oekraïners, locaties, inhuur en leefgeld	€ -928	N
Kosten inboedel opvang Oekraïners, pand Verian	€ -59	N
Hogere kosten voormalig bestuur	€ -89	N
Hogere bijdrage aan Stedendriehoek	€ -27	N
Hogere rijksleges burgerzaken	€ -41	N
Hogere organisatiekosten en inhuur	€ -25	N
Overige afwijkingen	€ 132	V
Totaal	€ -1.037	N
Reserves		
Hogere storting in reserve toekomstige kosten Ontheemden	€ -614	N
Totaal	-€ 614	N
Totaal lasten	-€ 1.651	N
Baten		
Geen vrijval vanuit voorziening oud bestuurders	€ -74	N
Hogere opbrengst leges burgerzaken	€ 109	V
Lagere bijdrage kosten opvang Oekraïners	€ -91	N
Overige kleine mutaties	€ -10	N
Totaal	€ -66	N
Reserves		
Hogere onttrekking in reserve toekomstige kosten Ontheemden	€ 998	V
Totaal	€ 998	V
Totaal baten	€ 932	V
Totaal generaal	€ -719	N

Programma 3

De overschrijding wordt voor het grootste gedeelte veroorzaakt door de kosten voor Jeugdzorg, participatiewet en kosten energietoeslag. Alle overschreden onderdelen betreffen open einde regelingen. De kosten energietoeslag wordt gecompenseerd door een integratie-uitkering van het gemeentefonds (programma 4)

Omschrijving	Totaal	V/N
Lasten		
Hogere kosten jeugdzorg	€ -990	N
Kosten participatiewet, IOAW en IOAZ	€ -393	N
Kosten energietoeslag	€ -869	N
Hogere kosten energie bij sportaccommodaties	€ -52	N
Kosten sport in het kader van brede spuk uitkeringen (zie ook baten)	€ -139	N
Kosten volksgezondheid in het kader van brede spuk uitkeringen (zie ook baten)	€ -186	N
Meer kosten maatschappelijke begeleiding en huisvesting statushouders	€ -36	N
Overige afwijkingen	€ 2.561	V
Totaal lasten	€ -104	N
Baten		
Hogere inkomsten vanuit overschot MOBW van centrumgemeente Apeldoorn	€ 129	V
Lagere eigen bijdrage WMO voorzieningen	€ -32	N
Hogere detacheringsvergoedingen Werkfit	€ 274	V
Lagere rijksbijdrage Inburgering met name door afrekening 2022	€ -174	N
Hogere rijksbijdrage Participatie, incl afrekening Tozo	€ 39	V
Kosten sport in het kader van brede spuk uitkeringen (zie ook lasten)	€ 139	V
Kosten volksgezondheid in het kader van brede spuk uitkeringen (zie ook lasten)	€ 186	V
Lagere baten voorschoolse opvang (zie ook lasten)	€ -70	N
Lagere bijdrage voor klimaatverbetering VSO de Lans (zie ook lasten)	€ -150	N
Overige kleine mutaties	€ 95	V
Totaal baten	€ 436	V
Totaal generaal	€ 332	V

Programma 4, Algemene dekkingsmiddelen, saldo van de financieringsfunctie

De overschrijding wordt veroorzaakt door lager toe te rekenen omslagrente. Uit de berekening voor omslagrente komt naar voren dat de toe te rekenen rente voor 2023 op nul moet uitkomen. Er zijn vanuit de financieringsfunctie meer rentebaten ontvangen wegen schatkistbankieren dan geraamd. Het nadeel van een lagere omslagrente betekent een voordeel op de taakvelden daar waar omslagrente wordt toegerekend.

Omschrijving	Totaal	V/N
Lasten		
Algemene dekkingsmiddelen		
Saldo van de financieringsfunctie		
Lagere rentelasten leningenportefeuille	€ 5	V
Lagere rentetoerekening aan investeringen wegens bijgesteld rentepercentage	€ -253	N
Totaal	€ -248	N

Rechtmatigheidsverantwoording

Over het jaar 2023 geeft het college voor het eerste jaar een rechtmatigheidsverantwoording af. Rechtmatigheid houdt in dat de gemeente de wet- en regelgeving gevolgd heeft voor alle baten, lasten en balansmutaties. De controleverklaring van de accountant over de rechtmatigheid wordt opgenomen in de jaarrekening. Vanaf 2023 gaat het College van burgemeester en wethouders zelf verantwoording afleggen over de rechtmatigheid. Deze verantwoording wordt in de jaarrekening opgenomen. De accountant legt alleen nog een controleverklaring af over de getrouwheid, waarin de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording wordt getoetst. Het doel van de verandering is om meer transparantie te geven in de totstandkoming van de gemeentelijke financiën, en om een beter gesprek tussen de gemeenteraad en het college mogelijk te maken.

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet.

Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderinggrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 30 november 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt **3%** van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op **€ 2.279.550**. De rapportagegrens is vastgesteld op 0,1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves: **€ 75.985**. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV van november 2023.

Bevinding

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens. Afwijkingen groter dan de rapportagegrens worden toegelicht in deze paragraaf bedrijfsvoering.

Geconstateerde afwijkingen

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Begrotingsonrechtmatigheid		
A.	Overschrijding lasten programma 1	€ 1.036.000
	Overschrijding lasten programma 2	n.v.t.
	Overschrijding lasten programma 3	€ 103.878
	Overschrijding lasten programma 4	n.v.t.
B.	Overschrijding investeringsbudgetten	€ 783
C.	Ongeautoriseerde reservemutaties	€ 0
D.	Overige afwijkingen niet tijdig gewijzigd in de begroting/gemeld aan raad	€ 0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden		€ 1.140.661
E.	Acceptabel deel overschrijdingen A en B volgens financiële verordening (zie bij toelichting baten en lasten)	€ 1.140.661
Resterende begrotingsonrechtmatigheden		€ 0
Voorwaarden criterium		
		Fouten
		Onduidelijkheden
1.	Rechtmatigheid Aanbestedingen	€ 1.595.000 (2,1%)
2.	Rechtmatigheid Participatie	€ 45.200 (0,1%)
Totaal		€ 1.640.200 (2,2%)
M&O criterium		
		Fouten
		Onduidelijkheden
1.	Rechtmatigheid WMO	€ 108.465 (0,14%)

De onrechtmatigheden zien we met name terug op het gebied van inkoop. Afgelopen jaren hebben we een impuls gegeven aan onze inkoopadviesfunctie, met onder andere een actueel beleidskader inkoop. De uitkomsten van deze verantwoording tonen dat we er nog niet zijn. In 2024 zetten we in op beter zicht op onze (inkoop)contracten; welke zijn we aangegaan, de omvang van het contract in euro's, looptijd, etc. Dit middels een contractmanagementsysteem. Zo hebben we sneller in beeld wanneer we met welke contracten aanbestedingsgrenzen naderen. Tevens blijven we werken aan bewustwording bij budgethouders in de organisatie om de inkoopadviesfunctie vóóraf actief te betrekken bij een inkoopbehoefte.

We hebben bij 6 leveranciers afwijkingen in de aanbestedingsrechtmatigheid boven de rapportagegrens. In totaal voor een bedrag van € 935.432

Inkoopbeleid

Tevens blijkt dat het door de raad vastgestelde normenkader waarop we onze rechtmatigheidsverantwoording baseren, is vastgesteld door middel van een verwijzing naar lokale.regelgeving.nl. Het inkoopbeleid is hiermee – onbedoeld – onderdeel van het normenkader geworden. Het inkoopbeleid is een bevoegdheid van het College van B&W en behoeft geen vaststelling door de raad. Nu dit onderdeel is van het normenkader betekent dit strikt genomen dat afwijkingen van het inkoopbeleid beoordeeld moeten worden als rechtmatigheidsfouten. Deze consequentie was niet de intentie van het lasten vaststellen van het normenkader op deze wijze.

We hebben daarom bewust gekozen om deze afwijkingen te beoordelen als afwijkingen van de Gids Proportionaliteit en het totale aantal afwijkingen te vermelden in deze Paragraaf Bedrijfsvoering. Voor 2023 gaat het in totaal om 29 afwijkingen. In 15 gevallen is er ook sprake van een afwijking ten

opzichte van de Europese drempel. In 14 gevallen is alleen afgeweken van de Gids Proportionaliteit. In 2024 jaar zal het normenkader (door de raad) vastgesteld worden op basis van wet- en regelgeving specifiek gericht op rechtmatigheid.

Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op de gemeente Brummen. Het voor gemeenten toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 223.000. Voor gemeenten geeft de wet specifiek aan dat de gemeentesecretaris en griffier als topfunctionaris worden aangemerkt. Deze functionarissen worden uitbetaald conform de salarisschaal voor hun vastgestelde functie. In onderstaande tabel worden de verantwoordingscijfers per functionaris afgezet tegen de cijfers van 2022.

Gegevens 2023				
bedragen x € 1	N.L.J.J. Dusink	H.A.J. van de Vliert	H. Matser	D.D. Balduk
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	wnd. gemeentesecretaris	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 – 31/01	01-02-2023 - 31-03-2023	01/04 - 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0	1,0 tot 01-09 / 0,8889 tot 31-12
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja	ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	7.700	16.681	73.266	71.167
Beloningen betaalbaar op termijn	1.470	2.614	12.738	9.608
<i>Subtotaal</i>	<i>9.170</i>	<i>19.295</i>	<i>86.004</i>	<i>80.775</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000	37.167	223.000	214.741
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	9.170	19.295	86.004	80.775
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2022				
bedragen x € 1	N.L.J.J. Dusink			D.D. Balduk
Functiegegevens	Gemeentesecretaris			Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 – 31/12			01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0			1,0
Dienstbetrekking?	ja			ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	103.045			66.402
Beloningen betaalbaar op termijn	18.212			10.111
<i>Subtotaal</i>	<i>121.257</i>			<i>76.513</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000			216.000
Bezoldiging	121.257			76.513

Bijlagen behorend bij de Jaarrekening

1. Bijlage met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen

SiSa bijlage met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12-02-2024								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van A16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder A16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO)
			Aard controle R Indicator: A16/01	Aard controle R Indicator: A16/02	Aard controle n.v.t. Indicator: A16/03	Aard controle R Indicator: A16/04	Aard controle R Indicator: A16/05	Aard controle R Indicator: A16/06
			€ 1.849.074	€ 0	€ 0	€ 730.125	€ 160.019	€ 49.472
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen (jaar T) POO	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07 en 08	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)		
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T)	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021)	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021)
			Aard controle R Indicator: B2/01	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aard controle D2 Indicator: B2/03	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/06
			1	36	0	1	Ja	Ja
			€ 0	€ 27.720	€ 2.816.410	€ 4.562.298	Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2

			Wijziging keuze per (2023/2024)	Eindverantwoor ding (Ja/Nee)	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/09</i>	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/10</i>		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/08</i>				
			N.V.T.	Nee				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/11</i>	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/12</i>	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/13</i>	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/14</i>	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/15</i>	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/16</i>
			€ 0	€ 0			€ 0	€ 0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedrage n <i>Aard controle R Indicator: B2/17</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/18</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedrage n <i>Aard controle R Indicator: B2/19</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/20</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/21</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecte n en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedrage n <i>Aard controle R Indicator: B2/22</i>
			€ 380	€ 13.680	€ 0	€ 3.468	€ 0	€ 2.244
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedrage n <i>Aard controle R Indicator: B2/23</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/24</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekke n (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedrage n <i>Aard controle R Indicator: B2/25</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/26</i>	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/27</i>	
			€ 0	€ 12.000	€ 0	€ 0	€ 380	

BZK	C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Beschikkingnummer /naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 december 2023 (Ja/Nee)	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/01	Aard controle R Indicator: C32/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/03	Aard controle D2 Indicator: C32/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/06
		1	Suvis21-00743317	€ 0	€ 1.482	Ja		Nee
		2						
		100						
			Kopie Beschikkingnummer/Naam	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.)	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: C32/07	Aard controle D2 Indicator: C32/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/09			
		1	Suvis21-00743317	Nee	Nog niet afgerond			
		2						
		100						
BZK	C55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/01	Aard controle R Indicator: C55/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/04	Aard controle R Indicator: C55/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/06
			987	€ 159.167	€ 171.267	40	€ 30.592	€ 30.592
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			

			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/07</i> 472 Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10</i> 264	<i>Aard controle R Indicator: C55/08</i> € 25.021 Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11</i> 44	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/09</i> € 133.671 Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/12</i> 98	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/13</i> 198	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierelating tot gevolg. <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/14</i> 472	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/15</i> 596
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenafaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen <i>Aard controle R Indicator: C62/01</i> € 0	Eindverantwoordiging (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02</i> Nee				
BZK	C75B	Regiodeals 3 ^e tranche SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoording sinformatie voor die medeoverheid invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/01</i> 1 060200 Gemeente Apeldoorn 2 060200 Gemeente Apeldoorn 100 Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator C75B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoording	Kenmerk/ beschikingsnummer <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/02</i> DGNVLG/2018 2667 DGNVLG/2018 2667	Betreft pijler Een pijler per regel <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/03</i> Cleantech werkt Groene Groei	Besteding per pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen <i>Aard controle R Indicator: C75B/04</i> € 0 € 98.234	Cofinanciering per pijler (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: C75B/05</i> € 0 € 80.373	

			informatie voor die medeoverheid invullen					
			Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/06	Aard controle R Indicator: C75B/07	Aard controle R Indicator: C75B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/09		
		1	060200 Gemeente Apeldoorn	€ 0	€ 0			
		2	060200 Gemeente Apeldoorn	€ 178.607	€ 80.373			
		100						
			Totale cumulatieve uitvoeringskosten (t/m jaar T)	Totale compensabele BTW (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/10	Aard controle R Indicator: C75B/11	Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/12			
			€ 0	€ 0	Nee			
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunt en dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
-	-	-						
-	-	-						
-	-	-	Aard controle R Indicator: C92/01	Aard controle R Indicator: C92/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05	
-	-	-	€ 20.769	€ 0	2	109	36	
BZK	C94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T)	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...], eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen zijn genomen [...]	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...], eventueel in samenhang [...] met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Het aantal woningen waarbij een hogere bijdrage dan € 4.000 is toegekend, het aantal woningen dat daarvan niet voldoet aan de betreffende uitzonderingsgevallen [...] en	Het totaalbedrag van de overschrijding boven de € 4.000 van die laatstbedoelde woningen
			Aard controle n.v.t. Indicator: C94/01	Aard controle R Indicator: C94/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C94/03	Aard controle R Indicator: C94/04	Aard controle R Indicator: C94/05	Aard controle R Indicator: C94/06
		1	LA123-03588592	€ 51.146	23	0	0	€ 0
		2						
		100						

			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a, van de regeling	Besteding van middelen ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoordig (ja/nee)		
			Aard controle R Indicator: C94/07	Aard controle R Indicator: C94/08	Aard controle R Indicator: C94/09	Aard controle n.v.t. Indicator: C94/10		
		1	€ 0	€ 9.511	€ 41.635	Nee		
		2						
		100						
BZK	C105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	Projectnummer	Aantal woningen waarvan de bouw is gestart cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken datum van start bouw gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Aantal woningen dat is gerealiseerd cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken datum van oplevering gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Besteding (jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: C105/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C105/02	Aard controle D1 Indicator: C105/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C105/04	Aard controle D1 Indicator: C105/05	Aard controle R Indicator: C105/06
		1	Woonstaete Ambachtstraat 43-45 Brummen	24	Ja	0	Nee	€ 0
		2						
		20						
			Kopie projectnummer	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Prijscategorie en woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Toelichting afwijking(en) van datum start bouw, datum van oplevering en/of prijscategorieën woningen	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken aandeel van betaalbare woningen gehaald? (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: C105/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C105/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C105/09	Aard controle n.v.t. Indicator: C105/10	Aard controle n.v.t. Indicator: C105/11	Aard controle D1 Indicator: C105/12
		1	Woonstaete Ambachtstraat 43-45 Brummen	€ 0	Ja	datum oplevering nog niet behaald	24	Ja
		2						
		20						
			Kopie projectnummer	Eindverantwoordig (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator:	Aard controle n.v.t. Indicator:				

			1	C105/13	C105/14				
			2	Woonstaete	Nee				
			20						
BZK	C209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen		Beschikkingnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)
				Aard controle n.v.t. Indicator: C209/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/02	Aard controle R Indicator: C209/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/04	Aard controle D2 Indicator: C209/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/06
			1	RHA2022-03370117	Realisatie flexwoningen De Veldkant te Eerbeek	€ 0	€ 0	€ 0	35
			2						
			10						
				Kopie Projectnaam	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T)	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)		
				Aard controle n.v.t. Indicator: C209/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/09	Aard controle R. Indicator: C209/10		
			1	Realisatie flexwoningen De Veldkant te Eerbeek	35				
			2			Ja	Ja		
			10						
				Eindverantwoording (Ja/Nee)					
				Aard controle n.v.t. Indicator: C209/11					
				Ja					
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)		Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voorschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
		Gemeenten		Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05	
				€ 166.987	€ 85.087	€ 78.883	€ 0	€ 29.095	

			Hieronder per regel één gemeente(cod e) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoording sinformatie voor die gemeente invullen Bedrag Aard controle n.v.t. Indicator: D8/06	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachter standenbeleid Bedrag Aard controle R Indicator: D8/07	Hieronder per regel één gemeente(cod e) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordin gsinformatie voor die gemeente invullen Bedrag Aard controle n.v.t. Indicator: D8/08	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachter standenbeleid Bedrag Aard controle R Indicator: D8/09			
		1							
		2							
		100							
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertrag ingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld Aard controle R Indicator: D14/01 € 33.081	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen Aard controle R Indicator: D14/02 € 0	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs Aard controle R Indicator: D14/03 € 0	Correctie besteding (jaar T-1) Aard controle R Indicator: D14/04 -€ 6.381	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Aard controle R Indicator: D14/05 € 17.250		
			Hieronder per regel één gemeente(cod e) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoording sinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: D14/06	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs Aard controle R Indicator: D14/07	Hieronder per regel één gemeente(cod e) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordin gsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs Aard controle R Indicator: D14/09			
OCW	D19	Tijdelijke onderwijshuisve sting ontheemden	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) Aard controle R	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen(t/ m jaar T) Aard controle n v t	Eindverantwo ording (Ja/Nee) Aard controle n v t				

			Indicator: D19/01	Indicator: D19/02	Indicator: D19/03			
			€ 0	€ 10.803	Nee			
lenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: E84/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02	Aard controle R Indicator: E84/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04		
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08		
			1 344 Het volwaardig afwaarderen van een GOW 50 km/h naar een ETW 30 km/h/aantal in meters	Nee	0			
			2 380 Het volwaardig afwaarderen van een 80 km/uur weg naar een 60 km/uur weg/aantal in Meters	Nee	0			
			3					
			4					
			50					
lenW	E87B	Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één gemeente(cod e) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoording sinformatie voor die gemeente invullen	Beschikingsna am/nummer	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Totale eigen bijdrage en bijdrage van derden (jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en bijdrage van derden (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/02	Aard controle R Indicator: E87B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/04	Aard controle R Indicator: E87B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/06
			1 060213 Gemeente Brummen	S2023-0000576	292887	453862	219665	340397
			2					
			Kopie beschikingsna am/nummer	Eindverantwoor ding (Ja/Nee)				

			Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/08				
		1	S2023-0000576	Nee				
		2						
EZK	F1	Regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding	Projectnaam/UWHS-nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen per woning	Is de bestemming gewijzigd (Ja/Nee)	Eindverantwoording per woning (Ja/Nee)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: F1/01	Aard controle R Indicator: F1/02	Aard controle D1 Indicator: F1/03	Aard controle D1 Indicator: F1/04	Aard controle R Indicator: F1/05	
EZK	F28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	1 UWHS170266	€ 0	Ja	Nee	€ 336.141	
			Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			Aard controle R Indicator: F28/01	Aard controle R Indicator: F28/02	Aard controle R Indicator: F28/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F28/04	Aard controle R Indicator: F28/05	Aard controle n.v.t. Indicator: F28/06
			€ 0	€ 73.453	€ 6.089	€ 79.542	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: F28/07					
			Nee					
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2023	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
		I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	
		Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr						
			Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05	Aard controle R Indicator: G2/06
			€ 3.698.397	€ 71.402	€ 150.417	€ 751	€ 0	€ 0

			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente
			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/07	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/08	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicator: G2/09	Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/10	Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/11	Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/12
			€ 22.649	€ 6.022	€ 0	€ 701.634	€ 6.282	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) Aard controle D2 Indicator: G2/13	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14				
			€ 0	Ja				
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking) gemeentedeel 2023 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente Aard controle R	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R	Besteding (jaar T) Bob Gemeente Aard controle R	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente Aard controle R

			Indicator: G3/01	Indicator: G3/02	Indicator: G3/03	Indicator: G3/04	Indicator: G3/05	Indicator: G3/06
			€ 0	€ 0	€ 1.682	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/07	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/08	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/09	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/10	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeente deel 2023 Alle gemeenten verantwoordt hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het? Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente Aard controle R Indicator: G4/02	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking Gemeente Aard controle R Indicator: G4/03	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente Aard controle R Indicator: G4/04	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (aflossing) Gemeente Aard controle R Indicator: G4/05	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (overig) Gemeente Aard controle R Indicator: G4/06
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	-€ 122	€ 0	€ 0	€ 748	€ 66
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 25.327	€ 1.521
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	-€ 51	€ 0	€ 0	€ 3.282	€ 245
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	-€ 39	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6 Totaal	-€ 212	€ 0	€ 0	€ 29.357	€ 1.832
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstreking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		

			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/08	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/09	Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10	
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja			
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja			
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja			
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja			
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja			
6	Totaal	0	0	N.v.t.			
	Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)		
	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	Aard controle R Indicator: G4/12	Aard controle R Indicator: G4/13	Aard controle R Indicator: G4/14	Aard controle R Indicator: G4/15		
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)						
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)						
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)						
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)						
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)						
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
	Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire			
	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/17	Gemeente Aard controle D2 Indicator: G4/18	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/19			
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0			

			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			6	Totaal	0	0	0	
SZW	G10	Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente			
			Gemeente	Gemeente				
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G10/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G10/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G10/03</i>			
			€ 170.411	€ 0	Ja			
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente			
			Gemeente	Gemeente				
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G12/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G12/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G12/03</i>			
			€ 0	€ 0	Ja			
SZW	G13	Onderwijsroute_deel gemeente 2023	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	

		Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Aard controle R Indicator: G13/01	Aard controle R Indicator: G13/02	Aard controle R Indicator: G13/03	Aard controle R Indicator: G13/04	Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 26.912	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) Aard controle R Indicator: H4/01	Totale werkelijke berekende subsidie Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02				
			€ 31.867	€ 67.785				
		Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) Aard controle R Indicator: H4/04	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken Aard controle R Indicator: H4/05	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken Aard controle R Indicator: H4/06	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten Aard controle R Indicator: H4/07	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08
		1 Onderhoud	€ 33.193	€ 33.193	€ 0	€ 0		
		2 Energie	€ 34.592	€ 0	€ 0	€ 34.592		
		100						
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikkingnummer Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01	Totaal bedrag volgens beschikking Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) Gerealiseerd Aard controle R Indicator: H8/03	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) Gerealiseerd Aard controle R Indicator: H8/04	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) Gerealiseerd Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) Gerealiseerd Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06
		1 1042322	€ 37.717	€ 0	€ 36.319	€ 0	€ 37.461	
		2						
		3						
		4						
		Kopie beschikkingnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08				
		1 1042322	Ja					
		2						

			3					
			4					
VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: H12/01	Aard controle R Indicator: H12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/04		
			€ 9.791	€ 29.791	Ja	Ja		
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding (jaar T) per onderdeel	Welk bedrag per onderdeel neemt u mee van 2023 naar 2024?	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/02	Aard controle R Indicator: H30/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06
		1	Lokaal Sportakkoord	€ 16.031	€ 12.825	€ 3.206	€ 12.825	Ja
		2	Brede regeling combinatiefuncties	€ 110.371	€ 110.371		€ 110.371	Ja
		3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 24.664	€ 11.030	€ 4.933	€ 11.030	Ja
		4	Kansrijke Start	€ 18.498	€ 11.573	€ 3.700	€ 11.573	Ja
		5	Mentale Gezondheid	€ 8.632	€ 6.147	€ 1.726	€ 6.147	Ja
		6	Aanpak overgewicht en obesitas	€ 21.581	€ 0	€ 4.316	€ 0	N.v.t.
		7	Valpreventie	€ 63.509	€ 53.053	€ 10.456	€ 53.053	Ja
		8	Leefomgeving	€ 12.332	€ 8.000	€ 2.466	€ 8.000	Ja
		9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 3.083	€ 0	€ 617	€ 0	N.v.t.
		10	Versterken sociale basis	€ 45.011	€ 49.323	€ 8.471	€ 49.323	Ja
		11	Mantelzorg	€ 12.332	€ 12.332	€ 0	€ 12.332	Ja
		12	Eén tegen eenzaamheid	€ 12.332	€ 12.332	€ 0	€ 12.332	Ja
		13	Welzijn op recept	€ 6.783	€ 6.783	€ 0	€ 6.783	Ja
		14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 3.083	€ 3.083	€ 0	€ 3.083	Ja
		15	Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 10.975	€ 0	€ 2.195	€ 0	N.v.t.
			Kopie naam onderdeel	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/08				

			1	Lokaal Sportakkoord	Ja				
			2	Brede regeling combinatiefuncties	Ja				
			3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	Ja				
			4	Kansrijke Start	Ja				
			5	Mentale Gezondheid	Ja				
			6	Aanpak overgewicht en obesitas	N.v.t.				
			7	Valpreventie	Ja				
			8	Leefomgeving	Ja				
			9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	N.v.t.				
			10	Versterken sociale basis	Ja				
			11	Mantelzorg	Ja				
			12	Eén tegen eenzaamheid	Ja				
			13	Welzijn op recept	Ja				
			14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	Ja				
			15	Coördinaties ten regionale aanpak	N.v.t.				
				Eindverantwoording (Ja/Nee)					
				Aard controle n.v.t. Indicator: H30/09					
				Nee					
VWS	H31	Regeling Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen	Beschikkingnummer / kenmerk	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting		
			Aard controle n.v.t. Indicator: H31/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H31/02	Aard controle R Indicator: H31/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H31/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H31/05		
			SPUKNEAS230190	€ 11.800	€ 11.800	Ja			
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoording sinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: H35B/01	Aard controle R Indicator: H35B/02					
			060200 Gemeente	€ 0					

			Apeldoorn		

2. Bijlage met overzicht gerealiseerd baten en lasten per taakveld

Taakvelden

Voor de onderlinge vergelijkbaarheid met andere gemeenten wordt in deze bijlage een overzicht van lasten, baten en saldo op de wettelijk voorgeschreven taakvelden weergegeven.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.			Realisatie 2023			Afwijking 2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0 Bestuur en Ondersteuning									
0.1 Bestuur	2.118	96	-2.022	2.096	22	-2.074	-21	-74	-53
0.10 Mutaties reserves	9.452	9.676	224	10.253	10.629	376	801	953	152
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	4.228	0	-4.228	4.228	0	-4.228
0.2 Burgerzaken	868	188	-679	966	297	-669	99	109	10
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	967	148	-819	293	179	-114	-675	31	705
0.4 Overhead	9.514	61	-9.453	8.396	62	-8.334	-1.118	0	1.118
0.5 Treasury	186	219	34	433	449	17	247	230	-17
0.61 OZB woningen	446	4.767	4.321	427	4.930	4.503	-20	163	182
0.62 OZB niet-woningen	58	2.011	1.953	58	1.997	1.939	0	-14	-14
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	0	38.891	38.891	0	41.288	41.288	0	2.397	2.397
0.8 Overige baten en lasten	177	0	-177	173	96	-76	-4	96	101
Totaal 0 Bestuur en Ondersteuning	23.785	56.058	32.273	27.322	59.949	32.628	3.536	3.891	355
1 Veiligheid									
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.678	0	-1.678	1.673	0	-1.673	-5	0	5
1.2 Openbare orde en veiligheid	504	27	-477	569	22	-547	64	-6	-70
Totaal 1 Veiligheid	2.183	27	-2.156	2.242	22	-2.220	59	-6	-65
2 Verkeer, vervoer en waterstaat									
2.1 Verkeer en vervoer	3.599	519	-3.080	3.162	286	-2.877	-437	-234	203
2.5 Openbaar vervoer	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	3.599	519	-3.080	3.162	286	-2.877	-437	-234	203
3 Economie									
3.1 Economische ontwikkeling	205	45	-160	126	43	-83	-79	-2	77
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	304	0	-304	1.101	378	-723	797	378	-419
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	66	46	-20	66	50	-16	0	4	5
3.4 Economische promotie	270	1.015	745	218	1.020	802	-52	5	57
Totaal 3 Economie	845	1.106	261	1.511	1.491	-19	666	385	-280
4 Onderwijs									
4.1 Openbaar basisonderwijs	84	0	-84	61	0	-61	-22	0	22
4.2 Onderwijshuisvesting	837	150	-687	626	22	-604	-210	-128	82
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.201	438	-763	1.091	374	-717	-110	-64	46
Totaal 4 Onderwijs	2.121	588	-1.533	1.779	396	-1.382	-343	-192	151
5 Sport, cultuur en recreatie									
5.1 Sportbeleid en activering	273	20	-253	290	160	-131	17	140	122
5.2 Sportaccommodaties	1.657	580	-1.077	1.675	597	-1.078	18	17	-1
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	106	0	-106	122	0	-122	16	0	-16
5.4 Musea	65	0	-65	65	0	-65	-1	0	1
5.5 Cultureel erfgoed	84	0	-84	62	0	-62	-22	0	23

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.			Realisatie 2023			Afwijking 2023		
5.6 Media	428	0	-428	438	21	-418	10	21	10
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.612	279	-2.333	2.192	173	-2.019	-419	-106	313
Totaal 5 Sport, cultuur en recreatie	5.225	879	-4.346	4.845	950	-3.894	-380	71	452
6 Sociaal Domein									
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.144	2.545	401	2.853	2.483	-370	709	-61	-771
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	2.858	0	-2.858	2.378	0	-2.378	-480	0	480
6.3 Inkomensregelingen	6.122	4.563	-1.559	7.099	4.602	-2.497	977	39	-938
6.4 WSW en beschut werk	2.823	360	-2.463	2.627	533	-2.094	-196	173	369
6.5 Arbeidsparticipatie	1.108	236	-872	1.124	164	-960	15	-72	-87
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	808	38	-770	718	35	-683	-89	-2	87
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	2.783	200	-2.583	2.458	164	-2.294	-325	-36	289
6.71B Begeleiding (WMO)	1.823	0	-1.823	1.652	0	-1.652	-171	0	171
6.71C Dagbesteding (WMO)	671	0	-671	490	0	-490	-181	0	181
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	15	0	-15	15	0	-15
6.72A Jeugdhulp begeleiding	1.568	0	-1.568	1.995	0	-1.995	427	0	-427
6.72B Jeugdhulp behandeling	450	0	-450	921	0	-921	471	0	-471
6.72C Jeugdhulp dagbesteding	428	0	-428	169	0	-169	-259	0	259
6.73A Pleegzorg	194	0	-194	395	0	-395	201	0	-201
6.73B Gezinsgericht	193	0	-193	201	0	-201	8	0	-8
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	0	0	0	475	0	-475	475	0	-475
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	923	0	-923	1.364	0	-1.364	441	0	-441
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	465	0	-465	486	0	-486	22	0	-22
6.74C Gesloten plaatsing	350	0	-350	188	0	-188	-162	0	162
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.81A Beschermde wonen (WMO)	988	850	-138	410	979	569	-579	129	707
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.82A Jeugdbescherming	400	0	-400	284	0	-284	-116	0	116
6.82B Jeugdreclassering	54	0	-54	7	0	-7	-47	0	47
Totaal 6 Sociaal Domein	27.151	8.791	-18.360	28.309	8.961	-19.349	1.158	169	-989
7 Volksgezondheid en milieu									
7.1 Volksgezondheid	843	20	-823	1.043	211	-832	200	191	-9
7.2 Riolerings	2.202	3.557	1.355	1.965	3.360	1.395	-237	-197	40
7.3 Afval	1.692	2.284	592	1.543	2.075	532	-148	-208	-60
7.4 Milieubeheer	2.047	478	-1.569	2.175	501	-1.674	128	23	-105
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	246	114	-132	178	96	-82	-68	-18	50
Totaal 7 Volksgezondheid en milieu	7.030	6.452	-578	6.905	6.243	-661	-125	-208	-83
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing									
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.848	100	-1.748	1.458	466	-992	-390	366	756
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	574	458	-116	1.858	543	-1.315	1.284	85	-1.199
8.3 Wonen en bouwen	1.184	566	-618	824	906	82	-361	340	700
Totaal 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	3.606	1.124	-2.482	4.140	1.914	-2.225	534	790	257
Saldo incl. bestemmingen	75.545	75.545	0	80.213	80.213	0	4.668	4.668	0

3. Controleverklaring accountant

